ธรรมกาย

นิตยสารเพื่อการเผยแผ่พระสัทธรรม
ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๔ ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๔๑

ISSN 0857-2909

- โอวาทปาฏิโมกข์
  พระธรรมเทศนาของหลวงพ่อวัดปากน้ำ
- ของดีจากใบลาน
  อินทรีย์สังวร
- ปาฐกถาธรรม
  วิธีสร้างพระในใจตน

แจกทุนการศึกษา เนื่องในวันอาสาฬหบูชา

วันพุธ ที่ ๘ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๔๑

ณ วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี

วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม โดยหลวงพ่อเจ้าอาวาส **พระมหาเสริมชัย ชยมงฺคโล** ได้ทำการแจกทุนสงเคราะห์การศึกษาแก่นักเรียน นักศึกษา ผู้เรียนดี มีความประพฤติดี แต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ เป็นประจำทุกปี และในปีนี้ ได้มีผู้เข้ารับทุนดังนี้

๑. พระมหาธีร์ โชติปญฺโญ ป.ธ.๘ วัดอรุณราชวราราม กรุงเทพฯ พระนักศึกษาชั้นปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ๑ ทุน จำนวน ๓๐,๐๐๐ บาท

๒.โรงเรียนเทศบาล ๒ (วัดช่องลม) อ.เมือง จ.ราชบุรี เป็นค่าอาหารกลางวันนักเรียน จำนวน ๕,๐๐๐ บาท

๓.น.ส.ศศิธร เทียมทัน นักศึกษาชั้นปริญญาตรี สถาบันราชภัฏนครปฐม ตลอดปีการศึกษา เดือนละ ๑,๐๐๐ บาท รวม ๘,๐๐๐ บาท

๔.นายอนุชา เครือวัลย์ นักศึกษาชั้นปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตปทุมธานี เดือนละ ๑,๐๐๐ บาท รวม ๘,๐๐๐ บาท

๕.ทุนการศึกษานักเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน ๓ โรงเรียน คือ

-โรงเรียนดำเนินวิทยา อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี จำนวน ๖ ทุนๆ ละ ๑,๐๐๐ บาท รวม ๖,๐๐๐ บาท

-โรงเรียนธีรศาสตร์ อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี จำนวน ๖ ทุนๆ ละ ๑,๐๐๐ บาท รวม ๖,๐๐๐ บาท

-โรงเรียนวัดโคก อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี จำนวน ๑ ทุน รวม ๑,๐๐๐ บาท

พระมหาธีร์ โชติปญฺโญ เข้ารับทุน

น.ส.มัตติกา ฤทธิประภา อาจารย์ใหญ่ โรงเรียนดอนคลังวิทยา รับหนังสือธรรมะ เพื่อไว้ประจำห้องสมุดของโรงเรียน

น.ส.ศศิธร เทียมทัน เข้ารับทุน

นักเรียนระดับประถมศึกษาเข้ารับทุน

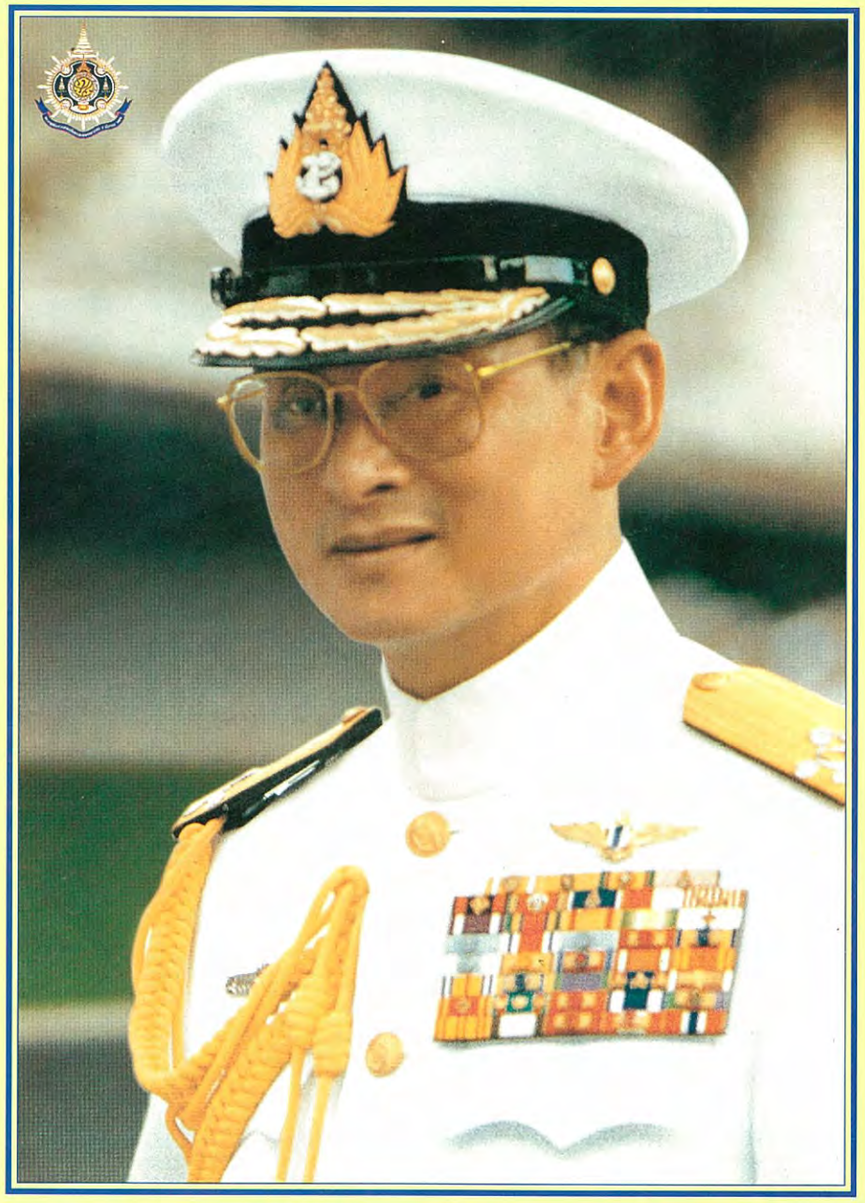

ทรงพระเจริญ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

ข้าพระพุทธเจ้า คณะผู้จัดทำนิตยสารธรรมกาย

แจกทุนการศึกษา เนื่องในวันอาสาฬหบูชา

วันพุธ ที่ ๘ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๔๑

ณ วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี

๖.ทุนการศึกษานักเรียนระดับมัธยมศึกษา จำนวน ๕ โรงเรียน คือ

-โรงเรียนธีรศาสตร์ อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี จำนวน ๓ ทุนๆ ละ ๑,๒๐๐ บาท รวม ๓,๖๐๐ บาท

-โรงเรียนดอนคลังวิทยา อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี จำนวน ๖ ทุน รวม ๑,๒๐๐ บาท รวม ๗,๒๐๐ บาท

-โรงเรียนสายธรรมจันทร์ อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี จำนวน ๖ ทุนๆ ละ ๑,๒๐๐ บาท รวม ๗,๒๐๐ บาท

-โรงเรียนบางแพปฐมพิทยา อ.บางแพ จ.ราชบุรี จำนวน ๖ ทุนๆ ละ ๑,๒๐๐ บาท รวม ๗,๒๐๐ บาท

-โรงเรียนสระกะเทียมวิทยาคม อ.เมือง จ.นครปฐม จำนวน ๖ ทุนๆ ละ ๑,๒๐๐ บาท รวม ๗,๒๐๐ บาท

รวมทั้งสิ้นเป็นเงิน ๙๖,๔๐๐ บาทถ้วน (ดังในภาพ)

นักเรียน นักศึกษา
ผู้เข้ารับทุนสงเคราะห์การศึกษาส่วนหนึ่ง
ถ่ายภาพร่วมกับครูอาจารย์
และหลวงพ่อเจ้าอาวาส ไว้เป็นที่ระลึก

นักเรียนระดับประถมศึกษา เข้ารับทุน

ตัวแทนโรงเรียนธีรศาสตร์
เข้ารับหนังสือไว้ประจำห้องสมุดของโรงเรียน

นางสมหมาย อาจนาเสียว
ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล ๒ (วัดช่องลม)
รับหนังสือธรรมะไว้ประจำห้องสมุดของโรงเรียน

ธรรมกาย

นิตยสารเพื่อการเผยแผ่พระสัทธรรม
ของ มูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย

คณะผู้จัดทำ :

ที่ปรึกษา :

เจ้าประคุณ สมเด็จพระพุฒาจารย์ (เกี่ยว อุปเสณมหาเถระ ป.ธ.๙)
เจ้าประคุณ สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ (ช่วง วรปุญญมหาเถระ ป.ธ.๙)
พระเดชพระคุณ พระธรรมกิติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช ป.ธ.๙)
พระเดชพระคุณ พระเทพสุธี (วิเชียร อโนมคุโณ ป.ธ.๙)
พระเดชพระคุณ พระภาวนาโกศลเถร (วีระ คณฺฑุตฺโม)
พระเดชพระคุณ พระเมธีรัตโนดม (อำนวย ปญฺญาวุฑฺโฒ ป.ธ.๗)
พระมหาบุญธรรม ปญฺญาวชิโร ป.ธ.๗
พระมหาเสริมชัย ชยมงฺคโล (มงคลบุตร) ป.ธ.๖, รป.ม. (ม.ธ.)
ศ. ดร.นิคม จันทรวิทุร Hons. Ph.D., M.A. (Labour Econ., SSA)

ผู้จัดการ :

รศ. ดร.พัฒนะ ภวนันท์ Ph.D., D.I.C., B.Sc. (Hons.)

บรรณาธิการ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา :

รศ. ดร.ธีระ เกรอต Ph.D., M.Eng., B.Eng. (Hons.)

กองบรรณาธิการ :

พระมหาณัฐพนธ์ เสฏฐธมฺโม ป.ธ.๙
พระมหาปราโมทย์ ปโมทิโต ป.ธ.๗
พระมหาศักดา สุมโน ป.ธ.๗
พระมหาประเสริฐ ปญฺญาเสฏฺโฐ ป.ธ.๖
พระมหาสัณหิฐิติ ธมฺมวฑฺฒโน ป.ธ.๓
พระภาสกร ปภากโร
คุณวีระ เนตยกุล
คุณสมชาย เทียมบุญประเสริฐ วท.ม., M.Sc.
คุณสุทัศน์ นิ่มกุลรัตน์ ภ.บ. (จุฬาฯ)
คุณสุนีรัตน์ นิ่มกุลรัตน์ อ.บ. (จุฬาฯ)
คุณกิติเทพ ชลบุษปกุล M.BA.
คุณวรภัทร ลัคนทินวงศ์ วท.ม., M.Sc.

ฝ่ายภาพ :

พระมหาธุวันต์ ปญฺญาวณฺโณ ป.ธ.๓
คุณสมชัย เลิศโสภาภรณ์

ฝ่ายประชาสัมพันธ์ :

คุณสุธาร สุขยางค์
คุณส่วน พนมวัฒนากุล

ฝ่ายธุรการ ประสานงาน :

คุณเปรมยุดา คีรีบัณฑิตย์กุล
คุณภาวิดา ศรีนุชจรัสกุล
คุณอาภากร นะตะ

ฝ่ายศิลป์ :

คุณสมโพธิ์ ฌานวังตะ

พิมพ์ที่ :

บริษัท จูปิตัส จำกัด โทรศัพท์ ๔๔๑ ๒๓๐๑-๓ โทรสาร ๔๔๑ ๒๓๒๑

อธิบายปก :
พระมหาจักรพรรดิ
ประดิษฐานภายในอุโบสถ
วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม
อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

นิตยสาร "ธรรมกาย" ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๔ ตุลาคม-ธันวาคม ๒๕๔๑

สารบัญ

จากพระไตรปิฎกและอรรถกถา
คนตาบอดอยากชูคบเพลิงส่องทางให้ผู้อื่น ๔
พระธรรมเทศนาของหลวงพ่อวัดปากน้ำ
โอวาทปาฏิโมกข์ .....พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ๘
ธรรมปฏิบัติ
วิธีเจริญภาวนาถึง ๑๘ กายฯ ..พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ๑๙
ของดีจากใบลาน
อินทรีย์สังวร .....สมเด็จพระพุฒาจารย์ ๒๙
หลักปริยัติ
สมถวิปัสสนากัมมัฏฐาน ถึงธรรมกาย (ตอนที่ ๒)
.....พระมหาเสริมชัย ชยมงฺคโล ๓๗
ตอบปัญหาธรรม .....พระมหาเสริมชัย ชยมงฺคโล ๔๕
อันเนื่องมาจากปก
พระจักรพรรดิ .....กองบรรณาธิการ ๕๓
ปาฐกถาธรรม
หาบุญได้ ใช้บุญเป็น (ตอนที่ ๑) .....พระมหาเสริมชัย ชยมงฺคโล ๕๕
หาบุญได้ ใช้บุญเป็น (ตอนที่ ๒) ....พระมหาเสริมชัย ชยมงฺคโล ๖๕
วิธีสร้างพระในใจตน .....พระมหาเสริมชัย ชยมงฺคโล ๗๕
ปกิณกธรรม
การบริหารวัด .....พระมหาเสริมชัย ชยมงฺคโล ๘๕
ประสบการณ์ผู้ปฏิบัติธรรม
กรรมเก่า .....สวนรัตน์ ๙๕
ท้ายเล่ม
บุญที่ไม่สูญหายตามกาล .....ญาณรัตนะ ๑๑๕

วัตถุประสงค์ : เพื่อสนับสนุนกิจกรรมเผยแผ่พระสัทธรรมตามแนวทางวิชชาธรรมกาย
ของ **สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี
ใน **โครงการธรรมปฏิบัติเพื่อประชาชน** วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ
และ **มูลนิธิ/โครงการพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** วัดสระเกศ ราชวรมหาวิหาร
● อัตราค่าสมัครสมาชิก : ๑ ปี (๔ เล่ม) ๒๐๐ บาท ; เล่มละ ๕๐ บาท ●

ในฉบับนี้มีเนื้อหาที่น่าสนใจมากเช่นเคย อาทิ

"เมื่อตั้งอยู่ในพรหมวิหารเช่นนี้แล้ว ได้ชื่อว่า ไม่มีอภิชฌา พยาบาท มิจฉาทิฏฐิเข้าแทรกแซง ได้ชื่อว่าดำเนินตามร่องรอยของพระพุทธเจ้า พระอรหันต์แล้ว แล้วที่ยังมีอภิชฌา พยาบาท มิจฉาทิฏฐิอยู่ นั่นดำเนินตามร่องรอยพญามารแล้ว" นี้มาจากพระธรรมเทศนาเรื่อง **โอวาทปาฏิโมกข์** ของ**พระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ (สด จนฺทสโร)** จะเลือกดำเนินตามร่องรอยของพระพุทธเจ้าหรือจะดำเนินตามร่องรอยพญามาร ติดตามรายละเอียดได้ในพระธรรมเทศนาของพระเดชพระคุณหลวงพ่อฯ

"ให้ท่านทั้งหลายได้คิดตามหลักคำสอนของพระพุทธเจ้าแล้วจะได้ตั้งหลักให้ดี หลักที่จะตั้งนั้นก็อยู่ที่ตัวเรา ไม่อยู่ที่คนอื่น ตัวเรานั้นสำคัญ ตัวของเราเอง เพราะฉะนั้นที่พูดนี้ ไม่ใช่หมายความว่าให้ไประวังตาของคนอื่น ไม่ใช่ว่าให้ไประวังหูของคนอื่น ให้ระวังตาของเรา ให้ระวังหูของเรา ตาของเรานั้น หูของเรานั้น ให้คุณให้โทษแก่เราได้" นี้มาจากบทความของ**เจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์** ตาและหูของเรานั้นให้คุณให้โทษแก่เราได้ อยากจะได้คุณหรือได้โทษ ติดตามได้ในบทความเรื่อง **อินทรีย์สังวร**

"ถ้าไม่หยุด จะปฏิบัติศาสนาสัก ๔๐-๕๐ ปีก็ช่าง ที่สุดจะมีอายุสัก ๑๐๐ ปี หรือ ๑๒๐-๑๓๐ ปี ถ้าใจหยุดไม่ได้ ไม่ถูกศาสนาสักที" หมายความว่าอย่างไรติดตามได้ในคอลัมน์**ธรรมปฏิบัติ**

"ถ้าบุญมา ปัญญาช่วย คนป่วยก็หาย คนหน่ายก็รัก หากบุญไม่มา ปัญญาก็ไม่ช่วย คนป่วยก็หนัก คนรักก็หน่าย" ทำอย่างไรบุญถึงจะมา ติดตามได้ในบทความเรื่อง **หาบุญได้ ใช้บุญเป็น** โดย**หลวงพ่อพระมหาเสริมชัย ชยมงฺคโล**

การสร้างหอฉันที่วัดหลวงพ่อสดฯ จ.ราชบุรี กำลังดำเนินไปอย่างรวดเร็ว ยังพอมีช่องว่างสำหรับผู้ใจบุญจะทำบุญได้ ขอเชิญชวนทุกท่านร่วมกันเป็นเจ้าภาพตามกำลังศรัทธา ขออนุโมทนา

บรรณาธิการ

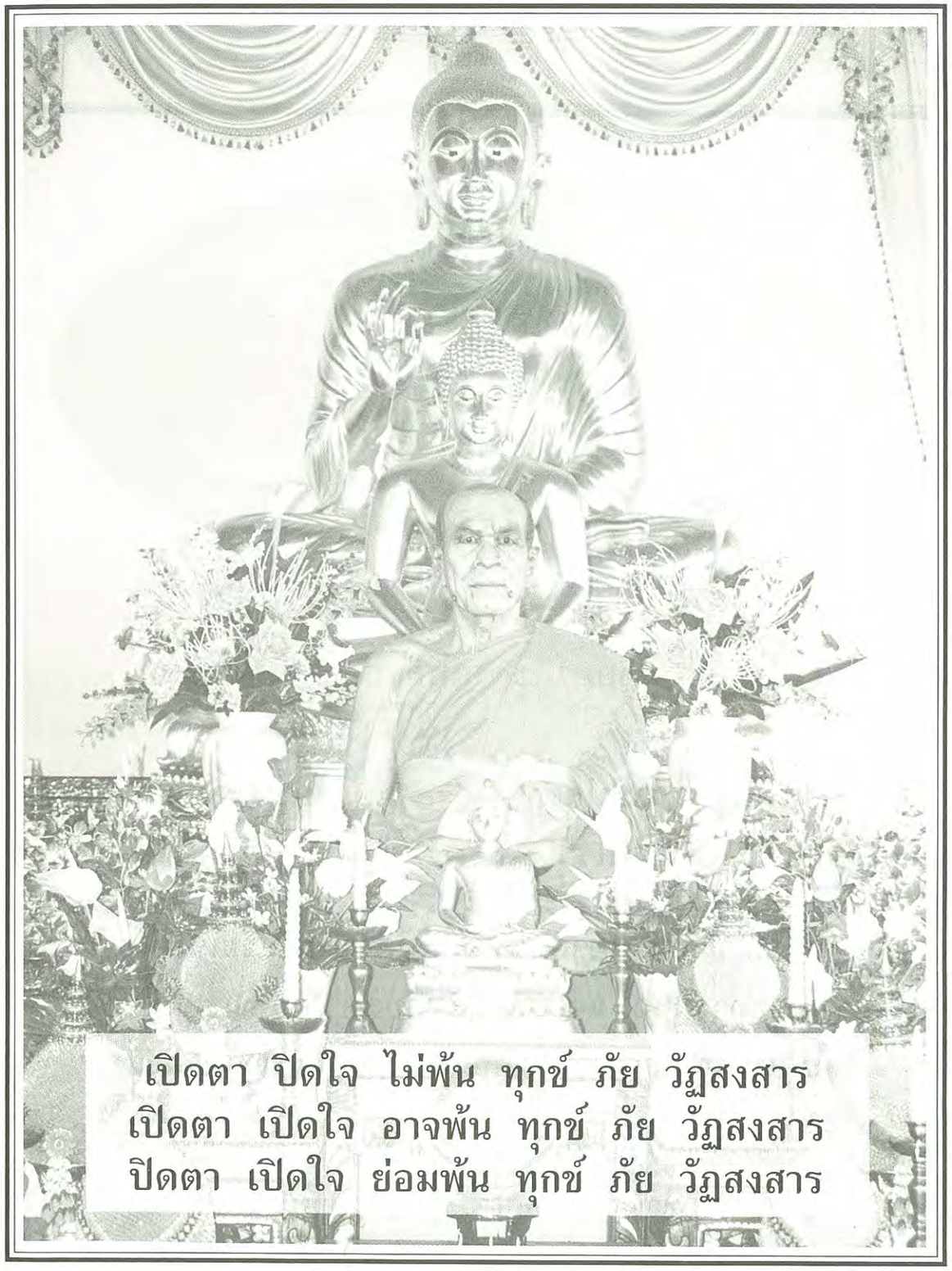

คนตาบอดอยากชูคบเพลิงส่องทางให้ผู้อื่น

"พหุสฺสุโต อปฺปสุตํ โย สุเตนาติมญฺญติ
อนฺโธ ปทีปธาโรว ตเถว ปฏิภาติ มํ."

"ผู้ใดเล่าเรียนมามาก ดูหมิ่นผู้ที่ศึกษาเล่าเรียนมาน้อย
ด้วยการสดับ. แต่เขาไม่ได้ปฏิบัติตามที่เล่าเรียนมา
ย่อมปรากฏแก่เราเหมือนคนตาบอดถือดวงไฟไป ฉะนั้น."

(อานันทเถรคาถา พระไตรปิฎกบาลีฉบับสยามรัฐ เล่มที่ ๒๖,
ขุททกนิกาย เถรคาถา, ข้อ ๓๙๗, หน้า ๔๐๖.)

พระคติธรรม

ของ สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช
(อยู่ ญาโณทยมหาเถระ ป.ธ.๙)

บุญเท่านั้นที่ควรรีบทำ ไม่ว่าในกาลไหน
คนที่ยังต้องเกิด แก่ เจ็บ ตาย ต้องขวนขวายทำบุญ
คนที่ไม่ประมาทเร่งทำบุญ.

พระธรรมเทศนา

โอวาทปาฏิโมกข์

โดย หลวงพ่อวัดปากน้ำ พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร)

แสดงเมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๙๗

เมื่อพระพุทธเจ้าครบอายุ ๘๐ พรรษาแล้ว ที่จะเสด็จดับขันธ์ปรินิพพาน เดินสมาบัติทีเดียว ถึงกำหนดแล้วเข้าปรินิพพาน เดินสมาบัติ ปฐมฌาน... รูปฌาน... อรูปฌาน เดินถอยไปถอยมา นับครั้งนับหนไม่ถ้วน เมื่อสมควร ธรรมกายของท่านละเอียดสมควร แล้วก็ตกศูนย์มุบ พอตกศูนย์มุบ อายตนะนิพพานดึงดูดแล้ว เดี๋ยวโน่น ธรรมกายของพระพุทธเจ้าที่ได้ตรัสรู้ธรรม หายไปอยู่ในนิพพาน ศูนย์นั่นเข้าถึงกำเนิดนิพพาน...

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส ฯ (๓ ครั้ง)

ขนฺตี ปรมํ ตโป ตีติกฺขา
นิพฺพานํ ปรมํ วทนฺติ พุทฺธา
น หิ ปพฺพชิโต ปรูปฆาตี
สมโณ โหติ ปรํ วิเหฐยนฺโตติ.

ณ บัดนี้ อาตมภาพจักได้แสดงธรรมีกถาซึ่งมีมาใน **โอวาทปาฏิโมกข์** บ้าง ในที่อื่นๆ บ้างมาหลายแห่งด้วยกัน แต่ที่มาในโอวาทปาฏิโมกขคาถานั้น พระศาสดายกข้อสำคัญของพระพุทธศาสนาขึ้นประกาศแก่พระภิกษุ ๑,๒๕๐ รูป ซึ่งเป็นปุราณกชฎิลท่านเหล่านั้นที่จะประกาศพระศาสนาสืบต่อไป พระจอมไตรยกข้อสำคัญขึ้นให้ท่านที่มาประชุมนั้นเข้าเนื้อเข้าใจชัดเจน ว่าทางปฏิบัติหลีกลัดโดยตรงแต่คนละคน ไม่เชือนแชผิดทางไปได้ พระจอมไตรรับสั่งด้วยพระองค์เองว่า **ขนฺตี** อันว่าความอดทน **ตีติกฺขา** กล่าวคือความอดใจ อดทนคืออดใจนั่นเอง **ตโป** เป็นความเพียรเครื่องแผดเผา **ปรมํ** อย่างยิ่ง ความอดทนคืออดใจ เป็นความแผดเผาอย่างยิ่ง **นิพฺพานํ ปรมํ วทนฺติ พุทฺธา** พระพุทธเจ้าทรงรับสั่งความอดทนนั้นว่าเป็นเครื่องดับ ไม่มีเครื่องดับอื่นยิ่งไปกว่าเป็นเครื่องดับอย่างยิ่ง ว่าความอดทนนั้นเป็นเครื่องดับอย่างยิ่ง ความอดทนนั้นเป็นนิพพานอย่างยิ่ง บาทที่หนึ่งและบาทที่สองรวมกันเข้าได้ความชัดอย่างนี้ **น หิ ปพฺพชิโต ปรูปฆาตี** การเข้าไปฆ่าซึ่งสัตว์อื่น การเข้าไปฆ่าผู้อื่นสัตว์อื่น เรียกว่าเป็นบรรพชิตไม่ได้ หาเป็นบรรพชิตได้ไม่ **สมโณ โหติ ปรํ วิเหฐยนฺโต** การเบียดเบียนสัตว์อื่น จะชื่อว่าเป็นสมณะก็ไม่ได้เหมือนกัน ถ้าเป็นบรรพชิตแล้วไม่เข้าไปฆ่าสัตว์อื่น ถ้าเป็นสมณะแล้วไม่เบียดเบียนสัตว์อื่นจึงเป็นบรรพชิตได้ เป็นสมณะได้ ถ้ายังเบียดเบียนยังฆ่าสัตว์อื่นอยู่เป็นบรรพชิตไม่ได้ เป็นสมณะไม่ได้ พวกเราเหล่านักบวชเป็นภิกษุสามเณร เป็นอุบาสกอุบาสิกา ก็เว้นขาดแล้วจากการเข้าไปฆ่า หรือการเบียดเบียนผู้อื่นสัตว์อื่นไม่มีแก่เราแล้ว จึงเป็นนักบวชได้ เป็นสมณะได้ ถ้าว่ายังมีเข้าไปฆ่า เข้าไปเบียดเบียนอยู่ เป็นนักบวชเป็นสมณะไม่ได้ นี่ต้องจำเป็นตำรับตำราทีเดียว ข้อตายตัวทีเดียว ข้อสั้นที่สุด ง่ายที่สุด ฟังแล้วไม่มีพิรุธละ เอาเป็นข้อวัตรปฏิบัติได้ทีเดียว

ขนฺตี แปลว่า **ความอดทน** อดทนอะไร อดทนต่อความโลภที่เกิดขึ้น อดทนต่อความโกรธที่เกิดขึ้น อดทนต่อความหลงที่เกิดขึ้น นี้ไม่ใช่ของง่าย อดทนต่อความโลภ ความอยากได้สมบัติของคนอื่นมาเป็นของๆ ตัว อดทน

ต่อ **อภิชฌา** คือความเพ่งอยากได้สมบัติของคนอื่นมาเป็นของตัว ไกลออกไปจากความโลภ อยากออกไปจากความโลภอีก อยากหนักออกไป อดทนต่อความโลภหนักละเอียดเข้าไป อภิชฌามันเป็นธรรมของมนุษย์ ความเพ่งอยากได้สมบัติของคนอื่นมาเป็นของๆ ตัว

อภิชฌา พยาบาท มิจฉาทิฏฐิ มันเป็นธรรมของมนุษย์ พยาบาท หมายมาดให้เขาถึงความวิบัติพลัดพรากทีเดียว ไม่ให้ดีกว่าตัว ไม่ให้เกินตัวไปได้ ถ้าดีกว่าตัว เกินตัว ก็ให้วิบัติพลัดพรากไปเสียโดยวิธีอย่างใดอย่างหนึ่ง ด้วยเหลี่ยมโกงอย่างใดอย่างหนึ่ง เกิดขึ้นจากความพยาบาท มิจฉาทิฏฐิ เห็นผิดจากทำนองคลองธรรม เห็นผิดจากความจริงคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ที่เรียก ว่าเป็นมิจฉาทิฏฐิ **ทสวตฺถุกา** มีวัตถุสิบ ให้ทานไม่มีผล บูชาใหญ่ไม่มีผล บูชาน้อยไม่มีผล เหล่านี้เป็นต้น นี่เป็นมิจฉาทิฏฐิ **อภิชฌา พยาบาท มิจฉาทิฏฐิ** นี่แหละเป็นตัวสำคัญนัก ถ้าเกิดขึ้นกับหญิงชายผู้ใดแล้ว คำว่าหญิงชายนั้นเป็นที่อิดหนาระอาใจของคนอื่นทีเดียว เกลียดชังทีเดียว ไม่อยากเข้าใกล้ ไม่อยากคบค้าสมาคม นี่ต้องคอยกระมิดกระเมี้ยนให้ดีนะ อภิชฌา อย่าให้มันโผล่เข้ามาในใจได้ ถ้าโผล่เข้ามาก็น่าเกลียดนักเชียว มันเป็นตัวขโมย พยาบาทก็เหมือนกัน ถ้าโผล่ขึ้นในสันดานของบุคคลผู้ใดละก็คอยระวังนะ โผล่ขึ้นมาแล้วไม่เอาออกเขาเกลียดทีเดียว ให้มันสิงอยู่ไม่ได้ มิจฉาทิฏฐิเห็นผิดจากคลองธรรมก็สำคัญ ถ้าโผล่ขึ้นก็ให้รีบเอาออกเสียทีเดียว อย่าให้นอนแรงอยู่ได้ ถ้านอนอยู่ในใจละก็เสียผู้เสียคนทีเดียวนะ อภิชฌา พยาบาท มิจฉาทิฏฐิ นี่เป็นธรรมของมนุษย์แท้ๆ เราก็โผล่บ่อยเสียด้วย หญิงชายผู้ใดไม่ว่า โผล่บ่อยด้วย อภิชฌา พยาบาท มิจฉาทิฏฐิ นะสำคัญนักทีเดียว

อภิชฌา คือความเพ่งอยากได้สมบัติของคนอื่นมาเป็นสมบัติของตัว โดยเราเพ่งว่าขอให้ถูกล๊อตเตอรี่ ให้รวยสักทีเถอะ ให้ถูกล๊อตเตอรี่สักทีเราจะรวยยกใหญ่ละ นี่เพ่งอยากได้สมบัติของคนอื่นมาเป็นของตัวอย่างนี้ นี่ก็เป็นอภิชฌาเหมือนกัน เพ่งอยากได้สมบัติก้อนใหญ่มาเป็นของตัว ได้มาลอยๆ ด้วย นี่แหละอภิชฌาแท้ๆ เชียว ไม่ให้ใครละ พยาบาทละ ขออย่าให้คนอื่นถูกล๊อตเตอรี่เบอร์หนึ่งเสีย ให้เราถูกคนเดียวเถอะ นั่นแน่พยาบาท พออยากจะได้สมบัติก้อนใหญ่ก็เข้าป้องกันสมบัตินั้นทีเดียว คนอื่นอย่าให้ถูก ให้ถูกเราคนเดียว นั่นแน่ นี่พยาบาทให้คนอื่นตกจากสมบัติเสีย ให้ถึงความวิบัติพลัดพรากเสีย เมื่อเป็นเช่นนี้เป็นอย่างไร อ้ายนั่นเป็นมิจฉาทิฏฐิ เห็นผิดนี่นั่นแหละมิจฉาทิฏฐิ ก็เห็นอย่างนั้นแหละจริงๆ ไม่ใช่ผิดเล่นๆ เห็นชัดทีเดียว นี่ให้พึงรู้ว่า อภิชฌา พยาบาท มิจฉาทิฏฐิ เป็นอย่างนี้ อภิชฌา อยากได้สมบัติของคนอื่น อยากได้อะไร ทำสวนใกล้กันก็คิดจะรุกรานนาเจ้า ค้าขายใกล้กันก็คิดจะขะเหม็ดขะแหม่ให้วงของเจ้าแคบเข้ามา ให้วงของเรากว้างออกไป ท่วมทับเขาเสีย ค้าขายรุกกันอย่างนี้หนา ไม่ใช่รุกกันพอดีพอร้าย ทำนาค้าขายรุกกันอย่างนี้ ข้าราชการก็แก้ไขอีกเหมือนกัน ให้เราสูงขึ้น ให้เขาต่ำลง ให้เราดีกว่าเขาไว้ นี่พวกอภิชฌา พยาบาท มิจฉาทิฏฐิ ทั้งนั้น

อภิชฌาเพ่งถ้าเราสูงขึ้นก็จะให้ได้สมบัติกว่ายศฐาดีกว่าเขา พยาบาทเข้าแทรกแซงคอยป้องกันไว้ ไม่ให้เขาสูงกว่าเราได้ มิจฉาทิฏฐิ คือเห็นอย่างนั้น เป็นตัวมิจฉาทิฏฐิแท้ๆ นี่อยู่ในวงราชการทีนี้ในวงการที่เราเข้ามาบวชเป็นภิกษุสามเณร อุบาสกอุบาสิกาเอาอีกเหมือนกัน อภิชฌา พยาบาท มิจฉาทิฏฐิ เข้ามาอีกเหมือนกัน อภิชฌา เพ่ง เรารักษาศีลขอให้ดีกว่าเขา คนอื่นสู้ไม่ได้ ถ้าว่าคนไหนจะเหลื่อมล้ำดีกว่าเรา เราออกความพยาบาทเข้าใส่หาอุบายให้ตกไปฝ่ายชั่วกว่าเราเสีย นี่ก็พยาบาทเหมือนกัน คิดเช่นนั้นเห็นเช่นนั้นเป็นมิจฉาทิฏฐิ เห็นผิดจากคลองธรรม ผิดเหมือนกันในเรื่องรักษาศีล แก้ไขอย่างนี้ก็ตกอยู่อภิชฌา พยาบาท มิจฉาทิฏฐิ

ทางพุทธศาสนาไม่ใช่เป็นเช่นนั้น **พระพุทธเจ้าได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าแล้ว ท่านมุ่งอย่างไร** ถ้าไม่มีอภิชฌา พยาบาท มิจฉาทิฏฐิแล้ว โลภะ โทสะ โมหะ ราคะ กามราคานุสัยไม่มีในท่านแล้ว ไม่มีแก่ท่านแล้ว ท่านจะเป็นอย่างไร พระพุทธเจ้า ท่านได้สำเร็จเป็นพระพุทธเจ้าแล้ว ได้บรรลุ**ธรรมกาย** เข้าถึงโคตรภูทั้งหยาบทั้งละเอียด โสดาทั้งหยาบทั้งละเอียด สกทาคาทั้งหยาบทั้งละเอียด อนาคาทั้งหยาบทั้งละเอียด อรหัตทั้งหยาบทั้งละเอียด เข้าถูก **เมื่อเข้าถึงแล้วพระองค์ท่านก็ทรงปริวิตกทีเดียว ว่าทำไฉนหนอ ธรรมะที่ลึกซึ้งยากที่บุคคลจะถึง ทำไฉนเราจึงจะได้แสดงเปิดเผยให้กว้างออกไป ให้มนุษย์ได้รู้เห็นเหมือนกับเราอย่างนี้** เราจะแก้ไขให้มนุษย์รู้เหมือนเรามากหมดทั้งชมพูทวีปหนา เราจะได้ช่วยมนุษย์ให้ตื่นจากหลับ พ้นจากอบายภูมิทั้งหมด พ้นจากภพทั้ง ๓ คือ กามภพ รูปภพ อรูปภพ ไม่ต้องวนเวียนว่ายกันในวัฏฏะ คือ กรรมวัฏ วิปากวัฏ กิเลสวัฏ มีนิพพานเป็นที่ไปเบื้องหน้าทีเดียว พระองค์ก็สอดส่องพระทัยทีเดียว พระองค์ก็ทำตัวพระองค์เป็นตัวอย่าง เวลาเช้านำหมู่พระภิกษุสามเณรแสวงหาอาหารบิณฑบาต เอาข้าวปากหม้อเลี้ยงชีพเสียคนละอิ่ม ที่ยังไม่ได้ (บรรลุ) ก็ทำไป ที่ได้บรรลุแล้วก็ช่วยกันสั่งสอนต่อไป แทนพระองค์ไป ที่ยังไม่ได้ก็ทำไปได้แล้วเที่ยวสั่งสอนต่อไป ยังไม่ถึงที่สุดก็ทำไป พอเวลาเช้านำออกอีก ไปบิณฑบาตขอฝากท้องแก่พลเมืองเสีย ขออาหารอิ่มเดียวไม่ทำอะไร **ไม่ทำอะไรใครด้วย ทำลายแต่กิเลสภายในเท่านั้นแหละ และแก้ไขให้คนอื่นทำลายกิเลสเหมือนท่านบ้าง ไม่ต้องการอะไร** ถ้าได้สำเร็จมรรคผลแล้ว พระองค์จะไปได้ดิบได้ดีอะไร เปล่า ไม่ได้เลย ได้ก็ได้ของตัวเอง ตามเสด็จพระพุทธเจ้า **พอรู้สำเร็จก็รู้จักพระพุทธเจ้าทีเดียว** อ้อ พระบรมศาสดาฉลาดอย่างนี้ เราไม่เสียทีเกิดมาเป็นมนุษย์ มาพบพระบรมศาสดา พบพระพุทธเจ้าทีเดียว ผู้สำเร็จก็เห็นอย่างนั้นด้วยตัวของตัวเอง

เวลาเช้า พระองค์ก็ทรงแสวงหาอาหารบิณฑบาต นำหมู่พระภิกษุสามเณร เป็นประมุขทีเดียว

เวลาพลบค่ำ แสดงธรรมไม่หยุด หมู่พระภิกษุสามเณรมาประพฤติปฏิบัติ จะได้สอนให้ปฏิบัติเป็นเหมือนพระองค์ ถ้าว่ามรรยาทสูงนัก สอนให้ลดลงเสียหน่อย ต่ำนักขยับให้ขึ้นหน่อย ให้ได้อันดับกันดี ให้ถูกช่องกลางให้ดี ให้เป็นมัชฌิมาปฏิปทาให้ดี และพลบค่ำให้โอวาท เวลาพลบค่ำให้โอวาท ภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา ให้โอวาทนั่น หมายความว่าสูงให้ลดลง ต่ำให้สูงขึ้น ให้โอวาทพอเหมาะพอเจาะพอดี

ในเวลาเที่ยงคืนเงียบสงัด พระองค์เข้าสมาบัติ แก้ปัญหาเทพยดา มนุษย์มาทูลถาม เศรษฐีคหบดี เสร็จกิจการของการงานที่ยุ่งยากมากมาย ติดขัดอะไรก็มาทูลถามพระองค์ พระองค์ก็แก้ไขให้ความสะดวกทุกประการ แก่เศรษฐี คฤหบดี

ค่อนรุ่งส่องดูอุปนิสัยสัตว์ด้วยญาณ ใครจะได้บรรลุมรรคผลทางธรรมปฏิบัติเหมือนอย่างพระองค์บ้าง สอดส่องไปๆ ถ้าว่าอยู่ใกล้ไกลไม่ว่า เห็นเข้าแล้วก็ต้องเสด็จไปให้บรรลุธรรมเหมือนพระองค์ **ไม่ได้เอาอะไรแก่สัตว์เลย อภิชฌา พยาบาท มิจฉาทิฏฐิ ไม่เอาไปใช้ ใช้แต่เมตตาพรหมวิหาร**

เมตตา รักใคร่ปรารถนาจะให้เป็นสุข **กรุณา** สงสารคิดช่วยจะให้พ้นทุกข์ **มุทิตา** พลอยยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดีแล้ว **อุเบกขา** ความวางเฉย ไม่ดีใจไม่เสียใจเมื่อเขาถึงความวิบัติพลัดพรากอย่างหนึ่งอย่างใด ที่ถึงความตาย หรือความแตกดับ หรือว่าภัยไข้เจ็บเกิดขึ้น พระองค์ก็สมควรวางอุเบกขาเฉยไว้

นี่พระพุทธเจ้าเป็นตำรับตำรา เป็นประมุขของเราที่เราไหว้เรากราบอยู่ สร้างพระพุทธรูปบูชาปรากฏอยู่จนกระทั่งบัดนี้ เป็นของสำคัญอย่างนี้ เมื่อรู้แล้วว่าเป็นของสำคัญอย่างนี้ เราต้องตั้งใจแบบเดียวกับพระพุทธเจ้า ท่านตั้งอย่างไร ท่านสอนอย่างไร ท่านทำอย่างไร ท่านก็สอนว่า **ท่านสอนพวกเราให้อดใจ ให้อดทน คืออดใจ อดใจเวลาความโลภหรืออภิชฌาเกิดขึ้น หยุดนิ่งเสีย** รู้นี่รสชาติอภิชฌา อยากจะได้สมบัติของคนอื่นเป็นของๆ ตน อยากกว้างขวางใหญ่โตไปข้างหน้าต้องหยุดเสีย อดทนหรืออดใจเสีย

ประเดี๋ยวก็ดับไปอ้ายความอยากนั้นดับไป ดับไปด้วยอะไร ด้วยความอดทน คืออดใจนั่นแหละ **ความโกรธประทุษร้ายเกิดขึ้นนิ่งเสีย อดเสีย ไม่ให้หลุดออกมาได้** ให้อยู่ในใจของตัวเอง ไม่ให้คนได้ยินไม่ให้คนอื่นรู้กิริยาท่าทางทีเดียว ไม่แสดงกิริยามรรยาทให้ทะเลิกทะลักแปลกประหลาดอย่างผีเข้าสิงทีเดียว ไม่รู้ทีเดียว **นิ่งเสียกะเดี๋ยวหนึ่ง ความโกรธประทุษร้ายหายไป ดับไป พยาบาทนั้นหายไป มิจฉาทิฏฐิเกิดขึ้น** มิจฉาทิฏฐินั้นแปลว่าเห็นผิดละ รู้อะไรไม่จริงสักอย่างเลอะๆ เทอะๆ เกิดขึ้น หยุดเสีย **ไม่ช้าเท่าไรกะเดี๋ยวดับไป**

นั่นแหละความโลภเกิดขึ้น อภิชฌาเกิดขึ้น ให้ดับไปได้ อภิชฌาเกิดขึ้นชั่วขณะ อดเสียให้ดับไปได้ **ฆ่าอภิชฌาตายครั้งหนึ่ง นั่นเป็นนิพพานปัจจัยเชียว** จะถึงพระนิพพานโดยตรงทีเดียว ความพยาบาทเกิดขึ้นให้ดับลงไปเสียได้ ไม่ให้ออก ไม่ให้ทะลุลวงออกมาทางกาย ทางวาจา **ให้ดับไปเสีย ทางใจนั่นดับไป ให้ดับไปได้คราวใดคราวนั้นได้ชื่อว่าเป็นนิพพานปัจจัยเชียวหนา สูงนัก กุศลนี้สูง จะบำเพ็ญกุศลอื่นสู้ไม่ได้ทีเดียว** ความหลงเกิดขึ้น มิจฉาทิฏฐิ เห็นผิดจากคลองธรรม **เมื่อเห็นผิดเกิดขึ้น ทำใจหยุดนิ่งเสีย** หยุดนิ่งเสีย ไม่ช้าเท่าไร **ประเดี๋ยวเท่านั้น ความเห็นผิดดับไป** นั่น **เป็นนิพพานปัจจัยทีเดียว นี่ติดอยู่กับขอบนิพพานเชียวหนา**

ความอดทนติดอยู่กับขอบนิพพาน **ความอดทนอันนี้แหละ ถ้าพระพุทธเจ้าไม่มีละก็ไม่มีในพระโพธิสัตว์เจ้า สร้างบารมีเป็นพระพุทธเจ้าไม่ได้ ที่จะเป็นพระพุทธเจ้าได้ก็เป็นด้วยความอดทน นี่จะไปนิพพานได้ก็ไปด้วยความอดทนนี้ ถ้าอดทนไม่มีไปนิพพานไม่ได้**

อดทนต้องมีท่านะ อดทนเหลวไหลๆ เลอะๆ เทอะๆ ก็ใช้ไม่ได้ อดทนต้องมีท่า ถ้าอดทนมีท่าจะต้องอดทนอย่างไร เราทำสวนใกล้กัน เป็นชาวสวน ทำสวนใกล้กัน เขาทำสวน เราก็ทำสวน แต่มันพอๆ กัน เสมอๆ กัน เราก็อยากให้มันดีกว่าเขานะ ให้เขาแพ้เราให้ได้ อยากได้ดีกว่าเขา ให้เขาแพ้เราให้ได้ นั่นคืออภิชฌา อยากจะรุกเจ้าเสียมั่ง อยากจะทอนกำลังเจ้าเสียมั่ง ให้เรามีสมบัติดีกว่า คุณสมบัติดีกว่า เกิดขึ้นแล้วถ้าว่าจิตขยับขึ้นเช่นนี้ คิดท่านี้อยากจะให้ดีกว่าเขา นี่เป็นอภิชฌาแล้ว ทีนี้ก็มีพยาบาทอยู่ทีเดียว มีพยาบาทอยู่แล้ว มีพยาบาทแข่งอยู่แล้ว แข่งก็ยังสู้ไม่ได้ หาอุบายแล้ว พยาบาทหาอุบายแก้ไขให้เขาลดกำลังเสียให้ได้ นี่มีพยาบาทเข้าสนับสนุนแล้ว **รักษาไอ้การงานของตัว ที่เรียกว่าอภิชฌา พยาบาท นั่นแหละให้หายไป** คุมไว้เสมอ คุมไว้ นั่นมิจฉาทิฏฐิแท้ๆ เมื่อทำสวนใกล้กัน **ไม่มีพยาบาท อภิชฌาก็ไม่มี พยาบาทไม่มี มิจฉาทิฏฐิก็ไม่มี เราอยากเจริญฉันใดให้เขาเจริญฉันนั้น เรารุ่งเรืองอย่างไรก็ให้เขารุ่งเรืองอย่างนั้น มีเมตตา** รักใคร่ปรารถนาอยากจะให้เขาเป็นสุข **กรุณา** อยากจะให้เขาทำงานน้อยๆ ให้ได้ผลมากๆ ให้เขาได้พ้นจากทุกข์ หากเขาได้ผลมาก็ยินดีเหมือนตัวได้อย่างนี้ ถ้าเป็นอย่างนี้ได้ชื่อว่าประกอบด้วยเมตตา กรุณา มุทิตา เมื่อเขาถึงความวิบัติพลัดพรากอย่างหนึ่งอย่างใด ก็ไม่สมน้ำหน้า

ว่าขอให้เขาอย่าวิบัติพลัดพรากเลย นึกในใจอยู่อย่างนี้ นี้เรียกว่า **พรหมวิหาร เมื่อตั้งอยู่ในพรหมวิหารเช่นนี้แล้ว ได้ชื่อว่าไม่มีอภิชฌา พยาบาท มิจฉาทิฏฐิเข้าแทรกแซง ได้ชื่อว่าดำเนินตามร่องรอยของพระพุทธเจ้า พระอรหันต์แล้ว แล้วที่ยังมีอภิชฌา พยาบาท มิจฉาทิฏฐิอยู่ นั่นดำเนินตามร่องรอยพญามารแล้ว** นี่ไม่ใช่ทางไปของพระพุทธเจ้า พระอรหันต์ นี่เป็นทางไปของมารเสียแล้วอย่างนั้น คนอย่างชนิดนั้นรวยไม่ได้ มั่งมีไม่ได้ คนจะรวยได้จะมีได้ต้องประกอบด้วยเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ดังกล่าวแล้วนั่นแหละเป็นทางไปของพระพุทธเจ้า พระอรหันต์ เป็นทางไปของพระแท้ๆ นี่เป็นภิกษุสามเณร จะทำกิจการอันใด ทำนา ทำสวน ทำราชการงานเดือน เล่าเรียนศึกษาใดๆ ต้องมีเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขาอยู่อย่างนี้นะ รักษาตัวเพื่อจะกีดกันเสียซึ่งอภิชฌา พยาบาท มิจฉาทิฏฐิ ให้มันหมดสิ้นไปเสีย ถ้าไม่ฉะนั้น ถ้าไม่ใช้อุบายทางใดทางหนึ่ง มันจะท่วมท้นเราให้ได้ ต้องใช้ความอดทนอดทนต่ออภิชฌา อดทนต่อพยาบาท อดทนต่อมิจฉาทิฏฐิ อดทนต่ออภิชฌา มิจฉาทิฏฐิ เป็นการตั้งอยู่ในขันติโดยปริยาย อดทนต่อความโกรธที่เกิดขึ้นโดยปัจจุบันทันด่วน ระงับให้อยู่ในอำนาจเสียได้ นั่นได้ชื่อว่าขันติโดยตรงทีเดียว เหมือนพระเวสสันดร ให้ทานสองกุมารไปแล้วเป็นปุตตบริจาคไปแล้ว ชูชกแกมาตีลูกหน้าที่นั่งเข้าให้แล้ว พระองค์ก็ทรงขยับพระแสงที่อยู่ข้างที่นั่งนั้นออกมาเป็นกอง แต่พระองค์ทรงสอดส่องด้วยพระปรีชาญาณ จนกระทั่งพระแสงที่ขยับออกมานั่นเข้าไปอยู่ที่เก่าเสียได้ หดกลับเข้าไป หดเข้าไปเสียอย่างเก่า ไม่เอาละ ปล่อยกันทีนี่มันหน้าที่ของเขา ไม่ใช่หน้าที่ของเรา หน้าที่ของเราปุตตบริจาคของเราสำเร็จแล้ว นี่มันทำลายปุตตบริจาคของเรา เรายอมไม่ได้ก็หดพระแสงกลับเข้าไปเสีย ไม่เป็นอันตรายแก่ชูชกแม้แต่นิดเดียว นี้ฉันใดก็ดี พระองค์ทรงอดกลั้นต่อความโกรธที่บังเกิดขึ้นเฉพาะหน้า เรียกว่า**ขันติ** โดยตรงทีเดียว

ขันตินี่แหละเป็นตัวสำคัญนะ **จะเป็นภิกษุ สามเณร ที่ดีได้ก็ด้วยขันตินี่แหละ** จะเป็นอุบาสกอุบาสิกาที่ดีได้ในธรรมวินัยของพระศาสดาก็ด้วยขันติ ความอดทนนี่แหละ รักษาเข้าไว้เถิดเลิศล้นพ้นประมาณทีเดียว **เมื่อรักษาเอาไว้ได้แล้ว นิพฺพานํ ปรมํ วทนฺติ พุทฺธา** พระพุทธเจ้าทั้งหลายทรงรับสั่งว่า **เป็นนิพพานอย่างยิ่ง** ว่านิพพานนั่นแหละเป็นอย่างยิ่งทีเดียว นี่แหละขันตินี่เป็นตัวนิพพานละ **อดทนไม่ได้ไปนิพพานไม่ได้ อดทนได้ไปนิพพานได้**

นิพพานน่ะอยู่อย่างไรกัน อยู่ที่ไหน **เขาว่านิพพานอยู่ในใจ**

คำว่านิพพานนะ **นิขนฺตํ นิพฺพานํ ใจของเราออกจากกิเลสเครื่องร้อนได้เป็นตัวนิพพาน** นี่นิพพานไม่อยู่กับใจเสียแล้ว ใจออกจากกิเลสเครื่องร้อยรัดไปเสียแล้ว ใจออกจากกิเลสเครื่องร้อยรัดไป **ตัวใจที่ออกจากกิเลสเครื่องร้อยรัดนั่นหรือตัวนิพพาน** กิเลสเข้าไปเย็บร้อยอยู่นั่น หลุดออกเสียจากกิเลส ขาดออกไปเสียจากกิเลสนั่นหรือเป็นตัวนิพพาน นั่นเป็นตัว

ออกจากกิเลสเครื่องร้อยรัด เมื่อออกจากกิเลสเครื่องร้อยรัดแล้วจึงจะไปสู่นิพพานอีกครั้งหนึ่ง

นิพพานแยกออกเป็นสอง ***สอุปาทิเสสนิพพานธาตุ อนุปาทิเสสนิพพานธาตุ***

นิพพานแยกออกเป็นสอง **สอุปาทิเสสนิพพานธาตุ** เหมือนพระพุทธเจ้าได้สำเร็จเป็นพระพุทธเจ้าแล้ว แต่ว่า **ขันธปัญจก** ยังปรากฏอยู่ สั่งสอนเวไนยสัตว์อยู่ ๔๕ ปี ในระหว่างนั้นเป็นสอุปาทิเสสนิพพานธาตุทั้งนั้นเป็นสอุปาทิเสสนิพพาน

ส่วน **อนุปาทิเสสนิพพาน**ล่ะ เมื่อพระพุทธเจ้าครบอายุ ๘๐ พรรษาแล้ว ที่จะเสด็จดับขันธ์ปรินิพพาน เดินสมาบัติทีเดียว **ถึงกำหนดแล้วเข้าปรินิพพานเดินสมาบัติ** ปฐมฌาน รูปฌาน อรูปฌาน เดินถอยไปถอยมานับครั้งนับหนไม่ถ้วน **เมื่อสมควรธรรมกายของท่านละเอียดสมควรแล้วก็ตกศูนย์มุบ พอตกศูนย์มุบ อายตนะนิพพานดึงดูดแล้ว** เดี๋ยวโน่น **ธรรมกายของพระพุทธเจ้าที่ได้ตรัสรู้ธรรม หายไปอยู่ในนิพพาน ศูนย์นั่นเข้าถึงกำเนิดนิพพาน กำเนิดนิพพานในกำเนิดนั้นมีว่างศูนย์เข้าไปตกอยู่ในนั้น กลับเป็นธรรมกายใหญ่มโหฬารหน้าตัก ๒๐ วา สูง ๒๐ วา เกตุดอกบัวตูม ใส** จะว่าเป็นธรรมกายที่โปรดสัตว์อยู่นี่หรือ ที่ไปนิพพานนั่นนะ ที่เข้านิพพานไปแล้ว **นิพพานอยู่ข้างบน สูงจากภพสามนี่ขึ้นไป ๓ เท่าภพสาม โตเท่ากันกับภพสามนี่ สว่างเป็นแก้วไปหมดทั้งนั้น งดงาม** โตเท่ากับภพสามนี่ แต่ว่าตรง**กลางนิพพานนะมีกำเนิดกำเนิดเหมือนกับกำเนิดของมนุษย์ ที่เดินสมาบัติเข้าไป** เข้าไปถึงกายทิพย์ กายทิพย์ละเอียด รูปพรหม รูปพรหมละเอียด อรูปพรหม อรูปพรหมละเอียด เป็นชั้นๆ เข้าไป

นั่นมี **อายตนะ** ทั้งนั้น มีอายตนะรองรับเป็นขั้นๆๆ เข้าไปจนกระทั่งถึงอรูปพรหม ถึงธรรมกาย ธรรมกายก็มีอายตนะรองรับเป็นชั้นๆๆ ไป จนกระทั่งถึงธรรมกายละเอียด โสดา โสดาละเอียด สกทาคา สกทาคาละเอียด อนาคา อนาคาละเอียด มีอายตนะรองรับเป็นชั้นๆ ขึ้นไปทั้งนั้น มีอายตนะรองรับทั้งนั้นเป็นขั้นๆ ขึ้นไป ถึงธรรมกายอรหัต อรหัตละเอียดนั่นแหละ ในอายตนะของพระอรหัตนั่นแหละ บริสุทธิ์ฉันใด นิพพาน

บริสุทธิ์ยิ่งกว่านั้น เป็นอายตนะอย่างนั้น พอไปถึงนิพพานก็เป็นธรรมกาย ธรรมกายที่เข้านิพพานไปนะ ธรรมกายองค์นี้ใช่ไหม ธรรมกายตกศูนย์แล้ว ดับไปแล้วตรงศูนย์นั้น ตกถึงศูนย์อายตนะนิพพาน ก็กลับเป็นธรรมกายใหญ่ ๒๐ วา สูง ๒๐ วา เกตุดอกบัวตูมใส นั่น จะเป็นธรรมกายใหม่ ไม่ใช่ธรรมกายเก่าหรือ ก็ถูก เป็นธรรมกายใหม่หรือ ก็ถูก ไม่ผิด ก็เอาธรรมกายเก่าไปไว้ที่ไหนเล่า **ธรรมกายเก่าตกศูนย์เสียแล้ว ดับเสียแล้ว** ตกศูนย์ดับธรรมกายเสียแล้ว **กลับเป็นธรรมกายอีกละเอียดกว่าสวยกว่าธรรมกายเก่านับเท่าไม่ถ้วน** นั่นนิพพานอยู่โน่น นั่นเรียกว่า **เมื่อพระพุทธเจ้าถึงอายตนะนิพพานนั่นแล้ว อยู่ในนิพพานแล้ว ขณะใดขณะนั้นเรียกว่า อนุปาทิเสสนิพพาน** เข้าถึงอนุปาทิเสสนิพพานเสียแล้ว ไม่ใช่สอุปาทิเสสนิพพาน เป็นอนุปาทิเสสนิพพานทีเดียว เข้าไปอยู่ในอายตนะนิพพานนั้น

อายตนะนิพพานนั้น เมื่อธรรมกายของพระพุทธเจ้ายังไม่ได้เข้าไป มีอยู่ไหมละ มีอยู่ เรียกว่า **อายตนะนิพพาน** บาลีบริหารตำรับตำราไว้ว่า **อตฺถิ ภิกฺขเว ตทายตนํ**...ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย นิพพานเป็นอายตนะมีอยู่อันหนึ่ง แต่ว่า **พระพุทธเจ้ายังไม่ได้เข้านิพพาน พระอรหันต์ยังไม่ได้เข้านิพพาน ก็เป็นอายตนะคอยรองรับอยู่ เหมือนอย่างกับตาของเรามีอยู่ ยังมิเห็นรูป** รูปมันยังไม่มาถึง ตายังไม่มาถึงรูป รูปยังไม่ถึงตา ก็ไม่เห็นกัน ก็มีอายตนะอยู่แล้ว อายตนะนิพพาน อายตนะคือหู เสียงมันยังไม่มาถึงก็ไม่ได้ยินกัน พอเสียงมาถึงก็ได้ยินกัน เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธรรมารมณ์ มีอายตนะเครื่องรับทั้งนั้น นี่เป็นอายตนะของโลกเขา **อายตนะนิพพานเป็นของละเอียด** ละเอียดทีเดียวนั่นแหละ **นิพพานที่พระพุทธเจ้าเข้าถึง ที่เรียกว่า อนุปาทิเสสนิพพานธาตุ เข้าไปแล้วไม่กลับมานั่นแหละ** นิพพานนั่นแหละได้ชื่อว่า **เป็นอายตนะ** อยู่อันหนึ่ง เรียกว่า **นิพพาน**เฉยๆ ไม่เรียกว่าพระนิพพาน

ธรรมกาย ของพระสีธาตุราชกุมารเข้าไปอยู่ในนิพพานนั้น เรียกว่า **พระนิพพาน ธรรมกายนั่นเรียกว่าพระนิพพาน** แต่ว่า **นิพพานที่ยังเป็นเครื่องรองรับนั้น** เรียกว่า **อายตนะนิพพาน** หรือเรียกว่า **นิพพาน** เฉยๆ **พระนิพพาน** คือ **พระเข้านิพพาน** ให้รู้จักหลักอย่างนี้นะ

เมื่อรู้จักหลักอย่างนี้ ที่พระองค์รับสั่งว่า **นิพฺพานํ ปรมํ วทนฺติ พุทฺธา** พระพุทธเจ้าทรงรับสั่งนิพพานว่าอย่างยิ่งอย่างนี้ พอไปถึงพระนิพพานเข้าแล้ว **ด้วยความอดทน ด้วยความนิ่ง ด้วยความหยุด ด้วยความอดใจ นั่นแหละจึงเข้านิพพานได้ ถ้าไม่มีความอดทน ไม่มีความหยุด ไม่มีความนิ่งอย่างหนึ่งอย่างใดแล้ว เข้านิพพานไม่ได้** ที่เข้านิพพานได้ไปนิพพานได้ ก็เพราะอาศัยความอดทน คืออดใจนั่นเอง เป็นความแผดเผาอย่างยิ่งชั่วไม่ได้เข้าไปเจือปน **น หิ ปพฺพชิโต ปรูปฆาตี สมโณ โหติ ปรํ วิเหฐยนฺโต** ยังเข้าไปฆ่าผู้อื่นอยู่ ยังเข้าไปฆ่าสัตว์อื่นอยู่เป็นนักบวชไม่ได้ ไม่เป็นนักบวชกับเขา เป็นบรรพชิตไม่ได้ ไม่เป็นบรรพชิตกับเขา ยังเบียดเบียนผู้อื่นอยู่เป็นสมณะไม่ได้ เพราะยังเบียดเบียนผู้อื่นอยู่ ที่เป็นนักบวชได้เพราะไม่เข้าไปฆ่าผู้อื่น ที่เป็นสมณะได้เพราะไม่เบียดเบียนผู้อื่น เมื่อเป็นเช่นนี้นี่ท่านบอกตรงทีเดียว บอกตรงๆ ถ้าอยากเดินตรงๆ แล้วก็ง่ายนิดเดียว ทางพุทธศาสนา ไม่มีเบียดเบียนเป็นอย่างไร พระพุทธเจ้าเลิกเบียดเบียนแล้ว **นิหตสตฺถา นิหตทณฺฑา** ไม่มีท่อนไม้ศัสตราในมือแล้ว ผู้ที่ยังเบียดเบียนผู้อื่นอยู่ ถ้ายังมีปืนพก มีดพก ยังมีอาวุธติดมืออยู่แล้วก็ไม่ได้การ ไว้ใจไม่ได้ เหี้ยก็ไม่ไว้ใจ อย่าว่าแต่มนุษย์เลย

มีท่านดาบสผู้หนึ่ง แกได้ไปบิณฑบาตในบ้าน แกเหาะเหินเดินอากาศได้ วันหนึ่งเข้าไปบิณฑบาตในบ้าน ชาวบ้านเขาใส่แกงเหี้ยมาถ้วยหนึ่ง มาฉันเข้ามันเอร็ดอร่อยจริง รุ่งขึ้นเช้าเอาชามไปส่งเขา ถามเขาว่าแกงอะไร แกงเหี้ย ว้า! หมายตัวจะฆ่าให้ตาย ไอ้เหี้ยใหญ่ปฏิบัติเราอยู่ตัวหนึ่ง เราจะแกงกินได้หลายวัน จะต้องฆ่าไอ้เหี้ยนั่นแกงกินเสีย ดาบสก็เอากระบองเหน็บไว้ในจีวรคลุมๆ เข้าไว้ เหี้ยเข้ามาจะต้องตีให้ตายทีเดียว เพื่อแกงกิน เอาแล้วเหี้ยออกมาจากปลวก มาดูกิริยามารยาทของพระผู้เป็นเจ้าดูไม่ได้ วันนี้หูตากิริยาแปลกประหลาด เหมือนอะไรเข้าสิงในตัว ไม่ไว้ใจดาดาบสเสียแล้ว ดูหน้าดูหลังเสียแล้ว ดาบสก็ทำหน้าตาปะหลับปะเหลือกอยู่ มองซ้ายมองขวา มันผิดปกติอยู่แล้วนี่ นี่สัตว์มันรู้นะ สัตว์ฉลาดมันรู้เทียวว่ามนุษย์จะมีกิริยาท่าทางอย่างไร มนุษย์มันมีผิด นี่ผิดปกติ กิริยาท่าทางเราก็รู้เหมือนกันแหละ แต่ทว่าไหวพริบชนิดนี้ มนุษย์ที่เข้ามาอยู่ด้วย มนุษย์พาล มนุษย์ขโมยก็รู้ มนุษย์คนซื่อก็รู้ **ดูตานั่นแหละรู้ ตามันบอก ใจมันซื่อมันก็บอกว่ามันซื่อ คดมันก็บอกว่ามันคด** ดูเถอะตามันนั่นแหละ **ไอ้ซื่อมันมองลูกตามันตรงกัน มันไม่หลบหลีกกันหรอก มันไม่หลบตากัน ไอ้นั่นซื่อหละ** ซื่อตรงๆ ซื่อๆ ถ้าตามันคอยหลบอยู่ละไม่ได้ ไอ้นี่ตอแหล ปะหลับปะเหลือกอยู่แล้วไม่ได้การละ ตามันไม่ตรงกับเราไอ้ชนิดนี้ ถ้าเหลี่ยมโกงมีตาก็ไม่ตรงกันเสียแล้ว ชนิดนั้นต้องออกห่างนะ ถ้าตามองไม่ตรงกันละก็ ออกห่างเทียว ถ้าจะอยู่ใกล้กันแล้วตาต้องตรงกัน ถ้าตาปะหลับปะเหลือก มัวซ่อนตาอยู่ไม่ได้ละ เพลี่ยงพล้ำมันขโมยปนปี้นะ นั่นควรระวังไว้นะ นี่เมื่อจับหลักตรงนี้

ได้แล้วก็นั่นแหละ มหาโคธา เห็นตาดาบสว่าไม่ได้การทีเดียว กิริยามารยาทตาปะหลับปะเหลือกทีเดียว ผิดปกติ เหี้ยคอยระวังตัวพอเพลี่ยงพล้ำ ไอ้เหี้ยเข้ามาใกล้ดาบสก็จะฆ่าเหี้ย เหี้ยมันคอยระวังอยู่นี่ พอได้ท่าดาบสก็เอากระบองแล่นผลุงเข้าไปให้ เหี้ยมันก็หลบไปเสีย ลงดินติดอยู่กับดินนั่น เหี้ยปรูดเข้าโพรงไปแล้วเข้าปล่องไปแล้ว เรียกเหี้ยออกมาเหี้ยก็บอกว่าออกมาได้อย่างไรล่ะไม้พลองมันอยู่ในมือนะ นั่นแน่ไอ้ไม้พลองอยู่ในมือ ไม่ได้การเอาจริงไอ้นี่ เพราะฉะนั้นมนุษย์ก็ดีทั้งหญิงชาย คฤหัสถ์ บรรพชิตไม่ว่า ถ้านักบวชก็เหมือนกัน ยังมีเก็บศัสตราอาวุธกันอยู่แล้วก็ไม่ได้ นักบวชจอมปลอมอยู่แล้วก็ไม่ได้การละ มีดพกมีดอะไรเก็บใส่หีบใส่ตู้ซ่อนเร้นไว้ อะไรต่างๆ นานาเหล่านี้นะไม่ได้ นักบวชเหล่านี้ไม่ได้ ยังจอมปลอมอยู่ ไม่ใช่นักบวชจริงหรอก นักบวชโกงต้องรีบแก้ไข ไม่แก้ไขไม่ได้ เป็นพระเป็นเณรไม่เข้าใจ ให้สึก เป็นอุบาสกอุบาสิกาไม่เข้าใจ ซ่อนอาวุธอยู่แล้วก็ไม่ได้ **นิหตสตฺถา นิหตทณฺฑา** ไม่มีศัสตราและท่อนไม้ในมือแล้ว มือเปล่าแล้ว นี้เขาเรียกว่ามันคายงวงแล้ว ปล่อยแล้ว ปล่อยไม่เอาธุระแล้ว อย่างนี้เรียกว่าใช้ได้ละ ตาก็ตรงแล้ว ไม่ปะหลับปะเหลือกแล้ว อย่างนี้ใช้ได้ นี่ตัวอย่างนะ ถ้าว่าใครเป็นเช่นนี้แล้วเลิกเสียนะ เป็นภิกษุสามเณรเลิกเชียว ไอ้ซ่อนเร้นอาวุธอย่างนี้น่ะมันยังเป็นคนร้ายอยู่ในตัว อุบาสกอุบาสิกาก็เลิกเสียนะ มันเป็นคนร้ายอยู่ในตัวมันต้องแก้ไขมันเสียทีเดียว ถ้าแก้ไขมันได้แล้ว มันเชื่อเราแล้วละ ก็ได้ชื่อว่าไม่เข้าไปฆ่าสัตว์อื่นแล้วไม่เบียดเบียนผู้อื่นแล้ว แน่ละไว้ใจได้ ถ้ามันยังมีอาวุธอยู่ละก็ยังไว้ใจไม่ได้ มันจะต้องไปฆ่าสัตว์อื่น ยังเบียดเบียนผู้อื่นอยู่ ไว้ใจมันไม่ได้ ตัวของเราเองแหละ ไม่ต้องไปตัวคนอื่นละ ไว้ใจมันไม่ได้ ตีหัวเปก หรือตบหัวมันเปก หรือผางเข้าไปให้ค่อยๆ มันก็พอจะทนได้ ถ้าว่ามันหน้ามืดขึ้นมาละก็เขาว่าเห็นช้างเท่าหมูเทียวนะ มันโกรธขึ้นมาแล้วละก็เล็กโดไม่ว่าเอาทีเดียวแหละ มันไม่กลัวกันละเมื่อรู้จักหลักอันนี้ละก็ คอยดูตัวของตัวไว้ มันจะมีเพลงโกงตัวเองอยู่อย่างไรละก็แก้ไขมันเสีย ถ้าว่ามันยังเข้าไปเบียดเบียนผู้อื่นอยู่ มันยังจะฆ่าผู้อื่นอยู่ มันจะเข้าไปฆ่าผู้อื่นอยู่ เข้าไปเบียดเบียนผู้อื่นอยู่จะเรียกว่านักบวชที่ดีไม่ได้ จะเรียกว่าสมณะไม่ได้ จะเรียกว่าบรรพชิตไม่ได้ ใช้ไม่ได้ทีเดียว เหตุฉะนั้น ต้องเลิกพวกเหล่านี้เสียให้ขาด ใจจะเป็นเป็นนักบวชที่ดี ทำธรรมะให้เป็นขึ้น ทำใจให้อยู่กับที่ ทำธรรมะเรื่อยๆ ไป นั่นแหละเป็นนักบวชที่ดีได้ เป็นอุบาสกอุบาสิกาที่ดีได้ในพระพุทธศาสนา

ที่ได้ชี้แจงแสดงมานี้ ตามวาระพระบาลีคลี่ความเป็นสยามภาษา ตามมัตยาธิบายพอสมควรแก่เวลา **เอเตน สจฺจวชฺเชน** ด้วยอำนาจความสัจที่ได้อ้างธรรมปฏิบัติตั้งแต่ต้นจนอวสานนี้ **สทา โสตฺถี ภวนฺตุ เต** ขอความสุขสวัสดีจงบังเกิดมีแก่ท่านทั้งหลาย บรรดามาสโมสรในสถานที่นี้ทุกถ้วนหน้า

อาตมภาพชี้แจงแสดงมาพอสมควรแก่เวลา สมมติยุติธรรมีกถา โดยอรรถนิยมความเพียงเท่านี้ **เอวํ** ก็มีด้วยประการฉะนี้.

วิธีเจริญภาวนาถึง ๑๘ กาย - ถึงธรรมกาย

(ตอน ๒)

พระธรรมเทศนา โดย หลวงพ่อวัดปากน้ำ พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร)

เมื่อเห็นแล้วก็ให้กายมนุษย์ละเอียดนั่นนั่งเข้าเหมือนกายมนุษย์หยาบข้างนอกนี่ เมื่อนั่งถูกส่วนเข้าแล้ว ใจมนุษย์ละเอียดก็หยุดนิ่งอยู่ที่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ละเอียด พอถูกส่วนเข้า หยุดถูกส่วนเข้าเท่านั้นแหละก็เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดอยู่กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน พอถูกส่วนเข้าก็เห็นดวงศีล หยุดอยู่กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้า เห็นดวงสมาธิ หยุดอยู่กลางดวงสมาธิ พอถูกส่วนเข้าเห็นดวงปัญญา หยุดอยู่กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้าเห็นดวงวิมุตติ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้าเห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้าก็เห็น**กายทิพย์**

ให้กายทิพย์นั่งแบบเดียวกันกับกายมนุษย์ละเอียดนั่น ใจของกายทิพย์หยุดนิ่งอยู่กับศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายทิพย์ พอถูกส่วนเข้า เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้า เห็นดวงศีล หยุดอยู่กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้าเห็นดวงสมาธิ หยุดอยู่กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้าเห็นดวงปัญญา หยุดอยู่กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้าเห็นดวงวิมุตติ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้า เห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้าเห็น **กายทิพย์ละเอียด**

ใจกายทิพย์ละเอียดก็นิ่ง

อยู่ที่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายทิพย์ละเอียด ถูกส่วนเข้า เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดอยู่กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้าเห็นดวงศีล หยุดอยู่กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้า เห็นดวงสมาธิ หยุดอยู่กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้า เห็นดวงปัญญา หยุดอยู่กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้าเห็นดวงวิมุตติ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้า เห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้า **เห็นกายรูปพรหม**

ใจกายรูปพรหมก็นิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายรูปพรหม พอถูกส่วนเข้า เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ใจกายรูปพรหมเมื่อหยุดนิ่งอยู่ที่ศูนย์กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้า เห็นดวงศีล หยุดอยู่กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้า เห็นดวงสมาธิ หยุดอยู่กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้า เห็นดวงปัญญา หยุดอยู่กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้าเห็นดวงวิมุตติ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้า เห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้า เห็น**กายรูปพรหมละเอียด**

ใจกายรูปพรหมละเอียด หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายรูปพรหมละเอียด ถูกส่วนเข้า เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดอยู่กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้า เห็นดวงศีล หยุดอยู่กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้า เห็นดวงสมาธิ หยุดอยู่กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้า เห็นดวงปัญญา หยุดอยู่กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้า เห็นดวงวิมุตติ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้า เห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้า เห็น**กายอรูปพรหม**

ใจกายอรูปพรหม ก็หยุดนิ่งอยู่ที่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายอรูปพรหม พอถูกส่วนเข้า ก็เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดนิ่งอยู่ที่ศูนย์กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้า เห็นดวงศีล หยุดอยู่กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้า เห็นดวงสมาธิ หยุดอยู่กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้า เห็นดวงปัญญา หยุดอยู่กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้า เห็นดวงวิมุตติ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้า เห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้า ก็เห็น**กายอรูปพรหมละเอียด**

ใจกายอรูปพรหมละเอียด หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงธรรม ที่ทำให้เป็นกายอรูปพรหมละเอียด ถูกส่วนเข้า เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้า เห็นดวงศีล หยุดอยู่กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้า เห็นดวงสมาธิ หยุดอยู่กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้า เห็นดวงปัญญา หยุดอยู่กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้า เห็นดวงวิมุตติ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้า เห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้า ก็เห็น**กายธรรม** รูปเหมือนพระปฏิมา เกตุดอกบัวตูมใสเป็นกระจกส่องหน้า หน้าตักโตเล็กตามส่วน **หน้าตักเท่าไหน ดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกาย ก็โตเท่านั้น กลมรอบตัว อยู่กลางกายธรรมกายนั่น ธรรมกายเป็นตัวพุทธรัตนะ ดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกายเป็นธรรมรัตนะ**

ใจพุทธรัตนะก็หยุดนิ่งอยู่ที่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกาย พอหยุดถูกส่วนเข้า เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดอยู่กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้า เห็นดวงศีล หยุดอยู่กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้า เห็นดวงสมาธิ หยุดอยู่กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้า เห็นดวงปัญญา หยุดอยู่กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้า เห็นดวงวิมุตติ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้า เห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้า ก็เห็น**ธรรมกายละเอียด** โตกว่าธรรมกายที่เห็นแล้วนั้น ๕ เท่า

ใจธรรมกายละเอียดก็หยุดนิ่งอยู่ที่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกายละเอียด ถูกส่วนเข้า เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐานขยายส่วนโตหนักขึ้นไป ใจก็หยุดนิ่งอยู่ที่ศูนย์กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้า เห็นดวงศีล หยุดอยู่กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้า เห็นดวงสมาธิ หยุดอยู่กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้า เห็นดวงปัญญา หยุดอยู่กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้า เห็นดวงวิมุตติ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้า เห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้า ก็เห็น**กายธรรมพระโสดา** หน้าตัก ๕ วา สูง ๕ วา เกตุดอกบัวตูม ใสหนักขึ้น

ใจกายพระโสดาก็หยุดนิ่งอยู่ที่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายพระโสดา ถูกส่วนเข้า เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดอยู่กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้า เห็นดวงศีล หยุดอยู่กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้า เห็นดวงสมาธิ หยุดอยู่กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้า เห็นดวงปัญญา หยุดอยู่กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้า เห็นดวงวิมุตติ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้า เห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้า ก็เห็น**กายธรรมพระโสดาละเอียด** อยู่ในกลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะของ

พระโสดานั้น หน้าตัก ๑๐ วา

ใจของกายพระโสดาละเอียด หยุดนิ่งอยู่ที่กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายพระโสดาละเอียด ถูกส่วนเข้า เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดนิ่งอยู่ที่ศูนย์กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้า เห็นดวงศีล หยุดอยู่กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้า เห็นดวงสมาธิ หยุดอยู่กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้า เห็นดวงปัญญา หยุดอยู่กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้า เห็นดวงวิมุตติ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้า เห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้า ก็เห็น**กายพระสกิทาคา** หน้าตัก ๑๐ วา สูง ๑๐ วา เกตุดอกบัวตูม ใสหนักขึ้น

ใจของกายพระสกิทาคาก็หยุดอยู่ที่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายพระสกิทาคา ถูกส่วนเข้า เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดอยู่กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้า เห็นดวงศีล หยุดอยู่กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้า เห็นดวงสมาธิ หยุดอยู่กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้า เห็นดวงปัญญา หยุดอยู่กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้า เห็นดวงวิมุตติ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้า เห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้า ก็เห็น**กายพระสกิทาคาละเอียด** หน้าตัก ๑๕ วา สูง ๑๕ วา เกตุดอกบัวตูม ใสหนักขึ้น

ใจของกายพระสกิทาคาละเอียด หยุดอยู่ที่กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายพระสกิทาคาละเอียด ถูกส่วนเข้า เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดอยู่กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้า เห็นดวงศีล หยุดอยู่กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้า เห็นดวงสมาธิ หยุดอยู่กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้า เห็นดวงปัญญา หยุดอยู่กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้า เห็นดวงวิมุตติ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้า เห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้า ก็เห็น**กายพระอนาคา** หน้าตัก ๑๕ วา สูง ๑๕ วา เกตุดอกบัวตูม ใสหนักขึ้น

ใจของกายพระอนาคาก็หยุดนิ่งอยู่ที่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายพระอนาคา ถูกส่วนเข้า เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดอยู่กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้า เห็นดวงศีล หยุดอยู่กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้า เห็นดวงสมาธิ หยุดอยู่กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้า เห็นดวงปัญญา หยุดอยู่กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้า เห็นดวงวิมุตติ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้า เห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้า ก็เห็น**กายพระอนาคาละเอียด** หน้าตัก ๒๐ วา สูง ๒๐ วา เกตุดอกบัวตูม ใสหนักขึ้น

ใจของกายพระอนาคาละเอียดก็หยุดอยู่ที่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายพระอนาคาละเอียด ถูกส่วนเข้า เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดอยู่กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้า เห็นดวงศีล หยุดอยู่กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้า เห็นดวงสมาธิ หยุดอยู่กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้า เห็นดวงปัญญา หยุดอยู่กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้า เห็นดวงวิมุตติ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้า เห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้า ก็เห็น**กายพระอรหัต** หน้าตัก ๒๐ วา สูง ๒๐ วา เกตุดอกบัวตูม ดวงธรรมที่ทำให้เป็นพระอรหัตก็ ๒๐ วา กลมรอบตัว

ใจของพระอรหัตก็หยุดอยู่ที่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นพระอรหัต ถูกส่วนเข้า เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน วัดผ่าเส้นศูนย์กลาง ๒๐ วา กลมรอบตัวเหมือนกัน หยุดอยู่กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้า เห็นดวงศีล วัดผ่าเส้นศูนย์กลาง ๒๐ วา กลมรอบตัวเหมือนกัน หยุดอยู่กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้า เห็นดวงสมาธิ วัดผ่าเส้นศูนย์กลาง ๒๐ วา กลมรอบตัวเหมือนกัน หยุดอยู่กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้า เห็นดวงปัญญา วัดผ่าเส้นศูนย์กลาง ๒๐ วา กลมรอบตัวเหมือนกัน หยุดอยู่กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้า เห็นดวงวิมุตติ วัดผ่าเส้นศูนย์กลาง ๒๐ วา กลมรอบเหมือนกัน หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้า เห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ วัดผ่าเส้นศูนย์กลาง ๒๐ วา กลมรอบตัวเหมือนกัน หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้า เห็น**กายพระอรหัตละเอียด** สวยงามมาก นี่เป็นกายที่ ๑๘ เมื่อถึงพระอรหัตนี้แล้วหลุดกิเลสหมด ไม่มีกิเลสเลย เสร็จกิจในพระพุทธศาสนาทั้งสมถวิปัสสนาตลอด

ตั้งแต่กายมนุษย์ถึงกายอรูปพรหมละเอียด แค่นั้นเรียกว่า **ขั้นสมถะ**

ตั้งแต่กายธรรมโคตรภูทั้งหยาบทั้งละเอียด จนกระทั่งถึงกายพระอรหัต ทั้งหยาบทั้งละเอียดนี้ **ขั้นวิปัสสนา** ทั้งนั้น

นี้ที่เรามาเรียนสมถวิปัสสนาวันนี้ ต้องเดินแนวนี้ ผิดแนวนี้ไม่ได้ และก็ต้องเป็นอย่างนี้ ผิดอย่างนี้ไปไม่ได้ ผิดอย่างนี้ไปก็เลอะเหลว ต้องถูกแนวนี้ เราจะต้องยึดกายมนุษย์นี่เป็นแบบ เข้าไปถึงกายมนุษย์ละเอียด ยึดกายมนุษย์ละเอียดนั่นเป็นแบบ เข้าถึงไปกายทิพย์ ต้องยึดกายทิพย์นั่นเป็นแบบ เข้าถึงกายทิพย์ละเอียด ต้องยึดกายทิพย์ละเอียดเป็นแบบ จะโยกโย้ไปไม่ได้ เข้าไปถึงกายรูปพรหม ต้องยึดกายรูปพรหมเป็นแบบ เข้าถึงกายรูปพรหมละเอียด ต้องยึดกายรูปพรหมละเอียดเป็นแบบไป เข้าถึงกาย

อรูปพรหม ยึดกายอรูปพรหมเป็นแบบ เข้าถึงกายอรูปพรหมละเอียด ยึดกายอรูปพรหมละเอียดเป็นแบบ เข้าถึงกายธรรม ยึดกายธรรมเป็นแบบ นี่ที่ปั้นไว้เป็นรูป พระปฏิมาที่เขาปั้นไว้ในโบสถ์ พระวิหารการเปรียญ นี่เขาทำแบบไว้ดี เข้าถึงกายธรรมละเอียด ยึดกายธรรมละเอียดเป็นแบบ เข้าถึงกายธรรมพระโสดา ยึดกายธรรมพระโสดาเป็นแบบ เข้าถึงกาย ธรรมพระโสดาละเอียด ยึดกายธรรมพระโสดาละเอียดเป็นแบบ เข้าถึงกายธรรมพระสกิทาคา ยึดกายธรรมพระสกิทาคาเป็นแบบ เข้าถึงกายธรรมพระสกิทาคาละเอียด ยึดกายธรรมพระสกิทาคาละเอียดเป็นแบบ เข้าถึงกายธรรมพระอนาคา ยึดกายธรรมพระอนาคาเป็นแบบ เข้าถึงกายธรรมพระอนาคาละเอียด ยึดกายธรรมละเอียดของพระอนาคาเป็นแบบ เข้าถึงกายธรรมพระอรหัต ยึดกายธรรมพระอรหัตเป็นแบบ เข้าถึงธรรมกายพระอรหัตละเอียด ยึดกายพระธรรมพระอรหัตละเอียดเป็นแบบ นี้เป็นหลักฐานในพระพุทธศาสนา

ในสมุดที่ได้รับแจกกันทั่วๆ หน้านั้น ๑๘ รูปหน้าปึ้ง [ปก] ที่อธิบายมานี้ นับดูได้ตั้งแต่ ๑. กายมนุษย์ ๒.กายมนุษย์ละเอียด ๓. กายทิพย์ ๔.กายทิพย์ละเอียด ๕.กายรูปพรหม ๖.กายรูปพรหมละเอียด ๗.กายอรูปพรหม ๘. กายอรูปพรหมละเอียด ๙.กายธรรม ๑๐.กายธรรมละเอียด ๑๑. กายพระโสดา ๑๒.กายพระโสดาละเอียด ๑๓.กายพระสกิทาคา ๑๔.กายพระสกิทาคาละเอียด ๑๕.กายพระอนาคา ๑๖.กายพระอนาคาละเอียด ๑๗.กายพระอรหัต ๑๘.กายพระอรหัตละเอียด ที่อธิบายมานี้ หน้าปึ้งที่แจกไปแล้วทุกคนนั้น นี้แหละหลักปฏิบัติพระพุทธศาสนา ต้องแน่นอน จับตัววางตายอย่างนี้ ไม่เลอะเลือนเหลวไหล

แต่ว่า**จะไปทางนี้ต้อง "หยุด"** ทางธรรมเริ่มต้นต้องหยุดตั้งแต่ต้นจนกระทั่งพระอรหัต ถ้าไม่หยุดก็ไปไม่ได้ ชัดทีเดียว แปลกไหมล่ะ ไปทางโลกเขาต้องไปกันปราดเปรียวว่องไวคล่องแคล่ว ต้องเล่าเรียนกันมากมายจนกระทั่งรู้เท่าทันเหลี่ยมคูผู้คนตลอดสาย จึงจะปกครองโลกให้รุ่งเรืองเจริญได้ แต่ว่าจะไปทางธรรมนี่แปลก **"หยุด"** เท่านั้นแหละไปได้ หยุดอย่างเดียวเท่านั้น

เรื่องนี้พูดเอาเองหรือมีตำรับตำราอย่างไร ? มีตำรับตำราอย่างนี้ คือเมื่อครั้งพระบรมศาสดายังดำรงพระชนม์อยู่ ในเมืองสาวัตถี มีพราหมณ์ปุโรหิตและนางพราหมณี เป็นปุโรหิตของพระเจ้าปเสนทิโกศล คลอดบุตรออกมาคนหนึ่ง เวลาคลอดออกมาแล้ว กลางคืนศัสตราอาวุธในบ้านลุกเป็นไฟไปหมด พ่อเป็นพราหมณ์เฒ่าด้วย เป็นพราหมณ์ครูพระเจ้าแผ่นดินด้วย ตระหนกตกใจ นี่มันเรื่องอะไรกัน ตรวจดูตำราก็รู้ได้ทันทีว่าลูกชายเราที่เกิดมานี่จะเป็นคนร้าย จะเป็นโจรร้ายจะฆ่ามนุษย์มากมาย รู้ทีเดียวด้วยตำราของเขา เมื่อมีโอกาสก็เข้าทูลพระเจ้าปเสนทิโกศลว่า พระพุทธเจ้าข้า ลูกของข้าพระพุทธเจ้าที่คลอดออกมานี้จะต้องเป็นคนฆ่ามนุษย์เสียแล้ว จะฆ่ามนุษย์มากด้วย จะควรเอาไว้หรือปลงชีวิตเสียเป็นประการใด ขอพระองค์ได้ทรงพระกรุณาเถิด ข้าพระพุทธเจ้าขอมอบถวายชีวิตบุตรของข้าพระพุทธเจ้าแด่พระองค์ ฝ่ายพระเจ้าปเสนทิโกศลก็ทรงดำริว่า ไอ้เด็กเล็กนิดเดียวจะเป็นอะไรไปล่ะ เกรงใจพราหมณ์ เคารพพราหมณ์นับถือพราหมณ์ ด้วยทรงดำริจะเอาอกเอาใจพราหมณ์ รู้เหมือนกันว่าพราหมณ์พูดแล้วไม่ค่อยจะผิดตะขิดตะขวงใจอยู่เหมือนกัน เอาไว้ดูก่อนเถิดท่านพราหมณ์ เด็กคนเดียว ถ้าว่ามันเปลี่ยนแปลงอย่างไร เราจะฆ่ามันเมื่อไหร่ก็ฆ่าได้ มันจะไปไหน ฉันปกครองคนทั้งประเทศ พูดให้พราหมณ์ใจดีสักหน่อย พราหมณ์ก็ตามพระทัยเอาไว้โตขึ้น เมื่อพราหมณ์รู้ว่าไอ้นี้มันจะฆ่าคนเบียดเบียนสัตว์มากนัก เราจะทำอย่างไรก็เลยให้ชื่อว่าอหิงสกกุมาร กุมารไม่เบียดเบียนใคร และจริงอย่างนั้นด้วย ตั้งแต่เล็กมาดีนักดีหนา พ่อแม่ก็รักใคร่ พระเจ้าปเสนทิโกศลก็รักใคร่ ร่ำเรียนวิชาความรู้ในทางราชการในทางบ้านเมือง เขาไม่แพ้ใคร ปัญญาดีเฉลียวฉลาดว่องไว เรียนศัสตราอาวุธ เรียนมวยไม่แพ้ใคร เฉลียวฉลาดนัก เมื่อได้วิชาสมควรแล้วต่อไปจะต้องเป็นคนใช้ของพระราชา เพราะพ่อเป็นปุโรหิตของพระราชาอยู่แล้ว ต้องไปเรียนวิชาให้สูง เรียกว่าวิชาปกครองแผ่นดินปกครองประเทศ ส่งไปเรียนกับทิศาปาโมกข์อาจารย์ ทิศาปาโมกข์อาจารย์มีลูกศิษย์ถึง ๕๐๐ คน พราหมณ์ปุโรหิตผู้นี้เมื่อส่งลูกไปเรียนเช่นนั้น ก็มอบให้กับอาจารย์ทิศาปาโมกข์ ทิศาปาโมกข์อาจารย์ได้รับอหิงสกกุมารไว้ก็สอนเป็นอันดิบอันดี ยังกับลูกกับเต้า ได้ใกล้เคียงกับอหิงสกกุมาร อหิงสกกุมารฉลาดฉอเลาะดีนัก เข้าใกล้ครูละก็ทุกอย่าง ทั้งกายทั้งวาจาทั้งใจหาที่ติไม่ได้ อาจารย์รักใคร่ เรียนวิชาก็ไม่แพ้ใคร เฉลียวฉลาดทุกอย่าง กำลังร่างกายก็ดี สวยงามก็สวยงาม อาจารย์หลง ทั้ง ๕๐๐ คน รักอหิงสกกุมารมากกว่าใครๆ เมื่อศิษย์ทั้ง ๔๙๙ คน เห็นว่าไม่ได้การ เราไม่ฆ่าอหิงสกกุมารเสีย พวกเราโงหัวไม่ขึ้นแน่ มันกดหัวเราจมหมด เราจะต้องฆ่ามันเสีย เอาไว้ไม่ได้ คนโน้นบ้างคนนี้บ้าง ช่วยกันหาเรื่องใส่เจ้าบ้าง ยั่วเจ้าบ้าง เย้าเจ้าบ้าง พอเจ้าเกะกะข้าฟ้องอาจารย์ หาว่า

เกะกะ หนักเข้าๆ มันมากเรื่องหนักเข้า ท่านอาจารย์เห็นด้วยว่ามันดีแต่ต่อหน้าเรา พ้นเราไป มันไปข่มเขาอย่างนี้ รุกรานเขาอย่างนี้ แท้ที่จริงมันไปแหย่ขึ้น มันปั่นขึ้น มันปลุกขึ้น มันแก้ไขให้ชั่ว มันฟ้องอาจารย์อยู่เสมอ มันหนาหูเข้าแล้ว ลงท้ายจนกระทั่งอาจารย์คิดว่า ไอ้ลูกศิษย์คนนี้เอาไว้ไม่ได้แล้ว เดือดร้อนนัก เมื่อเอาไว้ไม่ได้อาจารย์ต้องฆ่า อาจารย์ฆ่าจะทำอย่างไร อาจารย์ฆ่าลูกศิษย์เสียชื่อทิศาปาโมกข์อาจารย์แย่ ลูกศิษย์เป็นพระเจ้าแผ่นดินก็มีมากมาย พวกเหล่านั้นเป็นกษัตริย์ก็มากที่มาเรียนวิชา ถ้าว่าฆ่าลูกศิษย์ก็เสียชื่อครูทีเดียว จะทำอย่างไรดี ต้องฆ่าทางอ้อม เรียนวิชาไป พอถึงวิชาบทหนึ่ง ปิดหน้าสมุดเลยทีเดียว ลูกศิษย์ก็ถามว่าทำไมต้องปิดเสียเล่าอาจารย์ ผมอยากศึกษาต่อไป ไม่ได้ละแกเรื่องนี้ ตรงนี้มันเป็นวิชาที่เรียนเข้าแล้ว เมื่อสำเร็จแล้วจะเป็นเจ้าโลกทีเดียว จึงพูดว่าถ้าจะเรียนจริงๆ ต้องเอานิ้วมือของมนุษย์มา ๑,๐๐๐ องคุลี จึงจะเรียนได้ นี่จะหาอุบายฆ่าลูกศิษย์ละนะ ลูกศิษย์ก็หมดท่า ต้องหยุดเรียน ก็พูดกันว่าถ้ามันอยากได้ก็ต้องฆ่ามนุษย์ ฆ่ามนุษย์ไปไม่ทันถึงพันหรอก มนุษย์คนใดคนหนึ่งมันก็ต้องฆ่าตัวเสียบ้าง มันจะเอาไว้ทำไม มนุษย์มันมากด้วยกันนี่ สำเร็จแน่ อาจารย์นึกว่าไอ้นี่ต้องถูกฆ่าแน่ละ ใช้มือคนอื่นฆ่าเถอะ นี่เหลี่ยมของครูฆ่าลูกศิษย์ อหิงสกกุมารนั่งคอตก เราเกิดมาในสกุลพราหมณ์ เป็นครูสอนเขามา บาปกรรมไม่ได้ทำเลย มีศีลบริสุทธิ์ตลอดมา ตั้งแต่เกิดจนถึงบัดนี้ ความชั่วนิดหน่อยไม่ได้กระทำ คราวนี้เรามาเรียนวิชาต้องฆ่ามนุษย์เสียแล้ว ถ้าไม่ฆ่ามนุษย์ วิชาของเราก็ไม่สำเร็จ ก็พูดกะอาจารย์ว่าตกลง ถ้าจะต้องฆ่ามนุษย์ให้ได้องคุลีมาพันหนึ่ง จึงจะเรียนสำเร็จ

ตกลงรับปากท่านอาจารย์ ร้องไห้เสียใจ เศร้าโศกเสียใจ ต้องเป็นคนลามกเลวทรามฆ่ามนุษย์ เป็นคนใจบาปหยาบช้า เสียอกเสียใจร้องไห้พิไรรำพันนัก ถึงอย่างใดถ้าว่าไม่เอานิ้วมือมาให้อาจารย์พันหนึ่ง ท่านก็จะไม่บอกวิชาสำเร็จให้เรา เมื่อเราเรียนวิชาไม่สำเร็จ เราก็เป็นคนชั้นสูงไม่ได้เป็นเจ้าโลกไม่ได้ ต้องเรียนวิชาให้สำเร็จจึงเป็นเจ้าโลกได้ ฉะนั้นการเรียนวิชาใดๆ เราต้องใช้วิชานั้นๆ ได้ ถ้าเรียนแล้วใช้วิชานั้นๆ ไม่ได้จะเรียนทำไม เสียเวลาเปล่าๆ เสียข้าวสุก เรียนวิชาไหนต้องใช้วิชานั้นได้ เอาละพึ่งได้ เอาละวิชานั้นใช้ได้ เหมือนยังกับเราเรียนวิชาวันนี้เราก็ต้องเรียนจริงทำจริง ต้องพึ่งวิชาที่เราเรียนนี้ให้ได้ ให้ศักดิ์สิทธิ์ทีเดียว ครูใช้ได้อย่างไรลูกศิษย์ก็ต้องใช้ได้เหมือนครู อย่างนี้เรียกว่าคนมีปัญญา เรียกว่าคนฉลาด เหมือนองคุลีมาลโจร เมื่อเวลาอหิงสกกุมารตกลงต้องเรียนแน่ ก็รับอาจารย์ว่า เอาละผมจะยอมเรียน ยอมหาองคุลีมนุษย์มาให้พันหนึ่ง อาจารย์ก็ส่งดาบฟ้าฟื้นให้เล่มหนึ่ง ถนัดมือเลยเชียว นี่เอาไปท่าน อหิงสกกุมารก็หยักรั้งตั้งท่าเลยทีเดียว เมื่อออกจากอาจารย์แล้วก็หาเครื่องร้อยเครื่องแทงนิ้วติดตัวไป พอออกจากท่านอาจารย์ เมื่อพบใครก็ชั่งเถอะ เปรี้ยะคอขาด เปรี้ยะแขนขาด ขาดครึ่งตัว ตัดเอาองคุลีไปองคุลีหนึ่ง องคุลีหนึ่งใครขวางไม่ได้เลย พบไม่ได้เลย ไม่ว่าคนไหนเลยทีเดียว ไม่ว่ามนุษย์คนใด ไม่ว่าชั้นสูง ชั้นกลาง ชั้นต่ำฆ่าหมด ฆ่าเสียจนกระทั่งเล่าลือระบือลือเลื่องไปว่า ในเมืองสาวัตถีนั้นมีโจรสำคัญ คือ องคุลีมาลโจร ที่ชื่อองคุลีมาลโจรนั้นก็เพราะนิ้วมือได้มาแล้วร้อยเข้าตากแห้งแล้วคล้องคอไป นับนิ้วได้ ๙๙๙ นิ้วแล้ว เรื่องถึงพระเจ้าปเสนทิโกศล ให้กรีฑาทัพยกไปปราบองคุลีมาลโจร ธรรมเนียมของกษัตริย์โบราณ เมื่อกษัตริย์ไปพบกันต้องรำทวนกัน กษัตริย์ต่อกษัตริย์ด้วยกันต้องรำกระบี่รำทวนกัน ต้องฟาดฟันกันเอง ใครดีก็ดีไป ใครไม่ดีก็คอขาดไป ไม่ใช่ใช้ทหารรบเหมือนธรรมดาในบัดนี้ เมื่อเจอะเข้าต้องรำทวนเองทั้งนั้น เอาฝีมือกษัตริย์ทั้งนั้น เอาฝีมือตัวเองทั้งนั้น พระเจ้าปเสนทิโกศลก็ท้อพระทัย เอ๊ะ! นี่เราไปปราบองคุลีมาลโจรตอนนี้จะต้องไปรำกระบี่กะมัน ต้องไปรำทวนกะมัน เมื่อมันเกิดมาศัสตราอาวุธมันก็ลุกเป็นฟืนเป็นไฟ เราไม่มีอัศจรรย์เหมือนอย่างกะมัน เมื่อไปรำทวนเข้าแล้วคอเราจะขาดหรือคอมันจะขาด เราก็ยังไม่รู้ ไม่แน่พระทัย ท้อพระทัย รุ่งเช้าจะยกทัพไป คิดว่าเมื่อยกทัพไปแล้ว ไม่ตรงไปเลยทีเดียว ไปพักอยู่ใกล้ๆ วิหารเชตวันก่อน ไปทูลพระพุทธเจ้าเสียก่อน

นางพราหมณีผู้เป็นมารดาพอรู้ว่าพระเจ้าปเสนทิโกศลจะยกทัพไป ตัวก็เลยล่วงหน้าไปเสียก่อน จะไปบอกลูกชายให้หนีไป ไม่เช่นนั้นพระเจ้าปเสนทิโกศลจะฆ่าเสีย

พระพุทธเจ้าทรงทราบเมื่อนางพราหมณีไป องคุลีมาลโจรเห็นเข้าก็จะฆ่านางพราหมณี ฆ่าแม่เสียเอานิ้วอีก ถึงจะเป็นพ่อเป็นแม่ไม่เข้าใจ ใกล้ละเป็นฆ่าเลยทีเดียว จะเอานิ้ว จะมุ่งเรียนแต่วิชาเท่านั้น แกไม่ได้มุ่งอะไร พระพุทธเจ้ารู้ว่าองคุลีมาลโจรนี้เป็นอสีติมหาสาวกองค์สุดท้ายของเรา ถ้าหากฆ่ามารดาเสียแล้ว เป็นอภัพพสัตว์ ไม่ได้มรรคผลในชาตินี้ เรา

ขาดสาวกผู้ใหญ่ไปไม่ครบ ๘๐ ได้ ๗๙ เท่านั้น เราจำเป็นที่จะต้องไปทรมานองคุลีมาลโจร พระ-องค์ทราบชัดก็เสด็จไปก่อนใครๆ ทั้งหมด ไปถึงองคุลีมาลโจร องคุลีมาลโจรพอเห็นเข้าเท่านั้น แหมนิ้วมันงามจริง วิชาเราเป็นเจ้าโลกแน่สำเร็จแน่ พอเห็นพระ-ศาสดา ทั้งพระรูป ทั้งพระรัศมี ทั้งงดทั้งงาม ดูไม่เบื่อ น่าเลื่อมใส น่าไหว้ น่าบูชาทั้งนั้น ก็คาดว่าสำเร็จแน่ ก็รี่เข้าใส่ทีเดียว คว้าดาบฟ้า-ฟื้นก็รี่ใส่ปราดเข้าฟัน พอปราดเข้าฟัน พรืด ห่างออกไป ๒๐ - ๓๐ วา เอาละซิตานี้ห่างออกไปเสียแล้ว องคุลีมาลโจรก็ตามใหญ่ วิ่งตึกๆๆ ไม่ได้รอละจี๋เชียว แล้วก็โจนฟัน พรืด ไปอีกแล้ว ห่างตั้ง ๔๐ - ๕๐ วา ไปใหญ่เชียว ห่างหนักขึ้นทุกที พอวิ่งหนักเข้าๆ ใกล้จะทัน วิ่งช้าๆ ใกล้จะทัน พอใกล้จะทัน ก็พรืด ห่างไปเสียกว่านั้นอีกแล้ว เท่าไหร่ๆ ก็ฟันไม่ได้ ฟันไม่สำเร็จ เมื่อฟันไม่สำเร็จจนกระทั่งหืดขึ้นคอ เหนื่อยเต็มที่ พอเหนื่อยเต็มที่แล้ว คิดว่านี่เขาเป็นเจ้าโลกก่อนเรา เราไม่ใช่เจ้าโลกแน่ เห็นจะเป็นไม่ได้ บุญไม่เท่าทันเขาแล้ว ท้อในใจ พอท้อใจ ใจมันก็ลดหมดทิฏฐิมานะ ยอมจำนนพระองค์ เมื่อยอมจำนนพระองค์แล้วก็เปล่งวาจาว่า **"สมณะหยุด"** พระองค์ทรงเหลียวพระ-พักตร์มาตรัสว่า **"สมณะหยุดแล้ว ท่านไม่หยุด"** คำว่า **"หยุด" อันนี้แหละ ถูกตั้งแต่ต้นจนเป็นพระอรหัต คำว่าหยุดอย่างนี้คำเดียวเท่านั้น ถูกทางสมณะตั้งแต่ต้นจนพระอรหัต เป็นตัวศาสนาแท้ ๆ เชียวคำว่า "หยุด"**

เพราะฉะนั้น **ต้องเอาใจหยุดอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ หยุดนั่นแหละถูกเป้าหมายใจดำ ถูกโอวาทของพระบรมศาสดา ถ้าไม่หยุดจะปฏิบัติศาสนาสัก ๔๐-๕๐ ปีก็ช่าง ที่สุดจะมีอายุสัก ๑๐๐ ปี หรือ ๑๒๐-๑๓๐ ปี ถ้าใจหยุดไม่ได้ ไม่ถูกศาสนาสักที** หยุดเข้าสิบ เข้าศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ไม่ได้ ไม่ถูกศาสนาสักที **ต่อเมื่อใดหยุดได้ ก็ถูกศาสนาทีเดียว ถูกพระโอษฐ์ของพระศาสดาทีเดียว** ให้จำให้แม่นอย่างนี้

อินทรีย์สังวร

สมเด็จพระพุฒาจารย์ (เกี่ยว อุปเสณมหาเถระ ป.ธ. ๙)

เจ้าอาวาสวัดสระเกศ ราชวรมหาวิหาร
ประธานสถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

ท่านสาธุชนทั้งหลาย รายการธรรมะสำหรับวันนี้ จะได้พูดเรื่องทั่วๆ ไป เกี่ยวกับ **"อายตนะ"** คือ **ตา หู จมูก ลิ้น กาย** และ**ใจ** เรื่องอายตนะดังกล่าวเป็นที่เข้าใจกันดีสำหรับผู้ที่สนใจในทางพระพุทธศาสนา คำว่าอายตนะนั้นมีความหมายโดยเฉพาะ ถ้าจะพูดถึงความหมายง่ายๆ ก็คือ สื่อในการที่จะรับสิ่งต่างๆ ภายนอกเข้ามาสู่ภายใน คือ จิตใจ เรียกสิ่งที่เป็นสื่อนี้ว่าอายตนะ ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ ตาก็เป็นอายตนะ หูก็เป็นอายตนะดังนั้น คำว่าอายตนะท่านผู้ฟังที่ไม่ชำนาญ หรือไม่คุ้นกับศัพท์ทางบาลีอาจจะไม่ต้องสนใจก็ได้ เพราะว่าหมายถึงตานั่นเอง หมายถึงหูนั่นเอง ซึ่งมีชื่อเรียกเป็นคำบาลีว่าอายตนะ อายตนะคือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจนั้น จะขอยกขึ้นมากล่าวสามประการที่ชัดเจน และควรจะได้สนใจ คือ ตากับหู และใจ ตากับหูนั้นดูเหมือนว่าไม่มีอะไรสำคัญนัก แต่ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในโลก ไม่ว่าจะในส่วนใดของโลก หรือปัญหาของคนแต่ละคน ก็เนื่องมาจากตากับหูนั่นเองเป็นสำคัญ พระพุทธเจ้าจึงได้ตรัสเป็นธรรมภาษิต ไว้ว่า **"จกฺขุนา สํวโร สาธุ"** การระมัดระวังสังวรทางตาทำให้สำเร็จประโยชน์ **"โสเตน สํวโร สาธุ"** การระมัดระวังสังวรทางหูทำให้สำเร็จประโยชน์ ทรงใช้คำว่า **สาธุ** ถ้าจะแปลกันอย่างง่ายๆ ที่นิยมแปล คำว่า **สาธุ** แปลว่าดี คือถ้ารู้จักระมัดระวังสังวรตาไว้บ้าง รู้จักระมัดระวัง

สังวรหูไว้บ้างก็ดี ไม่ว่าใครจะเป็นใครก็ตาม ถ้ารู้จักระมัดระวังสังวรที่ตา ที่หู ก็ทำให้คนนั้นเอาตัวรอดได้ จะแปลว่าดีก็ตาม หรือจะแปลว่าให้สำเร็จประโยชน์ก็ตาม ก็คือเอาดีได้นั่นเอง เอาตัวรอดได้นั่นเอง ก็มีปัญหาว่าจะระมัดระวังสังวรอย่างไรนั้นอย่างหนึ่ง และอะไรบ้างที่เป็นเหตุสำคัญให้ต้องระมัดระวัง ท่านทั้งหลายก็ทราบกันอยู่ดีแล้วว่าสิ่งที่จะผ่านมาทางตานั้น ก็สิ่งที่ตาเห็น ทางศาสนาเรียกรวมว่า**รูป** สิ่งที่ตาเห็นจะเป็นสีเป็นแสง จะเป็นสีขาว สีดำ สีเหลือง จะเป็นแสงอย่างไรก็ตาม ก็รวมเรียกว่ารูปทั้งนั้น แม้ร่างกายของคนแต่ละคนก็เรียกว่ารูป บ้านทั้งหลังก็เรียกว่ารูป แม่น้ำก็เรียกว่ารูป รถยนต์ก็เรียกว่ารูป คือสิ่งที่ผ่านมา ผ่านมากระทบเข้าทางตา สิ่งที่ตาเห็นนั่นแหละรวมเรียกรูป

สิ่งที่ตาเห็นนั้นถ้าดูเผินๆ ก็ไม่มีอะไร แต่ถ้านึกอย่างเผินๆ เหมือนกับว่าเวลาเราเห็นสิ่งต่างๆ นั้นมีความรู้สึกอย่างไรบ้าง ถ้าหากว่าตั้งปัญหาอย่างนี้แล้วให้คิดให้ยาวไปเพียงวันเดียวว่า ตั้งแต่เช้ามาจนกระทั่งถึงเย็นได้เห็นอะไรบ้าง และสิ่งที่เห็นนั้นทำให้เกิดความรู้สึกอย่างไรบ้าง ก็จะรู้ทีเดียวว่ามีปัญหาอยู่เหมือนกัน เพราะบางทีเห็นแล้วก็ชอบ บางทีเห็นแล้วก็ไม่ชอบ บางทีเห็นแล้วก็เฉยๆ ทางพระเรียกว่าเกิดเวทนา คือเกิดความรู้สึกเมื่อมีการเห็นขึ้น รู้สึกเป็นสุขบ้าง รู้สึกเป็นทุกข์บ้าง รู้สึกเฉยๆ บ้าง ที่ว่ารู้สึกเป็นสุขเป็นทุกข์ เฉยๆ นั้น พูดตามแบบของพระ ถ้าจะพูดแบบฟังง่ายๆ ก็คือว่ารู้สึกชอบบ้าง รู้สึกไม่ชอบบ้าง รู้สึกเฉยๆ บ้าง รู้สึกเกลียดบ้าง รู้สึกซิงซังบ้าง รู้สึกว่าไม่อยากจะเห็นบ้าง ก็นานาประการ แม้แต่รูปของคน คนที่เราเคยรู้จักนี่บางทีเห็นเข้าอยากจะเห็น บางทีเห็นเข้าไม่อยากจะเห็น อย่างที่พูดกันว่าไม่อยากเห็นหน้า บางคนเมื่อไม่เห็นหน้าเข้าก็คิดถึงเขาอีก ก็อยากจะเห็น พอเห็นหลายทีเข้าก็ไม่อยากจะเห็น เห็นเข้าก็ที่พูดว่าเกลียดขี้หน้า ไม่อยากเห็นหน้าเหม็นขี้หน้า ก็แล้วแต่จะพูดกันไป นั่นก็คือความรู้สึกที่เกิดจากสิ่งที่เห็น แม้แต่คนๆ เดียวนั่นแหละ บางทีก็อยากเห็น บางทีก็ไม่อยากเห็น ทีนี้ที่อยากเห็นนั่นก็ต้องตั้งคำถามต่อไป ถ้าพูดตามหลักศาสนาว่าที่อยากจะเห็นนั่นน่ะ เพราะมีความรู้สึกอะไรที่ซ้อนลงไปอีก ชอบเขาจึงอยากจะเห็น ชอบแบบไหน ชอบแบบชนิดที่เป็นความรัก ความใคร่อย่างทางโลก หรือว่าชอบแบบมีเมตตาคือมีเมตตาปรานีรู้สึกเมตตาเขา รู้สึกปรานีเขา เป็นพรหมวิหารธรรม เป็นความรู้สึกอย่างไรก็ถามตัวเอง เมื่อพูดอย่างนี้แล้วท่านทั้งหลายก็จะเห็นได้ว่าปัญหาเริ่มจะมีแล้ว

ถ้าหากว่าเห็นแล้วเรารู้สึกว่าเราเมตตาปรานีเขาก็ไม่เป็นไร ก็เป็นธัมมะธัมโมไป เป็นเรื่องคุณธรรมไป แต่เห็นแล้วถ้าเกิดเป็นเรื่องของทางโลก อิงอาศัยโลก เป็นความรักความใคร่แบบโลก ก็ก่อให้เกิดทุกข์เป็นเบื้องปลายอีก ปัญหาก็มี แต่เวลานั้นก็ไม่เห็นว่ามีปัญหาอะไร เวลานั้นก็รู้สึกว่าถ้าได้เห็นแล้วก็สบายใจ ชื่นใจ อิ่มใจ ปราโมทย์ ปีติ แต่ไม่รู้ว่าข้างหน้านั้นจะมีทุกข์ตามมา มีอะไรที่ไม่ดีตามมา ไม่รู้สึก

เพียงการเห็นอย่างเดียว เมื่อพูดขึ้นมาแล้วท่านทั้งหลายก็จะเห็นว่าเป็นเรื่องที่ก่อให้เกิดปัญหาโดยประการต่างๆ พระพุทธเจ้าท่านถึงตรัสว่าระมัดระวังสังวรทางตานั่นน่ะดี คือต้องบอกแก่ตัวเองว่าสิ่งที่ได้เห็นนั้นทำให้เราเกิดความรู้สึกชอบก็ได้ รู้สึกเกลียดก็ได้ จึงต้องระวังไว้ ระวังทำไม ถ้าชอบก็ให้ชอบอย่างเมตตา คือเป็นพรหมวิหารธรรม อย่าให้เอนเอียงไปในทางที่ไม่ดีเอ้า คนเราเป็นปุถุชนนี่ก็ต้องมีรักมีใคร่ ไม่มีรักมีใคร่จะอยู่ได้อย่างไร เอาแหละ อ้างความเป็นปุถุชนก็ยอมรับกัน แต่ว่าแม้จะเป็นปุถุชน มีปุถุชนคนไหนบ้างที่อยากจะมีความทุกข์ ในโลกนี้ทั้งโลกแหละ ปุถุชนคนไหนบ้างที่อยาก จะมีความทุกข์ ก็ไม่มีไม่อยากมีความทุกข์ด้วยกันทั้งนั้น เพราะฉะนั้นแม้จะมีความรู้สึกว่าชอบ และเอนเอียงไปทางความรักความใคร่ ก็ต้องบอกแก่ตัวเองว่าต้องระวัง ทำไมต้องระวังล่ะ ระวังอย่าให้เกิดความทุกข์ตามมาจนเกินกว่าเหตุ แม้จะเป็นความทุกข์แต่ก็อย่าให้เป็นความทุกข์จนเกินไป ถึงกับต้องกินยาตาย ถึงกับต้องไปกระโดดน้ำตาย เอาแต่เพียงเบาะๆ พอดีๆ อย่าให้เกินไป เพราะรูปอย่างเดียวเท่านั้น คนกินยาตายก็เยอะ คนฆ่าตัวตายก็มาก คนกระโดดน้ำตาย ผูกคอตายก็มีถมเถไป นั่นเพราะอะไร เพราะไม่ระมัดระวังสังวรในเรื่องทางตานี่ก็เพียงเรื่องรูปอย่างเดียวแหละ ท่านทั้งหลาย ก็จะเห็นได้ว่าเป็นปัญหา ทางพระ พระพุทธเจ้าท่านถึงสอนว่าให้ระมัดระวังทางตา เสียงก็เหมือนกัน เสียงที่ได้ยินนี้แหละบางทีใจก็ครึ้มๆ ไป อยากจะได้ยินเสียงเพลง ตอนเช้าอยากจะได้ยินเสียงเพลง พอบ่าย บ่ายไปพอได้ยินเสียงเพลงไม่ชอบเสียแล้ว นี่เพราะอะไร เพราะอะไรถึงเป็นอย่างนั้น ก็เพราะไม่ระมัดระวัง ถ้าระมัดระวังเสียว่าเสียงนี้ทำให้เราดีใจก็ได้ ทำให้เราเสียใจก็ได้ เมื่อเรารู้อย่างนี้แล้วเราจะไปดีใจทำไม เราจะไปเสียใจทำไม เราระวังไว้อย่าให้เกิดเป็นความทุกข์ตามมา เสียงนั้นมีหลายอย่างหลายประเภท เสียงที่เราชอบก็มี เสียงที่เราไม่ชอบก็มี สิ่งที่จะต้องคำนึงอยู่มากนั้นก็คือ เมื่อได้ยินเสียงแล้วจะต้องบอกกับตัวเองว่าเรามักจะเคลิ้มไปตามเสียง เขาพูดว่าไม่ดีอย่างนั้นอย่างนี้ เราก็เคลิ้มไป นึกว่าจริงแล้ว ที่แท้ที่จริงก็เป็นลมที่ออกมาจากปากของคนนั่นแหละ แล้วก็ออกมาเป็นภาษาให้รู้กันว่านี่เป็นภาษาหมายถึงอย่างนั้น อย่างนี้ พอเขาพูดปั๊ป เรายังไม่ทันรู้เลยว่าจริงหรือไม่จริง ถูกหรือไม่ถูก เราเอา

แล้ว เรายึดเป็นจริงเป็นจังขึ้นมาทีเดียว ถ้าหากว่าเป็นเรื่องของครอบครัวยิ่งต้องระมัดระวังมาก บางทีพวกต้องการให้แตกแยกกันก็พูดว่า เอ๊ะ แลดูมันไม่ค่อยจะเป็นปกติ ชอบกลอยู่ ดูเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ เอาแล้ว เมียก็รังเกียจผัว ผัวก็รังเกียจเมีย เคยรักกันมา เคยอยู่กันมีความสงบสุขกันมา ก็เกิดตั้งข้อระแวงระมัดระวังสงสัย แท้ที่จริงคนที่พูดนั้นเขาจะประสงค์อย่างไรเรายังไม่รู้ อย่างนี้น่ะเกิดเป็นประจำวันเลย เพราะฉะนั้นพอได้ยินเสียงเราก็ต้องระมัดระวัง บางคนเป็นมิตรเป็นสหายกัน เป็นเพื่อนกัน รักกันเหลือเกิน ล่มหัวจมท้ายคบกันมาหลายปีต่อหลายปีดีดัก พอพวกบอกว่านี่ไม่ค่อยจะดีแล้วนะ ให้สังเกตไว้ เป็นเพื่อนกันก็จริงแต่ว่ามีอะไรๆ อยู่อาจจะคบกันลำบากนะ ที่จริงก็เป็นลมออกมาจากปากคน เชื่อแล้วเชื่อสนิทแล้ว ไม่ได้นึกไปว่า เอ๊ะ คนนี้น่ะเราชอบกันมาเป็นสิบๆ ปี ทำไมถึงเป็นอย่างนี้ ต้องหาเหตุ อย่าเพิ่งโกรธต้องหาเหตุ ลมมันออกมาจากปากแล้วเป็นภาษาให้เรารู้เรื่อง อาจจะเป็นลมจริงก็ได้ อาจจะเป็นลมไม่จริงก็ได้ อาจจะเป็นลมเสียก็ได้ อาจจะเป็นลมไม่เสียก็ได้ เราคิดอย่างนั้นเพราะอะไร เพราะเราระวัง เรารู้จักระมัดระวังก็คิดอย่างนั้น ก็คิดได้เราก็ทบทวนให้ดีใคร่ครวญให้ดี เรานึกเราทบทวนให้ดีว่า อ้อ ที่จริงคนนี้ก็ดีอยู่ ไม่ได้มีอะไรหรอก ที่จริงก็เป็นเพื่อนที่รักใคร่อยู่เหมือนเดิม พวกมาพูดเข้าหน่อยเราก็ไปเคลิ้มไปตามเอาแหละ เราระมัดระวังได้แล้วอย่างนี้ก็รักกันไปได้อีก คบกันไปได้อีก เป็นกัลยาณมิตรกันไปได้อีก เพียงเท่านี้ท่านทั้งหลายก็จะเห็นว่าเป็นอย่างไร เป็นปัญหาอย่างไร เราจึงต้องระมัดระวังและต้องบอกตัวเองว่าโดยมากนั้นน่ะเรามักจะชอบในเรื่องทางเสีย บางทีเขาบอกคนนี้แย่มาก ไม่ดีเหลือเกินอย่างนั้นอย่างนี้ยิ่งเป็นนักบริหารผู้มีอำนาจในการที่จะให้คุณให้โทษแก่ใครได้นั้นต้องหนักแน่นเข้าไว้ โบราณจึงพูดว่าอย่าเป็นหูกระทะ อย่าเป็นตาไม้ไผ่ คือเป็นตาแล้วอย่าเพียงสักว่ามีตา มีหูแล้วอย่าสักว่าแต่มีหู เหมือนหูกระทะ ต้องระมัดระวัง ยิ่งผู้ให้คุณโทษได้ต้องระมัดระวัง อย่าไปพูดพล่ามไปว่านี่ไม่ดีอย่างนั้นอย่างนี้ อย่างโน้นก็คนอื่นเขาบอกยังไม่ทันเห็นเลยต้องระมัดระวัง ยิ่งผู้ที่สามารถที่จะบันดาลอะไรได้แล้วก็ยิ่งต้องระมัด

ระวังให้มาก เพราะเหตุที่เชื่อง่ายไปนี่แหละเขาจึงเรียกว่าคนหูเบา ถ้าเป็นผู้บังคับบัญชา ก็เรียกว่าผู้บังคับบัญชาหูเบา เป็นผู้หลักผู้ใหญ่ เขาเรียกว่าผู้หลักผู้ใหญ่หูเบา หูเบาอย่างนี้ไม่ดี โบราณจึงสอนว่า **ให้พกหินอย่าพกนุ่น** หมายความว่าผู้หลักผู้ใหญ่นั่นน่ะต้องพกหินเข้าไว้อย่าพกนุ่น พกนุ่นหมายถึงว่าหูเบานั่นเอง ทำให้เกิดเสียหาย นี่พูดในทางปัญหาต่างๆ ให้ท่านทั้งหลายได้เห็น จึงต้องนึกให้กว้างไว้เสมอว่าเรามีสองอย่าง คือตากับหู นี่เราต้องระมัดระวัง ตั้งปัญหาไว้แล้วก็คอยคิดไว้ นี่ก็เป็นเรื่องที่พูดทั่วๆ ไปไว้

จากที่ได้พูดมาแล้ว ที่พูดเรื่องนี้ท่านทั้งหลายก็ได้รับฟังมาแต่ต้น พอที่จะเข้าใจได้แล้วว่าไม่ใช่เกี่ยวกับเรื่อง ตา หู จมูก คอที่เป็นโรค แต่หมายถึงว่าคนเรามีตา มีหู แล้วเราต้องระมัดระวังอย่างที่พระพุทธเจ้าสอน จึงได้พูดตัวอย่างทั่วๆ ไป ที่ท่านทั้งหลายทราบกันอยู่แล้วนั่นแหละ ให้ท่านทั้งหลายได้คิดตามหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า แล้วจะได้ตั้งหลักให้ดี หลักที่จะตั้งนั้นก็อยู่ที่ตัวเราไม่อยู่ที่คนอื่น ตัวเรานั้นสำคัญตัวของเราเองเพราะฉะนั้นที่พูดนี้ไม่ใช่หมายความว่าให้ไประวังตาของคนอื่น ไม่ใช่ว่าให้ไประวังหูของคนอื่น ให้ระวังตาของเรา ให้ระวังหูของเรา ตาของเราหูของเรานั้นให้คุณให้โทษแก่เราได้ พระพุทธเจ้าท่านทรงทราบความจริงข้อนี้ และทรงทราบพื้นของจิตของคนที่ยังเป็นปุถุชนอยู่ จึงได้ทรงนำเรื่องนี้มาสอน แท้ที่จริงที่มาของเรื่องนี้มีอยู่ แต่ไม่จำเป็นจะต้องนำมากล่าวในที่นี้ พูดเพื่อให้ท่านทั้งหลายได้คิดนั่นเองว่าเรามีตาเห็นอะไรแล้วก็อย่าเพิ่งไปทึกทักเอาตามสิ่งที่เราเห็น หูก็เหมือนกันเมื่อเราได้ยินอะไรแล้วก็อย่าเพิ่งไปทึกทักตามเรื่องที่เราได้ยิน เป็นผู้น้อยหรือเป็นผู้ใหญ่ก็ตามก็มีความสำคัญ เพราะว่าต้องการที่จะทำตัวให้รอดพ้นจากอันตรายต่างๆ คนที่อยู่ในวัยหนุ่มวัยแน่นก็ต้องระมัดระวังตามวัย คนที่อยู่ในฐานะเป็นผู้บังคับบัญชาก็ต้องระมัดระวังในฐานะผู้บังคับบัญชา แม้แต่เด็กเล็กก็เหมือนกัน จึงได้ให้ข้อสังเกตไว้ว่า เราตั้งข้อสังเกตง่ายๆ ว่ายังเป็นปุถุชนอยู่นั้นมักจะชอบสิ่งที่เอียงไปในทางเสีย เอียงไปในทางที่ไม่ดี ถ้าหากว่าไปในทางดีแล้วเรามักจะไม่ค่อยจะชอบ ไม่ค่อยจะสนใจ ยกตัวอย่างเช่น มารดา บิดา ชอบแนะนำสั่งสอนบุตรธิดา บุตรธิดาก็ไม่รู้ความตั้งใจที่ดีของมารดาบิดา พอคุณแม่บอกว่า ควรจะเป็นอย่างนั้นควรจะเป็นอย่างนี้ก็ไม่ชอบเสียแล้ว ไม่ชอบ แท้ที่จริงนั้นน่ะสิ่งที่คุณแม่ให้คือเสียงนั้นน่ะเป็นเสียงที่มีประโยชน์ เป็นเสียงสวรรค์ เสียงที่จะบันดาลชีวิตให้เจริญรุ่งเรืองก้าวหน้า แต่ลูกก็ไม่ยอมรับ อย่างนี้ก็คือไม่รับสิ่งที่ดี และก็ไม่ใช่เฉพาะแต่เด็กเท่านั้น แม้ผู้ใหญ่ก็เหมือนกัน บางทีเขานำเอาเรื่องที่ดีที่เป็นจริงมาพูดก็ไม่อยากจะฟัง และถ้าหากว่าจะพูดทั่วๆ ไป เรื่องฟังเทศน์ฟังการบรรยายทางธรรมนี่แหละคนไม่ค่อยอยากฟังเท่าไร ไม่เหมือนกับเสียงที่เขาชอบ เป็นเสียงเพลง โขน หนัง ละคร ลิเก รู้สึกว่าครึ้มๆ ในใจ สบายใจ แต่ว่าเสียงเทศน์ เสียงอะไรเสียแล้วก็ไม่ค่อยจะชอบ ไม่ค่อยอยากจะฟัง ไม่ค่อยอยากจะได้ยิน ได้ยินทางวิทยุก็อยากจะปิดเสีย หมุนไปหาคลื่นที่อื่น อย่างนี้เป็นต้น ก็ให้

ทราบด้วยว่านั่นเพราะอะไร นั่นก็เพราะเหตุที่ว่าเราไปชอบสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์แก่ชีวิตของเรา สิ่งที่ดีที่งาม เราไม่ชอบ กลับปฏิเสธเสีย ถ้าดูๆ แล้วก็เหมือนกับเราเป็นเด็ก เป็นเด็กแล้วได้ยินคุณแม่สอน พอคุณแม่เอ่ยปากขึ้นมาก็อยากจะอุดหูแล้ว มีสำลีอยู่ใกล้ๆ ก็เอาใส่ไว้แล้ว ไม่อยากให้ได้ยิน เด็กฉันใด คนที่เป็นผู้ใหญ่ก็เหมือนกัน สิ่งใดที่ดีๆ ไม่อยากได้ยิน ไม่อยากได้ฟัง แล้วก็เหมือนกันกับเด็กนั่นแหละ เหมือนกับเด็กที่ไม่อยากได้ยินไม่อยากได้ฟังคำของบิดามารดานั่นแหละ ไม่ใช่เฉพาะแต่มารดาบิดาเท่านั้น แม้แต่คนทั่วๆ ไปที่เขาสั่งสอน เขาแนะเขานำ ให้ตั้งข้อสังเกตให้ดีว่าใจเราไม่ค่อยจะชอบ ที่เราชอบนั้นก็คือคำตามอกตามใจสรรเสริญเยินยอ จริงไม่จริงก็ช่าง ผอมจนแห้งจะเดินไม่ไหวอยู่แล้ว พอได้ยินว่าแหมหมู่นี้รู้สึกว่าดีนะ เลือดลมดีรู้สึกว่าสุขภาพอนามัยดี ยิ้ม แต่ว่าเดินแทบจะไม่ไหวอยู่แล้ว นี่แหละเรียกว่าเขายอเขายกขึ้นมาเสียหน่อย แม้จะไม่จริงก็ชอบ ผอมอย่างกะเป็นไม้ไผ่อยู่แล้ว เขาบอกว่าสมบูรณ์ดี ชอบแล้ว สุขภาพดีชอบแล้ว ก็ต้องรู้ตัวเองว่าทำไมจึงเป็นอย่างนี้ แม้จะไม่จริงนั่นแหละ แต่ว่าเราก็ชอบ จึงต้องระมัดระวังตัวของเราเอง แม้แต่เพื่อนฝูง ครูบาอาจารย์แนะนำสั่งสอน ก็ต้องรู้ว่าใจของเรานั้นมักจะปฏิเสธ ไม่ค่อยจะตั้งใจฟังไม่อยากจะฟัง แต่ถ้าใครฟังได้ก็คนนั้นเอาดีได้ เอาตัวรอดได้ เอาตัวรอดได้ตลอดชีวิต

บางคนไปนึกได้ตอนแก่แล้วว่า แหม อยากจะได้ยินคำที่แม่สอน แม่ก็ตายไปเสียแล้วจะสอนอะไร พ่อก็ตายไปเสียแล้ว มานึกได้เมื่ออายุหกสิบ เจ็ดสิบ อยากจะได้ยินคำที่แม่สอน จะเอาได้อย่างไร ก็แม่ตายไปเสียแล้ว พ่อก็ตายไปเสียแล้ว ไปนึกได้ โน่นอายุหกสิบ ตอนที่อายุน้อยๆ แม้แต่อายุสามสิบ สี่สิบ คุณพ่อคุณแม่สอนก็ไม่ค่อยจะชอบ นี่แหละให้รู้ตัวเองว่า มันเป็นอย่างนี้จะต้องสอนตัวเองต้องแนะตัวเอง และเมื่อไม่ชอบเสียงแล้วก็พลอยไม่อยากจะเห็นรูป พอเห็นเพื่อนเข้าแล้วก็แหมวิ่งเกรียวเลย ดีอกดีใจ พอเห็นคุณแม่มาเบือนหน้าหนี เห็นคุณพ่อมาเบือนหน้าหนี เห็นคนหวังดีมาเบือนหน้าหนี วิ่งไปรวมกันอยู่เป็นกลุ่มเป็นก้อน ที่จะพากันไปลงเหวลงนรกนั่นล่ะ รวมกันอยู่อย่างนั้นแหละ ก็ต้องบอกแก่ตัวเองว่า อ้อ เราชอบอย่างนี้ แต่ว่าที่ชอบอย่างนี้ไม่ใช่เรื่องดี นี่ก็เป็นเรื่องทั่วๆ ไป จึงมีปัญหาว่าเราจะระมัดระวังอย่างไร ที่พูดมานั่นแหละแท้ที่จริงก็คือการระมัดระวังนั่นแหละ แต่ว่าเราจะทำอย่างไรจึงจะให้เกิดการระมัดระวัง ถ้าจะพูดตามหลักการปฏิบัติธรรมก็ง่าย คือ ให้มีสติคอยกำหนดอยู่ที่ตา เมื่อมีรูปมากระทบ อยู่ที่หูในเมื่อเสียงมากระทบ ถ้ามีสติอย่างที่พระพุทธเจ้าสอนแล้วไม่หวั่นไหว แม้จะหวั่นไหวเพราะเป็นปุถุชนอยู่ก็หวั่นไหวน้อย ดังนั้นที่สำคัญอยู่อย่างยิ่งก็คือต้องฝึกให้มีสติ ทีนี้ก็ต้องตั้งปัญหาต่อไปอีกว่า แล้วจะทำอย่างไรล่ะถึงจะให้มีสติ ทำอย่างไรนี่ก็ต้องเข้าหลักการปฏิบัติธรรมอีกแหละ ถ้าจะพูดกันโดยตรงก็คือปฏิบัติธรรม ต้องฝึกให้มีสติ ปฏิบัติธรรมให้จิตสงบ เวลาจิตสงบลงไปนั้นน่ะ สติจะทำงานออกมาทำงานมาก พอที่จะรู้อะไรต่ออะไรไปในความสงบ แล้วรู้อย่างลึกซึ้ง รู้อย่างมีความสุข รู้อย่างมีปีติ รู้อย่างมีสุข ความที่มีความรู้อยู่อย่างนั้นมีสติเข้าไปเจือปนอยู่แหละ ถ้าจะพูดถึงทางที่จะให้มีสติ หรือเหตุที่จะให้มีสติ ก็คือการปฏิบัติธรรมนั่นเองโดยตรง ถ้ามีสติอยู่อย่างนี้ ฝึกให้มีสติอยู่อย่างนี้เรื่อยแล้วละก็ เวลาตาเห็นรูป หูได้ยินเสียง เราแม้จะเป็นปุถุชนอยู่ก็มีสติคอยที่จะระมัดระวังทัน จึงเห็นได้ว่าท่านที่มีการปฏิบัติธรรมและได้ผล เวลาเห็นรูป ท่านก็อย่างนั้นแหละ เวลาได้ยินเสียงก็อย่างนั้นแหละ ใครจะไปว่าอย่างไร ไปยุว่าเสียงอย่างไร ไปยุว่ารูปอย่างไร ก็ไม่หวั่นไหว หวั่นไหวไปตามน้อยหรือไม่หวั่นไหวเลย ผู้ที่ปฏิบัติธรรมแล้วได้ผลก็จะเห็นอย่างนี้ ก็จะเห็นในลักษณะนี้ ถ้าหากว่าจะดูก็ดูท่านผู้ที่ปฏิบัติธรรมได้ผล แล้วก็มาดูที่ตัวของตนเอง มาดูที่ตนเองว่าเป็นอย่างไร เมื่อปฏิบัติธรรมแล้วข้อนี้มีไหม การระวังตามีไหม การระวังหูมีไหม สติเกิดขึ้นไหม เวลาที่ตาเห็นรูป หูได้ยินเสียง สติมีพอที่จะคุ้มครองตัวเองได้ไหม ก็ดูที่ตัวเอง ดูที่ตนเอง อย่างนี้ก็เป็นวิธีดูว่าสติอันเกิดจากการปฏิบัติธรรมนั้นน่ะมีหรือไม่ นี่เป็นวิธีโดยตรง ทีนี้วิธีโดยอ้อม วิธีโดยอ้อมนั้นก็ฝึกแบบธรรมชาติ อย่างนี้เขาไม่เรียกว่าปฏิบัติธรรมโดยตรงทีเดียว แต่ว่าเป็นวิธีธรรมดา คือสอนตัวเองอยู่เรื่อย พอเห็นอะไรแล้วให้มีสติ พอได้ยินอะไรแล้วให้มีสติ สอนตัวเองว่าให้มีสติ ให้มีสติ แล้วนานๆ เข้าไม่ต้องสอน พอเห็นอะไรเข้าสติก็มี พอได้ยินอะไรเข้าสติก็มี อย่างนี้เรียกว่าเป็นไปโดยธรรมชาติ แต่ต้องใช้เวลามากเหมือนกัน เห็นอะไรแล้วก็รู้ตัวทีเดียวว่า อ้อ ถ้าเห็นเมื่อไรแล้วก็ต้องมีสองอย่าง ชอบหรือชัง ไม่ชังก็ชอบ ไม่ชอบก็ชัง ทำอย่างไรจึงจะไม่ให้ชอบไม่ให้ชังจนเกินกว่าเหตุ ที่จะเป็นทุกข์มากขึ้น ก็ต้องมีสติคอยระมัดระวังคอยระมัดระวังไว้ เห็นอย่างไรการได้ยินก็เป็นอย่างเดียวกันนั่นแหละ นี่ก็พอที่จะเห็นทางแล้วว่าจะทำอย่างไร อะไรที่จะเป็นเหตุสำคัญที่จะให้เราเกิดระมัดระวังขึ้นได้ ก็ต้องมีสติอันเนื่องมาแต่การปฏิบัติธรรม

ตาหูสองประการนี้เป็นสิ่งที่ทำหน้าที่อยู่ตลอดเวลา ตลอดเวลา เมื่อเราลืมตาขึ้นมาก็ต้องมีการเห็น ต้องมีการได้ยินอยู่อย่างนั้นแหละ พระพุทธเจ้าท่านสอนไว้แล้วก็มานึกถึงคำสอนว่า ถ้าจะให้ดีแล้วเมื่อลืมตาขึ้นมา ได้เห็น

ได้ยินอะไรแล้วก็ต้องระมัดระวังเอาไว้ ทีนี้ระมัดระวังทางตา ทางหูนี่ก็ต้องมีสิ่งมากระทบ แล้วจึงจะเกิดความรู้สึกดีไม่ดี แม้อีกอย่างหนึ่ง ซึ่งพูดไว้ว่าสามอย่าง คือ ตา หู แล้วก็ใจ ใจนี่ไม่ต้องเห็น ไม่ต้องได้ยิน คือไม่ต้องมีเสียงมากระทบไม่ต้องมีรูปมาให้ตาเห็น นอนอยู่เฉยๆ นั่นแหละ นอนในกุฏิ นอนในบ้าน นอนอยู่ที่ไหนนอนอยู่ที่ใดก็ตามเถอะ แต่ใจนั้นน่ะไปเที่ยวคว้าเอาสิ่งต่างๆ ที่เห็นมาแล้วแต่อดีต แล้วก็คิดไปถึงอนาคตให้เป็นรูปขึ้นมา ให้เป็นเสียงขึ้นมา นอนครุ่นอยู่อย่างนั้นอย่างนี้ เรียกว่าอายตนะคือใจเกิดขึ้นในทางใจ ดีบ้างไม่ดีบ้าง ถ้าจะพูดแบบกิเลสก็เป็นโลภ โกรธ หลง โลภะ โทสะ โมหะ ก็เกิดขึ้นมาในใจ จึงต้องระวังเหมือนกัน โบราณจึงพูดว่า **อยู่คนเดียวให้ระวังความคิด อยู่กับมิตรให้ระวังวาจา** อยู่คนเดียวนี่ระวังความคิดก็คืออย่างนี้แหละ นอนเอามือก่ายหน้าผาก ก่ายหน้าผากแล้วก็ยังไม่หายอีก ลุกขึ้นมานั่งก็ไม่หาย นอนก็ไม่หาย คิดเรื่อยไปต่างๆ นานา เสียงก็ไม่มีเสียงอะไรมารบกวน อยู่ในป่าในดง รูปก็ไม่มีรูปอะไรมาให้เห็น เห็นแต่ต้นหมากรากไม้ แม่น้ำลำคลอง แต่ใจนี่ก็คิดไปต่างๆ นานา วุ่นวายไปโดยประการต่างๆ คิดคนนั้นดี คนโน้นไม่ดี คิดคนนั้นอย่างนั้น คนนี้อย่างนี้ คิดไปนานาประการร้อยแปดพันเก้า บางทีคิดๆ ไปจนกระทั่งคิดฆ่าตัวเอง คิดไปได้ คิดฆ่าตัวเอง เห็นว่าการฆ่าตัวเองเสียได้นั่นดี อย่างนี้เป็นเรื่องของใจ พระพุทธเจ้าจึงทรงสอนอีกแล้วว่าการระมัดระวังสังวรทางใจนั้นดี ทำให้สำเร็จประโยชน์ จึงต้องสอนตัวเองว่าอ้อ แม้แต่นอนไม่เห็นอะไรแล้วไม่ได้ยินอะไรแล้วไม่มีเสียงอะไรรบกวนต้องระวังทางใจอีก อย่าให้คิดไปในทางเสียให้คิดไปในทางดี คิดไปในทางที่เป็นกุศล นึกถึงทาน ถึงศีล ถึงภาวนา นึกถึงพระพุทธรูป นึกถึงการกำหนดลมหายใจเข้า-ออก นึกถึงอะไรต่ออะไรแล้วแต่เถอะ ให้มันดีไป ถ้าหากว่านึกไปในทางกรรมฐานมากเท่าไรก็ยิ่งดีเท่านั้น อย่าให้ความครุ่นคิดต่างๆ ที่จะมาฆ่าตัวเองนั้นเกิดขึ้น อย่างนี้เรียกว่าระวังทางใจ ทางใจนี่ก็สำคัญมากเหมือนกัน เพราะว่าไม่ต้องมีใครมาทำแหละ ทำให้เกิดเป็นปัญหาแก่ตนเองขึ้นมาได้ง่ายๆ ถ้าจะพูดแบบพระรวมๆ ก็พูดว่า ถ้าหากว่าเกิดความรู้สึกไม่ดีต่างๆ นานา คิดเป็นโกรธ เป็นเกลียด เป็นรัก เป็นชัง อย่างใดอย่างหนึ่งขึ้นมา แล้วละก็ให้นึกถึงพระกรรมฐาน ภาวนากรรมฐาน ที่เคยทำกรรมฐาน เคยปฏิบัติกรรมฐานอย่างใด ก็เอากรรมฐานอย่างนั้นแหละมาภาวนาไว้ กันเอาไว้ กันเข้าไว้ นั่นแหละคือการระมัดระวังสังวร ซึ่งจะเป็นเหตุให้สำเร็จประโยชน์โดยประการต่างๆ

ที่กล่าวมานี้ก็พอที่จะให้ท่านทั้งหลายได้เห็นแล้วว่า ตา หู และใจนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญต้องมีการระมัดระวัง จึงจะทำให้เราดีได้ ปลอดโปร่งจากอันตราย นำชีวิตให้ปลอดภัยได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องการปรารถนา

ที่กล่าวมานี้ก็เป็นการสมควรแก่เวลา จึงขอยุติการบรรยายไว้แต่เพียงเท่านี้

ขอความสุขสวัสดีจงมีแก่ท่านสาธุชนทุกท่าน

(โปรดอ่านต่อฉบับหน้า)

สมถวิปัสสนากัมมัฏฐาน ถึงธรรมกาย

ตอนที่ ๒ วิธีไหว้พระบูชาพระก่อนเวลาภาวนา[๑]

โดย พระมหาเสริมชัย ชยมงฺคโล ป.ธ. ๖

๑. คำชี้แจงก่อนปฏิบัติภาวนา

หนังสือทางมรรคผลนี้ เป็นหนังสือสมถวิปัสสนาวิชชาธรรมกาย ซึ่งดำเนินตามแนวทางการเสด็จไปของพระพุทธเจ้า พระอรหันต์ทุกๆ พระองค์ **ทางนี้ทางเดียว** ไม่มีสองทาง อันถูกต้องร่องรอยความประสงค์ในพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง มีผู้ศึกษา และปฏิบัติทั้งคฤหัสถ์และบรรพชิต อุบาสก อุบาสิกา แพร่หลายแทบทั่วประเทศไทย ซึ่งได้รับผลของการปฏิบัติ ต่างยืนยันได้ด้วยตัวของท่านเอง ซึ่งเรียกว่า สันทิฏฐิโก อันผู้ได้บรรลุจะพึงเห็นเอง ส่วนการที่จะทำเป็นหรือไม่เป็นนั้นเกี่ยวกับผู้ปฏิบัติจริงหรือไม่จริง **ถ้าปฏิบัติจริงแล้วต้องเป็นทุกคน เพราะมนุษย์เราทั้งชายและหญิงมีดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ เป็นดวงใสบริสุทธิ์เท่าฟองไข่แดงของไก่ อยู่ที่ศูนย์กลางกายทุกๆ คน** ถ้ามนุษย์คนใดเอาใจไปหยุดนิ่งแน่วที่ศูนย์กลางกายให้เป็นสมาธิ ไม่นึกคิดไปในสิ่งต่างๆ เอาใจหยุดอยู่ที่ดวงธรรมนั้นให้มากที่สุดหรือนานที่สุด **ต้องเป็นทุกคน** ที่ไม่เกิดไม่เป็นนั้น เพราะเหตุว่าใจไม่หยุด **ตัวหยุดนี้แลเป็นตัวสำเร็จ**

ส่วนการที่ใจไม่หยุดนั้น เพราะมีอุปกิเลส ๑๑ ข้อ[๒] ประจำอยู่ อันเป็นเครื่องสำคัญในเรื่องที่จะเป็นหรือไม่เป็น หรือไม่ได้บรรลุมรรคผล มีดังนี้คือ

๑.วิจิกิจฉา ความลังเล

---

[๑] *พระมงคลเทพมุนี, ทางมรรคผล: บางสะแกการพิมพ์, พ.ศ.๒๕๑๓, หน้า (๑)-(๔) และ หน้า ๑-๑๒*

[๒] *พระไตรปิฎกบาลีฉบับสยามรัฐ เล่มที่ ๑๔, มัชฌิมนิกาย อุปริปัณณาสก์, ข้อ ๔๕๒-๔๖๓, หน้า ๓๐๒-๓๐๗*

หรือความสงสัย

๒.อมนสิการ ความไม่สนใจไว้ให้ดี

๓.ถีนมิทธะ ความท้อและความเคลิบเคลิ้มง่วงนอน

๔.ฉัมภิตัตตะ ความสะดุ้งหวาดกลัว

๕.อุพพิละ ความตื่นเต้นด้วยความยินดี

๖.ทุฏฐุลละ ความไม่สงบกาย

๗.อัจจารัทธวิริยะ ความเพียรจัดเกินไป

๘.อติลีนวิริยะ ความเพียรย่อหย่อนเกินไป

๙.อภิชัปปา ความอยาก

๑๐.นานัตตสัญญา ความนึกไปในสิ่งต่าง ๆ เรื่องราวต่าง ๆ ที่เคยผ่านมา หรือจดจำไว้มาผุดขึ้นในขณะทำสมาธิ

๑๑. รูปานัง อตินิชฌายิตัตตะ ความเพ่งต่อรูป หรือเพ่งต่อนิมิตนั้นจนเกินไป

เมื่ออุปกิเลสเหล่านี้ แม้อย่างใดอย่างหนึ่ง เกิดขึ้นแก่เราแล้ว สมาธิของเราก็เคลื่อนไป เพราะอุปกิเลสเหล่านี้เป็นเหตุ ฉะนั้นในการบำเพ็ญภาวนา เราต้องใช้ความเพียร ความอดทนทั้ง ๒ ข้อนี้ เป็นข้อสำคัญยิ่ง และคอยประคองคุมสติไว้ไม่ให้เผลอ ใช้ปัญญาสอดส่องดูว่าวิธีใดที่จะทำให้อุปกิลเสเหล่านี้เกิดขึ้นไม่ได้ เราก็จะทำใจโดยวิธีนั้น จงวางใจของเราไว้ให้เป็นกลาง ๆ คือมัชฌิมาปฏิปทา ให้เป็นอุเบกขา อย่ายินดีและยินร้าย ให้พยายามละจากความโลภ ความโกรธ ความหลง จงทำใจของเราให้ใสเป็นแก้ว ให้เยือกเย็นให้แช่มชื่น ให้ถูกส่วนเป็นสมาธิแน่แน่ว เอาใจจรดอยู่ที่ดวงนิมิตที่ศูนย์กลางกายนั้นให้มากที่สุด ต้องทำเสมอทำเนือง ๆ ในทุกอิริยาบถ ไม่ว่านั่ง นอน ยืน เดิน ทำเรื่อยไปอย่าหยุดอย่าละ อย่าทอดทิ้ง อย่าท้อแท้ มุ่งรุดหน้าเรื่อยไป ผลจะเกิดวันหนึ่ง ไม่ต้องสงสัย ผลเกิดอย่างไร ท่านรู้ได้ด้วยตัวของท่านเอง

อนึ่ง ในการเจริญภาวนานี้ ขอให้ท่านประกอบเหตุ สังเกตผล ทนเอาเถิด ประเสริฐนัก เพราะเป็นมหัคคตกุศล หรือมหากุศลอันยิ่งใหญ่ไพศาล เป็นทางมรรคผลนิพพาน ถึงแม้ยังไม่ได้เห็นอะไรก็จะเป็นอุปนิสัยติดตัวไปในปรภพเบื้องหน้า ขอท่านทั้งหลายจงอุตส่าห์มานะ วิริยะ บำเพ็ญเพียรให้เกิดมรรคแลผล ธรรมกาย

ที่บรรลุมรรคผลนิพพานนั่นแหละ เป็นที่พึ่งของตนเองได้ อันเที่ยงแท้ อย่าได้เคลือบแคลงสงสัยอย่างใดอย่างหนึ่งเลย ขอความสุขสวัสดีจงบังเกิดมีและสัมฤทธิ์ผลดังมโนปรารถนาแด่ท่านที่ได้นำหนังสือทางมรรคผลนี้ ไปประพฤติและปฏิบัติโดยทั่วกันจงทุกประการ

๒. วิธีบูชาพระ *(ว่าก่อนนั่งภาวนาทุกครั้ง)*

ยมหํ สมฺมาสมฺพุทฺธํ ภควนฺตํ สรณํ คโต (ชาย) คตา (หญิง)

อิมินา สกฺกาเรน ตํ ภควนฺตํ อภิปูชยามิ

ข้าพเจ้าบูชาบัดนี้ ซึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้า ผู้ตรัสรู้แล้วเองโดยชอบ ซึ่งข้าพเจ้าถึง ว่าเป็นที่พึ่งกำจัดทุกข์ได้จริง ด้วยสักการะนี้

ยมหํ สฺวากฺขาตํ ภควตา ธมฺมํ สรณํ คโต (ชาย) คตา (หญิง)

อิมินา สกฺกาเรน ตํ ธมฺมํ อภิปูชยามิ

ข้าพเจ้าบูชาบัดนี้ ซึ่งพระธรรม อันพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสดีแล้ว ซึ่งข้าพเจ้าถึง ว่าเป็นที่พึ่งกำจัดภัยได้จริง ด้วยสักการะนี้

ยมหํ สุปฏิปนฺนํ สงฺฆํ สรณํ คโต (ชาย) คตา (หญิง)

อิมินา สกฺกาเรน ตํ สงฺฆํ อภิปูชยามิ

ข้าพเจ้าบูชาบัดนี้ ซึ่งพระสงฆ์ผู้ปฏิบัติดี ซึ่งข้าพเจ้าถึง ว่าเป็นที่พึ่ง กำจัดโรคได้จริง ด้วยสักการะนี้

อรหํ สมฺมาสมฺพุทฺโธ ภควา พุทฺธํ ภควนฺตํ อภิวาเทมิ (กราบลง ๑ หน)

สฺวากฺขาโต ภควตา ธมฺโม ธมฺมํ นมสฺสามิ (กราบลง ๑ หน)

สุปฏิปนฺโน ภควโต สาวกสงฺโฆ สงฺฆํ นมามิ (กราบลง ๑ หน)

คำขอขมาโทษ

ตั้ง นโม ๓ หน แล้วขอขมาโทษดังต่อไปนี้

อุกาส อจฺจโย โน ภนฺเต อจฺจคฺคมา ยถาพาเล ยถามุฬฺเห ยถาอกุสเล เย มยํ กรมฺหา เอวํ ภนฺเต มยํ อจฺจโย โน ปฏิคฺคณฺหถ อายตึ สํวเรยฺยามิ

ข้าพระพุทธเจ้า ขอวโรกาส ได้พลั้งพลาดด้วยกาย วาจา ใจ ในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เพียงไร แต่ข้าพระพุทธเจ้า เป็นคนพาล คนหลง อกุศลเข้าสิงจิต ให้กระทำความผิดต่อพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ขอพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ จงงดความผิดทั้งหลายเหล่านั้น แก่ข้าพระพุทธเจ้า จำเดิมแต่วันนี้เป็นต้นไป

ข้าพระพุทธเจ้าจักขอสำรวมระวังซึ่งกาย วาจา ใจ สืบต่อไปในเบื้องหน้า ฯ

คำอาราธนา

อุกาสะ ข้าพระพุทธเจ้าขออาราธนาสมเด็จพระพุทธเจ้า ที่ได้ตรัสรู้ล่วงไปแล้วในอดีตกาลมากกว่าเมล็ดทรายในท้องมหาสมุทรทั้ง ๔ แลสมเด็จพระพุทธเจ้าอันจักได้ตรัสรู้ในอนาคตกาลภายภาคเบื้องหน้า แลสมเด็จพระพุทธเจ้าที่ได้ตรัสรู้ในปัจจุบันนี้ ขอจงมาบังเกิดในจักขุทวาร โสตทวาร ฆานทวาร ชิวหาทวาร กายทวาร มโนทวาร แห่งข้าพระพุทธเจ้า ในกาลบัดเดี๋ยวนี้เถิด

อุกาสะ ข้าพระพุทธเจ้าขออาราธนา พระนพโลกุตตรธรรมเจ้า ๙ ประการ ในอดีตกาลล่วงลับไปแล้ว จะนับจะประมาณมิได้ และพระนพโลกุตตรธรรมเจ้า ๙ ประการ ในอนาคตกาลภายภาคเบื้องหน้า และพระนพโลกุตตรธรรมเจ้า ๙ ประการในปัจจุบันนี้ ขอจงมาบังเกิดในจักขุทวาร โสตทวาร ฆานทวาร ชิวหาทวาร กายทวาร มโนทวาร แห่งข้าพระพุทธเจ้า ในกาลบัดเดี๋ยวนี้เถิด

อุกาสะ ข้าพระพุทธเจ้าขออาราธนา พระอริยสงฆ์กับสมมติสงฆ์ ในอดีตกาลล่วงลับไปแล้ว จะนับจะประมาณมิได้ และพระอริยสงฆ์กับสมมติสงฆ์ในอนาคตกาล ภายภาคเบื้องหน้า และพระอริยสงฆ์กับสมมติสงฆ์ในปัจจุบันนี้ ขอจงมาบังเกิดในจักขุทวาร โสตทวาร ฆานทวาร ชิวหาทวาร กายทวาร มโนทวาร แห่งข้าพระพุทธเจ้า ในกาลบัดเดี๋ยวนี้เถิด

คำอธิษฐาน

ขอเดชคุณพระพุทธเจ้า คุณพระธรรมเจ้า คุณพระสงฆ์เจ้า คุณครูอุปัชฌาย์อาจารย์ (ชาย) คุณครูบาอาจารย์ (หญิง) คุณมารดาบิดา คุณทานบารมี ศีลบารมี เนกขัมมบารมี ปัญญาบารมี วิริยบารมี ขันติบารมี สัจจบารมี อธิษฐานบารมี เมตตาบารมี อุเบกขาบารมี ที่ข้าพเจ้าได้บำเพ็ญมา แต่ร้อยชาติพันชาติ หมื่นชาติ แสนชาติก็ดี ที่ข้าพเจ้าได้บำเพ็ญมาตั้งแต่เล็กแต่น้อย ระลึกได้ก็ดี มิระลึกได้ก็ดี ขอบารมีทั้งหลายเหล่านั้นจงมาช่วยประคับประคองข้าพเจ้า ขอให้ข้าพเจ้าได้สำเร็จมรรคผล ในกาลบัดเดี๋ยวนี้เถิด นิพฺพานปจฺจโย โหตุ.

ตอนที่ ๓ วิธีเจริญสมถภาวนา

รูปที่ ๑

วิธีนั่ง

นั่งคู้บัลลังก์ขัดสมาธิ เท้าขวาทับเท้าซ้าย มือขวาทับมือซ้าย เว้นหัวแม่มือทั้งสองให้ห่างกันสององคุลี คือหัวแม่มือซ้ายจรดกับปลายนิ้วชี้ขวา (รูปที่ ๑) แล้วตั้งกายให้ตรง คือวัดตั้งแต่ปลายนิ้วชี้ของเท้าขวาถึงกลางลูกสะบ้าของหัวเข่าขวานั้น แล้วเอาเครื่องวัด นั้นจรดลงที่ตรงบนตาตุ่มขาขวา แล้วเอาเครื่องวัดอีกข้างหนึ่งจรดเข้าที่ใต้ลูกคาง นี้เป็นส่วนของกาย ตรงเรียก อุชุํ กายํ ปณิธาย

ตั้งกายให้ตรง ปริมุขํ สตึ อุปฏฺฐเปตฺวา เข้าไปตั้งสติไว้ให้มี

หน้ารอบ คือเข้าไปตั้งสติไว้ไม่ให้เผลอ (ตรงกับพระขีณาสพผู้เป็นสติวินัย มีสติทุกเมื่อ) นี่เป็นทางไปของพระพุทธเจ้า พระอรหันต์ สติไม่เผลอจากบริกรรมภาวนาและบริกรรมนิมิต ให้ติดกันไม่แยกแตกจากกัน นี้แลเป็นของสำคัญในเรื่องที่จะเป็นหรือไม่เป็น สติไม่เผลอจากบริกรรมทั้งสอง บริกรรมว่า "สัมมาอะระหัง" นี้เรียกว่าบริกรรมภาวนา กำหนดเครื่องหมายให้ใสเหมือนเพชรลูกที่เจียระไนแล้ว ไม่มีขนแมว โตเท่าแก้วตา ประมาณเท่าวงของตาดำ ใสขาวเหมือนกระจกที่ส่องเงาหน้า สัณฐานกลมรอบตัว ไม่มีตำหนิเรียบรอบตัว เหมือนดวงแก้วกายสิทธิ์ นี้เรียกว่าบริกรรมนิมิต บริกรรมทั้งสองนี้พรากจากกันไม่ได้ ต้องให้ติดกันอยู่เสมอในอิริยาบถทั้งสี่ คือ ยืน เดิน นั่ง นอน ไม่เผลอ ให้มีสติอยู่เสมอ มิให้ขาด เมื่อเห็นดวงนิมิตเกิดเป็นดวงใสขึ้นแล้วให้หยุดบริกรรมภาวนา เพ่งอยู่ที่กลางดวงนั้น แล้วทำใจให้หยุดในหยุดที่กลางดวงนั้นมีจุดเป็นเครื่องหมายให้ใสหนักขึ้นทุกที จนเป็นรัศมีคือแสงสว่าง ถ้าไม่หยุดให้

บริกรรมภาวนาไว้ว่า "สัมมาอะระหังๆๆ" ร้อยครั้งพันครั้ง จนกระทั่งใจค่อยๆ รวมหยุดอยู่ที่เดียว ดังจะอธิบายข้างหน้าเป็นลำดับไป (รูปที่ ๒)

กำหนดดวงนิมิตเครื่องหมายไปหยุดอยู่ตามฐานนั้นๆ พร้อมกับภาวนาในใจว่า "สัมมาอะระหัง" ๓ ครั้ง แล้วจึงเลื่อนดวงนิมิตนั้นต่อไป สำหรับฐานที่ ๓ เวลาจะเลื่อนดวงนิมิตต่อไปต้องเหลือบตากลับเข้าข้างใน คล้ายๆ กับคนนอนกำลังจะหลับ แต่แล้วก็ปล่อยให้เป็นไปตามปกติ ทั้งนี้เพื่อจะให้ความเห็น ความจำ ความคิด ความรู้ (รวม ๔ อย่างนี้เรียกว่า ใจ) กลับเข้าข้างใน เพราะจะต้องดูด้วยตาละเอียดต่อไป เมื่อเลื่อนดวงนิมิตกลับขึ้นมาอยู่ฐานที่ ๗ แล้ว ให้เพ่งอยู่ตรงนั้นที่เดียว ให้คู่กันไปกับบริกรรมภาวนา "สัมมาอะระหัง" ถ้าหากรู้จักทาง คือฐานที่ตั้งเหล่านั้นแล้ว ในการทำคราวหลังๆ จะเอาใจไปจรดฐานที่ ๗ เลยทีเดียวก็ได้ ตรงนั้นมีศูนย์อยู่ ๕ ศูนย์ คือ ศูนย์กลาง หน้า ขวา หลัง ซ้าย (รูปที่ ๓) ศูนย์กลางคืออากาศธาตุ เครื่องหมายที่ใสสะอาดลอยอยู่ช่องอากาศกลาง พร้อมด้วยความรู้ที่เรียกว่า "วิญญาณธาตุ" ศูนย์ข้างหน้า คือ ธาตุน้ำ ศูนย์ข้างขวา คือ ธาตุดิน ศูนย์ข้างหลัง คือ ธาตุไฟ ศูนย์ข้างซ้าย คือ ธาตุลม นิยมพร้อมด้วยธาตุทั้ง ๖ เมื่อไปเกิดก็พร้อมด้วยธาตุทั้ง ๖ ธาตุไม่พร้อมกัน ปฐมมรรคเกิดไม่ได้ เมื่อไม่มีปฐมมรรค มรรคผลนิพพานก็ไปไม่ถูก เหตุนี้จึงต้องทำปฐมมรรคให้เกิดให้มีขึ้น

รูปด้านข้างผ่าซีก

แสดงที่ตั้งของดวงนิมิต จากฐานที่ ๑ ถึง ๗

ฐานที่ ๑ ปากช่องจมูก หญิงซ้าย ชายขวา ตรงกลางพอดี ไม่ล้ำเข้าไป ไม่เหลื่อมออกมา
ฐานที่ ๒ เพลาตา หญิงซ้าย ชายขวา ตรงหัวตาพอดี ตามช่องลมเข้าออกข้างใน
ฐานที่ ๓ กลางกั๊กศีรษะ ให้ได้ระดับกับเพลาตา อยู่ภายใน ตรงศูนย์กลางของศีรษะ
ฐานที่ ๔ ปากช่องเพดาน ไม่ให้ล้ำเหลื่อม ตรงช่องที่รับประทานอาหารสำลัก
ฐานที่ ๕ ปากช่องคอ เหนือลูกกระเดือก อยู่ตรงกลางทีเดียว
ฐานที่ ๖ สุดลมหมายใจเข้าออก คือกลางตัว ตรงกับสะดือ แต่อยู่ภายใน
ฐานที่ ๗ ถอยหลังกลับมาเหนือสะดือ ประมาณ ๒ นิ้วมือ ในกลางตัว

ลักษณะของฐานที่ ๗

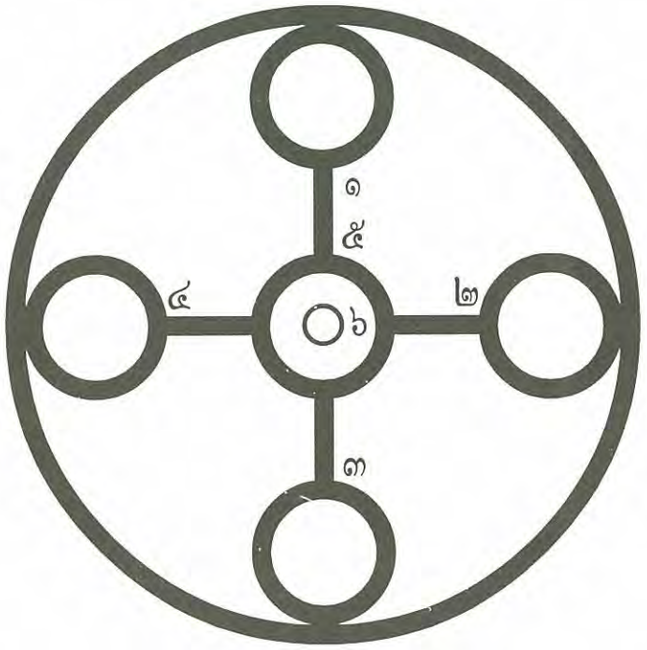

รูปที่ ๓

๑.ศูนย์ด้านหน้า	ธาตุน้ำ
๒.ศูนย์ด้านขาว	ธาตุดิน
๓.ศูนย์ด้านหลัง	ธาตุไฟ
๔.ศูนย์ด้านซ้าย	ธาตุลม
๕.ศูนย์กลาง	อากาศธาตุ
๖.ศูนย์กลางของอากาศธาตุ	วิญญาณธาตุ

ตอบปัญหาธรรม

โดย หลวงพ่อพระมหาเสริมชัย ชยมงฺคโล

เจ้าอาวาสวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม
อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

ถาม : มนุษย์ที่เกิดมาเพื่อใช้กรรมจริงหรือ

ตอบ : มนุษย์เราเกิดมานั้นเกิดมาด้วยผลของกรรม และมีทั้งมาเพื่อใช้กรรมหรือรับกรรมแล้วแต่จะเรียก ในขณะเดียวกันก็มาทำกรรม เมื่อเป็นเช่นนี้เราควรจะทำกรรมอะไรจะไม่ต้องเกิดอีก เธอควรจะทำกรรมดีที่สุดตั้งแต่ดีมาก ดีไปตามลำดับ แต่มีดีที่สุดอยู่ ๓ กรรม เป็นกรรมรวบยอดคือ ทาน ศีล ภาวนา

ภาวนาแยกออกเป็นสมาธิและปัญญา ทั้งหมดเบ็ดเสร็จมีนัยยะรวมอยู่ในอริยมรรคมีองค์แปด ถ้าทำกรรมดีนี้ให้เจริญถึงขีดสุด จะหมดเรื่องการเกิด และสิ้นทุกข์ ถึงมรรคผลนิพพานที่เป็นบรมสุขอย่างถาวร

ถาม : คนจนคนรวยเป็นเพราะกรรมเก่าจริงหรือไม่

ตอบ : ผลจากกรรมเก่าเป็นพื้นฐานให้เกิดกรรมใหม่ และเป็นพื้นฐานให้ได้รับผลจากทั้งกรรมเก่าและใหม่ คนเราเมื่อทำความดี เช่น ให้ทานมามาก ผลเกิดมาก็เกิดมาในพื้นฐานที่มีโภคทรัพย์รับรองอยู่ และถ้าผู้ที่ปฏิบัติศีล เจริญภาวนาบ่อยๆ อยู่ใกล้บัณฑิตบ่อยๆ ในทางธรรมนะ แล้วผลกลายเป็นคนมีปัญญาด้วย ปัญญาทั้งทางโลกและทางธรรม คนเราเมื่อมีทรัพย์มีปัญญาจะรวยต่อมั๋ย รวยต่อจะไม่จน แต่คนเราแม้จะรวยทรัพย์ก็ดี หรือจะจนก็ตาม ถ้าอับปัญญาก็จบกัน มีทรัพย์ก็ล้างผลาญทรัพย์ ฉิบหายวายวอดกลายเป็นคนจนไป แต่ปัญญาจะเกิดดีต่อเมื่อมีศีล มีสมาธิ และมีปัญญาซึ่งสร้างสมอบรมมาด้วยดี เพราะฉะนั้นที่ว่าใช่ก็คือว่าผลกรรมเก่ามีผลทั้งที่เป็นโภคทรัพย์ และมีผลทั้งเป็นปัจจุบันธรรม คือเป็นกรรมใหม่ทางกาย ทางวาจา คือสติปัญญาความสามารถก็จะให้ผล ถ้าพูดแต่เฉพาะเป็นปัจจุบัน-ธรรมก็บอกว่าตราบใดที่เดี๋ยวนี้มีสติปัญญาความสามารถอยู่เหมือนมีทรัพย์อยู่นับแสน ใช่ก็

เลยลืมเรื่องกรรมเก่าแต่ความจริงกรรมเก่านั้นเอง ให้ผลทั้งโภคทรัพย์ และให้ผลทั้งเป็นผู้มีสติปัญญาความสามารถ หรือเป็นคนโง่ไม่ฉลาด เห็นผิดเป็นชอบ หรือแม้มีสติปัญญาบางเรื่องแต่ก็กลายเป็นคนที่ในบางกรณีแทนที่จะคิดถูก เห็นถูก พูดถูก ให้เข้าไปในช่องทางที่ถูก ก็กลับคิดผิดเห็นผิดไปในช่องทางที่ผิดทั้งๆ ที่ดูแล้วเหมือนคนมีปัญญา นี่เรื่องบุญให้ผล เธอเคยเห็นมั้ย บางคนเป็นคนฉลาดมีทรัพย์ด้วย แต่ไปทำอะไรไม่ขึ้นมันมีแต่เสียหาย บางทีไปทำตรงนี้นึกว่าจะดีก็เห็นทำดีอยู่ก็ไม่ได้ผล แต่บางคนมีทรัพย์พอประมาณ หรืออาจมีทรัพย์มากก็แล้วแต่ ดูเหมือนเขาเป็นคนไม่ค่อยฉลาดแต่เวลาเขาไปทำการงานอาชีพแล้วมันถูกช่อง นี่แหละผลบุญผลบาปแหละมันส่งผล ผลดีผลบุญส่งผลก็เป็นคนมีสติปัญญาทำอะไรถูกช่องทาง เราเรียกว่าเขาเป็นคนมีโชคเป็นคนมีลาภ ทำนองนั้นนี่ผล บุญทั้งนั้น

ถาม : คนที่ตายไปแล้ว วิญญาณเข้าสู่ร่างใหม่ เป็นวิญญาณเดิมหรือไม่

ตอบ : อย่านึกว่าเป็นร่างเก่าร่างใหม่นะ จะเข้าร่างอย่างนั้นไม่ได้ วิญญาณนั้น **วิญฺญาณํ พีชํ** ที่กล่าวมานั้นเมื่อมีวิญญาณก็ต้องมีกายด้วย แต่กายเป็นกายทิพย์มองไม่เห็น เป็นที่ประชุมผลกรรมทั้งหมดที่ทำ

ไว้จะไปผลิดอกออกผลมาตั้ง ปฏิสนธิวิญญาณนั้นเป็นเพียง **"กลลรูป"** ไม่ใช่ไปเข้าสู่ร่าง หรือเธอผู้ถามอาจหมายถึงมาเข้าสู่บิดามารดา เรียกว่าเข้าสู่ร่างก็แล้วแต่นะ ความหมายนี้ แต่อาตมาจะพูดว่า**ที่มาตั้งปฏิสนธิวิญญาณนั้นเป็นธาตุละเอียด** ขนาดเล็กเท่าปลายขนจามรี ซึ่งสมมติว่าเธอเอาปลายขนจามรีจุ่มลงในน้ำมัน ให้คนที่แข็งแรงสลัด ๗ ครั้ง ส่วนที่เหลือนิดหนึ่งนั้นคือกลลรูปที่มาตั้งปฏิสนธิวิญญาณ แต่ในกลางนั้นมีกายทิพย์อยู่ขนาดใหญ่โต และกลลรูปนั้นนั่นแหละประกอบด้วยธาตุละเอียดของขันธ์ ๕ อายตนะ ๑๒ ธาตุ ๑๘ ฯลฯ เฉพาะรูปขันธ์ขยายส่วนหยาบออกมาเป็น **"ดวงกาย"** ประกอบด้วยธาตุละเอียดของมหาภูตรูป ๔ คือ ธาตุน้ำ ธาตุดิน ธาตุไฟ และธาตุลม (มีอากาศธาตุและวิญญาณธาตุอยู่ตรงกลาง) และดวงกายขยายส่วนหยาบเจริญเติบโตออกมาเป็น **"เปสิ"** คือก้อนเนื้อเป็นก้อนเนื้อก้อนเล็กๆ แล้วก็แตกออกเป็นปัญจสาขาคือเป็นห้าปุ่ม เพื่อจะเป็นหัว เป็นแขนเป็นขา แล้วค่อยๆ เจริญเติบโตออกมาเป็นกาย ทีนี้ที่ว่าวิญญาณธาตุนั้นเป็นวิญญาณดวงเดิมหรือไม่นั้น ดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายหรือเรียกย่อๆ ว่า "ดวงกาย" อันมีวิญญาณธาตุตั้งอยู่ในท่ามกลางนั้นเกิดดับเกิดดับ แต่ถ่ายทอดกรรมเดิมไปเป็นดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายใหม่ไปเรื่อยๆ เพราะฉะนั้นวิญญาณธาตุดวงเดิมจึงดับไป และเป็นวิญญาณธาตุดวงใหม่เกิดขึ้นด้วยอำนาจของอวิชชาและกรรมปรุงแต่งขึ้น มันเกิดดับแต่มันถ่ายทอดกรรมไปเรื่อยๆ เขาเรียกว่าสืบต่อ (สันตติ)

ถาม : นรก สวรรค์ มีจริงหรือไม่

ตอบ : **"มี"** พระพุทธเจ้าก็ทรงแสดงว่ามี แต่มีแล้วเราจะทราบได้อย่างไร ตรงนี้แหละเธอไม่ได้ถาม นักวิทยาศาศตร์ถ้าสิ่งใดที่ไม่รู้ไม่เห็น เขาก็บอกว่าไม่รู้ไม่เห็น เขาจะไม่ตอบว่าไม่มีหรือมี เดี๋ยวจะมาบอกว่าวิทยาศาสตร์ให้พิสูจน์ก่อน ก็ใช่ แต่จะสรุปไว้ให้ว่าอะไรที่เรายังไม่ได้พิสูจน์หรืออะไรที่ตนเองยังพิสูจน์ไม่ได้ เพราะเราไม่มีความสามารถพอไม่พึงตอบว่าสิ่งนั้นมีหรือไม่มี พึงศึกษาหาวิธีที่เราจะมีความสามารถที่จะไปรู้ไปเห็น หรือไปเก็บข้อมูลมาเป็นข้อพิสูจน์ วิธีปฏิบัติก็คือ ถ้าท่านปฏิบัติศีล สมาธิ ปัญญา ตามแนววิชชาธรรมกาย ถึงธรรมกายเมื่อไรเห็น ได้เมื่อนั้น ถึงแม้ไม่ถึงก็พอเห็นแต่มันไม่ชัด **นรก สวรรค์ นิพพาน ถ้าปฏิบัติได้ถึงธรรมกายแล้วเห็นได้ รู้ได้แน่นอนไม่ต้องเชื่อใคร เพราะเรารู้เอง เห็นเอง**

ถาม : ถ้ามนุษย์มีกรรมเก่าจริง ทำอย่างไรจึงจะลบล้างกรรมเก่าได้

ตอบ : การลบล้างกรรมเก่านั้นไม่ได้ เพียงแต่ว่าทำอย่างไร จะให้กรรมดีให้ผล ก็ทำกรรมดีให้มันหนักๆ ไป มากๆ เข้า เมื่อมากเข้ากรรมดีกระทำให้หนักก็เป็นครุกรรมไปเรื่อยๆ ทำให้เป็นอาจิณกรรมทำให้เป็นนิสสัยเรื่อยๆ กรรมนี้ก็ย่อมให้ผลก่อนกรรมอื่น เหมือนกรรมไม่ดีจะให้ผล เหมือนสุนัขไล่เนื้อกำลังไล่ตามเรา จะกัดเรา ถ้าเรามัวยืน

กะ-เป๋อเหรออยู่ แน่ละเดี๋ยวเดียวมันก็มาทัน หรือปะเหมาะกลับทำกรรมชั่วไปอีกก็เท่ากับหันหลังกลับวิ่งเข้าไปหาสุนัขไล่เนื้อ เป็นอย่างไร ได้รับผลเร็วเลย แต่ถ้าเราวิ่งหนีไปข้างหน้า ตามกำลังเพียงใด ก็เท่ากับทำกรรมดีส่วนหนึ่ง มันก็มีผลว่าอาจจะพ้นหรือไม่พ้น แต่ถ้าเราทำกรรมดีสุดดีหรือดียิ่งดีขึ้น เช่นทั้งศีล ทั้งสมาธิ ทั้งปัญญา เสมือนหนึ่งขี่จักรยานแล้วก็ขี่รถยนต์ แล้วก็ขี่จรวด ไอ้สุนัขไล่เนื้อก็ตามไม่ทันเป็นของธรรมดา เรียกว่าเมื่อทำกรรมดีมากๆ เข้ากรรมดีก็ชิงให้ผลก่อน กรรมชั่วจึงตามไม่ทัน หนักๆ เข้าสุนัขไล่เนื้อก็หอบแฮกๆ ลิ้นห้อย เรื่องล้างกรรมนั้นล้างไม่ได้ กรรมนั้นยังอยู่ แต่ถ้าทำกรรมดีมากๆ ก็ได้รับผลจากกรรมดีก่อน

ถาม : การนำสัตว์ต่างๆ มาทดลองทางวิทยาศาสตร์ ทำให้เกิดประโยชน์แก่มนุษยชาตินั้น ผู้ที่จะทำการทดลอง ได้กระทำการทดลองแล้วจะต้องรับกรรมหรือไม่

ตอบ : ช่วงใดที่เป็นกรรมอะไรก็รับกรรมนั้นแหละ เพราะเราทำกรรมทั้งดีทั้งชั่วไว้หลายอย่าง ทำไปเรื่อยๆ ส่วนดีก็ให้ผลในทางดี ส่วนชั่วก็ให้ผลในทางชั่ว เช่น เอาเต่า เอากบมาผ่า ถึงแม้จะเป็นประโยชน์แก่มนุษยชาติ ส่วนประโยชน์ก็ได้ประโยชน์ไปเป็นบุญ ส่วนที่ทำทรมานสัตว์ก็เป็นบาปไป ซึ่งจะติดตามให้ผลต่อไป มีนักเรียนนักศึกษาหลายคนมานั่งธรรมะ มีปัญหามากเรื่องนี้ กว่าจะรอดพ้นไปได้ กว่าจะสอบผ่านวิชาแพทย์ วิชาเภสัชไปได้ ก็ต้องหลบหลีกเลี่ยงกันเป็นการใหญ่ หลบไปหลบมาต้องทำหลายๆ อย่างจนกว่าเรียนจบ ขอตอบได้เลยว่าเราทำกรรมอะไรไว้ อันนั้นก็ให้ผลเรื่อยไป

ถาม : เหตุใดผู้กระทำความชั่วในปัจจุบัน เช่น ฆ่าสัตว์ คดโกงประเทศชาติจึงเป็นผู้ที่ร่ำรวย มีคนเคารพนับถือมากมาย แสดงว่าการกระทำชั่วไม่ได้ให้ผลตอบแทนในการทำความชั่วใช่หรือไม่

ตอบ : มีคำบาลีบอกอยู่ว่า

ในกรณีมีเหตุการณ์เช่นนี้ เพราะเขามีสมบัติ ๔ ประการ

๑. **กาลสมบัติ** คืออยู่ระหว่างบุญให้ผล

๒. **คติสมบัติ** คือเขามาเกิดในตระกูลที่มียศถาบรรดาศักดิ์ มีทรัพย์สินบริวาร โภคทรัพย์บริวาร มีทรัพย์สมบัติมาก มีบริวารสมบัติมาก

๓. **ประโยคสมบัติ** ทำดีมีคนเห็นมีคนยกย่องสรรเสริญ ทำไม่ดีคนไม่เห็นพิสูจน์ไม่ได้ หรือเห็นไม่กล้าพูด นี่เรียกว่าประโยคสมบัติ

๔. **อุปาทิสมบัติ** เกิดมาแล้วมีสมบัติอีกประการหนึ่ง เป็นคนมีบุคลิกดีน่าเกรงขาม พูดจาเข้าท่า คนเลยเชื่อถือไปในลักษณะแห่งความดี

สมบัติ ๔ ประการนี้กำลังให้ผลเขาอยู่ก็เลยยังไม่ตกต่ำ แต่กรรมชั่วที่เขากำลังทำอยู่นั้นก็จะให้ผลแก่เขาต่อไปในกาลข้างหน้า

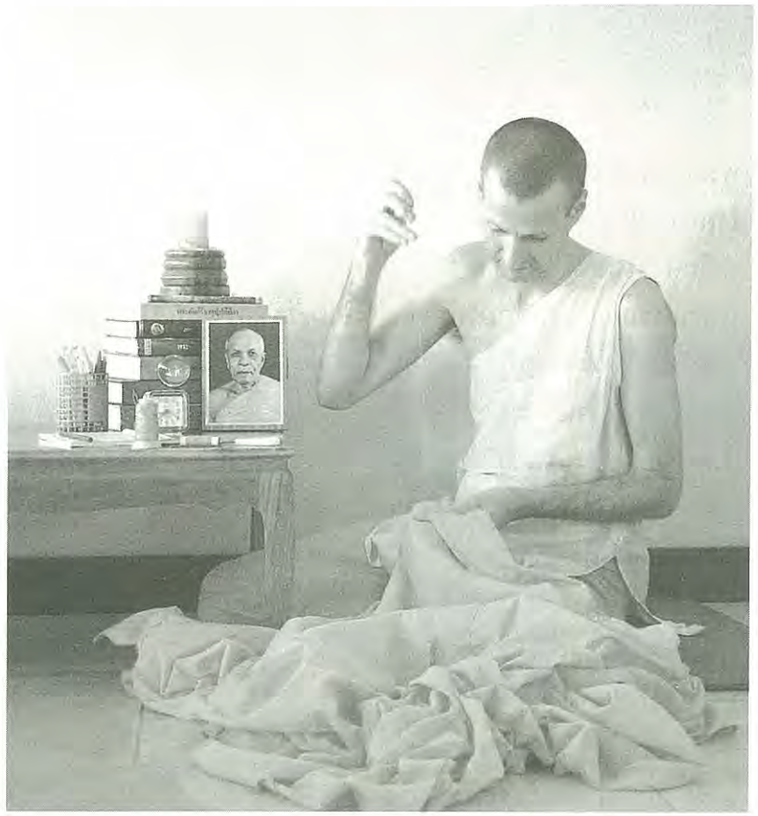

ถาม : ที่ว่ากรรมไม่ดีและดีนั้นเป็นอย่างไร และที่เข้าห้องน้ำอะไรที่เป็นกรรมดี อะไรที่เป็นกรรมไม่ดี

ตอบ : การเข้าห้องน้ำเป็นกรรมกลางๆ คือกรรมที่ไม่ประกอบด้วยมูลเหตุที่เป็นกุศลหรืออกุศล นี่เป็นคำกลางๆ อย่างนี้เป็นกรรมกลางๆ ที่ว่าเข้าห้องน้ำอะไรเป็นกรรมดี อะไรเป็นกรรมไม่ดี อยู่ที่มูลเหตุและเจตนาเข้าห้องน้ำนั้น ถ้าการเข้าห้องน้ำไปทำสรีระกิจตามธรรมดาก็เป็นกรรมไม่ดีไม่ชั่ว ถ้าไปทำกรรมอะไรที่มีมูลเหตุที่ไม่ดีก็ไม่ดี เช่น ไปแล้วไปงัดแงะให้กุญแจเสียหาย อย่างนี้เป็นต้นก็ไม่ดี แต่ถ้าไปห้องน้ำเพื่อล้างห้องน้ำให้สะอาด ก็เป็นกรรมดี เป็นต้น

ถาม : คนที่อายุสั้นมีบุญหรือกรรมอย่างไร

ตอบ : คนอายุสั้นเพราะเวรกรรมปาณาติบาต พึงเข้าใจไว้

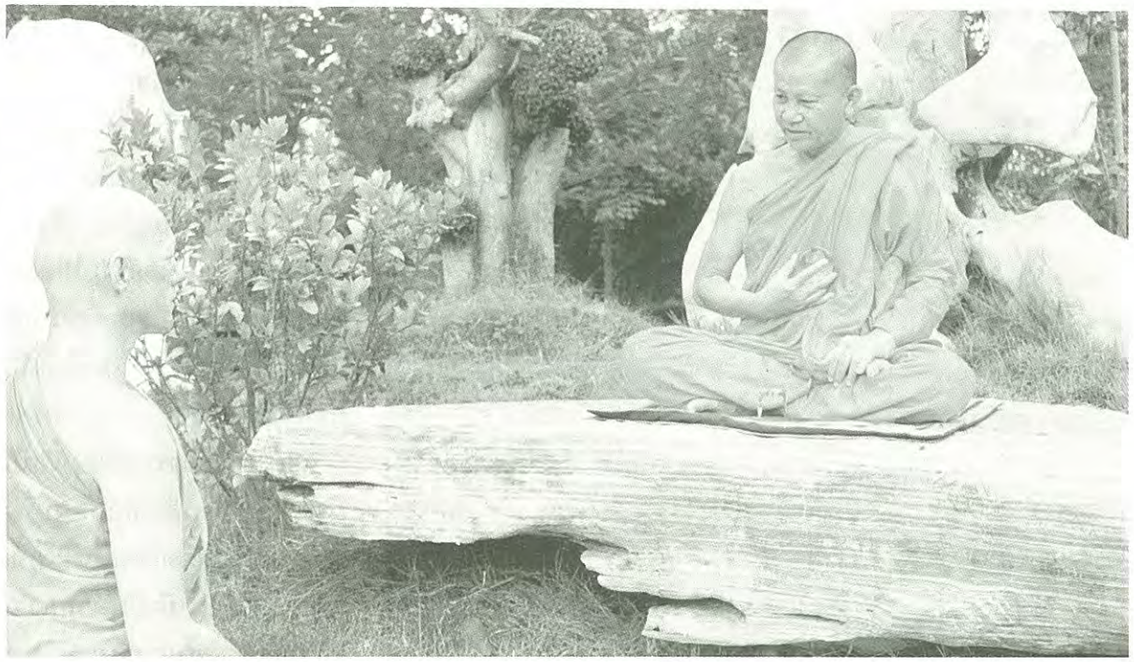

คือฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ถ้าฆ่าสัตว์ใหญ่ สัตว์ที่มีคุณมากๆ กรรมก็แรง และถ้าฆ่ามีมูลเหตุอาฆาตพยาบาทมาก ก็ให้ผลเร็ว คือจะกลายเป็นคนมีอายุสั้น

คนขี้โรค มีรายหนึ่งที่วัดปากน้ำ แกเป็นโรคปวดท้อง เป็นโรคกระเพาะ ป่วยเป็นโรคกระเพาะมา หมอก็ตัดกระเพาะผ่าตัดแล้วกลับไปอยู่ได้ ๒ อาทิตย์ ก็ต้องผ่าตัดอีก ผ่าตัดอยู่ ๓-๔ ครั้ง จนตัวเองผอมเป็นไม้ซีก จะตายแหล่มิตายแหล่ หนักๆ เข้าหมอไม่รับรอง ทีนี้ก็มาหาพระ พระก็บอกว่าท่านรู้แล้ว นี้เป็นโรคกรรมโรคเวรหนัก ท่านก็ให้ระลึกดูว่าในชั่วชีวิตที่จำความได้ไปทำกรรมอะไรมาที่เกี่ยวกับการฆ่าสัตว์ตัดชีวิต แกก็นึกไม่ออก แกก็กลับไปบ้านไปนึกทบทวนดู คืนหนึ่งกลับมาแกก็บอกว่า ในสมัยเป็นเด็กเห็นปลาดุกมันอยู่ในท้องร่อง ก็จับปลาดุกมาได้ ๒ ตัว สมัยเป็นเด็กคะนองอยากเห็นว่าถ้าผ่าท้องปลาดุกแล้วไส้ไหล ถ้าปล่อยไปในน้ำเป็นอย่างไร ก็ผ่าปลาดุกให้ไส้ไหลแล้วปล่อยลงในน้ำ แล้วก็วักน้ำดู เออมันดี มันดูแล้วคงเจริญหูเจริญตา มันก็จะตายแหล่มิตายแหล่จนกระทั่งมันตาย เวรนี้ผ่าท้องไม่มีที่สิ้นสุด จนกระทั่งพระบอกให้แต่นี้เป็นต้นไป ตั้งใจรักษาศีล เจริญภาวนา มานั่งเจริญภาวนาที่วัดปากน้ำ และอุทิศส่วนกุศลให้ปลาตัวนั้น ๑ เดือนก็บรรเทา พอเลยจากนั้นก็หายเป็นปกติ ร่างกายสมบูรณ์ดี

พิธีหล่อพระ เนื่องในวันอาสาฬหบูชา

วันพุธ ที่ ๘ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๔๑

ณ วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี

เนื่องในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เช่น วันอาสาฬหบูชานี้ ทางวัดได้จัดให้มีการรับศีล และเจริญภาวนา เสร็จแล้วสาธุชนร่วมกันถวายสังฆทานภัตตาหารเพลแด่พระสงฆ์ และสาธุชนร่วมกันรับประทานอาหารกลางวัน

ในเวลา ๑๒.๓๐ น. - ๑๓.๓๐ น. ได้มีพิธีเททองหล่อพระพุทธปฏิมาจำลองธรรมกาย ขนาดหน้าตัก ๕๐ นิ้ว พร้อมทั้งรูปเหมือนหลวงพ่อวัดปากน้ำ พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) จำนวน ๒ องค์ (ดังในภาพ)

หลวงพ่อเจ้าอาวาส พระมหาเสริมชัย ชยมงฺคโล จุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย

ขณะใส่ทองลงเบ้าหลอม

หลวงพ่อเจ้าอาวาส กำลังอธิษฐานจิต ขณะช่างกำลังเททองหล่อพระ

มุมหนึ่งของสาธุชนผู้เข้าร่วมในพิธี ขณะกำลังตั้งจิตร่วมพิธีหล่อพระ

พิธีหล่อพระ เนื่องในวันอาสาฬหบูชา

วันพุธ ที่ ๘ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๔๑

ณ วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี

ช่างหล่อกำลังเททอง
ขณะที่พระสงฆ์เถรานุเถระเจริญชัยมงคลคาถา

เมื่อถวายปัจจัยไทยทานแด่พระสงฆ์แล้ว
พระสงฆ์ได้กระทำอนุโมทนา หลวงพ่อเจ้าอาวาสกรวดน้ำ

รับพร

หลวงพ่อเจ้าอาวาสประพรมน้ำพระพุทธมนต์ที่พระพุทธปฏิมา
และรูปเหมือนหลวงพ่อวัดปากน้ำ เป็นอันเสร็จพิธี

อันเนื่องมาจากปก

พระจักรพรรดิ

กองบรรณาธิการ : เรียบเรียง

พระจักรพรรดิ ชื่อว่า "พระภาคผู้เลี้ยง" สถิตประจำอยู่ในท่ามกลางพระนิพพานธาตุของพระพุทธเจ้า และพระอรหันตสาวกทุกพระองค์ ทำหน้าที่หล่อเลี้ยงพระนิพพานธาตุของพระพุทธเจ้า พระอรหันต์เจ้า ถึงพระพุทธเจ้าต้นธาตุต้นธรรมที่เป็นอมตธรรม ตลอดทั้งกลางธาตุ และปลายธาตุทั้งสิ้น ด้วยนิพพานสมบัติ ให้ได้เสวยวิมุตติสุขเป็นบรมสุขที่ยั่งยืนที่ไม่มีความเกิด แก่ เจ็บ และตายอีก

แล้วยังถ่ายทอดเป็นโลกิยสมบัติ คือ เป็นอรูปพรหม-รูปพรหมสมบัติ สวรรคสมบัติ และมนุษยสมบัติ มาตามสายธาตุธรรมของภาค พระ/ธรรมขาว หรือฝ่ายบุญกุศลตามระดับบุญบารมีและภูมิธรรมของสัตวโลกในสุคติภพที่ได้ประกอบบำเพ็ญมาอีกด้วย เพราะเหตุนั้นในท่ามกลางของกายในกาย ณ ภายในของสัตวโลกในสุคติภพจากกายสุดหยาบสุดละเอียด ทั้งระดับโลกิยะ ได้แก่เบญจขันธ์ของมนุษย์-มนุษย์ละเอียด รูปพรหม-รูปพรหมละเอียด อรูปพรหม-อรูปพรหมละเอียด ถึงระดับโลกุตตระคือธรรมกายทุกระดับภูมิจิต จึงมีจักรพรรดิภาคผู้เลี้ยงนี้สถิตอยู่ในท่ามกลางกายสุดหยาบสุดละเอียดนี้ทุกกาย และยังมีจักรพรรดิภาคผู้เลี้ยงประจำหมู่ชนที่อยู่ร่วมกันเป็นคณะน้อยใหญ่ทั้งปวง ตั้งแต่ระดับครอบครัว ประเทศชาติ โลก และภพภูมิต่าง ๆ ได้แก่ กามภพ รูปภพ และอรูปภพ ถึงพ้นโลกคือพระนิพพาน ตามระดับบุญบารมีอีกทั้งสัตวโลกในทุคติภูมิ (เปรต สัตว์นรก อสุรกาย สัตว์เดรัจฉาน) ถึงอายตนะโลกันต์ที่พ้นโลก พ้นขอบจักรวาลไปเบื้องล่าง

พระจักรพรรดิ มีรัตนะ ๗ เป็นบริวาร คือมีจักรแก้ว ช้างแก้ว ม้าแก้ว ขุนคลัง (คฤหบดี) แก้ว และดวงแก้วหรือแก้วมณี ตรงกลางดวงแก้วหรือแก้วมณียังมีแว่นแก้ว กล้องแก้ว เป็นดวงที่ใสบริสุทธิ์และละเอียดยิ่งนัก

เฉพาะจักรพรรดิภาคผู้เลี้ยงภาคพระหรือฝ่ายบุญกุศลที่ให้ผลเป็นสุขสมบัติแก่สัตวโลกแต่ละบุคคลหรือแต่ละตัวตน และแต่ละหมู่คณะที่อยู่ร่วมกันตามระดับบุญกุศลคุณความดีและบารมีที่ได้เคยกระทำสั่งสมมาแล้วแต่อดีตติดตามให้ผลเป็นวิบากคือ

"จุลจักรพรรดิ" ให้ผลเป็น "สุขสมบัติ" ที่ไม่สมบูรณ์ คือ แร้นแค้น ทำมาหากินฝืดเคือง ไม่พอกินพอใช้ แก่สัตวโลกที่

กระทำ กรรมดี มีทานกุศล ศีลกุศล ภาวนากุศล เป็นต้น **มาน้อย**

"มหาจักรพรรดิ" ให้ผลเป็น "**สุขสมบัติ**" **ที่สมบูรณ์แต่พอกินพอใช้** คือไม่ถึงอุดมสมบูรณ์นัก**แก่สัตวโลกที่กระทำกรรมดี** มีทานกุศล ศีลกุศล ภาวนากุศล เป็นต้น **มามากพอสมควร**

"บรมจักรพรรดิ" ให้ผลเป็น "**สุขสมบัติ**" ที่**อุดมสมบูรณ์บริบูรณ์เต็มที่ แก่สัตวโลกที่ได้ประกอบกรรมดี** มีทานกุศล ศีลกุศล ภาวนากุศล เป็นต้น **มามาก**

จักรพรรดิภาคผู้เลี้ยงธาตุธรรมภาคพระ (ฝ่ายบุญกุศล หรือธาตุธรรมขาว) ที่มีประจำสัตวโลก**ให้สุขสมบัติ เป็นความสุขความเจริญด้วยมนุษยสมบัติ สวรรคสมบัติ พรหมอรูปพรหมสมบัติ ถึงนิพพานสมบัติ เช่นไร จักรพรรดิภาคผู้เลี้ยงธาตุธรรมภาคมาร** (ฝ่ายบาปอกุศล หรือธาตุธรรมภาคดำ) **ของสัตวโลกผู้ประพฤติปฏิบัติหรือกระทำกรรมชั่ว หรืออกุศลธรรม ด้วยอำนาจของกิเลส อวิชชา ตัณหา อุปาทาน ก็ย่อมให้ผลตรงกันข้ามกับฝ่ายบุญกุศล คือกลับให้ผลเป็นความทุกข์เดือดร้อนเช่นนั้น**

และ**สัตวโลกที่ได้กระทำทั้งกรรมดีและกรรมชั่ว จึงย่อมได้รับผลที่เป็นทั้งความสุขความเจริญ และทั้งความเสื่อมเป็นโทษ เป็นความทุกข์เดือดร้อน** จากจักรพรรดิภาคผู้เลี้ยงทั้งฝ่ายบุญกุศล และทั้งฝ่ายบาปอกุศล ที่ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันให้ผลตามความหนักเบาของกรรมดีหรือกรรมชั่วที่ได้กระทำไว้แล้ว ให้ผลตามหน้าที่และกาลเวลาที่เหมาะสมที่กรรมนั้นๆ จะให้ผลเป็นวิบาก

ในส่วนที่จักรพรรดิภาคผู้เลี้ยงที่ตั้งอยู่ ณ ศูนย์กลางในกายสุดกายหยาบกายละเอียดของสัตวโลกทั้งฝ่ายบุญกุศล ฝ่ายบาปอกุศล และฝ่ายกลางๆ (ไม่ดีไม่ชั่ว) ดังที่กล่าวข้างต้นนี้ ยังมี "**กายสิทธิ์**" **ภาคผู้เลี้ยง ซึ่งเป็นบริวารของจักรพรรดิ เป็นธาตุธรรมเป็น มีรูปกายคล้ายเทวดาสถิตอยู่กับธาตุธรรมส่วนหยาบ ที่จะให้ผลเป็น "สุขสมบัติ"** ได้แก่ มนุษยสมบัติ สวรรคสมบัติ ฯลฯ และ/หรือเป็น "ทุกข์สมบัติ" แก่สัตวโลกตามผล (วิบาก) แห่งกรรมดีหรือกรรมชั่วในส่วนหยาบ คือ สถิตอยู่กับทุกอณูของวัตถุธาตุที่ประกอบด้วยธาตุดิน-น้ำ-ไฟ-ลม เช่นอยู่กับดิน หิน กรวด ทราย โลหะ แร่ธาตุต่างๆ อัญมณี ต้นไม้ และพืชพันธุ์ต่างๆ เป็นต้น ที่ให้คุณและโทษต่างๆ แก่สัตวโลกทั้งหลายอีกด้วยเช่นกัน

ธรรมชาติดังกล่าวนี้ **ผู้ปฏิบัติภาวนาวิชชาธรรมกายตามที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ท่านสอนศิษยานุศิษย์ให้ปฏิบัติถึงธรรมกายถึงพระนิพพานตามรอยบาทพระพุทธองค์ เมื่อฝึกเจริญภาวนาได้ถึงธรรมกาย ฝึกเจริญสติปัฏฐาน ๔ และฝึกเจริญภาวนาวิชชาธรรมกายชั้นสูง** (มีรายละเอียดในหนังสือ**มรรคผลพิสดาร เล่มที่ ๑ - ๒** และหนังสือ**การสะสางธาตุธรรม**) **แล้วก็จะรู้-เห็นได้** ตามสมควรแก่ระดับภูมิธรรมที่ปฏิบัติได้

หาบุญได้ ใช้บุญเป็น*

(ตอนที่ ๑)

โดย หลวงพ่อพระมหาเสริมชัย ชยมงฺคโล ป.ธ. ๖

เจ้าอาวาสวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

เจริญพร
ญาติโยมสาธุชนผู้ฟังทุกท่าน

วันนี้ อาตมภาพก็ได้มาพบกับท่านผู้ฟังอีกเช่นเคยในรายการปาฐกถาธรรม ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ ทุกวันอาทิตย์สัปดาห์ที่ ๓ ของเดือน

ระยะนี้ก็เป็นระยะเวลาใกล้วันออกพรรษา ซึ่งสาธุชนพุทธบริษัททั้งหลายต่างนิยมไปทำบุญตักบาตรเทโว ถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสงฆ์ตามประเพณีแต่โบราณกาล เนื่องในโอกาสวันออกพรรษา ซึ่งตรงกับวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ เป็นวันถัดจากวันมหาปวารณา ตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ อันเป็นวันสุดท้าย และแสดงพระอภิธรรมเทศนาโปรดพระพุทธมารดา ในดาวดึงส์เทวโลก เป็นเวลา ๓ เดือน แล้วเสด็จกลับจากเทวโลก

*ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ วันอาทิตย์ ที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๑ เวลา ๐๘.๐๐ น.

มาสู่มนุษยโลก โดยเสด็จลงทางบันไดสวรรค์ ที่ประตูเมืองสังกัสสนคร เหนือกรุงสาวัตถี

วันที่พระพุทธเจ้าเสด็จลงจากเทวโลกนี้ จึงชื่อว่า **"วันเทโวโรหณะ"**

และเนื่องด้วยในวันนี้เพราะพระพุทธานุภาพ เทวดา มนุษย์ และสัตว์นรกทั้งหลาย ต่างปรากฏเห็นกันได้ชัด

และแม้โทษกรรมกรณ์ในนรก มีไฟนรกเป็นต้น ก็ระงับดับลงชั่วคราว พุทธบริษัทแต่โบราณจึงเรียกวันนี้ว่า *"วันพระพุทธเจ้าทรงเปิดโลก"*

ครั้นวันรุ่งขึ้น ในครั้งพุทธกาลนั้น สาธุชนพุทธบริษัทจึงพากันมาทำบุญตักบาตรถวายแก่พระภิกษุสงฆ์ ผู้มาจากทุกทิศ เพื่อรอเฝ้ารับเสด็จพระพุทธเจ้า และได้ถือปฏิบัติสืบต่อมาเป็นประเพณีตักบาตรเทโวมาจนถึงปัจจุบันนี้

เฉพาะที่ *วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี* ก็ได้จัดให้มีพิธีตักบาตรเทโวโรหณะ เพื่อให้สาธุชนพุทธบริษัททั้งหลาย ได้เข้าไปบำเพ็ญกุศล ทำบุญตักบาตรถวายพระภิกษุ สามเณรในวันออกพรรษา ซึ่งตรงกับวันที่ ๖ ตุลาคม นี้ เริ่มตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ น. จึงขอเชิญสาธุชนพุทธบริษัททั้งหลาย ทั้งใกล้และไกล ไปร่วมบำเพ็ญกุศลตักบาตรเทโวโรหณะ และปฏิบัติธรรม ที่วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี อยู่ริมถนนสายบางแพ-ดำเนินสะดวก ตรง กม. ที่ ๑๔ เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ชีวิตของท่าน โดยทั่วหน้ากันด้วย

สำหรับวันนี้ อาตมภาพจะได้บรรยายธรรมเรื่อง **"หาบุญได้ใช้บุญเป็น"** ซึ่งพระเดชพระคุณ **หลวงพ่อวัดปากน้ำ พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร)** ได้เคยแนะนำสั่งสอนศิษยานุศิษย์ให้รู้จักหาบุญได้และใช้บุญเป็น ตามหลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า

โดยเนื้อความย่อว่า *บุญนั้นแหละคือที่พึ่งของสัตวโลก* กล่าวคือ มนุษย์ หรือสัตวโลกทั้งหลายจะอยู่ดีมีสุขก็ด้วยบุญกุศล จะทุกข์ยากเดือดร้อนก็ด้วยบาปอกุศลที่ตนได้เคยกระทำไว้

เพราะฉะนั้น ผู้มีปัญญาจึงพึงรู้จักหาบุญได้ และรู้จักใช้บุญเป็น เพราะบุญอันบุคคลได้บำเพ็ญ และสั่งสมไว้ดีแล้วย่อมให้ผลเป็นความสำเร็จ เป็นความเจริญรุ่งเรือง และสันติสุขในชีวิต

สมดังพระพุทธภาษิตมีมาในขุททกนิกาย ธรรมบท (ขุ.ธ. ๒๕/๑๙/๓๐) อีกว่า

อิธ โมทติ เปจฺจ โมทติ
กตปุญฺโญ อุภยตฺถ โมทติ
โส โมทติ โส ปโมทติ
ทิสฺวา กมฺมวิสุทฺธิมตฺตโน ฯ

แปลความว่า

ผู้ทำบุญแล้ว ย่อมบันเทิงในโลกนี้ ละโลกนี้ไปแล้วก็ย่อมบันเทิง ชื่อว่าย่อมบันเทิงในโลกทั้ง ๒ เขาเห็นความบริสุทธิ์แห่งกรรมของตนแล้ว ย่อมบันเทิงปราโมทย์

และตรัส (ขุ.ธ. ๒๕/๑๙/๓๐) อีกว่า

สุโข ปุญฺญสฺส อุจฺจโย ฯ

แปลความว่า

การสั่งสมบุญ นำมาซึ่งความสุข

แม้เมื่อถึงคราวคับขันอย่างเช่นในสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำดังเช่นในทุกวันนี้ ผู้รู้จักหาบุญได้รู้จักสั่งสมบุญไว้ และรู้จักใช้บุญเป็น ถึงจะได้รับความกระทบกระเทือนบ้าง ก็เป็นส่วนน้อย แม้จะตกต่ำบ้างก็ชั่วคราว

ด้วยอำนาจกุศลผลบุญ เขาย่อมสามารถจะกลับตั้งตัวได้คืนภายในระยะเวลาไม่นาน ดังสุภาษิตโบราณ ท่านว่า

"ถ้าบุญมา ปัญญาช่วย คนป่วยก็หาย คนหน่ายก็รัก
หากบุญไม่มา ปัญญาก็ไม่ช่วย คนป่วยก็หนัก คนรักก็หน่าย"

ทีนี้เราลองมาพิจารณาว่าที่ชื่อว่า "บุญ" นั้นคืออะไร? ทำอย่างไรจึงจะได้บุญ? และจะใช้บุญอย่างไรจึงจะเกิดประโยชน์สุขแก่ตนเองได้?

คำว่า "บุญ" นั้น หมายถึงกุศลธรรม คือ **คุณความดี** กล่าวคือ ความประพฤติปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ ทางกาย ทางวาจา และทางใจ **เป็นคุณเครื่องชำระจิตตสันดาน ฝ่ายชั่วหรือฝ่ายบาปอกุศลให้กลับบริสุทธิ์ ผ่องใส และให้ผลแก่ผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบนั้น ได้ถึงความสำเร็จในชีวิต และได้ถึงความเจริญสันติสุข ทั้งในปัจจุบันและอนาคต**

"บุญ" จึงมีลักษณะที่ตรงกันข้ามกับ "บาป หรือ **อกุศลธรรม"** คือ **ความชั่ว** กล่าวคือ ความประพฤติปฏิบัติที่ไม่ดี ที่ไม่ชอบธรรม หรือที่เป็นความทุจริตทางกาย ทางวาจา และทางใจ

เป็นเครื่องทำจิตใจให้ขุ่นมัวเศร้าหมอง และให้ผลแก่ผู้ปฏิบัติเช่นนั้น ถึงความเสื่อมและความล้มเหลวในชีวิต และให้ได้รับความทุกข์เดือดร้อนทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

เพราะฉะนั้น **การรู้จักหาบุญได้ ใช้บุญเป็น** ก็คือ

(๑) **การรู้จักดำเนินชีวิต** ประกอบกิจการงานและการอาชีพ **ด้วยสติและปัญญาอันเห็นชอบ รอบรู้ทางเจริญ-ทางเสื่อม ตามที่เป็นจริง**

(๒) **แล้วเลือกประพฤติปฏิบัติตน อยู่แต่ในบุญกุศลคุณความดี** และไม่หลงสติประพฤติปฏิบัติไปในทางชั่วหรือบาปอกุศล อันจะนำชีวิตไปสู่ความเสื่อมเป็นโทษ เป็นความทุกข์เดือดร้อนนั้นนั่นแหละ **จึงจะนำชีวิตตนไปสู่ความสำเร็จ ความเจริญรุ่งเรือง และสันติสุขอย่างมั่นคงได้**

(๓) **แล้วหมั่นระลึกนึกถึงบุญกุศลคุณความดีที่เราได้เคยกระทำบำเพ็ญมาแล้วอยู่เสมอ** ย่อมได้รับความปีติ อิ่มเอิบในบุญกุศล ย่อมเห็นผลจากการปฏิบัติดีปฏิบัติชอบด้วยตนเอง และมั่นใจได้ว่าทำกรรมดีย่อมได้รับผลดีในชีวิตแน่นอนแล้ว

(๔) **หมั่นเพิ่มพูนบุญกุศลคุณความดีให้แก่กล้าขึ้น เป็นบารมี เป็นอุปบารมี และปรมัตถบารมี** ดังนี้แล้ว

(๕) **บุญบารมีย่อมส่งผลเป็นเสบียงเลี้ยงตัว ให้ได้รับความเจริญและสันติสุข ด้วยมนุษย์สมบัติ สวรรค์สมบัติ ยิ่ง ๆ ขึ้นไป** และต่อ ๆ ไป **ถึงนิพพานสมบัติ ไม่มีตกต่ำ ตราบเท่าเข้าสู่ปรินิพพาน ที่สิ้นสุดแห่งทุกข์ทั้งปวง และที่เป็นบรมสุขอันถาวร** นั่นเอง

ทางเจริญแห่งชีวิตตามที่เป็นจริง ก็คือ **ความประพฤติปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ เป็นบุญกุศลทางกาย ทางวาจา และทางใจ** รวมเรียกว่า **กรรมดี** ต่าง ๆ ได้แก่

(๑) **การละเว้นจากความประพฤติชั่ว หรือทุจริตทางกาย ทางวาจา และทางใจ** ชื่อว่า **"กุศลกรรมบถ"** ได้แก่เว้นจาก

การเจตนาฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ๑ เว้นจากการลักฉ้อคดโกงเอาของที่เขามิได้ให้ ๑

เว้นจากการประพฤติผิดในกาม ๑ เว้นจากการพูดเท็จ ๑

เว้นจากการพูดยุแยกให้เขาแตกสามัคคีกัน ๑ เว้นจากการพูดจาหยาบคาย ๑ เว้นจากการพูดเพ้อเจ้อไร้สาระ ๑ ความไม่โลภ ๑ ไม่คิดพยาบาทปองร้ายเขา ๑ และมีความเห็นชอบตามทำนองคลองธรรม ๑

รวมเป็น ๑๐ ข้อด้วยกัน

ถ้าจะให้ดีเลิศขึ้นไปอีกก็คือ ทั้งประพฤติปฏิบัติด้วยตนเอง ๑ ทั้งชักนำให้ผู้อื่นประพฤติปฏิบัติด้วย ๑ และทั้งพลอยยินดีที่ผู้อื่นปฏิบัติอีกด้วย ๑

รวมเป็นกุศลกรรมบถ ๓๐ อย่างนี้ ก็จัดเป็นกรรมดี ๓ ชั้น อันจะได้รับผลจากกรรมดีหลายเท่ากล่าวคือ ผู้ประกอบกรรมดีเช่นนี้ย่อมได้รับผลจากกรรมดีเฉพาะตนโดยตรง ๑ ช่วยให้ผู้อื่นได้รับผลจากกรรมดีที่เขาประพฤติปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบตามที่เราชักนำ ๑ และย่อมมีผลให้ผู้ประกอบกรรมดีเช่นนี้ มีบริษัทบริวารพวกพ้องญาติมิตรสหายที่เป็นบุคคลดีโดยมาก ๑

การเว้นจากกรรมชั่ว หรือบาปอกุศลทางกาย และทางวาจา ๒ อย่างนี้ กระทำได้ด้วย **การรักษาศีล** ด้วย**การละเว้นอบายมุข ด้วยการประกอบสัมมาอาชีวะ** คือการประกอบอาชีพโดยชอบ ด้วย**การประพฤติอ่อนน้อมถ่อมตนต่อผู้ใหญ่** และด้วย**การขวนขวายช่วยเหลือการบุญการกุศลต่าง ๆ** เป็นต้น

เหล่านี้รวมเรียกว่า"**สีลามัย**" แปลความว่า **บุญสำเร็จด้วยการรักษาศีล**

ผู้มีปัญญาพึงศึกษาทำความเข้าใจทั้งหลักธรรมและปฏิบัติพระสัทธรรมอบรมความประพฤติปฏิบัติทางกาย ทางวาจาของตนให้ถึงความหมดจดแห่งศีล คือให้เป็นแต่**การกล่าววาจาชอบ การทำกิจการงานชอบ และการประกอบอาชีพชอบ** อันจักเป็นพื้นฐานแห่งคุณความดีที่ยิ่งขึ้นไป เป็นความหมดจดแห่งจิต และความหมดจดแห่งปัญญา อันจักให้ผลเป็นความพ้นทุกข์ และถึงความสุขที่ถาวรยิ่งๆ ขึ้นไป ตามระดับภูมิธรรมที่ปฏิบัติได้

ผลของการประกอบกรรมดี ด้วยการงดเว้นความประพฤติปฏิบัติที่เป็นความชั่ว หรือทุจริตทางกาย ทางวาจา และทางใจเหล่านี้ ย่อมมีผลให้เป็นผู้ปราศจากเวรภัย หรือความทุกข์เดือดร้อนในการดำเนินชีวิต อันช่วยให้การดำเนินชีวิตการประกอบอาชีพโดยชอบประสบความสำเร็จ นำความเจริญ และสันติสุขมาสู่ตนได้โดยสะดวกและรวดเร็ว แม้จะมีปัญหาหรืออุปสรรคในชีวิตให้การประกอบการงานอาชีพติดขัดหรือตกต่ำไปบ้าง ก็สามารถจะหาทางแก้ไขให้กลับฟื้นคืนดีได้ต่อกาลไม่นานนัก

การงดเว้นความชั่วหรือบาปอกุศลด้วยการรักษาศีลอย่างนี้ จึงเป็นทางเจริญแห่งชีวิตตามที่เป็นจริงประการที่ ๑ อันวิญญูชนคนมีปัญญาถือปฏิบัติดำเนินชีวิตตนไปจนตลอดชีวิต

๒.การประกอบแต่กรรมดี ทางกาย ทางวาจา และทางใจ ที่เป็นตรงกันข้ามกับกรรมชั่วเหล่านั้นนั่นเอง ได้แก่ความเป็นผู้มี**เมตตากรุณาธรรม** คือมีความรักปรารถนาดีต่อผู้อื่น ปรารถนาที่จะให้ผู้อื่นอยู่ดีมีสุข และมีความสงสารเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ผู้มีทุกข์ก็ปรารถนาให้เขาพ้นทุกข์ ๑

รู้จัก**ให้**หรือ**เสียสละ**ความสุขส่วนตน เสียสละกำลังกาย สติปัญญา และกำลังทรัพย์ช่วยเหลือผู้อื่นหรือเพื่อสาธารณประโยชน์ ๑

ความเป็นผู้มี**ความสันโดษในคู่ครองของตน มีความสำรวมในกาม** ไม่หมกมุ่น หรือสำส่อนในกาม ๑

มี**สัจจะ** มีความจริงใจต่อตนเองและผู้อื่น ๑

เป็นผู้**ไม่ประมาท**หลงมัวเมาในชีวิต เป็นผู้**มีสติสัมปชัญญะ** ระลึกทางเจริญทางเสื่อมแห่งชีวิตตามที่เป็นจริงได้ ๑

๕ ข้อนี้ชื่อว่า **เบญจกัลยาณธรรม** คือความดี ๕ อย่าง ที่พึงประพฤติปฏิบัติควบคู่กันไปกับการรักษาศีล

ในคุณความดีทั้ง ๕ อย่างนี้ **การให้**หรือ**การเสียสละ จัดเป็นบุญกุศลความดีหลักขั้นพื้นฐานสำคัญของชีวิตที่จะอำนวยประโยชน์สุขแก่ชีวิตเป็นอย่างมาก** ชื่อว่า **"ทานมัย" บุญสำเร็จด้วยการให้** ซึ่งรวมทั้งการอุทิศส่วนกุศลให้ผู้อื่น และการอนุโมทนาบุญอีกด้วย

อนึ่งการให้หรือการเสียสละนี้ ยังแบ่งออกเป็น ๒ คือให้วัตถุสิ่งของ ได้แก่การให้ปัจจัย ๔ การให้สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เป็นต้น นี้ชื่อว่า **"อามิสทาน"** นี้อย่าง ๑ กับการให้ธรรมเป็นทานชื่อว่า **"ธรรมทาน"** นี้อีกอย่าง ๑ ซึ่งรวมความถึงการให้ชีวิตเป็นทาน และการให้อภัยแก่กันและกันอีกด้วย

อามิสทาน คือ **การให้หรือการบริจาควัตถุสิ่งของ** ได้แก่ **ปัจจัย ๔ และเครื่องอำนวยความสะดวก** เป็นต้น มีหลักสำคัญพึงทราบว่า **วัตถุทานที่ให้นั้นเป็นของบริสุทธิ์ ๑ ผู้ให้คือทายก ทายิกามีความบริสุทธิ์ ๑ ผู้รับคือปฏิคาหก เป็นผู้บริสุทธิ์ ๑ เพียงไร ทานกุศลนั้นย่อมมีผลานิสงส์มากเพียงนั้น**

คือคุณความดีด้วยการบริจาคทานนั้นให้ผลเป็นความสุขความเจริญแก่ผู้ให้หรือ**บริจาคทานนั้นมากเพียงนั้น**

ความข้อนี้มีอุปมาดังว่าการเพาะปลูกพืชพันธุ์ไม้ ถ้าได้เพาะปลูกพันธุ์พืชหรือไม้ที่ดี คือพันธุ์ดี

เมล็ดสมบูรณ์ ไม่เน่าหรือถูกแมลงถูกหนอนชอนไช ๑ ผู้เพาะปลูกมีปัญญา รอบรู้วิธีการเพาะปลูกดี และดูแลบำรุงรักษาดี ๑ พื้นดินที่เพาะปลูกเป็นพื้นดินอันอุดมด้วยปุ๋ยและแร่ธาตุที่ดี ตั้งอยู่ในเขตภูมิอากาศที่ดี ๑ เป็นอันเชื่อได้ว่าการเพาะปลูกพืชพันธุ์นั้นย่อมได้ผลดี คือให้ผลิตผลสูง ฉันใด การประกอบทานกุศลอันประกอบด้วยวัตถุทานที่บริสุทธิ์ ๑

ผู้ให้คือทายก ทายิกา เป็นผู้บริสุทธิ์ ๑ ผู้รับคือปฏิคาหกเป็นผู้บริสุทธิ์ ๑ ทานกุศลนั้นย่อมมีผลานิสงส์มาก ฉันนั้น

อธิบายว่า **วัตถุทานที่ให้เป็นของบริสุทธิ์นั้น** กล่าวโดยความหมายว่าเป็นวัตถุหรือทรัพย์สิ่งของที่ให้หรือบริจาคเป็นทานนั้น เป็นของที่เจ้าของได้มาโดยวิธีการอันชอบธรรม ได้แก่ เป็นทรัพย์มรดกที่ได้รับมาในฐานะทายาทโดยธรรม และ/หรือเป็นทรัพย์สิ่งของที่ได้จากการประกอบกิจการงานหรือการอาชีพโดยชอบ ไม่ใช่เป็นทรัพย์ของที่ได้มาโดยการทุจริตคดโกงเขามาเป็นต้น นี้ประการ ๑

และวัตถุสิ่งของที่บริจาคให้เป็นทานนั้น เป็นสิ่งของที่ดี มีคุณประโยชน์ เช่นสิ่งจำเป็นแก่การครองชีพ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ มียานพาหนะ เป็นต้น มิใช่สิ่งของที่เป็นโทษ เป็นพิษเป็นภัย เช่นยาพิษ หรือสิ่งเสพติดมึนเมาให้โทษ เป็นที่ตั้งแห่งความประมาท เป็นต้น นี้อีกประการ ๑

นี้ชื่อว่าวัตถุทานที่ให้เป็นของบริสุทธิ์

บุคคลผู้ให้ คือ ทายก ทายิกา เป็นผู้บริสุทธิ์ นั้นคือเป็นผู้มีความบริสุทธิ์กาย วาจา ใจ และเจตนา กล่าวคือ เป็นคนดี มีศีล มีธรรม มีความประพฤติปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ เป็นผู้ประกอบอาชีพชอบ มีกิจการงานที่สะอาด มีความศรัทธาเลื่อมใสในคุณของพระรัตนตรัย เป็นสัมมาทิฏฐิ มีความเห็นชอบ รู้จักบาปบุญคุณโทษตามที่เป็นจริง และเชื่อเรื่องกรรมดี กรรมชั่ว และรู้และเชื่อเรื่องผลของกรรมดี กรรมชั่ว นี้ประการ ๑

ผู้ให้หรือบริจาคทานนั้นมีเจตนาในการบริจาคหรือในการให้ที่บริสุทธิ์ คือ ให้โดยเจตนาอนุเคราะห์แก่ผู้มีความทุกข์ยากขาดแคลน ด้วยความปรารถนาที่จะให้เขาพ้นทุกข์ หรือให้โดยเจตนาอนุเคราะห์ผู้ที่กำลังศึกษาและประพฤติปฏิบัติธรรม เพื่อความบริสุทธิ์กาย วาจา ใจ เพื่อความบรรลุอริยมรรค อริยผล และพระนิพพาน และเพื่อสงเคราะห์การให้การศึกษาอบรม และเผยแผ่พระสัทธรรมของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นต้น นี้ประการ ๑

และผู้ให้หรือบริจาคทานนั้นก็มีเจตนาบริสุทธิ์ กล่าวคือ มีความเลื่อมใสศรัทธาในทานกุศลนั้น และยินดีในทักษิณา คือ ในการบริจาคทานนั้น ทั้งใน ๓ กาล คือ ก่อนแต่จะให้ก็มีความศรัทธาและยินดี ขณะให้ก็มีความศรัทธายินดี ภายหลังแต่ที่ได้ให้หรือบริจาคแล้วก็ยังมีความเลื่อมใสศรัทธายินดี นี้อีกประการ ๑

บุคคลผู้เช่นนี้ชื่อว่าผู้ให้เป็นผู้บริสุทธิ์

ผู้รับ คือปฏิคาหกเป็นผู้บริสุทธิ์ นั้นคือ

เป็นผู้มีความบริสุทธิ์กาย วาจา ใจ และทิฏฐิคือความเห็น กล่าวคือ เป็นผู้มีศีล มีธรรม มีความประพฤติปฏิบัติทางกาย ทางวาจา ทางใจ และเจตนาความคิดอ่านที่ดี ที่ชอบ กอปรด้วยสติปัญญาอันเห็นชอบ คือ มีความเห็นถูกต้องตามทำนองคลองธรรม ผู้รู้และเชื่อเรื่องกรรม และผลของกรรม ผู้มีไตรสรณคมน์ คือ ผู้ถึงพระพุทธเจ้า พระธรรมเจ้า และพระสงฆ์เจ้า เป็นที่พึ่ง

ผู้ทั้งศึกษาและปฏิบัติพระสัทธรรม เพื่อถึงอริยมรรค อริยผล และเพื่อทำนิพพานให้แจ้ง และทั้งเผยแผ่พระสัทธรรม อันตนได้ศึกษา และปฏิบัติได้ผลดี ตามสมควรแก่ธรรมปฏิบัติแล้วแก่ผู้อื่น จนถึงพระอริยสงฆ์ คือ พระอริยบุคคล ๘ มีพระอริยเจ้าผู้บรรลุโสดาปัตติมรรค เป็นเบื้องต้น และพระอริยเจ้าผู้บรรลุพระอรหัตผลเป็นเบื้องปลาย สูงสุดถึงพระพุทธเจ้าผู้ตรัสรู้แล้วเองโดยชอบ เหล่านี้เป็นต้น

ชื่อว่าผู้รับ คือปฏิคาหกเป็นผู้บริสุทธิ์

ทานกุศล คือ คุณความดีด้วยการบริจาคทาน หรือทักษิณา คือ การบริจาคทานโดยบริสุทธิ์ทั้ง ๓ ฝ่าย คือ วัตถุทานเป็นของบริสุทธิ์ ๑ ผู้ให้ คือทายก ทายิกาเป็นผู้บริสุทธิ์ ๑ ผู้รับ คือปฏิคาหกเป็นผู้บริสุทธิ์ ๑ เพียงใด ทักษิณา

คือ การบริจาคทานนั้นมีผลมากเพียงนั้น คือ ให้ผลเป็นความสุขความเจริญด้วยมนุษย์สมบัติ สวรรค์สมบัติ และถึงนิพพานสมบัติ ได้มากเพียงนั้น

กล่าวแต่เฉพาะที่ให้ผลเป็นความสุขความเจริญด้วยมนุษย์สมบัตินั้น ได้แก่ ให้เป็นผู้เจริญด้วย**อายุ** คือ ย่อมเป็นผู้มีอายุยืน

วรรณะ คือ ย่อมเป็นผู้มีเกียรติยศ ชื่อเสียงมาก

สุขะ คือ มีความสุขกายสุขใจ จากทรัพย์สมบัติ และบริวารสมบัติมาก

พละ คือ มีพลานามัยดี มีโรคาพาธน้อย

ปฏิภาณ คือ มีสติปัญญาเฉียบแหลมมีความรู้ความสามารถมาก

ธนสารสมบัติ คือ มีโภคทรัพย์มาก และมีความสุขความเจริญตลอดทั้ง ๓ กาล คือตั้งแต่ยังเยาวัย ถึงวัยกลางคน และตลอดถึงวัยชรา

ดังที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตรัสไว้ในทักขิณาวิภังคสูตร (มัชฌิมนิกาย อุปริปัณณาสก์ ๑๔/ข้อ ๗๑๙/วรรค ๓-๕) ว่า

ผู้ใดทุศีล ได้ของมาโดยไม่

เป็นธรรม มีจิตไม่เลื่อมใส ไม่เชื่อกรรม และผลของกรรมอย่างยิ่ง ให้ทานในคนทุศีลเราไม่กล่าวทานของผู้นั้นว่ามีผลไพบูลย์

ผู้ใดมีศีล ได้ของเขาโดยธรรม มีจิตเลื่อมใสดี เชื่อกรรมและผลของกรรมอย่างยิ่ง ให้ทานในคนมีศีล เรากล่าวทานของผู้นั้นแลว่ามีผลไพบูลย์

ผู้ใดปราศจากราคะแล้ว ได้ของมาโดยธรรม มีจิตเลื่อมใสดี เชื่อกรรม และผลของกรรมอย่างยิ่ง ให้ทานในผู้ปราศจากราคะ ทานของผู้นั้นแล เลิศกว่าอามิสทานทั้งหลาย

อนึ่ง **ธรรมทาน** คือ การให้ธรรมเป็นทาน นั้นได้แก่ การแสดงธรรม และ/หรือ การเผยแผ่พระสัทธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า อันตนได้ศึกษาทั้งหลักปริยัติธรรม และทั้งปฏิบัติพระสัทธรรม อบรมกาย วาจา และใจด้วยศีล สมาธิ ปัญญา อันมีนัยอยู่ในอริยมรรค มีองค์ ๘ ให้ได้รับผลหรือมีประสบการณ์ที่ดีตามสมควรแก่ธรรมปฏิบัติแล้ว แก่ผู้อื่น การให้การสนับสนุนอุปถัมภ์ การให้การศึกษาอบรมและการเผยแผ่ทั้งพระปริยัติสัทธรรม และปฏิบัติพระสัทธรรม ดังกล่าว และทั้งเป็นผู้ศึกษาและประพฤติปฏิบัติพระสัทธรรม เพื่อขจัดขัดเกลากิเลสได้แก่ ความโลภ ตัณหา ราคะ ความโกรธพยาบาท และความหลง อันเป็นเหตุแห่งทุกข์ด้วยตนเอง ดำรงตนเป็นคนดี มีศีลมีธรรม เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น ชักนำผู้อื่นให้ละเว้นความชั่ว ให้ประพฤติปฏิบัติอยู่แต่ในคุณความดี และยินดีที่ผู้อื่นประพฤติปฏิบัติดี เช่นนั้น ตลอดทั้งการให้ชีวิตเป็นทาน และการรู้จักให้อภัยแก่กันและกัน ชื่อว่า **"อภัยทาน"** เป็นต้น

เหล่านี้ชื่อว่า **"ธรรมทาน"** ที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงสรรเสริญว่าเป็นเลิศกว่าทานใดๆ ดังบาลีพระพุทธภาษิต (ขุ.ธ.๒๕/๖๓) ว่า

"สพฺพทานํ ธมฺมทานํ ชินาติ"

*แปลว่า **การให้ธรรมเป็นทาน ชนะการให้ทั้งปวง***

เพราะธรรมทานเป็นคุณเครื่องขจัดขัดเกลากิเลสทั้งของตนเองและของผู้อื่นให้สิ้นไป

เป็นประทีปส่องสว่าง คือปัญญาเครื่องรู้ทางเจริญทางเสื่อมแห่งชีวิตตามที่เป็นจริง นำตนไปสู่ความเจริญ และสันติสุขได้จริง สามารถให้ถึงมรรคผลนิพพาน ที่สิ้นสุดแห่งทุกข์ทั้งปวง และที่เป็นบรมสุขอันถาวรได้จริง

พระพุทธองค์จึงได้ทรงสรรเสริญธรรมทานว่าเป็นเลิศกว่าทานอื่นใดทั้งสิ้น

การประกอบแต่กรรมดี คือความประพฤติปฏิบัติดีปฏิบัติชอบทางกาย ทางวาจา และทางใจ มีเมตตากรุณาธรรม และทานมัย บุญสำเร็จด้วยการบริจาคทาน รวมทั้งธรรมทาน และอภัยทาน จึงเป็นทางเจริญแห่งชีวิตตามที่เป็นจริงอีกประการ ๑ อันบัณฑิตผู้มีปัญญาถือประพฤติในการดำเนินชีวิตจนชั่วชีวิต

ผู้รู้จักหาบุญได้ และใช้บุญเป็น ด้วยการรู้จักดำเนินชีวิต ประกอบกิจการงานและอาชีพที่ดี ที่ชอบ กอปรด้วยศีลธรรม คือละเว้นความประพฤติชั่ว ทางกาย ทางวาจา และทางใจ ด้วยการรักษาศีล ชื่อว่า**สีลามัย** บุญสำเร็จด้วยการรักษาศีล ด้วยการประกอบคุณความดีต่างๆ ตามพระสัทธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า

ได้แก่ **ทานามัย** บุญสำเร็จด้วยการบริจาคหรือให้ทาน รวมทั้ง**ธรรมทานและอภัยทาน** ตั้งใจประพฤติปฏิบัติดี และละเว้นความชั่วเอง ทั้งชักนำให้ผู้อื่นประพฤติปฏิบัติด้วย และยินดีที่ผู้อื่นประพฤติปฏิบัติดีละเว้นความชั่ว ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นนี้ **แล้วหมั่นระลึกนึกถึงบุญกุศลคุณความดีที่ได้กระทำไปแล้วที่กำลังกระทำอยู่ และที่มุ่งจะกระทำต่อไป เพื่อเพิ่มพูนบุญกุศลให้แก่กล้าขึ้น เป็นบารมี อุปบารมี และปรมัตถบารมี ดังนี้แล้ว ย่อมเป็นที่มั่นใจได้ว่าบุญบารมีที่ได้สั่งสมมาดีแล้วเช่นนี้ ย่อมติดตามให้ผลเป็นเสบียงเลี้ยงตัวให้มีความเจริญรุ่งเรืองและสันติสุขในชีวิตยิ่งๆ ขึ้นไป ไม่มีตกต่ำ และผลจากการเพิ่มพูนบารมีให้แก่กล้ายิ่งขึ้นเพียงใด ย่อมนำชีวิตตนเข้าสู่กระแสธรรม มุ่งตรงต่อมรรคผลนิพพาน ที่สิ้นสุดแห่งทุกข์และที่เป็นบรมสุขอย่างถาวรได้เพียงนั้น**

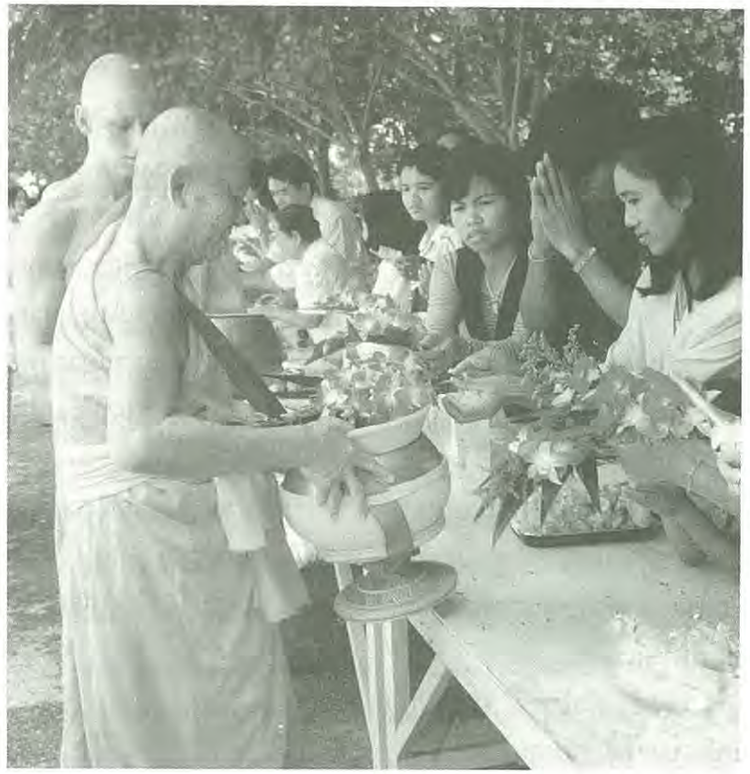

ตัวอย่างคนดีมีศีลมีธรรม ย่อมมีความสำเร็จในชีวิต มีความสุขความเจริญและความมั่นคงในชีวิต ดีกว่าคนชั่ว คนขาดศีลขาดธรรม ก็มีให้รู้เห็นเป็นข่าวอยู่เป็นประจำว่า บุคคลดี มีศีล มีธรรม มีกิจการงานที่สะอาด ที่เรียกว่า **"ใจซื่อมือสะอาด"** ย่อมได้รับการยกย่องสรรเสริญ สนับสนุนจากคนดี มีปัญญา

ส่วนคนไม่ดี คนไร้ศีลธรรม มีกิจการงานที่ไม่สะอาด คนหลงติดอยู่ในอบายมุข เป็นนักเลงผู้หญิง หรือเอาแต่หมกมุ่นสำส่อนในกาม เป็นนักเลงการพนัน ผู้เสพติดและผู้ผลิตผู้จำหน่ายยาเสพติดมึนเมา เป็นที่ตั้งแห่งความประมาท เป็นต้น เหล่านี้ย่อมได้รับการตำหนิติเตียนจากบัณฑิตผู้รู้ และยังอาจได้รับโทษทัณฑ์ตามกฎหมายของบ้านเมือง และหมู่ชน

และ/หรือ ย่อมได้รับผลกรรมเป็นความล้มเหลวในชีวิต เสื่อมเสียชื่อเสียง และได้รับความ

ทุกข์เดือดร้อนต่างๆ

เฉพาะผู้ที่ได้รับผลกระทบจากสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำอยู่ในทุกวันนี้ หรือที่กำลังวิตกกังวลอยู่ว่าตนอาจจะต้องได้รับผลกระทบต่อไปในภายหน้า ก็พึงพิจารณาความประพฤติปฏิบัติของตนมาแต่อดีตถึงปัจจุบันว่า ได้ดำเนินชีวิตด้วยสติปัญญาอันเห็นชอบรู้ทางเจริญ-ทางเสื่อมแห่งชีวิตตามที่เป็นจริง ประพฤติปฏิบัติตนอยู่แต่ในคุณความดี มีศีล มีธรรม ละเว้นความชั่ว ไม่เกลือกกลั้วอยู่กับอบายมุข อันเป็นปากทางแห่งความฉิบหายเพียงไร

หากพิจารณาเห็นว่าตนเองได้ประกอบบุญกุศลคุณงามความดีมาน้อย มีความประพฤติปฏิบัติที่ไม่ดีที่ไม่ชอบมามาก ก็พึงเร่งขวนขวายในการบุญการกุศล ได้แก่ ทานกุศล ศีลกุศล ละเว้นข้อประพฤติปฏิบัติที่ไม่ดี ที่ไม่ชอบเหล่านั้นเสีย และประพฤติปฏิบัติธรรม ข้อที่จะยังตนให้ถึงความสำเร็จให้เกิดประโยชน์สุขในปัจจุบัน ดังที่อาตมภาพก็ได้เคยบรรยายข้อนี้มาแล้วหลายครั้ง ให้ยิ่งๆ ขึ้นไป

ข้อปฏิบัตินั้น คือ **อุฏฐานสัมปทา** ความถึงพร้อมด้วยความขยันหมั่นเพียร คือ ไม่เป็นคนเกียจคร้าน ไม่เป็นคนชอบแต่สำรวยสำราญ หยิบโหย่ง และไม่เป็นคนเลือกทำแต่งานที่สบาย ในยามนี้งานอะไรก็ได้ที่จะสามารถทำรายได้โดยสุจริต สามารถยึดเอาเป็นอาชีพหลักไว้ก่อนได้ กับทั้งอาชีพเสริม ก็พึงรีบจัดทำ อย่ารั้งรอ นี้ประการ ๑

อารักขสัมปทา ความถึงพร้อมด้วยการรักษาทรัพย์ ให้รู้จักประหยัดและอดออมถนอมทรัพย์ เพิ่มพูนทรัพย์ที่ทำมาหาได้โดยสุจริต ให้เจริญและมั่นคง และพึงระวังรักษาฐานะทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งฐานะ หรือสภาวะของครอบครัวให้อบอุ่นและมั่นคงนี้ ประการ ๑

กัลยาณมิตตตา การรู้จักคบคนดีเป็นมิตร ๑

และ**สมชีวิตา** การรู้จักใช้ทรัพย์ที่ทำมาหาได้ตามสมควรแก่ฐานะ คือไม่ให้ฝืดเคืองนัก และก็ไม่ให้สุรุ่ยสุร่าย หรูหรา ฟุ่มเฟือยจนเกินฐานะนัก

ถ้าทำได้อย่างนี้ ชื่อว่า **"รู้จักหาบุญได้ ใช้บุญเป็น"** ชีวิตจะไม่มีตกต่ำ แม้จะได้รับความกระทบกระเทือนจากสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำบ้าง ก็สามารถแก้ไขให้กลับฟื้นคืนดีได้ต่อกาลไม่นาน

ผู้สนใจศึกษาและปฏิบัติพระสัทธรรม เพื่อเป็นประทีปส่องทางดำเนินชีวิตไปสู่ความสุขความเจริญในชีวิต ขอเชิญเข้ารับการอบรมได้ทุกวันอาทิตย์ เริ่มเวลา ๐๙.๓๐ น. และทุกวันจันทร์-พฤหัสบดี เริ่มเวลา ๑๘.๓๐ น. ที่สำนักงานมูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย วัดสระเกศฯ หรือวัดภูเขาทอง กรุงเทพฯ

และทุกวันเสาร์ต้นเดือนและทุกวันสำคัญทางศาสนา เริ่มเวลา ๐๙.๓๐ น. หลังทำวัตรเช้า-เย็นทุกวัน ที่วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ถนนสายบางแพ-ดำเนินสะดวก ตรง กม.ที่ ๑๔ ได้

ขอความสุขสวัสดี จงมีแด่ท่านผู้ฟังทุกท่าน.

เจริญพร

หาบุญได้ ใช้บุญเป็น*

(ตอนที่ ๒)

โดย หลวงพ่อพระมหาเสริมชัย ชยมงฺคโล ป.ธ. ๖

เจ้าอาวาสวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

เจริญพร

ญาติโยมสาธุชนผู้ฟังทุกท่าน

วันนี้อาตมภาพก็ได้มาพบกับท่านผู้ฟังอีกเช่นเคย ในรายการปาฐกถาธรรมทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ ทุกวันอาทิตย์ สัปดาห์ที่ ๓ ของเดือน

นับต่อแต่นี้ไปอีกประมาณ ๑ เดือนเศษ ก็จะถึงวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงคุณประเสริฐ ผู้ทรงพระมหากรุณาธิคุณต่อพสกนิกรของพระองค์

ตลอดระยะเวลาที่ได้เสด็จเถลิงถวัลย์สิริราชสมบัติ นับตั้งแต่วันที่ ๙ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๘๙ เป็นต้นมา จนตราบเท่าถึงทุกวันนี้เป็นระยะเวลากว่า ๕๐ ปีแล้ว และกำลังจะมีพระชนมายุครบ ๖ รอบ ในวันที่ ๕ ธันวาคมศกหน้านี้ด้วย สมควรที่ประชาชนทุกหมู่เหล่าจักได้ระลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ ด้วยการตั้งใจประพฤติปฏิบัติตนอยู่

**ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ วันอาทิตย์ ที่ ๑๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๑ เวลา ๐๘.๐๐ น.*

ในศีลในธรรม ละเว้นความชั่วหรือบาปอกุศลทั้งปวง อย่าให้เป็นที่ระคายเคืองเบื้องพระยุคลบาท จงพากันประกอบแต่กรรมดี ด้วยกาย วาจา และใจ และเจริญสมถ-วิปัสสนาภาวนา ชำระจิตใจให้ผ่องใส และชำระปัญญาให้บริสุทธิ์แล้ว อุทิศถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระองค์ท่าน เมื่อพระองค์ได้ทรงรับอนุโมทนา แม้เพียงด้วยพระราชหฤทัย บุญใหญ่ กุศลใหญ่จากจิตใจที่บริสุทธิ์ผ่องใสของพสกนิกรของพระองค์ทั้งประเทศที่พากันตั้งใจประพฤติปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ กอปรด้วยศีลธรรม รวมใจเป็นหนึ่งเดียว อุทิศถวายเป็นพระราชกุศล ก็จะหลั่งไหลถึงพระองค์ท่านไม่ขาดสาย ให้พระองค์ทรงพระเกษมสำราญ มีพระพลานามัยสมบูรณ์ และมีพระชนมายุยิ่งยืนนาน เป็นร่มโพธิ์ทองปกเกล้าปกกระหม่อมพสกนิกรชาวไทยชั่วกาลนาน

ในมหามงคลสมัย พระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ ธันวามหาราชนี้ **วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม ในสถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี ก็จะได้ร่วมกับคณะจังหวัดราชบุรี ซึ่งประกอบด้วยพระภิกษุ สามเณร และข้าราชการ คณะครูอาจารย์ นักเรียน/นักศึกษา อีกทั้งพ่อค้าประชาชน ทั้งในจังหวัดราชบุรี และคณะพระภิกษุสงฆ์ และญาติโยมสาธุชน ผู้มาเข้ารับการอบรมพระกัมมัฏฐานจากทุกภาค เจริญจิตตภาวนาถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระองค์ท่านเช่นที่เคยได้ปฏิบัติมาทุกปี

เฉพาะในปีนี้ จะได้จัดให้มีการเจริญจิตตภาวนาเพื่อถวายเป็นพระราชกุศล ระหว่างวันที่ ๔-๖ ธันวาคม จึงขอเชิญญาติโยมสาธุชนชายหญิง เข้าร่วมปฏิบัติธรรม โดยถือศีล ๘ แต่งชุดขาว และเจริญภาวนาธรรมเพื่อถวายเป็นพระราชกุศล ระหว่างวันที่ ๔-๖ ธันวาคม นี้

สำหรับพระภิกษุ สามเณร และอุบาสก อุบาสิกา สาธุชนผู้ประสงค์จะเข้ารับการอบรม พระกัมมัฏฐาน (รุ่นที่ ๓๖) เต็มหลักสูตร ตั้งแต่วันที่ ๑-๑๔ ธันวาคมนี้ ก็ขอเชิญสมัครเข้ารับการอบรมได้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ท่านผู้ประสงค์จะเข้าร่วมปฏิบัติธรรมเจริญจิตตภาวนาถวายพระราชกุศล ระหว่างวันที่ ๔-๖ ธันวาคมนี้ก็ดี หรือผู้ประสงค์จะเข้ารับการอบรมพระกัมมัฏฐาน รุ่นที่ ๓๖ เต็มหลักสูตร ตลอดระยะเวลา ๑๔ วัน คือ วันที่ ๑-๑๔ ธันวาคมนี้ก็ดี จดหมายแจ้งความจำนงขอเข้ารับการอบรมปฏิบัติภาวนาธรรม ได้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป โดยระบุชื่อวัด หรือบ้านเลขที่ ตำบล ที่อยู่ และโทรศัพท์ (ถ้ามี) ให้ชัดเจน ส่งถึงเจ้าอาวาสวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี ๗๐๑๓๐ ได้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

อนึ่ง เนื่องด้วย**วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม** เป็นวัดที่ปลอดบุหรี่ และยาเสพติดมึนเมาให้โทษ เป็นที่ตั้งแห่งความประมาททุกชนิด ทางวัดจึงมีระเบียบไม่อนุญาตให้ผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติภาวนาธรรมใดแจกจ่ายสูบ เสพ หรือมีบุหรี่ หรือยาเสพติดทุกชนิดในบริเวณวัดโดยเด็ดขาด จึงขอเรียน/ขอเจริญพร ผู้ประสงค์จะสมัครเข้ารับการอบรมเพื่อทราบ และเตรียมปฏิบัติตามระเบียบนี้อย่างเคร่งครัด สำหรับท่านที่ติดบุหรี่หรือยาเสพติดใด ขอให้เลิกละให้ได้ก่อนสมัครเข้ารับการอบรมด้วย

คราวที่แล้ว อาตมภาพได้กล่าวถึงความหมายของคำว่า **"บุญ"** ว่าหมายถึง **กุศลธรรม** คือ **คุณความดี** ได้แก่ ความประพฤติปฏิบัติทางกาย ทางวาจา และทางใจที่ดี ที่ชอบธรรม อันเป็นคุณเครื่องกำจัดความชั่วหรือบาปอกุศลจากจิตตสันดาน ให้กลับบริสุทธิ์ผ่องใส อันให้ผลแก่ผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบนั้นประสบความสำเร็จในชีวิต ได้ถึงความเจริญและสันติสุขทั้งในปัจจุบันและอนาคต

เพราะฉะนั้น **"การรู้จักหาบุญได้ใช้บุญเป็น"** ก็คือการรู้จักดำเนินชีวิต ประกอบกิจการงานและการอาชีพด้วยสติปัญญาอันเห็นชอบ รอบรู้ทางเจริญอันควรดำเนิน ทางเสื่อมอันควรงดเว้นตามที่เป็นจริงแล้วเลือก**ประพฤติปฏิบัติตนอยู่แต่ในบุญกุศลคุณความดี อันเป็นทางเจริญ** นี้ประการ ๑

ไม่หลงสติประพฤติปฏิบัติไปในทางชั่ว หรือบาปอกุศลอันเป็นทางนำไปสู่ความเสื่อม เป็นโทษ เป็นความทุกข์เดือดร้อน นี้อีกประการ ๑ ก็จักสามารถนำชีวิตไปสู่ความสำเร็จได้ ถึงความเจริญและสันติสุขได้

อนึ่ง **ให้พึงหมั่นระลึกถึงบุญกุศล คุณความดีที่ได้ประพฤติปฏิบัติ** หรือ**บำเพ็ญมาแล้วอยู่เสมอ** ย่อมบังเกิดความปีติอิ่มเอิบใจในบุญกุศล ให้มีสติปัญญากล้าแข็ง จนเป็นผู้ที่มุ่งปฏิบัติอยู่แต่ในคุณความดี เพิ่มพูนคุณความดีให้แก่กล้าขึ้นเป็น**บารมี อุปบารมี และปรมัตถบารมี** ยิ่งๆ ขึ้นไปดังนี้ ด้วยกุศลผลบุญ และบารมีที่ประกอบบำเพ็ญสูงยิ่งขึ้นไปนั้น ย่อมส่งผลเป็นเสบียงเลี้ยงตัวผู้เจริญด้วยบุญบารมีเช่นนั้น ให้ได้รับแต่ความเจริญและสันติสุข ด้วยมนุษย์สมบัติ สวรรค์สมบัติ ยิ่งๆ ขึ้นไป ไม่มีตกต่ำ จนถึงนิพพานสมบัติ เป็นพลังให้ถึงมรรคผลนิพพาน ที่สิ้นสุดแห่งทุกข์ทั้งปวง และที่เป็นบรมสุขอันถาวรอย่างแท้จริงได้

วันนี้จักได้กล่าวถึง **การรู้จักหาบุญได้ใช้บุญเป็น** ด้วยการดำเนินชีวิตไปในทางที่ให้เกิดความเจริญและสันติสุข ประการที่ ๓ ต่อไป คือ **การอบรมจิตใจของตนให้บริสุทธิ์ผ่องใส ควรแก่งาน** (กมฺมญฺญตา) **อบรมปัญญาให้บริสุทธิ์** จะได้รู้แจ้งเห็นแจ้งสภาวะของธรรมชาติและสัจธรรมตามที่เป็นจริง อันให้สามารถรู้ทางเจริญ ทางเสื่อมแห่งชีวิตตามที่เป็นจริงอย่างแจ้งชัดละเอียดลออ และกว้างขวางดีขึ้นกว่าการที่เพียงแต่เรียนรู้จากการอ่าน การฟังธรรมโดยทั่วไป

ตามธรรมดา จิตใจของปุถุชนนั้นมักตกไปในอำนาจของกิเลสเครื่องเศร้าหมอง ๓ กองใหญ่ๆ คือ **โลภะ** และ **ราคะ** ๑ **โทสะ โกรธ พยาบาท** ๑ **โมหะ** หลงไม่รู้บาปบุญคุณโทษตามที่เป็นจริง ๑ เป็นนิตย์ และกิเลสนั้นแหละที่ดลจิตดลใจให้ผู้ตกอยู่ในอำนาจนั้น หลงคิดผิด รู้ผิด เห็นผิด แล้วก็พูดผิด ทำผิด นำคนอื่นผิดๆ และ/หรือหลงตามผู้อื่นผิดๆ รวมความว่าให้หลงดำเนินชีวิตไปในทางเสื่อม อันให้ได้รับผลเป็นโทษเป็นความทุกข์เดือดร้อนทั้งในปัจจุบัน และในอนาคต

กิเลสเครื่องเศร้าหมองจิตใจ เป็นอุปสรรคเครื่องกั้นปัญญาชื่อว่า **"กิเลสนิวรณ์"** เพราะว่าเมื่อเกิดขึ้นในจิตใจผู้ใดแล้ว ย่อม

ทำให้จิตใจของผู้นั้นขุ่นมัว ไม่ผ่องใส การจะพิจารณาสภาวธรรมให้เห็นแจ้งรู้แจ้งสัจธรรมตามที่เป็นจริงนั้นเป็นไปไม่ได้ เปรียบดุจดังว่าน้ำในโอ่งที่ขุ่นมัวทำให้ไม่อาจเห็นวัตถุเล็กๆ น้อยๆ เช่นเข็มหรือกรวดทรายที่ก้นโอ่งได้ ฉันใด จิตใจที่เศร้าหมองด้วยกิเลสนิวรณ์ก็ทำให้ไม่อาจเจริญปัญญา รู้แจ้งเห็นแจ้งสภาวธรรมและสัจธรรมตามที่เป็นจริงได้ ฉันนั้น

จิตใจที่เศร้าหมองด้วยกิเลสนิวรณ์ เป็นอุปสรรรคเครื่องกั้นปัญญาในคดีธรรม ฉันใด ก็เป็นอุปสรรคเครื่องกั้นปัญญาในคดีโลกฉันนั้น อีกด้วยเช่นกัน

กิเลสนิวรณ์เครื่องกั้นปัญญาที่ผู้มีปัญญาพึงมีสติรู้เท่าทันและพึงกำจัดอยู่เสมอ คือ

ถีนมิทธะ ความขี้เกียจง่วงเหงาซึมเซา แห่งจิตใจ หรือความหดหู่ ท้อถอย ๑

วิจิกิจฉา ความลังเลสงสัย ๑

พยาบาท ความหงุดหงิดขัดเคืองใจ หรือความโกรธพยาบาท ๑

อุทธัจจะกุกกุจจะ ความฟุ้งซ่านแห่งจิตใจ หรือวิตกกังวลไปในเรื่องต่างๆ ๑

กามฉันทะ ความยินดีพอใจ ยึดติดอยู่ในรูป เสียง กลิ่น รส สัมผัสทางกาย ๑

เหล่านี้อย่างใดอย่างหนึ่งเมื่อเกิดขึ้นในจิตใจผู้ใดแล้ว ย่อมขุ่นมัวไม่ผ่องใส การเจริญปัญญารู้แจ้งในสภาวธรรมและสัจธรรมตามที่เป็นจริงเป็นไปไม่ได้ และแม้สติปัญญาทางโลกก็ไม่แจ่มแจ้ง ไม่ทะลุปรุโปร่ง เพราะเหตุนั้นการพิจารณาวินิจฉัยปัญญาที่ละเอียดอ่อนลึกซึ้ง หรือที่ยุ่งยากซับซ้อน ย่อมจะไม่ถูกต้องตรงประเด็นเท่าที่ควร ทำให้การติดสินใจวินิจฉัยสั่งการไม่เฉียบขาด คือมีโอกาสผิดพลาด ก่อให้เกิดความเสียหายได้ง่าย

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เมื่อก่อนแต่จะบรรลุ **วิชชาที่ ๑** คือ **ปุพเพนิวาสานุสติญาณ** ในยามต้นแห่งราตรี บรรลุ**วิชชาที่ ๒** คือ **จุตูปปาตญาณ** ในยามกลางแห่งราตรี และ**วิชชาที่ ๓** คือ **อาสวักขยญาณ** ได้ตรัสรู้พระอริยสัจ ๔ ใต้ควงไม้ศรีมหาโพธิ์ ริมฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา ในคืนวันเพ็ญเดือนวิสาขะ คือเดือน ๖ เมื่อ ๒๕๘๖ ปีที่ล่วงมานี้

ได้ทรงเจริญสมถภาวนาถึงจตุตถฌาน เพื่อกำจัดกิเลสนิวรณ์เครื่องกั้นปัญญา มีพระทัยบริสุทธิ์ผ่องใสอ่อนโยน ควรแก่งาน ก่อนแต่จะน้อมพระทัยไปเพื่อวิชชาที่ ๑ - ที่ ๒ - และวิชชาที่ ๓ พิจารณา ปฏิจจสมุปบาทธรรม ได้ตรัสรู้พระอริยสัจ ๔ และบรรลุพระอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณเป็นสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในยามรุ่งอรุณแห่งคืนวันเพ็ญเดือนวิสาขะนั่นเอง

คำว่า *"จิตใจอ่อนโยนควรแก่งาน"* นั้นหมายถึงว่าเมื่อจิตใจตั้งมั่น และบริสุทธิ์ผ่องใสจากกิเลสนิวรณ์แล้ว จะอธิษฐานเพื่อรู้แจ้งเห็นแจ้งสภาวธรรมและสัจธรรมทั้งหลาย ย่อมรู้เห็นได้แจ้งชัด ตามที่เป็นจริง สมดังพระพุทธดำรัส (สํ.ม.๑๙/๑๖๕๔/๕๒๐) ว่า

สมาธึ ภิกฺขเว ภาเวถ
สมาหิโต ภิกฺขเว
ภิกฺขุ ยถาภูตํ ปชานาติ. ฯ

แปลความว่า

ดูกรภิกษุทั้งหลาย เธอทั้งหลายจงเจริญสมาธิ
ภิกษุผู้มีใจตั้งมั่นแล้ว

ย่อมรู้ตามความเป็นจริง

และยังสามารถอธิษฐานให้เกิดคุณวิเศษต่างๆ เกินกว่าความสามารถของมนุษย์ปุถุชนธรรมดาจะกระทำได้อีกด้วย

คุณวิเศษต่างๆ นั้น ได้แก่ **วิชชา ๓ วิชชา ๘ อภิญญา ๖** เป็นต้น เป็นอุปการะพิเศษแก่การเจริญสมณธรรมถึงมรรคผลนิพพานได้สะดวก เป็นอุปการะและเป็นกำลังในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้มาก

เพราะเหตุดังนี้ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจึงได้ตรัสสอนหลักปฏิบัติธรรมในวโรกาสที่ทรงแสดงโอวาทปาฏิโมกข์เป็นครั้งแรกแก่พระอรหันต์ ๑,๒๕๐ รูป ณ พระเวฬุวนาราม กรุงราชคฤห์ ในวันเพ็ญเดือนมาฆะ คือเดือน ๓ ที่เราเรียกกันว่า วันมาฆบูชา

โอวาทปาฏิโมกข์นี้ ได้ทรงแสดงแก่ที่ประชุมสงฆ์ตลอดมาเป็นเวลา ๒๐ พรรษา ก่อนที่จะโปรดให้สวดปาฏิโมกข์อย่างปัจจุบันนี้ แทนต่อมาจนถึงปัจจุบัน

พระโอวาทปาฏิโมกข์นั้นมีว่า

สพฺพปาปสฺส อกรณํ
กุสลสฺสูปสมฺปทา
สจิตฺตปริโยทปนํ
เอตํ พุทฺธาน สาสนํฯ

แปลความว่า

การไม่กระทำความชั่วทั้งปวง ๑

การยังกุศลให้ถึงพร้อม ๑

การทำจิตใจของตนให้ผ่องใส ๑

นี้เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย

"การรู้จักหาบุญได้ ใช้บุญเป็น" ที่ได้บรรยายมาตั้งแต่ครั้งที่แล้ว (วันที่ ๒๐ กันยายน) ก็ดำเนินตามหลักธรรมคำสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในพระโอวาทปาฏิโมกข์นี้เอง

และได้อธิบายขยายความทั้งเหตุและผลของการปฏิบัติตามหลักคำสอนนี้ เพื่อประกอบความเข้าใจของท่านผู้สนใจในธรรม เพื่อยังความศรัทธาปสาทะให้เจริญและมั่นคง และนำไปปฏิบัติให้ถึงความเจริญและสันติสุขในชีวิตได้อย่างแท้จริง

เฉพาะข้อปฏิบัติให้ถึงความเจริญและสันติสุขในชีวิตข้อที่ ๓ คือ **การอบรมจิตใจให้บริสุทธิ์ผ่องใสจากกิเลสนิวรณ์ทั้ง ๕** ที่กล่าวมานี้ต้องมีอุบายวิธีอบรมจิตใจให้สงบ ให้หยุด ให้นิ่งเป็นสมาธิแนบแน่นมั่นคง ถึงขั้นฌานจิตให้เกิด และเจริญองค์คุณ หรือองค์แห่งฌาน เครื่องกำจัดกิเลสนิวรณ์ทั้ง ๕ ให้หมดสิ้นไป จิตใจ

จึงจะอ่อนโยน ควรแก่งานเจริญปัญญาเห็นแจ้งรู้แจ้ง ทั้งคดีโลกและคดีธรรมได้ดี

องค์แห่งฌานซึ่งเป็นธรรมคู่แข่ง คือเป็นเครื่องกำจัดกิเลสนิวรณ์นั้นได้แก่

วิตก ๑ วิจาร ๑ คือความตรึกตรอง ประคองนิมิต เห็นใสสว่างได้นาน ติดตา ติดใจ นี้เป็นคุณเครื่องกำจัด **ถีนมิทธะ** ความง่วงหรือหดหู่ท้อถอย และ **วิจิกิจฉา** ความลังเลสงสัยเสียได้

ปีติ ๑ คือ ความตื่นเต้นยินดีที่ได้ประสบกับความที่จิตใจสงบ และบริสุทธิ์ผ่องใส อย่างที่ไม่เคยได้ประสบมาก่อน นี้เป็นคุณเครื่องกำจัด **พยาบาท** คือความหงุดหงิด โกรธ พยาบาท

สุข ๑ เมื่อทำใจให้สงบจากความตื่นเต้นยินดีได้ ก็จะถึงและได้เสวยความสุขที่ละเอียด สมดังพระพุทธภาษิตที่ว่า **นตฺถิ สนฺติ ปรํ สุขํ สุขอื่นยิ่งกว่าความสงบ** (คือ ใจหยุด ใจนิ่ง) **ไม่มี** นี้เป็นคุณเครื่องกำจัด **อุทธัจจะกุกกุจจะ** ความฟุ้งซ่านแห่งจิตใจให้หมดสิ้นไป

เอกัคคตา ๑ คือ ความที่ใจสงบหยุดนิ่งสนิท เป็นจุดเดียวเป็นหนึ่งเดียว นี้เป็นคุณเครื่องกำจัด **กามฉันทนิวรณ์** ให้หมดสิ้นไป

จิตใจจึงบริสุทธิ์ผ่องใส อ่อนโยน ควรแก่งานเจริญปัญญา รู้แจ้งเห็นแจ้งในสภาวธรรม และสัจธรรมตามที่เป็นจริง และควรแก่งาน พิจารณาวินิจฉัยปัญหาในทางโลกให้เห็นแจ้งรู้แจ้งทั้งเหตุ ทั้งผล และทางแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

อุบายวิธีอบรมจิตใจให้สงบให้หยุดให้นิ่งสนิท อย่างแนบแน่นมั่นคง ถึงขั้นฌานจิตให้เกิดและเจริญองค์คุณคือองค์แห่งฌาน เครื่องกำจัดกิเลสนิวรณ์ให้หมดสิ้นไป ควรแก่งานเจริญปัญญานี้ ชื่อว่า**สมถภาวนา** หรือ**สมถกัมมัฏฐาน**

คำว่า "สมถะ" แปลว่า "สงบระงับ" หมายความว่าสงบระงับจากกิเลสนิวรณ์

ส่วนคำว่า "ภาวนา" แปลว่า ทำให้เกิด ให้เจริญขึ้น

และคำว่า "กัมมัฏฐาน" แปลว่า ที่ตั้งแห่ง การงานทางใจ

โดยเนื้อความแล้ว คำว่า "**ภาวนา**" และ "**กัมมัฏฐาน**" ก็มีความหมายทำนองเดียวกันว่าคืออุบายวิธีอบรมใจให้สงบ ให้หยุดให้นิ่งสนิทแนบแน่นมั่นคง ถึงขั้นฌานจิตให้เกิด และเจริญองค์คุณ คือองค์แห่งฌาน เครื่องกำจัดกิเลสนิวรณ์ให้หมดสิ้นไป จิตใจจึงบริสุทธิ์ผ่องใสควรแก่งาน

การเจริญภาวนาสมาธิ ที่ภาษาพระท่านเรียก **สมถภาวนา** หรือ **สมถกัมมัฏฐาน** ถึงขั้นฌานจิต ตั้งแต่ **ปฐมฌาน ทุติยฌาน ตติยฌาน** และ**จตุตถฌาน** อันเป็นไปเพื่อเจริญปัญญารู้แจ้งในสภาวธรรม และสัจธรรมตามที่เป็นจริงนี้เอง เป็น ๑ ในอริยมรรคมีองค์ ๘ ข้อปฏิบัติให้ถึงมรรคผล นิพพาน ที่สิ้นสุดแห่งทุกข์และที่เป็นบรมสุข ตามรอยบาทพระพุทธองค์

อุบายวิธีอบรมจิตใจให้สงบเป็นสมาธิแนบแน่นมั่นคง เพื่อกำจัดกิเลสนิวรณ์เครื่องกั้นปัญญานั้น ปรากฏตามตำราพระวิสุทธิมรรค และคัมภีร์พระอภิธัมมัตถสังคหะ มี ๔๐ วิธี รวมเรียกว่าสมถภูมิ ๔๐ มีอยู่ ๗ หมวดด้วยกันคือ

หมวดที่ ๑ กสิณ คือ การเพ่งวัตถุ สี แสงสว่าง หรืออากาศว่างเป็นอารมณ์ เพื่อผูกใจให้อยู่ในอารมณ์ที่เพ่ง ๑๐ อย่าง

หมวด ที่ ๒ อสุภะ คือการเพ่งซากศพ ๑๐ อย่าง เพื่อน้อมมาพิจารณากายของตนให้เห็นสภาพตามที่เป็นจริงว่าไม่งาม

หมวดที่ ๓ อนุสติ คือการระลึกถึงคุณงามความดี เป็นคุณเครื่องให้ใจสงบบ้าง เป็นคุณเครื่องยังใจให้เลื่อมใสบ้าง ให้เกิดความสังเวชสลดจิตบ้าง จำแนกตามอารมณ์ที่ควรระลึกถึง ๑๐ อย่าง

หมวดที่ ๔ พรหม วิหาร ๔

หมวดที่ ๕ อาหาเรปฏิกูลสัญญา ๑ คือการพิจารณาอาหารโดยอาการเป็นปฏิกูล

หมวดที่ ๖ จตุธาตุววัตถานะ คือ การพิจารณากำหนดธาตุทั้ง ๔ โดยความเป็นเอง ๑

และ **หมวด ที่ ๗ อรูปกัมมัฏฐาน ๔**

รวมเป็น **กัมมัฏฐาน ๔๐** คือ อุบายวิธีทำใจให้สงบ ๔๐ วิธี ซึ่งผู้จะฝึกปฏิบัติพึงเลือกอุบายวิธีปฏิบัติที่เหมาะกับจริตอัธยาศัยของตนๆ

เฉพาะโอกาสนี้ จะได้ให้คำแนะนำวิธีการเจริญภาวนาสมาธิหรือสมถภาวนาอย่างง่ายๆ ที่เหมาะกับจริตอัธยาศัยของทุกคน เพื่ออบรมจิตใจให้สงบระงับจากกิเลสนิวรณ์ได้เป็นอย่างดี คือให้ใช้อุบายวิธี ๓ อย่างร่วมกันที่ให้ผลแก่ผู้ปฏิบัติสูง

อุบายวิธี ๓ อย่างนั้น ได้แก่ **อาโลกกสิณ** คือ การเพ่งแสงสว่าง ๑ **อานาปานสติ** คือ การมีสติพิจารณา เห็นลมหายใจเข้าและออก ๑ และ**พุทธานุสติ** คือระลึกถึงคุณพระพุทธเจ้า ๑ ดังต่อไปนี้

ในยามว่างหรือก่อนนอน ท่านจงหาสถานที่สงบสงัด เช่น ห้องพระ หรือใต้ต้นไม้ที่ร่มรื่นสงบสงัดจากผู้คน ถ้าเป็นเวลาก่อนนอนควรจะไหว้พระสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยก่อน แล้วตั้งใจให้ดีว่าเราจะกระทำกิจที่สำคัญยิ่งในชีวิต คือเจริญภาวนาเพื่อให้จิตใจสงบระงับจากกิเลสนิวรณ์อันเป็นไปเพื่อเจริญปัญญา รู้แจ้งในสัจธรรมตามสมควรแก่เวลา

ในเบื้องต้นนี้อาจตั้งใจจะปฏิบัติสัก ๑๕-๒๐-หรือ ๓๐ นาทีก็ได้ แล้ว**นั่งคู้บัลลังก์** คือนั่งในท่าขัดสมาธิ เอาเท้าขวาทับเท้าซ้าย มือขวาวางอยู่บนมือซ้ายที่หน้าตัก ให้นิ้วชี้ขวาจรดพอดีอยู่กับหัวแม่มือซ้าย **ตั้งกายให้ตรง ดำรงสติให้มั่นคง** คือให้มีสติระลึกพระกัมมัฏฐานที่จะแนะนำให้ต่อไปนี้ได้อยู่เสมอ ไม่เผลอสติตกไปในอำนาจของกิเลสนิวรณ์ ถ้าเผลอสติ เช่นเผลองง่วงหรือฟุ้งซ่านไปในเรื่องที่นอกพระกัมมัฏฐาน ก็ให้รีบ**มีสติสัมปชัญญะ** รู้สึกตัว รู้เท่าทันกิเลสนิวรณ์นั้น แล้วน้อมใจมาสู่พระกัมมัฏฐานโดยพลัน

เมื่อตั้งใจแน่วแน่ดีแล้ว ก็ให้หลับเปลือกตาลงเบาๆ ไม่ต้องเม้มเปลือกตาให้แน่น หายใจลึกๆ พอสบายแล้ว ปล่อยกายตามสบาย ไม่ต้องเกร็ง เหลือบดวงตาหมุนกลับไปข้างบน แล้วให้กลับไปข้างหลัง เหมือนเด็กทารกเวลานอนหลับสนิทจะ เห็นดวงตาของเด็กหมุนกลับไปข้างหลัง นั่นเป็นอาการของใจที่กำลังหยุดนิ่งสนิท ณ ที่ศูนย์กลางกาย ในขณะที่เด็กกำลังหลับสนิท เราอาศัยอาการเช่นนั้นแหละที่จะน้อมใจไปหยุดนิ่งที่ศูนย์กลางกายให้สงบหยุดนิ่งตรงนั้นได้โดยสะดวก ด้วยอุบายวิธี ๓ อย่างรวมกัน คือ

ให้พิจารณาเห็นลมหายใจ

เข้าออกของเราเอง เป็นช่องว่างโล่งลงไปสุดตรงศูนย์กลางกายระดับสะดือพอดี ตรงนั้นเป็นที่สุดและเป็นต้นทางลมหายใจเข้าออก นี้เป็น **"อานาปานสติ"** คือ มีสติระลึกเห็นลมหายใจเข้าออก ทำใจให้สว่างเหมือนกลางวัน พร้อมกันนี้ให้เห็นเครื่องหมายดวงแก้วกลมใส ขนาดประมาณเท่าฟอง-ไข่แดงของไข่ไก่ ให้ปรากฏขึ้นตรงศูนย์กลางกาย เหนือระดับสะดือ ๒ นิ้วมือ ตรึกนึกให้เห็นดวงแก้วกลมใส ใจอยู่ในกลางของกลางดวงแก้วกลมใสนั้น โดยนึกให้เห็นจุดเล็กใสตรงศูนย์กลางดวงแก้วกลมใสนั้น เพื่อให้ "ใจ" คือ ความเห็นด้วยใจ ความจำ ความคิด และความรู้มารวมอยู่เสียที่ในดวงแก้วกลมใส และให้สงบหยุดนิ่งตรงศูนย์กลางดวงแก้วกลมใสนั้น กะประมาณให้ศูนย์กลางดวงแก้วตั้งอยู่ตรงศูนย์กลางกายเหนือระดับสะดือ ๒ นิ้วมือ พร้อมกับทำใจให้สว่างเหมือนกลางวัน คือให้เห็นเหมือนดวงแก้วนั้นตั้งอยู่ตรงศูนย์กลางกายนั้น อันเป็นที่โล่งแจ้ง สว่างเหมือนกลางวัน

การเพ่งกสินแสงสว่าง

นี้เป็น "อาโลกกสิน" คือ

และให้ท่องในใจว่า **"สัมมาอะระหัง ๆ ๆ ๆ"** ตรงกลางของกลาง จุดเล็กใสกลางดวงใสตรงศูนย์กลางกายนั้นไว้ให้มั่นเรื่อยไป โดยไม่ต้องสนใจอะไรๆ ภายนอกทั้งสิ้น

คำว่า **"สัมมา"** ย่อมาจาก **"สัมมาสัมพุทโธ"** แปลว่าพระผู้ตรัสรู้แล้วเองโดยชอบ คือ พระ**ปัญญาคุณ**ของพระพุทธเจ้า

คำว่า **"อรหัง"** แปลว่าพระผู้ไกลจากกิเลส และบาปธรรมทั้งปวง คือ **พระวิสุทธิคุณของพระพุทธเจ้า**

เมื่อบริกรรมภาวนาท่องในใจว่า **"สัมมาอะระหัง ๆ ๆ ๆ"** อยู่นั้น พึงให้ระลึกถึงและน้อมพระปัญญาคุณ และพระวิสุทธิคุณของพระพุทธเจ้ามาสู่ใจเราเป็นพุทธานุสติอีกโสตหนึ่ง ให้กำหนดบริกรรมนิมิต คือนึกให้เห็นด้วยใจ เป็นเครื่องหมายจุดเล็กใสกลางดวงแก้วกลมใส ตรงศูนย์กลางกาย เหนือระดับสะดือ ๒ นิ้วมือตรงนั้น พร้อมกับบริกรรมภาวนา คือท่องในใจว่า **"สัมมาอะระหัง ๆ ๆ ๆ"** ด้วยใจจดจ่อต่อเนื่องกันไป จนกระทั่งใจสงบ หยุดนิ่งตรงศูนย์กลางกายนั้นแล้ว จะปรากฏดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ บริสุทธิ์ใสสว่างขึ้นมาตรงศูนย์กลางกายนั้น

ท่านไม่ต้องตื่นเต้น ยินดียินร้าย ให้วางใจสงบ หยุดนิ่งตรงศูนย์กลางดวงธรรมที่ใสสว่างนั้น

จะเห็นภายในดวงนั้นประกอบด้วยดวงใสเล็กๆ เรียกว่า ศูนย์ ๕ ศูนย์ คือศูนย์ข้างหน้า เป็นธาตุละเอียดของ **"ธาตุน้ำ"**

ขวา **"ธาตุดิน"**

หลัง **"ธาตุไฟ"**

ซ้าย **"ธาตุลม"** ซึ่งทำหน้าที่ควบคุมส่วนที่เป็นของเหลว ส่วนที่เป็นของหยาบแข็ง อุณหภูมิและลมปราณที่ปรนเปรออยู่ในร่างกายให้อยู่ในสภาวะพอเหมาะ

ตรงกลางเป็น **"อากาศธาตุ"** กลางอากาศธาตุเป็น **"วิญญาณธาตุ"** คือธาตุรับรู้ขนาดประมาณเท่าเมล็ดโพธิ์เมล็ดไทร ลอยอยู่ตรงกลางอากาศธาตุ

ท่านจงรวมใจหยุดนิ่งตรงกลางของกลางๆ อากาศธาตุ ถูกวิญญาณธาตุ หยุดนิ่งถูกส่วนศูนย์กลางจะขยายว่างออกไปแล้วจะปรากฏดวงที่ใสสว่างกว่าเดิมปรากฏขึ้นแทนที่กันมาเรื่อยๆ ท่านก็จรดใจหยุดในหยุดกลางของหยุด กลางของกลางๆๆ เรื่อยไป จนถึงและเห็นดวงใสแจ่มสุดละเอียด แล้วท่านจะประสบกับความสุขจากใจที่สงบหยุดนิ่งสนิท และที่บริสุทธิ์ผ่องใสจากกิเลสนิวรณ์อย่างที่ท่านไม่เคยได้ประสบมาก่อน

ท่านนั่งเจริญภาวนา ไม่ว่าจะปรากฏเห็นดวงใสแจ่มขึ้นมาหรือไม่ก็ตาม พอสมควรแก่เวลาแล้วก่อนหยุดพัก ขณะที่ใจสงบอยู่นั้น ท่านพึงอธิษฐานแผ่เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา พรหมวิหาร ไปยังสรรพสัตวโลกทั้งหลาย ไม่มีประมาณว่า

"ขอสรรพสัตวโลกทั้งหลาย รวมทั้งตัวเราเองด้วย จงเป็นสุข ๆ เถิด อย่าได้ทุกข์กายทุกข์ใจ และอย่างได้มีเวรมีภัยเบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย จงเป็นสุข ๆ เถิด จงรักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัยทั้งหลายเถิด"

และควรอุทิศส่วนกุศลผลบุญในการเจริญภาวนาธรรมนี้ให้แก่คุณบิดา มารดา ครูอาจารย์ ญาติมิตร และสัมพันธชน ทั้งมนุษย์ และอมนุษย์ทุกท่านด้วย นี้เป็นเบื้องต้นของการเจริญภาวนา ในขั้นสมถภาวนา

ถ้าท่านปฏิบัติภาวนาธรรมได้แม้เพียงเท่านี้ อย่างน้อยวันละครั้ง เป็นประจำ ท่านจะได้รับผลดีพอสังเกตเห็นได้ คือ

๑) สามารถช่วยลดความฟุ้งซ่าน ลดความเครียดลงได้ตามลำดับ เป็นการช่วยพัฒนาสุขภาพจิตให้ดีขึ้นได้อย่างมาก

๒) สามารถช่วยเพิ่มพูนสติสัมปชัญญะ รู้ดีรู้ชั่ว รู้ทางเจริญทางเสื่อมแห่งชีวิตตามที่เป็นจริงได้ดีขึ้น

๓) ลดกิเลส ลดความวู่วาม ความเป็นคนเจ้าอารมณ์ได้มากขึ้น เป็นทางให้ **"สร้างพระในใจตน"** ได้ดีขึ้น

๔) เมื่อสุขภาพจิตดี สุขภาพกายก็พลอยมีส่วนดีขึ้นตามมีจิตใจเข้มแข็ง ประกอบกิจการงานด้วยความมั่นใจดีขึ้น รู้จักพิจารณาแก้ปัญหาชีวิต และอุปสรรคในหน้าที่การงาน ด้วยความสุขุมรอบคอบดีขึ้น

๕) คนข้างเคียง ใกล้ชิดก็พลอยมีความสุขสบายใจไปกับผู้ที่มีจิตใจสงบดีขึ้นด้วย

อนึ่ง ใจที่สงบตั้งมั่นอยู่ตรงกลางดวงธรรมที่บริสุทธิ์ผ่องใสตรงศูนย์กลางกาย อันเป็นที่ตั้งกำเนิดธาตุธรรมเดิม ตรงนั้นแหละ เป็นใจที่บริสุทธิ์ผ่องใส และเป็นใจที่อ่อนโยนควรแก่งาน

พระเดชพระคุณหลวงพ่อ

วัดปากน้ำ พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ผู้ปฏิบัติและสอนให้ปฏิบัติถึงธรรมกาย ถึงพระนิพพานตามรอยบาทพระพุทธองค์ ท่านได้เคยกล่าวว่า *"ทะเลบุญอยู่ตรงนั้นแหละ"*

เมื่อออบรมใจให้สงบ ให้หยุดให้นิ่งตั้งมั่นดี ตรงกลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายที่บริสุทธิ์ผ่องใสอยู่อย่างนั้น จะอธิษฐานสิ่งใดๆ ที่ชอบ ที่ไม่เกินวิสัยเหตุปัจจัย ย่อมสำเร็จตามสมควรแก่ภูมิธรรม และบุญบารมีที่ได้เคยสั่งสมอบรมมา **เมื่อจะประกอบบุญกุศลคุณความดี ก็ให้จรดใจนิ่งอยู่ตรงนั้น ให้เห็นใสบริสุทธิ์เข้าไว้อยู่เสมอ เมื่อยามคับขันก็จงทำใจให้สงบ ให้หยุดให้นิ่งตรงกลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกาย ให้ใสสว่างเข้าไว้ แล้วอธิษฐานจิตในทางที่ดีที่ชอบกอปรด้วยคุณธรรม คือ ศีลธรรม แล้วบุญจะทำหน้าที่ปรุงแต่งชีวิตให้ดีขึ้นไปเอง**

นี้แหละที่ชื่อว่า "รู้จักหาบุญได้ ใช้บุญเป็น"

ยิ่งถ้าปฏิบัติได้ถึงธรรมกาย ได้ฝึกเจริญภาวนาพิจารณาสติปัฏฐาน ๔ คือ **มีสติพิจารณาเห็นกายในกาย เห็นเวทนาในเวทนา เห็นจิตในจิต** และ **เห็นธรรมในธรรมดีแล้ว เจริญวิชชาธรรมกายชั้นสูงได้ดียิ่งๆ ขึ้นไปเพียงใด ย่อมเป็นคุณเครื่องช่วยบำบัดทุกข์** และ **บำรุงสุขให้แก่ทั้งตนเองและทั้งผู้อื่นได้มากเพียงนั้น** และเพราะเหตุนั้นแหละ ที่พระเดชพระคุณ **หลวงพ่อวัดปากน้ำ** เคยกล่าวกับศิษยานุศิษย์ว่า... **"ธรรมกายคนหนึ่ง ช่วยคนได้ครึ่งเมือง"** ท่านประสงค์จะทราบผลดีจริงหรือไม่ก็ต้องไปเข้ารับการอบรม และฝึกปฏิบัติจนสามารถรู้และได้ประสบการณ์ด้วยตนเอง

เหล่านี้ คือ **อานิสงส์ผลบุญจากการอบรมจิตใจให้สงบและบริสุทธิ์ผ่องใส อันเป็นทางดำเนินชีวิตไปสู่ความเจริญและสันติสุข** ประการที่ ๓

ผู้สนใจในการศึกษาสัมมาปฏิบัติเพื่อพัฒนาสุภาพจิตใจ เฉพาะผู้ที่อยู่ในส่วนกลางกรุงเทพฯ ก็เข้ารับการอบรมได้ **ทุกวันอาทิตย์ เริ่มเวลา ๐๙.๓๐ น. และทุกวันจันทร์และวันพฤหัส เริ่มเวลา ๑๘.๓๐ น. ณ สำนักงานมูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** ศาลาการเปรียญวัดสระเกศ (วัดภูเขาทอง) กรุงเทพฯ และมีปฏิบัติที่ **วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม** อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี ทุกวันหลังทำวัตรเช้าเย็น

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง**ระหว่างการอบรมพระกัมมัฏฐาน รุ่นที่ ๓๖ วันที่ ๑-๑๔ ธันวาคม** ที่จะถึงนี้ ดังที่ได้เจริญพรให้ทราบข้างต้นแล้ว

ส่วนผู้ที่ประสงค์จะได้หนังสือคู่มือปฏิบัติภาวนาธรรมนี้ ก็ติดต่อขอบูชาได้ที่ **สำนักงานมูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** วัดสระเกศฯ กรุงเทพฯ (โทร. ๖๒๑-๑๒๓๕-๖)

หรือที่ **ประชาสัมพันธ์วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม** จ.ราชบุรี (โทร. [๐๓๒] ๒๕๓-๓๕๒, ๒๕๔-๖๕๐ ต่อ ๒๒๐) ก็ได้

ขอความสุขสวัสดี จงมีแด่ท่านสาธุชนทุกท่าน.

เจริญพร

วิธีสร้างพระในใจตน*

โดย หลวงพ่อพระมหาเสริมชัย ชยมงฺคโล ป.ธ. ๖

เจ้าอาวาสวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

เจริญพร
ท่านสาธุชนผู้ฟังทุกท่าน

วันนี้ อาตมภาพก็ได้มาพบกับท่านผู้ฟังอีกเช่นเคยในรายการปาฐกถาธรรม ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ ทุกวันอาทิตย์ สัปดาห์ที่ ๓ ของเดือน

วันนี้อาตมภาพจะกล่าวถึงเรื่อง **วิธีสร้างพระในใจตน** แต่ก่อนจะได้บรรยายขยายความต่อไป อาตมภาพใคร่ขอเชิญชวนท่านสาธุชนทั้งหลาย ได้ตั้งใจละเว้นความประพฤติปฏิบัติที่ไม่ดี ที่เป็นการผิดศีลผิดธรรม อันจะก่อให้เกิดโทษหรือเป็นความทุกข์เดือดร้อน ทั้งแก่ตนเองและแก่ผู้อื่นได้ในภายหลังเสีย และตั้งใจประพฤติปฏิบัติอยู่แต่ในคุณงามความดี ที่เป็นบุญกุศล อยู่ในศีลในธรรม อันจะยังผลให้เกิดประโยชน์สุข และเพื่อความพ้นทุกข์แก่ตนเองและผู้อื่น ให้ยิ่งๆ ขึ้นไป เพื่อบูชาคุณพระรัตนตรัย และเพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ผู้ทรงคุณอันประเสริฐ ผู้ทรงเป็นหลักชัยร่มโพธิ์ร่มไทรของเราทั้งหลาย ให้พระองค์ท่านมีพระชนมพรรษายิ่งยืนนาน ให้มีพระพลานามัยสมบูรณ์ และทรงพระเกษมสำราญ ด้วยสิริราชสมบัติ สวรรค์สมบัติ ถึงนิพพานสมบัติ ตลอดกาลนาน

ในมหามงคลสมัย พระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ ธันวามหาราชนี้ **วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม** ใน **สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี ก็จะ

**ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ วันอาทิตย์ ที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๔๑ เวลา ๐๘.๐๐ น.*

ได้ร่วมกับคณะจังหวัดราชบุรี และคณะพระภิกษุ สามเณร และข้าราชการ คณะครูอาจารย์ นักเรียน/นักศึกษา พ่อค้าประชาชน ทั้งจังหวัดราชบุรี และคณะพระภิกษุสงฆ์ และญาติโยมสาธุชนผู้มาเข้ารับการอบรมพระกัมมัฏฐานจากทุกภาค เจริญจิตตภาวนาถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระองค์ท่าน เช่นที่เคยได้ปฏิบัติมาทุกปี

เฉพาะในปีนี้ จะได้จัดให้มีการเจริญจิตตภาวนาเพื่อถวายเป็นพระราชกุศล ระหว่างวันที่ ๔-๖ ธันวาคม จึงขอเชิญญาติโยมสาธุชนชายหญิง เข้าร่วมปฏิบัติธรรม โดยถือศีล ๘ แต่งชุดขาว และเจริญภาวนาธรรมเพื่อถวายเป็นพระราชกุศล ระหว่างวันที่ ๔-๖ ธันวาคม นี้

สำหรับพระภิกษุ สามเณร และอุบาสก อุบาสิกา สาธุชนผู้ประสงค์จะเข้ารับการอบรมพระกัมมัฏฐาน (รุ่นที่ ๓๖) เต็มหลักสูตร ตั้งแต่วันที่ ๑–๑๔ ธันวาคมนี้ ก็ขอเชิญสมัครเข้ารับการอบรมได้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ท่านผู้ประสงค์จะเข้าร่วมปฏิบัติธรรมเจริญจิตตภาวนาถวายพระราชกุศล ระหว่างวันที่ ๔-๖ ธันวาคมนี้ก็ดี หรือผู้ประสงค์จะเข้ารับการอบรมพระกัมมัฏฐานรุ่นที่ ๓๖ เต็มหลักสูตร ตลอดระยะเวลา ๑๔ วัน คือ วันที่ ๑–๑๔ ธันวาคมนี้ก็ดี จดหมายแจ้งความจำนงเพื่อขอรับการอบรมปฏิบัติภาวนาธรรม ได้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป โดยระบุชื่อวัด หรือบ้านเลขที่ ตำบล ที่อยู่ และโทรศัพท์ (ถ้ามี) ให้ชัดเจน ส่งถึงเจ้าอาวาส วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี ๗๐๑๓๐ ได้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

อนึ่ง เนื่องด้วย**วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม** เป็นวัดที่ปลอดบุหรี่ และยาเสพติดมึนเมาให้โทษ เป็นที่ตั้งแห่งความประมาททุกชนิด ทางวัดจึงมีระเบียบไม่อนุญาตให้ผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติภาวนาธรรมใด แจกจ่าย สูบ เสพ หรือมี บุหรี่ หรือยาเสพติดทุกชนิดในบริเวณวัดโดยเด็ดขาด จึงขอเรียน/ขอเจริญพร ผู้ประสงค์จะสมัครเข้ารับการอบรมเพื่อทราบ และเตรียมปฏิบัติตามระเบียบนี้อย่างเคร่งครัด สำหรับท่านที่ติดบุหรี่ หรือยาเสพติดใด ขอให้เลิกละให้ได้ก่อนสมัครเข้ารับการอบรมด้วย

เมื่อคราวที่แล้ว อาตมภาพได้กล่าวถึงการหาบุญได้ ใช้บุญเป็น ด้วยการดำเนินชีวิตและการประกอบกิจการงานในอาชีพด้วยสติปัญญาอันเห็นชอบ รอบรู้ทางเจริญแห่งชีวิตอันควรดำเนิน ๑ รอบรู้ทางเสื่อมแห่งชีวิตอันควรงดเว้น ๑ และด้วยการอบรมจิตใจให้บริสุทธิ์ผ่องใส อันเป็นทางเจริญปัญญาอันเห็นแจ้งในทางเจริญ และทางเสื่อมแห่งชีวิตตามที่เป็นจริงอีก ๑ นี้เป็นไปตามหลักปฏิบัติพระสัทธรรมของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้ตรัสรู้แล้วเองโดยชอบ และได้ตรัสสอนไว้ดีแล้ว ในวันเพ็ญเดือนมาฆะ คือเดือน ๓ ณ พระเวฬุวันมหาวิหาร กรุงราชคฤห์ แคว้นมคธ ภายหลังแต่ที่พระพุทธองค์ได้ตรัสรู้แล้ว ๙ เดือนว่า

สพฺพปาปสฺส อกรณํ
กุสลสฺสูปสมฺปทา
สจิตฺตปริโยทปนํ เอตํ
พุทฺธาน สาสนํ ฯ

แปลความว่า

การไม่ทำความชั่วทั้งปวง ๑ การยังกุศลให้ถึงพร้อม ๑ การอบรมจิตให้ผ่องใส ๑ นี้เป็น

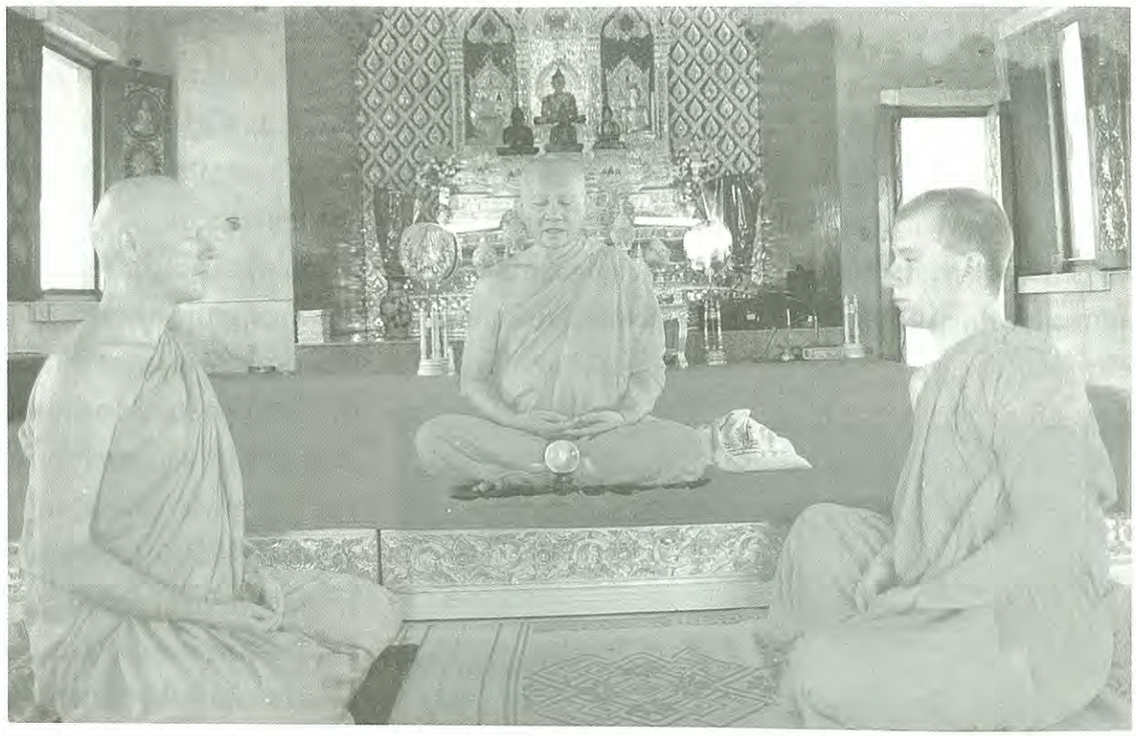

คำสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย.

ดังที่อาตมภาพได้เคยอาราธนาพระคาถานี้ ซึ่งเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่า คือ **"พระโอวาทปาฏิโมกข์"** มาแสดงแก่ญาติโยมสาธุชนอยู่เนืองๆ นั่นเอง เมื่อสาธุชนใดได้สดับพระสัทธรรมนี้แล้วนำไปประพฤติปัติตนในการดำเนินชีวิตประจำวัน ย่อมเป็นคุณเครื่องกำจัดบาปอกุศลจากจิตตสันดาน ให้กลับบริสุทธิ์ผ่องใส เป็นบุญเป็นกุศล แล้วค่อยๆ แก่กล้าขึ้นเป็นบารมี อุปบารมี และปรมัตถบารมี ยิ่งๆ ขึ้นไปตามลำดับ อนึ่ง บุญบารมีที่สาธุชนผู้ประพฤติปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ ประกอบบำเพ็ญ สั่งสมไว้ดีแล้ว ก็จะติดตามให้ผลเป็นความเจริญและสันติสุขยิ่งๆ ขึ้นไป ถึงมรรคผลนิพพาน อันเป็นบรมสุขและเป็นที่สิ้นทุกข์ทั้งปวง ตามรอยบาทพระพุทธองค์ได้

เมื่อครั้งที่แล้ว อาตมภาพได้ให้คำแนะนำวิธีเจริญภาวนาสมาธิ ขั้นต้นอย่างง่ายๆ ตามที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำ **พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร)** ท่านได้ปฏิบัติและสั่งสอนศิษยานุศิษย์ เพื่ออบรมจิตใจให้สงบ ให้หยุด ให้นิ่ง และบริสุทธิ์ผ่องใสจากกิเลสนิวรณ์ เครื่องกั้นปัญญา ควรแก่งานเจริญภาวนาเพื่ออบรมปัญญา และเป็นทางให้ **"สร้างพระในใจตน"** ได้ดีขึ้น

ยังมีข้อสังเกตอีกว่า ใจที่สงบ ตั้งมั่นอยู่ตรงกลางดวงธรรม

ที่บริสุทธิ์ผ่องใส ตรงศูนย์กลางกายอันเป็นที่ตั้งกำเนิดธาตุธรรมเดิม ตรงนั้นแหละ เป็นใจที่บริสุทธิ์ผ่องใส และเป็นใจที่อ่อนโยนควรแก่งาน พระเดชพระคุณ**หลวงพ่อวัดปากน้ำ พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร)** ผู้ปฏิบัติและสอนให้ปฏิบัติถึงธรรมกาย ถึงพระนิพพาน ตามรอยบาทพระพุทธองค์ ท่านได้เคยกล่าวว่า **"ทะเลบุญอยู่ตรงนั้น"** เมื่ออบรมใจให้สงบ ให้หยุดนิ่ง ตั้งมั่นดีตรงกลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกาย ที่บริสุทธิ์ผ่องใสอยู่อย่างนั้น

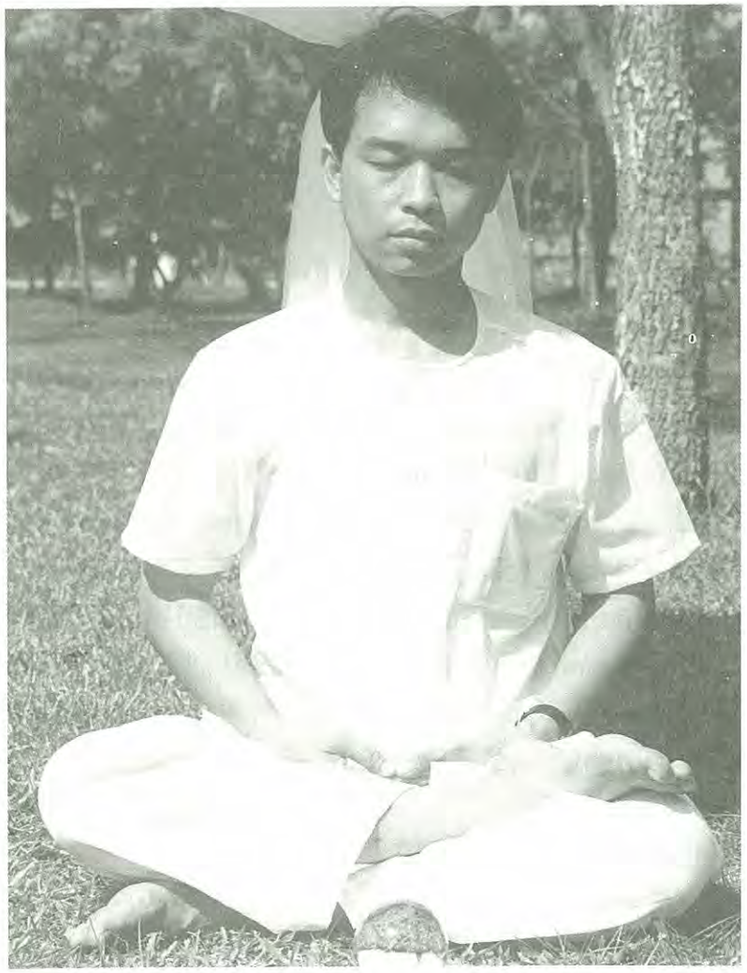

จะอธิษฐานสิ่งใดๆ ที่ชอบที่ควรและที่ไม่เกินวิสัยเหตุปัจจัยย่อมสำเร็จได้ตามสมควรแก่ภูมิธรรม และบุญบารมีที่ได้เคยสั่งสมอบรมมา

เพราะฉะนั้น **เมื่อจะประกอบบุญกุศลคุณความดีก็ให้จรดใจนิ่งอยู่ตรงนั้น ให้เห็นใสบริสุทธิ์เข้าไว้อยู่เสมอ เมื่อยามคับขัน ก็จงทำใจให้สงบ ให้หยุดนิ่ง ตรงกลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายนั้นแหละ ให้ใสสว่างเข้าไว้ แล้วอธิษฐานจิตในทางที่ดี ที่ชอบ กอปรด้วยคุณธรรม คือ ศีลธรรม แล้วบุญจะทำหน้าที่ปรุงแต่งชีวิตให้ดีขึ้นไปเอง** นี้แหละที่ชื่อว่า **"รู้จักหาบุญได้ ใช้บุญเป็น"**

ยิ่งถ้าปฏิบัติได้ถึงธรรมกายได้ฝึกเจริญภาวนา พิจารณา**สติปัฏฐาน ๔ คือ มีสติพิจารณาเห็นกายในกาย เห็นเวทนาในเวทนา เห็นจิตในจิต และเห็นธรรมในธรรม ดีแล้ว เจริญวิชชาธรรมกายชั้นสูงได้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไปเพียงใด ย่อมเป็นคุณเครื่องช่วยบำบัดทุกข์ และบำรุงสุข ให้แก่ทั้งตนเองและทั้งผู้อื่นได้มากเพียงนั้น** และ

เพราะเหตุนั้นแหละ พระเดชพระคุณ**หลวงพ่อวัดปากน้ำ** ได้เคยกล่าวกับศิษยานุศิษย์ว่า **"ธรรมกายคนหนึ่ง ช่วยคนได้ครึ่งเมือง"** ท่านประสงค์จะทราบผลดีจริงหรือไม่ ก็ต้องไปเข้ารับการอบรม และฝึกปฏิบัติให้ได้ถึงธรรมกาย ก็จะสามารถรู้และได้ประสบการณ์ด้วยตนเอง

เหล่านี้ คือ **อานิสงส์ผลบุญจากการอบรมกาย วาจา ให้เรียบร้อยดีไม่มีโทษ การอบรมจิตใจให้สงบ** และ**บริสุทธิ์ผ่องใส** ก็คือ**การอบรมจิตใจให้เป็น "พระ"** หรืออีกนัยหนึ่ง คือ **ให้มีพระในใจตน นำชีวิตตนไปสู่ความเจริญและสันติสุข**

โดยนัยนี้ **วิธีสร้างพระในใจตน** ก็คือการศึกษาสัมมาปฏิบัติอบรมกายและวาจาให้เรียบร้อยดีไม่มีโทษ โดยทางศีล ให้ถึง**อธิศีล** คือ **ศีลอันยิ่ง** การศึกษาอบรมจิตใจให้สงบจากกิเลสนิวรณ์เครื่องเศร้าหมองแห่งจิตใจ อันจะเป็นอุปสรรคขวางกั้นปัญญา โดยทางสมาธิ ให้ถึง**อธิจิต** คือ **จิตอันยิ่ง** และการศึกษาอบรมปัญญาให้เห็นแจ้ง รู้แจ้งสภาวะของธรรมชาติ และสัจธรรมตามที่เป็นจริง ชื่อว่า**อธิปัญญา** คือ **ปัญญาอันยิ่ง** เหล่านี้ รวมเรียกว่า **ไตรสิกขา** คือการศึกษาอบรมกาย วาจา และใจ โดยวิธีการปฏิบัติธรรม ๓ อย่าง ได้แก่ **ศีล สมาธิ ปัญญา** ให้เจริญแก่กล้าขึ้นเป็น**อธิศีล อธิจิต** และ**อธิปัญญา** อันมีนัยอยู่ในอริยมรรคมีองค์แปดนั่นเอง

การศึกษาสัมมาปฏิบัติดังกล่าวข้างต้นนี้แหละ ที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงยกย่องว่าเป็นการกระทำสักการะเคารพ นับถือ และบูชาพระพุทธองค์ ด้วยการบูชาอย่างสูงสุดยิ่ง ดังบาลีพระพุทธภาษิตมีมาในมหาปรินิพพานสูตร ว่าด้วยการบูชาพระตถาคต ทีฆนิกาย มหาวรรค พระไตรปิฎก เล่มที่ ๑๐ ข้อ ๑๒๙ ว่า

โย โข อานนฺท ภิกฺขุ วา ภิกฺขุนี วา อุปาสโก วา อุปาสิกา วา ธมฺมานุธมฺมปฏิปนฺโน วิหรติ สามีจิปฏิปนฺโน อนุธมฺมจารี โส ตถาคตํ สกฺกโรติ ครุกโรติ มาเนติ ปูเชติ ปรมาย ปูชาย ตสฺมาติหานนฺท ธมฺมานุธมฺมปฏิปนฺนา วิหริสฺสาม สามีจิปฏิปนฺนา อนุธมฺมจาริโนติ เอวญฺหิ โว อานนฺท สิกฺขิตพฺพนฺติ ฯ

แปลความว่า

"อานนท์ ! ผู้ใดแล เป็นภิกษุก็ตาม ภิกษุณีก็ตาม อุบาสกก็ตาม อุบาสิกาก็ตาม **เป็นผู้ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ปฏิบัติชอบยิ่ง มีปกติประพฤติตามธรรมอยู่,** ผู้นั้นชื่อว่า **สักการะ เคารพ นับถือ บูชาตถาคต ด้วยบูชาอย่างยิ่ง ;** เพราะฉะนั้น อานนท์! (เธอทั้งหลาย) ในพระธรรมวินัยนี้ (พึงศึกษาว่า) เราทั้งหลายจักเป็นผู้ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ปฏิบัติชอบยิ่ง มีปกติประพฤติตามธรรมอยู่, อานนท์! เธอทั้งหลาย พึงศึกษาอย่างนี้แล."

เพราะเหตุนี้ ท่านพระสิริมังคลาจารย์ จึงได้อรรถาธิบายพระพุทธดำรัสนี้ ในหนังสือมังคลัตถทีปนี ข้อ ๖๙ ตอนที่ว่าด้วย **"การบูชา"** มีเนื้อความว่าที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงยกย่องสัมมาปฏิบัติ ว่าเป็นการบูชาพระพุทธองค์ที่สูงกว่าอามิสบูชา คือ ยิ่งกว่าการบูชาพระพุทธองค์ด้วยทรัพย์สิ่งของมากมายนัก ก็เพราะเหตุว่า **ถ้าพระพุทธองค์มิได้ตรัสได้อย่าง**

นี้แล้ว สืบต่อไปในอนาคต พระภิกษุทั้งหลายก็จักไม่เป็นผู้ปฏิบัติศีล และสมาธิให้บริบูรณ์ และก็จักไม่ปฏิบัติวิปัสสนาให้แก่กล้าพอที่จะเป็นเหตุปัจจัยแก่การบรรลุมรรคผลได้ต่อไป ก็จะได้แต่ชักชวนญาติโยมอุปัฏฐาก ให้ทำเพียงอามิสบูชาเท่านั้น นอกจากนี้ ท่านยังได้อธิบายเน้นไว้อีกว่า

ก็ชื่อว่า **อามิสบูชานั่น** ไม่อาจดำรงพระศาสนาไว้ชั่วกาลแม้เพียงดื่มยาคูอีกหนึ่ง, ความจริงวิหารพันหนึ่ง เช่น มหาวิหารก็ดี เจดีย์พันหนึ่ง เช่น มหาเจดีย์ก็ดี หาอาจดำรงพระศาสนาไว้ได้ไม่; ผู้ใดทำ, อานิสงส์ก็มีแก่ผู้นั้นเท่านั้น. ส่วน**สัมมาปฏิบัติ** เป็นบูชาสมควรแก่พระศาสดา. เพราะสัมมาปฏิบัตินั้น พระองค์โปรดด้วย สามารถดำรงพระศาสนาไว้ได้ด้วย.

แต่ทั้งนี้ท่านผู้ฟังพึงเข้าใจว่า **"อามิสบูชา"** คือการบูชาด้วยทรัพย์สิ่งของ หรือการบริจาคทานก็มีผลานิสงส์มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ทำให้บริบูรณ์ในทานกุศล ย่อมได้รับผลเป็นความเจริญรุ่งเรืองและสุขสมบูรณ์ด้วยมนุษย์สมบัติ สวรรค์สมบัติ และเป็น**ทานบารมี** ช่วยส่งให้ถึงนิพพานสมบัติ กล่าวคือ เป็นพื้นฐานและเป็นอุปการะแก่การบำเพ็ญบุญบารมีอื่นๆ ได้แก่ ศีลบารมี เนกขัมมบารมี เป็นต้น ให้เจริญยิ่งๆ ขึ้นไป เป็นพลวปัจจัยให้สามารถปฏิบัติพระสัทธรรม ให้ถึงมรรค ผล นิพพานได้สะดวก เพราะเหตุนั้น ท่านจึงได้แสดงนัยอันมาในอรรถกถามหาปรินิพพานสูตร ในหนังสือมังคลัตถทีปนี ข้อ ๗๐ มีข้อความตอนท้ายว่า

ฝ่ายคฤหัสถ์ผู้ทำเวร ๕ อกุศลกรรมบถ ๑๐ ไม่ชื่อว่าปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม แต่ผู้ใด เป็นผู้ทำให้บริบูรณ์ในสรณะและศีล รักษาอุโบสถเดือนละ ๘ ครั้ง ให้ทาน ทำการบูชาด้วยของหอม และการบูชาด้วยมาลา บำรุงมารดาบิดา และสมณพราหมณ์ผู้ทรงธรรม ผู้นี้จึงเป็นผู้ชื่อว่า ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม.

แต่ถ้าเป็นเพียงการบูชาพระพุทธเจ้า หรือพระรัตนตรัยด้วยอามิสทาน แม้ด้วยการสร้างมหาวิหาร หรือมหาเจดีย์อุทิศถวาย แต่ย่อหย่อนหรือขาดการปฏิบัติบูชาแล้ว เพียงอามิสบูชาเท่านั้นย่อมไม่อาจดำรงพระศาสนาไว้ได้ ส่วน**การบูชาด้วยการศึกษาสัมมาปฏิบัติ** โดยทาง**ทานกุศล ศีลกุศล** และ**ภาวนากุศล** ให้เจริญขึ้นเป็น**ศีล สมาธิ ปัญญา** ให้ถึง **อธิศีล อธิจิต อธิปัญญา ปฐมมรรค มรรคจิต มรรคปัญญา** อันเป็นเหตุปัจจัยให้ถึง**ธรรมโคตรภู พระโสดา พระสกิทาคามี พระอนาคามี พระอรหัต** และ/หรือ **ถึงตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า** อันเป็นการสร้างพระในใจตน **เป็นต้นเท่านั้นที่จักดำรงพระพุทธศาสนาไว้ได้** พระพุทธองค์จึงทรงสรรเสริญการปฏิบัติบูชา ยิ่งกว่า แต่เพียงการบูชาด้วยอามิสเท่านั้น

เพราะเหตุนั้น ณ โอกาสนี้ อาตมภาพจึงจักได้กล่าวถึง **"วิธีสร้างพระในใจตน"** อันเป็นการปฏิบัติบูชา ด้วยการศึกษาสัมมาปฏิบัติ เพื่ออบรมกาย วาจา และใจ ให้เป็น **"พระ"** ให้มีพระพุทธรัตนะ พระธรรมรัตนะ และพระสังฆรัตนะ อยู่ในใจตน อันเป็นคุณธรรมที่ประเสริญสูงสุด อยู่ ณ ภายในจิตใจของตน โดยทางศีล

สมาธิ และปัญญา ต่อไป

วิธีสร้างพระในใจตน ด้วยการศึกษาสัมมาปฏิบัติโดยทางศีล สมาธิ และปัญญา ให้ถึง **อธิศีล** คือ ศีลอันยิ่ง **อธิจิต** คือ จิตอันยิ่ง และ**อธิปัญญา** คือ ปัญญาอันยิ่ง นั้นมีดังนี้

๑.**อธิศีลสิกขา** คือ การศึกษาอบรมความประพฤติปฏิบัติอย่างสูง ทางกาย และทางวาจา ด้วยความสังวรระวัง ให้ความประพฤติปฏิบัติตนถูกต้องตามทำนองคลองธรรม คือ ถูกต้องตามพระธรรมวินัย เพื่อประคับประคองความประพฤติปฏิบัติของตนให้บริสุทธิ์ คือให้เรียบร้อยดี ไม่มีโทษ ไม่เป็นความเบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ให้เป็นไปเพื่อความไม่มีวิปฏิสาร คือให้ไม่มีความเดือดร้อนใจ และให้เป็นพื้นฐานแก่การฝึกอบรมอธิจิต คือ จิตอันยิ่ง ต่อไปด้วย

คฤหัสถ์ อุบาสก อุบาสิกา พึงเป็นผู้รักษาศีลอย่างต่ำศีล ๕ หรือสูงขึ้นไปถึงศีล ๘ ให้บริสุทธิ์ สามเณรพึงเป็นผู้รักษาศีล ๑๐ และพระภิกษุพึงเป็นผู้รักษาศีล ๒๒๗ ให้บริสุทธ์ด้วยความสังวรระวังความประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระธรรมวินัยพุทธบัญญัติ ให้เป็น**ปาริสุทธิศีล** คือ ศีลอันเป็นเหตุให้บริสุทธิ์หมดจด ๔ ประการ ได้แก่ **ปาฏิโมกขสังวรศีล** คือ ความสำรวมในพระปาฏิโมกข์ ๑ **อินทรียสังวรศีล** คือ ความสำรวมอินทรีย์ ๖ ได้แก่ การสำรวมตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ เมื่อมีรูป เสียง กลิ่น รส สัมผัสทางกาย และธรรมารมณ์มากระทบ ก็ไม่เคียดแค้นชิงชังในอารมณ์ที่ไม่น่ารัก และไม่หลงสยบติดอยู่ในอารมณ์ที่น่ารัก ๑ **อาชีวปาริสุทธิศีล** คือ การเลี้ยงชีพโดยทางที่ชอบธรรม ไม่กบฏคดโกงเขาเลี้ยงชีวิต ๑ และ **ปัจจยสันนิสิตศีล** คือ พิจารณาก่อนบริโภคปัจจัย ๔ ได้แก่ จีวร

บิณฑบาต เสนาสนะ และเภสัช อีก ๑

ผู้ใดศึกษา ทำความเข้าใจเหตุและผลที่พึงรักษาศีลให้บริสุทธิ์ ระเบียบวิธีการปฏิบัติในการรักษาศีลให้บริสุทธิ์ ให้ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม คือ ให้ถูกต้องตามพระธรรมวินัย อันพระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ดีแล้ว และประพฤติปฏิบัติตนทางกาย และทางวาจาให้บริสุทธิ์ คือ ให้เรียบร้อยดี ไม่มีโทษ ให้เป็นไปเพื่อความไม่มีวิปฏิสาร คือ ให้ไม่มีความเดือดร้อนใจ และให้เป็นพื้นฐานแก่การอบรมอธิจิต คือ จิตอันยิ่ง ผู้นั้นชื่อว่า **ผู้ศึกษาสัมมาปฏิบัติ** ด้วย**อธิศีลสิกขา**

เมื่อความประพฤติปฏิบัติทางกาย วาจา บริสุทธิ์และสงบไปถึงใจ ด้วยอธิศีลสิกขา จึงชื่อว่าเป็น**ศีลวิสุทธิ** คือความหมดจดแห่งศีล ซึ่งจะเป็นอุปการะสำคัญแก่การเจริญสมถวิปัสสนาต่อไป

ผลของการปฏิบัติอธิศีลสิกขา คือ ความประพฤติปฏิบัติทางกาย และวาจา ที่บริสุทธิ์ คือที่เรียบร้อยดี ไม่มีโทษ และที่สงบไปถึงจิตใจด้วย จึงเป็นคุณธรรมณ ภายในจิตใจของพระผู้ประเสริฐนี้เป็นวิธีสร้างพระในใจตน ข้อที่ ๑

๒.**อธิจิตสิกขา** คือ การศึกษาอบรมจิตใจให้สงบ ให้หยุดให้นิ่ง เป็นสมาธิแนบแน่นมั่นคง ถึงเกิดองค์คุณเครื่องกำจัดกิเลสนิวรณ์เครื่องเศร้าหมองแห่งจิตใจ และอุปสรรคขวางกั้นปัญญา ให้จิตใจบริสุทธิ์ผ่องใส อ่อนโยน ควรแก่งานอบรมอธิปัญญา คือ ปัญญาอันยิ่งต่อไป

เหตุและผลของการอบรมจิตใจให้เป็นสมาธิแนบแน่นมั่นคง หลักธรรมและวิธีการอบรมจิตใจให้สงบ ให้หยุด ให้นิ่ง เป็นสมาธิแนบแน่นมั่นคง ที่มีประสิทธิภาพสูง ถึงเกิดองค์คุณ หรือองค์แห่งฌาน เครื่องกำจัดกิเลสนิวรณ์ให้จิตใจบริสุทธิ์ผ่องใส อ่อนโยน ควรแก่งานอบรมปัญญาอันยิ่งนั้น อาตมภาพได้บรรยายไปแล้ว "เรื่องหาบุญได้ ใช้บุญเป็น (ตอนที่ ๒)" เมื่อวันอาทิตย์ ที่ ๑๘ ตุลาคม ที่ผ่านมานี้ จึงจะไม่กล่าวรายละเอียดวิธีการปฏิบัติเบื้องต้นนั้นซ้ำอีก ณ โอกาสนี้ อาตมภาพจักได้กล่าวแนวทางศึกษาสัมมาปฏิบัติอธิจิตสิกขา คือ การศึกษาอบรมจิตอันยิ่ง

ให้ถึงความหมดจดแห่งจิต ชื่อว่า **จิตตวิสุทธิ** อันเป็นวิธีสร้างพระในใจตนขั้นที่ ๒ และเป็นบาทฐานของวิปัสสนาต่อไป

เมื่อครั้งที่แล้วอาตมภาพได้บรรยายถึงวิธีเจริญภาวนาสมาธิเบื้องต้น ที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำ **พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร)** ได้ปฏิบัติถึงธรรมกาย ตามรอยบาทพระพุทธองค์ และได้สั่งสอนศิษยานุศิษย์เป็นเนติแบบแผน ทั้งในขั้นสมถะและวิปัสสนากัมมัฏฐานไว้ และได้สั่งสอนถ่ายทอดสืบต่อๆ กันมาจนถึงปัจจุบัน ปรากฏเป็นผลดีแก่ผู้ศึกษาและปฏิบัติด้วยอิทธิบาทธรรม ให้สามารถเจริญปัญญาจากการที่ได้ทั้งเห็นและทั้งรู้สภาวธรรมและสัจธรรมตามที่เป็นจริง ได้สะดวก และให้ผลแก่การดำเนินชีวิตเป็นความเจริญและสันติสุข เป็นที่ประจักษ์ตาและประทับใจแก่ศิษยานุศิษย์ผู้ตั้งใจปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ตามพระสัทธรรมของพระพุทธเจ้านี้อย่างกว้างขวาง โดยมีหลักในการปฏิบัติภาวนาในขั้นต้นนี้ ๓ ประการ คือ การใช้**วิธีเพ่งกสิณแสงสว่าง** ที่ได้ถึงอุคคหนิมิต คือเห็นนิมิตเป็นดวงใสติดตา มาใช้เป็นบริกรรมนิมิตสำหรับผู้ฝึกปฏิบัติใหม่ โดย**ให้นึกเห็นเครื่องหมายนิมิต** หรือ**เป็นดวงแก้วกลมใสด้วยใจ** นี้ประการ ๑ ให้กำหนดบริกรรมภาวนา คือให้นึกท่องในใจ **"สัมมาอะระหัง ๆ ๆ"** ตรงกลางของกลางจุดเล็กใสกลางดวงกลมใสนั้นอีกทีหนึ่ง พร้อมกับนึกน้อมพระพุทธคุณ คือ พระปัญญาคุณ และพระวิสุทธิคุณของพระพุทธเจ้า จากคำว่าสัมมาอะระหัง นั้นมาสู่ใจตน เป็น**พุทธานุสติ** อีกโสดหนึ่งด้วย นี้ประการ ๑ และให้กำหนดฐานที่ตั้งของใจตรงศูนย์กลายกายฐานที่ ๗ เหนือระดับสะดือ ๒ นิ้วมือนั้น เป็นจุดที่อยู่เหนือที่สุด และที่ตั้งต้นลมหายใจเข้าออก เพียง ๒ นิ้วมือ ให้ผู้ปฏิบัติภาวนาได้มีสติพิจารณาเห็นลมหายใจเข้าออก เป็น**อานาปานสติ** อีกประการ ๑

ที่ศูนย์กลางกายตรงนี้ ยังเป็นที่ตั้ง **"กำเนิดธาตุธรรมเดิม"** ซึ่งมีมาตั้งแต่เมื่อมาตั้งปฏิสนธิวิญญาณในมดลูกมารดา และเจริญวัยเป็นกายและใจของมนุษย์หยาบ หรือกายเนื้อนั่นเอง ตรงกลางกำเนิดธาตุธรรมเดิมนี้แหละ เป็นที่ตั้งของธาตุละเอียดของ **"กาย-ใจ"** และ **"ดวงธรรม" ที่ทำให้เป็นกาย**จากกายสุดหยาบ คือกายมนุษย์ต่อๆ ไปจนสุดละเอียด ถึงกายธรรม คือ **"ธรรมกาย"** ที่ใสบริสุทธิ์และมีรัศมีสว่าง นี่แหละคือ **"พระในใจตน"** ซึ่งผู้ใดปฏิบัติภาวนาได้เข้าถึง ได้รู้ ได้เห็น และได้เป็นธรรมกายนี้แล้ว เป็นความสงบสุขยิ่งนัก และยังให้สามารถอบรมปัญญา คือ พิจารณาเห็นสภาวธรรมและ สัจธรรมตามที่เป็นจริงได้ด้วยการที่ได้ทั้งเห็นและทั้งรู้ได้เป็นอย่างดี เป็นเหตุให้เจริญสติสัมปชัญญะด้วยปัญญาอันเห็นชอบในทางเจริญและทางเสื่อมของชีวิต ให้รู้บาป–บุญ คุณ–โทษ กฎแห่งกรรมได้อย่างละเอียดชัดเจน และกว้างขวาง และสามารถยังประโยชน์ตนประโยชน์ท่านผู้อื่นให้สำเร็จได้มากมายนัก ผู้ปฏิบัติ ได้เข้าถึง ได้รู้–เห็น และได้เป็นธรรมกายตามรอยบาทพระพุทธองค์เช่นนี้แล้ว ย่อมประจักษ์ในคุณค่าอย่างลึกซึ้งของการปฏิบัติพระสัทธรรมนี้ด้วยตนเอง เป็น **ปจฺจตฺตํ เวทิตพฺโพ วิญฺญูหิ** คือ **อันวิญญูชนพึง**

รู้แจ้งเห็นแจ้งเฉพาะตน คำว่า "วิญญูชน" ณ ที่นี้ หมายถึง **ผู้รู้จริงจากการศึกษาสัมมาปฏิบัติ โดยอธิศีลสิกขา อธิจิตสิกขา และอธิปัญญาสิกขา อันมีนัยอยู่ในอริยมรรคมีองค์ ๘ เท่านั้น มิใช่ผู้รู้ที่สักว่าเรียนรู้จากตำรา หรือ ฟังเขามาเท่านั้น** นี้ตรงกับการศึกษาวิจัยอย่างมีระบบ ด้วยการพิสูจน์ทดลองตามทางวิทยาศาสตร์ ที่ชื่อว่า "Experimental Research" ที่ให้สามารถได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ที่เชื่อถือได้ และที่ตรงประเด็น อย่างสมบูรณ์นั่นเอง การศึกษาสัมมาปฏิบัติในทางพระพุทธศาสนาจึงเป็นวิธีการศึกษาวิจัยด้วยการพิสูจน์ทดลองโดยทางการปฏิบัติอย่างมีระบบ ตามหลักวิทยาศาสตร์ที่พระพุทธองค์ได้ทรงปฏิบัติ จนได้บรรลุพระอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณ คือ พระญาณเครื่องตรัสรู้อันยิ่ง มากว่า ๒๕๘๖ ปีแล้ว นี้คือของจริงในพระพุทธศาสนา พระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้านั้น เป็น **สนฺทิฏฺฐิโก** คือ เป็นธรรมที่ผู้ได้ศึกษาและปฏิบัติดีแล้ว พึงรู้เห็นได้ด้วยตน เป็น **โอปนยิโก** คือเป็นธรรมที่ควรน้อมเข้ามาใส่ (ไว้ในใจ) ตัว **เอหิปสฺสิโก** คือเป็นธรรมที่ควรกล่าวกะผู้อื่นว่า ท่านจงมาดูเถิด หรือควรแนะนำให้ผู้อื่นมาทดลองปฏิบัติดูให้รู้เห็นด้วยตัวเขาเอง

นี้เป็นวิธีศึกษาสัมมาปฏิบัติเพื่อสร้างพระในใจตน โดยทางศีล สมาธิ ปัญญา ถึงอธิศีล อธิจิต อธิปัญญา ต่อๆ ไปตามลำดับ **ผู้สนใจในการศึกษา และปฏิบัติธรรมที่ให้ผลอย่างคุ้มค่า โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ เพื่อสร้างพระในใจตน เพื่อนำชีวิตตนไปสู่ความเจริญ และสันติสุข** และ**ถึงความพ้นทุกข์ได้จริง** ก็ขอเชิญไปฝึกอบรมพระกัมมัฏฐาน รุ่นที่ ๓๖ ปลายปีนี้ **ระหว่างวันที่ ๑-๑๔ ธันวาคม นี้ ได้ที่วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม ใน สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง **ระหว่างวันที่ ๔-๖ ธันวาคม จะเป็นการเจริญจิตตภาวนาเพื่อถวายพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงคุณประเสริฐของเราด้วย** จึงขอเชิญสาธุชนทุกท่าน ไปเข้าร่วมฝึกอบรมและปฏิบัติภาวนาธรรม **"เพื่อสร้างพระในใจตน"** โดยทั่วหน้ากัน สำหรับญาติโยมชายหญิงขอให้แต่งกายด้วยเสื้อผ้าชุดขาว ถือศีล ๘ ตลอดระยะเวลาที่อยู่ฝึกอบรมภาวนาธรรมด้วย ติดต่อขอทราบรายละเอียดและสมัครเข้ารับการอบรมได้ที่ **สำนักงานมูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** ศาลาการเปรียญ วัดสระเกศ ราชวรมหาวิหาร กรุงเทพฯ โทรศัพท์หมายเลข ๖๒๑-๑๒๓๕-๖ หรือที่ **ประชาสัมพันธ์วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม** อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี โทรศัพท์หมายเลข (๐๓๒) ๒๕๕-๖๕๒ ต่อ ๒๒๐ ได้ทุกวัน ระหว่างเวลาทำงาน ส่วนพระภิกษุ จดหมายขอสมัครเข้ารับการอบรมไปที่ เจ้าอาวาสวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี ๗๐๑๓๐

ขอความสุขสวัสดี จงมีแด่ท่านสาธุชนทุกท่าน.

เจริญพร

ปกิณกธรรม

การบริหารวัด

โดย พระมหาเสริมชัย ชยมงฺคโล ป.ธ. ๖

เจ้าอาวาสวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

บทนำ ความหมายของ "การบริหาร" (Administration)

ตอนที่ ๑ ความหมายของการบริหารโดยทั่วไป

การบริหาร หมายถึง **การปกครอง** (Government) **การดูแลรักษาหมู่คณะ** และ**การดำเนินงานหรือการจัดการ** (Management) **กิจกรรมต่าง ๆ ของหมู่คณะ หรือองค์กรต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปตามนโยบาย** (Policy) และ**วัตถุประสงค์** (Purposes/Objectives) **ขององค์กรนั้น ๆ ด้วยดี มีประสิทธิภาพ** (Efficiency)

การบริหารองค์กรต่าง ๆ จึงเป็นงานในหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับ

๑. **การปกครองบังคับบัญชา** (Supervision and Control) **การพิจารณาวินิจฉัย** (Consideration) **การตัดสินใจ** (Decision) และ**การสั่งงาน** (Command/Ordering) ตามลำดับชั้นในสายการบังคับบัญชา (Chain of Command) ของแต่ละองค์กร หรือ หน่วยงาน (Organization) ในระดับต่าง ๆ

๒. **การกำหนดวัตถุประสงค์** (Objectives) การวางแนวนโยบาย (Policy) การจัดลำดับความสำคัญเร่งด่วน (Priority) ของโครงงาน การวางแผนและการบริหารโครงงาน (Project

Planning and Administration) อันเป็นกิจกรรมขององค์กร หรือหน่วยงานในระดับต่างๆ การแบ่งงาน (Division of Works) และการมอบหมายอำนาจหน้าที่การงาน (Delegation of Authority) การจัดการ (Management) ตามแผนงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์และนโยบายที่กำหนดไว้ให้ได้ผล คือ "ประสิทธิผล" (Effectiveness) ดี อย่างมี "ประสิทธิภาพ" (Efficiency) สูง

และรวมทั้ง **การตรวจงาน** (Inspection) **การติดตามผล** (Follow-up) และ **การประเมินผลงาน** (Evaluation) **การรายงาน** (Reporting) **การติดต่อสื่อสาร** (Communication) และ **การประชาสัมพันธ์** (Public Relations)

๓. **การจัดการทางด้านบุคลากร** (Personnel Management) **การเงินหรือการคลัง** (Financial Management) และ **ทรัพย์สิน** (Assets) ขององค์กรหรือหน่วยงานแต่ละระดับ

เครื่องวัดผลของการบริหารงาน (Administrative Measurement) ก็คือ **"ประสิทธิภาพ"** (Efficiency) **ซึ่งหมายความถึง *อัตราส่วน* แห่งค่าลงทุน** (Investment Value) **ต่อประสิทธิผล** (Effectiveness) **ของการบริหารงานของนักบริหาร หรือหน่วยงานหนึ่ง**

เมื่อเทียบกับ *อัตราส่วน* แห่งค่าลงทุน *ต่อ* ประสิทธิผลของการบริหารงาน *อย่างเดียวกัน* ของนักบริหาร หรือหน่วยงานเดียวกัน แต่ *ต่างระยะเวลากัน* หรือ

เมื่อเทียบกับ *อัตราส่วน* แห่งค่าลงทุน *ต่อ* ประสิทธิผลของการบริหารงาน *อย่างเดียวกัน* ของนักบริหารอีกคนหนึ่ง หรือของอีกหน่วยงานหนึ่ง

กล่าวอีกนัยหนึ่ง **การบริหารงานที่ได้ผลสำเร็จ มีประสิทธิภาพสูง** คือ **การบริหารงานที่ได้ผลผลิต** หรือ **ผลงานที่ทำได้สำเร็จด้วยดีมาก ด้วยต้นทุน** หรือ**ค่าลงทุนที่ต่ำที่สุด** ซึ่งก็หมายความว่า **นักบริหารที่ดีก็จะต้องรู้จักเลือกใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงที่สุด อย่างประหยัดที่สุด** และ **ให้ได้ผลงานที่ดีมากที่สุดนั่นเอง**

ตอนที่ ๒
ความหมายของการบริหารในทางพระพุทธศาสนา

หมายถึง **การดูแลรักษาตนเอง** เรียกว่า **"กายบริหาร"** ไปจนถึง**การปกครอง ดู แล รักษา หมู่คณะภายในวัด** อันได้แก่หมู่พระภิกษุ ชื่อว่า "พระสงฆ์" และสามเณร อุบาสก อุบาสิกา ฆราวาส ที่มีที่อยู่หรือพำนักอยู่ในวัด รวมทั้งการจัดการกิจการของวัด เรียกว่า **"การบริหารวัด"**, และ **"การปกครองคณะสงฆ์"**[๑] ในสังฆมณฑลทั่วประเทศ

ความจริง *"สังฆมณฑล"* นับตั้งแต่ส่วนย่อยคือวัด ถึงส่วนรวมคือคณะสงฆ์ไทยหมดทั่วทั้งประเทศ ย่อมประกอบด้วย

๑. **ศาสนบุคคล** ได้แก่ พระภิกษุสามเณร ผู้อยู่ในวัดหรือชุมชนเดียวกัน แต่เฉพาะพระภิกษุ ๒-๓ รูป ชื่อว่า **"คณะภิกษุ"**, พระภิกษุตั้งแต่ ๔ รูปขึ้นไป ชื่อว่า **"หมู่ภิกษุ"**, เมื่ออยู่ร่วมกัน หรือทำสังฆกรรมร่วมกัน ชื่อว่า **"สงฆ์"**, หมู่ภิกษุสงฆ์หลายหมู่รวมกัน ทั้งตำบล อำเภอ จังหวัด ภาค และ/หรือ ทั่วทั้งประเทศ ชื่อว่า **"คณะสงฆ์"**. เพราะเหตุนั้น พระราชบัญญัติที่ออกมาบังคับใช้ในเรื่องเกี่ยวกับพระภิกษุสงฆ์ทั่วทั้งประเทศ จึงชื่อว่า **"พระราชบัญญัติคณะสงฆ์"** ด้วยประการฉะนี้

๒. **ศาสนธรรม** ก็คือพระสัทธรรมคำสั่งสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อันประกอบด้วยพระธรรมและพระวินัยอันพระพุทธเจ้าตรัสไว้ดีแล้ว ซึ่งนับเป็นธรรมนูญการปกครองของพระภิกษุ คณะภิกษุ หมู่พระภิกษุ คือสงฆ์ และคณะสงฆ์ จะพึงต้องปฏิบัติตาม เพื่อยังประโยชน์ตนประโยชน์ท่าน (ผู้อื่น) ให้สำเร็จด้วยดี กล่าวคือ

ก. **การบริหารตน เพื่อสลัดตนออกจากทุกข์ทั้งปวง และ เพื่อทำนิพพานให้แจ้งเฉพาะตน** ตามระดับภูมิธรรมที่ปฏิบัติได้ และ**ดำรงตนอยู่ในฐานะของพระผู้ประเสริฐ และสมณะผู้สงบ เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น**

ข. **การบริหารหมู่คณะ** ทั้งภายในสังฆมณฑลย่อย คือวัด และกว้างใหญ่ขึ้นไปเป็นลำดับตามพระธรรมพระวินัย และตามกฎหมาย กฎระเบียบข้อบังคับของมหาเถรสมาคม และ

ค. **การเผยแพร่พระสัทธรรมของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แก่ประชาชนโดยทั่วไป** ตามภูมิธรรมภูมิปัญญาของแต่ละท่านจะพึงทำได้ เพื่อประโยชน์สุขของสาธุชนหมู่ใหญ่ผู้สนใจในการศึกษาสัมมาปฏิบัติ

๓.**ศาสนสถานและศาสนวัตถุหรือศาสนสมบัติ** ได้แก่ วัดและทรัพย์สินต่างๆ ทั้งสังหาริม-

---

[๑] *"การปกครองคณะสงฆ์" ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ.๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ.๒๕๓๕, มาตรา ๒๐, ๒๐ ทวิ และ ๒๑.*

ทรัพย์ และอสังหาริมทรัพย์ อันเป็นของวัดหรือเป็นของหมู่พระภิกษุสามเณรโดยส่วนรวม

๔. **ศาสนพิธี** ได้แก่ กุศลพิธี บุญพิธี ทานพิธี ต่างๆ เป็นต้น อันเป็นส่วนช่วยจรรโลงพระพุทธศาสนา ดุจเดียวกันกับเปลือกและกระพี้รักษาแก่นไม้ฉะนั้น

คำว่า **"การบริหารวัด"** จึงมีความหมายกว้าง **ทั้งการดูแลรักษาตน การปกครอง ดูแล รักษา หมู่คณะ คือพระภิกษุสงฆ์ทั้งวัด** รวมทั้ง**สามเณร** และ**คฤหัสถ์ที่มีที่อยู่หรือพำนักอยู่ในวัด** และ**ทั้งการจัดการกิจการของวัด** ซึ่งจะมีทั้งกิจกรรมต่างๆ พิธีกรรมต่างๆ และการจัดการทางด้านการเงินและทรัพย์สินอื่นๆ ของวัด อันเป็นของส่วนรวมของพระภิกษุทั้งวัด

ณ ที่นี้จะกล่าวแต่เฉพาะเรื่อง **"การบริหารวัด"** ซึ่งประกอบด้วยทั้ง**การปกครอง ดูแล รักษา หมู่คณะ ทั้งบรรพชิต** และ **คฤหัสถ์ที่มีที่อยู่หรือพำนักอยู่ในวัด และทั้งการจัดการกิจการของวัด** ซึ่งจะมีทั้งกิจกรรม พิธีกรรม การเงิน และทรัพย์สินของวัด ซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย[๑] โดยเจ้าอาวาสเป็นผู้แทนของวัดในกิจการทั่วไป[๒] เป็นสำคัญ

เพราะฉะนั้น **"ผู้บริหารวัด"** ก็คือ **"เจ้าอาวาส"** ประจำแต่ละวัดนั่นเอง เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบตามกฎหมายดังต่อไปนี้

๑) เจ้าอาวาส มีหน้าที่ดังต่อไปนี้[๓]

๑.๑ บำรุงรักษาวัด จัดกิจการและศาสนสมบัติของวัดให้เป็นไปด้วยดี

๑.๒ ปกครองและสอดส่องให้บรรพชิต และคฤหัสถ์ที่มีที่อยู่หรือพำนักอาศัยอยู่ในวัดนั้นปฏิบัติตามพระธรรมวินัย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบหรือคำสั่งของมหาเถรสมาคม

๑.๓ เป็นธุระในการศึกษาอบรม และสั่งสอนพระธรรมวินัยแก่บรรพชิต และคฤหัสถ์

๑.๔ ให้ความสะดวกตามสมควรในการบำเพ็ญกุศล

๒) เจ้าอาวาส มีอำนาจดังต่อไปนี้[๔]

๒.๑ ห้ามบรรพชิต และคฤหัสถ์ซึ่งมิได้รับอนุญาต ของเจ้าอาวาสเข้าไปอยู่อาศัยในวัด

๒.๒ สั่งให้บรรพชิต และคฤหัสถ์ ซึ่งไม่อยู่ในโอวาทของเจ้าอาวาส ออกไปเสียจากวัด

๒.๓ สั่งให้บรรพชิต และคฤหัสถ์ ที่มีที่อยู่หรือพำนักอาศัยในวัด ทำงานภายในวัด หรือให้ทำทัณฑ์บน หรือให้ขอขมาโทษ ในเมื่อบรรพชิตหรือคฤหัสถ์ในวัดนั้นประพฤติผิดคำสั่งเจ้าอาวาส ซึ่งได้สั่งโดยชอบด้วยพระธรรมวินัย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งของมหาเถรสมาคม

---

[๑] *วัดมีฐานะเป็น "นิติบุคคล" ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์, เรื่องเดียวกัน, มาตรา ๓๑.*
[๒] *พระราชบัญญัติคณะสงฆ์, เรื่องเดียวกัน, มาตรา ๓๑.*
[๓] *พระราชบัญญัติคณะสงฆ์, เรื่องเดียวกัน, มาตรา ๓๗.*
[๔] *พระราชบัญญัติคณะสงฆ์, เรื่องเดียวกัน, มาตรา ๓๘.*

ตอนที่ ๓
ธรรมนูญการปกครอง ของพระภิกษุสามเณร

พระภิกษุสงฆ์ มีฐานะพิเศษจากคฤหัสถ์ คือมีพระธรรมวินัย เป็นธรรมนูญการปกครองการบริหารโดยเฉพาะ อีกต่างหากจากตัวบทกฎหมายของบ้านเมือง กล่าวคือพระภิกษุ รวมทั้งสามเณรทุกรูป ต้องอยู่ภายใต้พระธรรมวินัยพุทธบัญญัติ ต้องปฏิบัติตามพระธรรมวินัย โดยมี**วัตถุประสงค์สำคัญ** เพื่อ

สลัดตนออกจากทุกข์ทั้งปวง และเพื่อทำพระนิพพานให้แจ้ง ตามที่ได้เปล่งวาจาขอบรรพชาอุปสมบทต่อ **พระอุปัชฌาย์ อาจารย์** (พระกรรมวาจาจารย์ และพระอนุสาวนาจารย์) และหมู่พระภิกษุคือ**สงฆ์** ในปริมณฑลพิธี ว่า

"สพฺพทุกฺขนิสฺสรณ นิพฺพานสจฺฉิกรณตฺถาย"

"เพื่อสลัดตนออกจากทุกข์ทั้งปวง และเพื่อทำนิพพานให้แจ้ง"

ธรรมนูญการปกครองพระภิกษุสงฆ์ ใน**พระธรรมวินัยนี้** คือในพระพุทธศาสนานี้ แยกกล่าวโดยย่อได้ ๔ ประการ คือ

๑) การบริหารตน

นับตั้งแต่การดูแล รักษากายของตน ชื่อว่า**"กายบริหาร"** ถึงการรักษาความประพฤติปฏิบัติของตนทางไตรทวาร คือทางกาย ทางวาจา และทางใจ **ตามพระธรรมพระวินัย เพื่อให้งดงามพร้อมด้วยสีลาจารวัตร ให้สงบ เรียบร้อยดี ไม่มีโทษ และให้บริสุทธิ์จากอำนาจของกิเลส อวิชชา ตัณหา อุปาทาน เหตุแห่งทุกข์** และ**เพื่อทำพระนิพพานให้แจ้ง** นี้เรียกว่า **"การบริหารกาย วาจา และการ บริหารจิต"**

การบริหารตน นี้ ของพระมีความแตกต่างอย่างชัดเจนจากของคฤหัสถ์ กล่าวคือ

ก. **"กายบริหาร"**

คือ **การดูแลรักษากายตน มีการทำความสะอาดร่างกาย** และ**การแต่งตัว** เป็นต้น

ของพระภิกษุ พึงต้องปฏิบัติ ตามพระวินัยพุทธบัญญัติที่มีมาแต่สมัยพุทธกาลจนถึงทุกวันนี้ เพื่อความสะอาด เรียบร้อย และเพื่อความสงบกาย สงบวาจา และสงบใจ พึงเป็นไปเพื่อระงับกามฉันทะ คือความกำหนัดยินดีในรูป เสียง กลิ่น รส และสิ่งสัมผัสทางกาย (โผฏฐัพพะ) เช่น ไม่พึงไว้ผมยาว, ไม่พึงนุ่งห่มอย่าง

คฤหัสถ์, ถ่ายอุจจาระแล้ว เมื่อน้ำมีอยู่พึงชำระด้วยน้ำ, ภิกษุต้องชำระฟัน (สมัยก่อนต้องใช้ไม้ชำระฟัน-สมัยนี้ต้องแปรงฟัน)

ของคฤหัสถ์ ปฏิบัติได้ตามอำเภอใจของตน ตามขนบธรรมเนียมประเพณี และย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามยุคตามสมัยของสังคมชาวโลก ที่ยอมรับหรือนิยมกัน เช่น ผู้ชายก็แต่งให้หล่อให้โก้ ผู้หญิงก็แต่งให้สวยเก๋ หรือดึงดูดเพศตรงข้าม ตามสมัยนิยม และมีแนวโน้มที่เป็นไปเพื่อกระตุ้นหรือส่งเสริมกามฉันทนิวรณ์ คือให้เกิดความหลงรัก หลงกำหนัด ยินดี ติดใจ ในรูป เสียง กลิ่น รส สิ่งสัมผัสทางกาย (โผฏฐัพพะ)

ข. "การบริหารกาย วาจา และการบริหารจิต"

คือ **การดูแลรักษากิริยามารยาททางกาย และทางวาจา และการอบรมรักษาจิตใจ**

ของพระภิกษุ **ซึ่งเป็นผู้เห็นภัยในวัฏสงสาร พึงต้องปฏิบัติตามพระธรรมพระวินัยพุทธบัญญัติ** (ทั้งที่มีมาในพระปาฏิโมกข์และนอกพระปาฏิโมกข์) รวมทั้ง**พึงต้องปฏิบัติตามขนบ**คือแบบอย่างอันภิกษุควรประพฤติปฏิบัติในกาลนั้นๆ ในที่นั้นๆ ในกิจนั้นๆ แก่บุคคลนั้นๆ เรียกว่า **"วัตร" ให้มีความสังวรระวังในศีล อินทรีย์** และ**สติสัมปชัญญะด้วยปัญญาอันเห็นชอบ (สัมมาทิฏฐิ) และความดำริชอบ (สัมมาสังกัปโป) ให้เป็นผู้มีวาจาชอบ (สัมมาวาจา) มีการงานชอบ (สัมมากัมมันโต)** และ**ให้เป็นผู้มีอาชีพชอบ (สัมมาอาชีโว)** อันเป็นไป**เพื่อความเพียรชอบ (สัมมาวายาโม) สติระลึกชอบ (สัมมาสติ)** และ**เพื่อความตั้งใจมั่นชอบ (สัมมาสมาธิ)** ชื่อว่า **"มัชฌิมาปฏิปทา"** คือ **อริยมรรคมีองค์ ๘ โดยมีวัตถุประสงค์หลักที่สำคัญ เพื่อกำจัดกิเลส อวิชชา ตัณหา อุปาทาน อันเป็นเหตุแห่งทุกข์ เพื่อสลัดตนออกจากทุกข์ทั้งปวง และเพื่อทำนิพพานให้แจ้ง** อันเป็นวัตถุประสงค์สูงสุดของพระพุทธศาสนา และ

ทั้งต้องปฏิบัติตามกฎหมายของบ้านเมืองตามกฎและระเบียบข้อบังคับของมหาเถรสมาคม อีกโสดหนึ่ง

ของคฤหัสถ์ โดยทั่วไปก็ต้องปฏิบัติตามกฎหมายของบ้านเมือง และพึงปฏิบัติตนอยู่ในวัฒนธรรม หรือขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีของสังคม ไม่เบียดเบียนชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน และเกียรติคุณความดีของผู้อื่น เพื่อความสงบเรียบร้อยของหมู่ชนที่อยู่ร่วมกันในสังคม ประเทศชาติ และในโลก **แต่ไม่มีวัตถุประสงค์หลักที่สำคัญเพื่อการกำจัดกิเลสเหตุแห่งทุกข์ และเพื่อถึงมรรค ผล นิพพาน โดยทางมัชฌิมาปฏิปทา คืออริยมรรคมีองค์ ๘ เหมือนพระภิกษุ ซึ่งนับเป็นผู้เห็นภัยในวัฏสงสาร**

คฤหัสถ์โดยมากจึงมีแนวโน้มที่จะดำเนินชีวิตไปด้วยอำนาจของกิเลส อวิชชา ตัณหา อุปาทาน อันเป็นเหตุแห่งทุกข์ และสั่งสมกิเลส เป็นอาสวะ หรืออนุสัยสะสมหมักดอง ตกตะกอนนอนเนื่องในจิตสันดานมากยิ่งขึ้น จึงชื่อว่า "ปุถุชน" ผู้หนาด้วยกิเลส

กล่าวโดยสรุป **พระภิกษุในพระธรรมวินัยนี้บริหารตนเพื่อ "ละ"** คือเพื่อละกิเลส อวิชชา ตัณหา อุปาทาน เหตุแห่งทุกข์ **เพื่อสลัดตนออกจากทุกข์ทั้งปวง เพื่อทำนิพพานให้แจ้ง** คือเพื่อ

ความบรรลุมรรคผล นิพพาน ที่สิ้นสุดแห่งทุกข์ทั้งปวง และที่เป็นบรมสุข

ส่วนฆราวาส หรือคฤหัสถ์ **ผู้ยังมิได้เรียนรู้พระสัทธรรมย่อม บริหารตนเพื่อ "เพิ่มพูนและสั่งสมอามิส" เพื่อบำรุงบำเรอความสุขของตนอย่างที่ชาวโลกนับถือกันว่าเป็นความสุข จึงตกอยู่ในอำนาจของกิเลส อวิชชา ตัณหา อุปาทาน และสั่งสมกิเลสหมักดองอยู่ในจิตสันดาน ชื่อ อาสวะ หรืออนุสัย อันเป็นเหตุแห่งความทุกข์ เพราะติดอยู่ในวัฏสงสาร** คือ **กิเลสวัฏ** (ความมีกิเลส) **กรรมวัฏ** (ทำกรรมชั่ว) **วิปากวัฏ** (ได้รับผลจากกรรมชั่วนั้น)

ทั้งนี้ พระภิกษุก็อย่าเพิ่งกระหยิ่มใจด้วยฐานะของนักบวชซึ่งเป็นประณีตเพศของตน และคฤหัสถ์ก็อย่าเพิ่งเสียใจด้วยหีนเพศของตน

ที่ข้าพเจ้ากล่าวนี้ กล่าวโดยฐานะของพระภิกษุตามพระธรรมพระวินัยนี้ คือ พระภิกษุที่มีปกติเห็นภัยในวัฏสงสารและปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ ปฏิบัติตรงตามพระธรรมวินัยที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ดีแล้ว ผู้ควรแก่นามว่า "พระ" คือ **ผู้ประเสริฐ** และว่า **"สมณะ"** คือ **ผู้สงบแล้ว หรือกำลังตั้งใจปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ ตั้งใจปฏิบัติตรงตามพระธรรมวินัยนี้เท่านั้น**

แต่ถ้า**พระภิกษุรูปใดทุศีลประพฤติปฏิบัติล่วงละเมิดพระธรรมพระวินัยเป็นอาจิณปฏิบัติไม่เอื้อเฟื้อต่อพระธรรมวินัย ก็มีฐานะไม่แตกต่างจากปุถุชนโดยทั่วไป และยังแถมจะได้รับทุกข์เพิ่มดังต่อไปนี้**

"ภิกษุทั้งหลาย เพราะว่าการที่เขาจะต้องตายหรือได้รับทุกข์เจียนตาย เนื่องจากเหตุที่เขาถูกบุรุษมีกำลังแข็งแรง เอาขอเหล็กอันร้อนเป็นเปลวไฟ ลุกโพลง มีแสงโชติช่วง กระชากปากให้เปิด แล้วโยนก้อนเหล็กแดงอันร้อนแรง ลุกโพลง มีแสงโชติช่วง เข้าไปในปาก หาได้เป็นเหตุให้เขาต้องเกิดใน อบาย ทุคคติ วินิบาตนรก ภายหลังแต่ความตาย เพราะการทำลายแห่งกายไม่

ส่วนการที่เขาเป็นคนทุศีล มีความเป็นอยู่ลามก ไม่สะอาด มีความประพฤติชนิดที่ตนเองนึกแล้วก็กินแหนงตัวเอง มีการกระทำที่ต้องปกปิดซ่อนเร้น ไม่ใช่สมณะ ที่ปฏิญญาว่าเป็นสมณะ ไม่ใช่คนประพฤติพรหมจรรย์ก็ปฏิญญาว่าประพฤติพรหมจรรย์ เป็นคนเน่าใน เปียกแฉะ มีสัญชาติหมักหมมเหมือนบ่อที่เทขยะมูลฝอย, แล้วยัง (มีความคิดที่จะ) บริโภคก้อนข้าวที่พวกกษัตริย์มหาศาล หรือพราหมณ์มหาศาล หรือคฤหบดีมหาศาล ถวายด้วยศรัทธานั้น ย่อมเป็นไปเพื่อความทุกข์ ไม่เกื้อกูลแก่เขา ตลอดกาลนาน ภายหลังแต่ความตายเพราะการทำลายแห่งกาย เขาย่อมเข้าถึง อบาย ทุคคติ วินิบาต นรก"[๑]

ส่วนฆราวาสหรือคฤหัสถ์

---

[๑] *พระไตรปิฎกบาลีฉบับสยามรัฐ เล่มที่ ๒๓, อังคุตตรนิกาย สัตตกนิบาต, ข้อ ๖๙, หน้า ๑๓๓-๑๓๔.*
(ตรัสแก่ภิกษุทั้งหลาย ที่โคนไม้แห่งหนึ่งในประเทศโกศล.
คำแปลจากหนังสือขุมทรัพย์จากพระโอษฐ์ ของกองตำราคณะธรรมทาน ไชยา, พ.ศ.๒๕๑๔ หน้า ๑๘-๑๙).

ใดที่ตั้งใจปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ปฏิบัติตรงตามพระธรรมวินัยที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ดีแล้วถึงความบรรลุธรรมตามสมควรแก่ธรรมปฏิบัติ ก็ยกภูมิจิตขึ้นสู่ความเป็น "พระอริยบุคคล" ได้ เป็นผู้ควรแก่สมญานามว่า "พระ" คือ ผู้ประเสริฐ เหมือนพระภิกษุสามเณรผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ หรือ ผู้ตั้งใจปฏิบัติชอบเช่นกัน

๒) การบริหารหมู่คณะ ที่มีที่อยู่หรือพำนักอยู่ในวัด

ได้แก่ การปกครองดูแลหมู่คณะทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์ที่มีที่อยู่หรือพำนักอยู่ในวัด ให้ปฏิบัติตามพระธรรมพระวินัยที่ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ดีแล้ว และตามกฎหมายของบ้านเมือง ตลอดทั้งกฎข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งของมหาเถรสมาคม

การบริหารหมู่คณะนี้ มีลักษณะเดียวกันกับการปกครองบังคับบัญชา (Supervision and Control) ตามลำดับชั้นในสายการบังคับบัญชา ให้สงบเรียบร้อย อยู่ในระเบียบวินัย กฎระเบียบข้อบังคับ การพิจารณาวินิจฉัย และทำการตัดสินใจ (Consideration and Decision Making) การสั่งงาน(Command) และการจัดการทางด้านบุคคลากร (Personnel Management) ขององค์กรสาธารณะ หรือเอกชนทั้งหลาย (Public/Private Organizations) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่คล้ายกันคือ เพื่อความเป็นอยู่ร่วมกัน ด้วยความเป็นระเบียบเรียบร้อยและสันติสุข

๓) การบริหารกิจกรรมของวัด

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การให้การศึกษา อบรม และเผยแพร่ธรรม อันเป็นกิจกรรมหลักของวัด และกิจกรรมอื่นๆ เช่น นวกรรม (การก่อสร้าง) และการสาธารณูปการ ที่จำเป็น การอำนวยความสะดวกในการบำเพ็ญกุศล การสังคมสงเคราะห์ ฯลฯ

การบริหารกิจกรรมของวัด ก็ย่อมจะประกอบด้วย การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objectives) การวางนโยบาย (Policy) การจัดลำดับความสำคัญเร่งด่วน (Priority) การวางแผนและการบริหารโครงงาน (Project Planning and Administration) การแบ่งงาน (Division of Works) และการมอบหมายหน้าที่การงาน (Delegation of Authority) การจัดการ (Management) ตามแผนงานรวมทั้งการตรวจงาน (Inspection) การติดตามผลงาน (Follow-up) และการประเมินผลงาน (Work Evaluation) การติดต่อสื่อสาร (Communication) และการประชาสัมพันธ์ (Pubic Relation) เพื่อให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ และนโยบายที่ได้มีหรือที่กำหนดไว้ให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพ (Efficiency) สูง คือให้ได้ประสิทธิผล (Effectiveness) มาก ในค่าลงทุนลงแรง (Investment) ที่ต่ำ กล่าวคือให้ได้ผลมากโดยประหยัด ในทำนองเดียวกันกับการบริหารกิจกรรมองค์กรสาธารณะหรือเอกชนทั้งหลาย (Public/Private Organizations) นั่นเอง

แต่มีความแตกต่างกันกับการบริหารกิจกรรมขององค์กรสาธารณะ หรือเอกชนอย่างชัดเจน ในข้อ "ประสิทธิผล" (Effectiveness) ตามวัตถุประสงค์ (Objectives) ที่มีหรือที่กำหนดไว้ กล่าวคือ

การบริหารกิจกรรมวัด มุ่งดำเนินกิจกรรมหลักที่สำคัญที่สุดของบรรพชิต คือการปฏิบัติไตรสิกขา เพื่ออบรมกาย วาจา และใจ ของตนเอง และของหมู่คณะ คือพระภิกษุสามเณรภายในวัดให้บริสุทธิ์ให้ห่างไกลจากกิเลสเครื่องเศร้าหมอง ให้ถึงความสันติสุข คือมรรค ผล นิพพาน อันเป็นเป้าหมายสูงที่สุดของพระพุทธศาสนา ตามระดับภูมิธรรมของแต่ละท่านจะปฏิบัติได้ และดำเนินกิจกรรมรองลงมา คือช่วยแนะนำ อบรม สั่งสอนสาธุชนผู้สนใจในการศึกษาสัมมาปฏิบัติ ให้ดำเนินไปในแนวทางแห่งความเจริญ และสันติสุข ไม่ไปในแนวทางแห่งความเสื่อมที่จะเป็นโทษ หรือความทุกข์เดือดร้อน โดยมิได้มุ่งผลประโยชน์ หรือลาภสักการะอันไม่เป็นธรรม และมิได้มุ่งประโยชน์สุขส่วนตนที่เกินจำเป็น เกินฐานะของบรรพชิต และการสงเคราะห์ประชาชนหรือสังคมตามกำลัง

โดยมีพระธรรมวินัยเป็นธรรมนูญการปกครองการบริหารตน และหมู่คณะ เป็นเครื่องกลั่นกรองกาย วาจา ใจที่ละเอียดประณีตให้บริสุทธิ์ และให้สงบ เพิ่มพิเศษจากกฎหมายของบ้านเมือง และกฎระเบียบข้อบังคับของมหาเถรสมาคม

ส่วนการบริหารกิจกรรมขององค์กรสาธารณะ ได้แก่ ของรัฐบาล และรัฐวิสาหกิจ เป็นต้นนั้น มุ่งดำเนินกิจกรรมเพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ประชาชนโดยส่วนรวม เพื่อความสงบเรียบร้อย เพื่อความปลอดภัยในชีวิตร่างกาย และทรัพย์สิน เพื่อความยุติธรรมของสังคม และ เพื่อความอยู่ดีกินดีของประชาชน อันเป็นหน้าที่รับผิดชอบของผู้ปกครอง และคณะบริหารทุกหน่วย และทุกระดับตามกฎหมายของบ้านเมือง และกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และวินัยที่ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติของแต่ละหน่วย และ

ส่วนการบริหารกิจกรรมขององค์กรเอกชน ได้แก่ องค์กรธุรกิจเอกชนน้อยใหญ่ทั้งหลาย มุ่งดำเนินกิจกรรมเพื่อผลกำไร เป็นเป้าหมายแห่งประสิทธิผล ที่เจ้าของกิจกรรมหรือผู้บริหารแต่ละองค์การต่างพยายามทำให้ได้มากที่สุดโดยไม่มีขีดจำกัด เพื่อเป็นรายได้ส่วนตัว-ครอบครัว และหมู่คณะของตนเป็นสำคัญ โดยแบ่งส่วนหนึ่ง เพื่อชำระเป็นค่าภาษีแก่รัฐบาลตามกฎหมาย และอีกส่วนหนึ่งเพื่อสังคมตามกำลังศรัทธา ภายในกรอบขอบเขตแห่งกฎหมายของบ้านเมืองและภายในกฎระเบียบ ข้อบังคับ และวินัยที่กำหนดขึ้นใช้สำหรับแต่ละองค์กร

ทั้ง ๒ กรณีหลังนี้ คือ การบริหารกิจกรรมขององค์กรสาธารณะ และเอกชน ต่างมิได้มีข้อปฏิบัติอันเป็นเครื่องกลั่นกรองกาย วาจา และใจ เป็นข้อกำหนดให้ต้องปฏิบัติตามเป็นพิเศษ ดังเช่นพระธรรมวินัยของพระภิกษุสงฆ์ผู้บริหารวัด เพราะมิได้มุ่งถึงการอบรมตนและหมู่คณะ ให้บริสุทธิ์จากกิเลสเหตุแห่งทุกข์ และให้ถึงความสันติสุข คือ มรรคผลนิพพาน เหมือนพระภิกษุสงฆ์

ดังเช่นพระธรรมวินัยของพระภิกษุสงฆ์ผู้บริหารวัด

การบริหารกิจกรรมของผู้บริหารวัด จึงมีโอกาสที่จะดำเนินไปด้วยความสำรวมระวังในศีล อินทรีย์ และสติสัมปชัญญะ ด้วยปัญญาอันเห็นชอบ เพราะมีพระธรรมพระวินัยเป็นเครื่องกลั่นกรองกาย วาจา ใจ ที่ละเอียดประณีตดีกว่าการบริหารกิจกรรมองค์กรสาธารณะและเอกชนของคฤหัสถ์มากมายนัก

แต่ บรรพชิตก็ดี คฤหัสถ์ก็ดี ย่อมทำดีหรือทำชั่วได้เอง และย่อมได้รับผลดี หรือได้รับผลชั่วเอง ดังพระพุทธดำรัสที่ตรัสว่า

"สุทฺธิ อสุทฺธิ ปจฺจตฺตํ
นาญฺโญ อญฺญํ วิโสธเย."[๑]

"ความบริสุทธิ์และความไม่บริสุทธิ์ เป็นเรื่องเฉพาะตัว ผู้อื่นจะให้ผู้อื่นบริสุทธิ์ (หรือไม่บริสุทธิ์) มิได้."

"ยาทิสํ วปเต พีชํ
ตาทิสํ ลภเต ผลํ
กลฺยาณการี กลฺยาณํ
ปาปการี จ ปาปกํ."[๒]

"บุคคลหว่านพืชเช่นใด ย่อมได้ผลเช่นนั้น
ผู้ทำกรรมดี ย่อมได้ผลดี
ผู้ทำกรรมชั่ว ย่อมได้รับผลชั่ว."

และตรัสว่า

"อุฏฺฐานวโต สตีมโต
สุจิกมฺมสฺส นิสมฺมการิโน
สญฺญตสฺส จ ธมฺมชีวิโน
อปฺปมตฺตสฺส ยโสภิวฑฺฒติ."[๓]

"เกียรติยศย่อมเจริญแก่ผู้ขยัน มีสติ มีการงานสะอาด ใคร่ครวญแล้วจึงทำ สำรวมแล้ว เป็นอยู่โดยธรรม ไม่ประมาท."

๔) การบริหารศาสนสมบัติของสงฆ์หรือของวัด

คือ การดูแลรักษาและจัดการเกี่ยวกับทรัพย์สินของวัด ได้แก่ การเงินอันเป็นสื่อกลาง เพื่อการแลกเปลี่ยนปัจจัย ๔ และภัณฑะ ไม่ว่าจะเป็นครุภัณฑ์ (ของหนัก) ที่เป็นสังหาริมทรัพย์ หรืออสังหาริมทรัพย์ ก็ตาม หรือลหุภัณฑ์ (ของเบา) ได้แก่ บิณฑบาต เภสัช และบริขาร ก็ตาม ที่เขาถวายเป็นสาธารณะแก่หมู่ภิกษุ จัดเป็นของ "สงฆ์" ทั้งหมด ซึ่งจะต้องดำเนินการตามพระวินัย[๔] และทั้งตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ และให้เป็นไปตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง[๕]

ข้าพเจ้าจะได้กล่าวการบริหารวัดในรายละเอียดเป็นข้อๆ ไปดังต่อไปนี้

(โปรดอ่านต่อฉบับหน้า)

---

[๑] พระไตรปิฎกบาลี ฉบับสยามรัฐ เล่มที่ ๒๕, ขุททกนิกาย ธรรมบท, ข้อ ๒๒, หน้า ๓๗.
[๒] พระไตรปิฎกบาลี ฉบับสยามรัฐ เล่มที่ ๑๕, สังยุตตนิกาย สคาถวรรค, ข้อ ๙๐๓, หน้า ๓๓๓.
[๓] พระไตรปิฎกบาลี ฉบับสยามรัฐ เล่มที่ ๒๕, ขุททกนิกาย ธรรมบท, ข้อ ๑๒, หน้า ๑๘.
[๔] สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ฟื้น ชุตินฺธโร), อุปกรณ์วินัยมุข เล่ม ๒:มหามกุฏราชวิทยาลัย, พ.ศ.๒๕๒๙, หน้า ๗๙-๘๔.
[๕] พระราชบัญญัติคณะสงฆ์, อ้างแล้ว.

กรรมเก่า

โดย... สวนรัตน์

ท่านผู้อ่านเคยมีความสงสัยบ้างหรือไม่ว่า ทำไมบางครั้งบางคราวชีวิตของคนเราดูเหมือนจะขาดความสมดุลย์พอดี เหมือนกับทำความดีแต่ไม่ได้ดี หรือคนดีกลับต้องประสบชะตากรรม อายุสั้น

ดิฉันมีเรื่องจริงจากประสบการณ์ชีวิต เป็นเรื่องที่จะเปรียบให้เห็นทุกข์ที่เกิดขึ้นกับตัวเองและคนที่เราใกล้ชิด บางคนเกิดมามีดีพร้อม แต่ก็ยังต้องมีความทุกข์ตัวอย่างเช่นชีวิตของเพื่อนรุ่นพี่ที่เคารพมากคนหนึ่งขอสมมติชื่อว่า **พี่ดา**

พี่ดาของดิฉันเป็นผู้หญิงที่มีคุณสมบัติเพรียบพร้อมไปหมดทุกด้าน เสมือนเกิดมามีบุญ พี่ดาเป็นคนดีเสมอต้นเสมอปลาย มีความจริงใจและโอบอ้อมอารีต่อคนทั่วไป เป็นคนมีความสามารถสูงและเป็นผู้หญิงที่มีความเก่งและแกร่งอย่างหาคนเทียมยาก พี่ดาจึงเป็นแม่แบบของดิฉันคนหนึ่งในด้านการดำรงชีวิตและสู้ชีวิตที่ดิฉันยกย่องมากที่สุดคนหนึ่งทีเดียว แต่ไม่ทราบว่าพี่ดาเคยทำกรรมอะไรไว้ ทำให้พี่ดาต้องประสบความทุกข์อันใหญ่หลวงซ้ำแล้วซ้ำเล่า นับตั้งแต่ต้องสูญเสียคุณพ่อและคุณแม่สุดที่รักไปพร้อมกันเนื่องจากอุบัติเหตุทางรถยนต์เมื่อสมัยที่พี่ดายังเป็นวัยรุ่น ต่อมาได้แต่งงานและมีลูก ๓ คน ก็ต้องมีเหตุให้ต้องเลี้ยงลูกสามตามลำพัง

พี่ดามีน้องชายสุดที่รักอยู่คนเดียวที่เป็นคู่ยาก และให้กำลังใจพี่ดามาตลอด แต่แล้วสิ่งที่ไม่น่าเกิดประวัติศาสตร์ซ้ำรอยก็เกิดขึ้นอีก น้องชายคนเดียวที่เป็นคู่ทุกข์ก็มาประสบอุบัติเหตุทางรถยนต์จนเสียชีวิตทันทีเหมือนกับคุณพ่อคุณแม่ของพี่ดาเมื่อ ๒๐ กว่าปีก่อน เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนำความเศร้าโศกเสียใจอย่างสุดซึ้งให้กับพี่ดาทำให้ยากที่จะเข้าใจชีวิตได้ พี่ดามีคำถามร้อยแปดพันเก้าเหมือนคนทั่วไปที่ต้องการคำตอบที่ชัดเจนว่าทำไมคนดีบริสุทธิ์อย่างน้องชายพี่ดาต้องมาเสียชีวิตเร็วเช่นนี้ ทิ้งลูกทั้งสองที่ยังเล็กๆ ไว้

น้องชายของพี่ดานับตั้งแต่เติบโตขึ้นมา เป็นคนที่ดี เป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ เป็นน้องที่ดีของพี่ เป็นพ่อที่ดีของลูก เป็นสามีที่ดีของภรรยา เป็นเพื่อนที่ดีของทุกๆ คน ชีวิตการงานกำลังเจริญก้าวหน้า ทั้งครอบครัวก็มีสุข ทำไมชีวิตจึงสั้นและหมดบุญเร็วอย่างนี้

ไม่มีคำอธิบายใดๆ และคำตอบที่พอจะให้ความกระจ่างแก่พี่ดาได้ เมื่อหาคำตอบไม่ได้พี่ดาก็ยิ่งจมอยู่กับความเสียใจและผิดหวังโศกเศร้าเพิ่มขึ้น ดิฉันเองก็เห็นใจและพลอยเศร้าสลดไปด้วย แต่ยังไม่ทราบว่าจะช่วยได้อย่างไร

ดิฉันจึงได้นำประสบการณ์ของตัวเองในเรื่องกรรมมาเป็นบุคคลาธิษฐาน คือเป็นตัวอย่างให้เห็นว่าบุคคลย่อมมีเวรกรรมติดตัว และการเวียนว่ายตายเกิดที่สั่งสมกันมานับภพนับชาติไม่ถ้วน อย่างในพุทธประวัติก็มีกล่าวถึงอดีตชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไว้มาก เป็นเรื่องการสอนให้เห็นเหตุและผลที่บังเกิดขึ้น

ดิฉันได้เล่าประสบการณ์ของตนเองให้พี่ดาฟังว่า นับแต่เกิดมาลืมตาดูโลก ตัวดิฉันเองก็เจอทุกข์หนักๆ มาตลอด ซึ่งขณะนั้นตัวเองก็หาคำตอบไม่ได้ว่าเป็นเพราะอะไร ความทุกข์และปัญหาชีวิตเกิดขึ้นเป็นทวีคูณ จนป่วยเป็นโรคตับเกือบเสียชีวิตเมื่อ ๔ ปีก่อน ซึ่งพี่ดาก็รู้เห็นและเห็นใจเพราะเรารู้จักกันมานานกว่า ๒๐ ปี พี่ดายังเคยชื่นชมในความมุมานะสู้ชีวิตของดิฉัน และเคยถามเสมอว่าทำได้อย่างไร

ดิฉันเองต้องขอสารภาพว่าตอนนั้นยังทำใจได้ไม่ดีพอ ปล่อยให้ความทุกข์จากผลกรรมกัดกินจนหมดกำลังใจ คุณหมอวินิจฉัยว่าดิฉันแพ้ภูมิตัวเองจนปล่อยให้ตับเสียเลยทีเดียว แต่นับเป็นบุญที่เคยได้สั่งสมไว้แต่ปางก่อนบ้าง ดิฉันจึงได้มีโอกาสมาพบ**หลักการปฏิบัติธรรม ตามแนววิชชาธรรมกาย ของหลวงพ่อวัดปากน้ำ** ภาษีเจริญ ช่วยให้ดิฉันพบกับ**หนทางสู่การพ้นทุกข์** เป็นเส้นทางสายเอก อยู่ใกล้กว่ามือเอื้อม ซึ่งถ้าไม่ได้มีโอกาสมาพบกับการปฏิบัติธรรม ดิฉันไม่ทราบเหมือนกันว่าจะเลือกดำเนินชีวิตอย่างไร

จากการฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานตามแนววิชาธรรมกายของหลวงพ่อวัดปากน้ำ ที่ผู้ฝึกปฏิบัติอย่างจริงจังย่อมได้รู้ได้เห็นตามสมควรแก่ภูมิธรรม ทั้งนี้ต้องแน่วแน่ในการปฏิบัติ และมีความ เข้าใจที่ถูกต้องว่าวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติธรรมก็เพื่อที่จะลดกิเลสเหตุแห่งทุกข์ อันเป็นหนทางไปสู่มรรคผล นิพพาน ในที่สุด ตามรอยบาทขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แม้ยังต้องเวียนว่ายตายเกิดอยู่ก็สามารถช่วยบรรเทาทุกข์โศกให้ลดลงได้บ้าง ทำให้ชีวิตมีที่ยึดเหนี่ยว

อยู่มาวันหนึ่ง ในขณะที่ชีวิตยังคงประสบปัญหาหนักจนเกือบท้อแท้ถึงกับพ่ายแพ้ มาคิดได้ว่าเราต้องสู้ด้วยธรรมะด้วยการทำสมาธิเพิ่มมากขึ้นและนานขึ้น เพราะดิฉันรู้ซึ้งถึงคุณค่าของวิชชาธรรมกายว่า **ช่วยดับเหตุแห่งทุกข์ได้จริง** และถ้าเข้าถึงสภาวธรรมที่แท้จริง **พิจารณาเหตุในเหตุจนถึงต้นๆ เหตุแล้วก็จะเกิดปัญญาเห็นแจ้งตามคำสอนขององค์สัมมาสัมพุทธเจ้า**ได้เข้าใจ มิใช่ท่องจำ

ดิฉันมีความสงสัยเรื่องของกรรม จึงได้มุมานะพากเพียรปฏิบัติธรรม ฝึกฝนการทำสมาธิตั้งแต่เบื้องต้น จากดวงปฐมมรรคเข้าสู่ศูนย์กลางกายดวงและศูนย์กลางกายจนเข้าสู่ธรรมกาย เรียกตามหลักการปฏิบัติ**ว่าเดิน ๑๘ กายจนใสบริสุทธิ์**แล้ว จึงได้ปฏิบัติในขั้นสูงขึ้นเรียกว่า**วิชชามรรคผลพิสดาร** ของหลวงพ่อวัดปากน้ำ ซึ่งดิฉันได้ฝึกฝนวิธีการตามเทปของ**หลวงพ่อพระภาวนาโกศลเถร** กล่าวคือเมื่อเข้าถึงธรรมกาย แล้วเดินฌานสมาบัติ โดยอนุโลมและปฏิโลมกลับไปกลับมาจนใสละเอียด ตกศูนย์เข้าอายตนะนิพพาน แล้วรวมใจของทุกกายที่ศูนย์กลางกายอรหัตนิ่งสนิทดีแล้ว รวมเห็น จำ คิด รู้ หยุดนิ่งไปที่กลางกำเนิดธาตุธรรมเดิมที่ศูนย์กลางกาย อธิษฐานย้อนกลับไปดูในชาติอดีตที่ได้เคยทำกรรมเก่าโดยถอยกลับไปเมื่อวาน ตั้งแต่เด็กทารกก่อนมาเกิดชาติที่หนึ่งแล้ว ถอยหลังสืบไป **ย้อนกลับไปร้อยชาติพันชาติ จนไปพบชาติที่ได้ก่อกรรมไว้หนักที่สุด คือชาติที่เคยเป็นเพชฌฆาต ดิฉันมีหน้าที่ประหารนักโทษโดยใช้ดาบโค้งอันใหญ่โต ตัดศีรษะนักโทษเป็นชั่วโคตร ถึงแม้จิตใต้สำนึกทราบว่าสิ่งที่ทำตอนนั้นเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำตาม**

คำสั่งของพระราชา และได้ทำพิธีขอขมาลาโทษก่อนทุกครั้ง แต่คนที่ถูกประหารชีวิตเขาไม่อโหสิกรรมให้ เศษกรรมที่ทำไว้ได้มีผลติดตามมาถึงชาตินี้ โดยที่เหตุการณ์ไม่รู้ว่าผ่านไปกี่ร้อยชาติแล้ว จนป่านนี้ยังต้องใช้หนี้กรรม และใช้หนี้เจ้ากรรมนายเวรอยู่

เมื่อได้ทราบเหตุในเหตุอย่างนี้ ทำให้ดิฉันบรรเทาทุกข์โศกลงไปบ้าง รู้สึกปลงตกกับกรรมที่ก่อไว้ โดยตั้งสติมั่นว่าพยายามไม่กระทำบาปทำกรรมเพิ่มขึ้น จะคอยมีสติสัมปชัญญะรักษาความดีและสะสมบุญไปจนกว่าชีวิตจะหาไม่

ทุกเช้าหลังจากทำสมาธิแล้ว ดิฉันจะขออโหสิกรรมจากเจ้ากรรมนายเวร ทั้งอดีต ปัจจุบัน และ อนาคต ขอให้เขาเหล่านั้นจงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้เบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้จองเวรซึ่งกันและกันเลย จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้มีความทุกข์กายทุกข์ใจเลย ขออโหสิกรรมซึ่งกันและกันเทอญ ดิฉันได้ตั้งใจแผ่เมตตา และขอขมาอย่างนี้เป็นนิจ

ดิฉันได้เคยมีโอกาสกราบนมัสการ ปรึกษาท่านอาจารย์**พระมหาบุปผา** จากวัดวชิรธรรมประทีป นครนิวยอร์ก ซึ่งเป็นครูบาอาจารย์ที่เคารพอย่างสูงเกี่ยวกับเรื่องทั้งหมดนี้ ท่านอาจารย์ก็เห็นด้วยว่าเป็นทางออกที่ดีวิธีหนึ่ง และให้ตั้งใจปฏิบัติธรรมต่อไป แล้วชีวิตจะดีขึ้นเอง

นับเป็นบุญเป็นกุศลอันใหญ่หลวงที่ดิฉันได้มีโอกาสปฏิบัติธรรม ทำให้สามารถทราบเหตุและผลอันนำมาซึ่งความกระจ่างเกี่ยวกับเรื่องของกรรมเวร ความเข้าใจนี้สามารถเห็นด้วยตาและญาณของธรรมกาย ช่วยให้เข้าใจเหตุในเหตุจนถึงต้นเหตุ ซึ่งยากที่วิทยาศาสตร์จะอธิบายในปัจจุบันได้ เมื่อเข้าใจเหตุที่เกิดขึ้นแล้วก็สามารถช่วยบรรเทาทุกข์และเข้าใจโรคภัยที่เกิดขึ้น และยังช่วยให้ความสว่างกับกัลยาณมิตรบรรเทาทุกข์โศก และความท้อแท้ในชีวิตบ้าง ส่วนตัวเองก็มีความมุมานะที่จะปฏิบัติธรรมและพากเพียรมากยิ่งขึ้น โดยพยายามให้มีสติที่ศูนย์กลางกายทุกอิริยาบถ เดิน ยืน นั่ง นอน อีกทั้งยามหลับและยามตื่นเป็นประจำ **ดวงธรรม**ใสที่จรดใจไปที่ศูนย์กลางกายขยายใหญ่ล้อมรอบตัวนี้จะเป็นเกราะป้องกันตัวจากสิ่งไม่ดีทั้งหลายไม่ให้เข้าใกล้ และที่สำคัญ คือนำมาซึ่งความสุขใจอยู่ตลอดเวลา เป็นขุมทรัพย์แห่งความสุขที่ไม่มีวันหมด เป็นความสุขที่แท้จริง และหาได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ เพราะอยู่ที่ศูนย์กลางกายฐานที่เจ็ดของเรานี่เอง

ความทุกข์ของใครก็ถือว่าหนักที่สุดแล้ว ไม่ว่าจะเป็นทุกข์ของตัวเราเอง หรือทุกข์ของคนอื่นก็ล้วนเป็นทุกข์ที่มีสาเหตุทั้งสิ้น แต่จะมีสักกี่คนที่จะรู้สาเหตุที่แท้จริงว่าเกิดขึ้นเพราะเคยไปทำกรรมอะไรไว้

เมื่อดิฉันได้มีโอกาสอธิบายถึงเหตุและผลกรรมที่เกิดขึ้นกับตัวเองให้พี่ดาฟังแล้ว สามารถช่วยบรรเทาความเศร้าโศกลงได้บ้าง ที่สำคัญคือความเข้าใจเรื่องของกรรม การเวียนว่ายตายเกิดและบุญบาปที่ติดตามตัวไปทุกภพทุกชาติ

สพฺพทานํ ธมฺมาทานํ ชินาติ
การให้ธรรมเป็นทาน ชนะการให้ทั้งปวง

รายนามเจ้าภาพถวายนิตยสาร **"ธรรมกาย"** แด่พระภิกษุสงฆ์

เจ้าภาพ		ผู้รับ
คุณพรรณี เทียมบุญประเสริฐ	ถวาย	**พระธรรมกิตติโสภณ** วัดสระเกศ ราชวรมหาวิหาร เขตป้อมปราบ กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐
น.อ.อัมพร เพ็ญผล	ถวาย	**พระธรรมเมธาภรณ์** วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐
คุณเกรียงไกร-คุณพักตร์พริ้ง มโนมัยพันธุ์	ถวาย	**พระพุทธวรญาณ** วัดประยุรวงศาวาส เขตธนบุรี กรุงเทพฯ ๑๐๖๐๐
คุณสุเมธ วงศ์พิภพมงคล	ถวาย	**พระสุเมธาธิบดี** วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐
คุณโนรี คุ้มวงษ์	ถวาย	พระวิสุทธิวงศาจารย์ วัดเทพธิดาราม เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

คุณจิตรา สวนทวี	ถวาย	**พระครูสุธรรมาภิมณฑ์** วัดปากน้ำ (ประชาสัมพันธ์) เขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ ๑๐๑๖๐
นพ.โสภณ พานิชพันธ์	ถวาย	**พระครูสิริวรากร** วัดสระเกศ ราชวรมหาวิหาร เขตป้อมปราบ กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐
คุณสุขใจ พานิชพันธ์	ถวาย	**พระครูมงคลภาวนานุสิฐ** วัดปากน้ำ (ตึกสังเวคานุสรณ์) เขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ ๑๐๑๖๐
คุณพฤนท์ พานิชพันธ์	ถวาย	**พระครูปลัดสัมพิพัฒนปัญญาจารย์** วัดปากน้ำ (ตึกศรีบุญยรัตน์) เขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ ๑๐๑๖๐
คุณสุนทรี รสสุธาธรรม	ถวาย	**พระครูภาวนานุวัตร** วัดปากน้ำ (คณะเนกขัมม์) เขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ ๑๐๑๖๐
คุณวราภรณ์ สวนทวี	ถวาย	**พระมหาบุญชู อุชุจาโร** วัดปากน้ำ (คณะเนกขัมม์) เขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ ๑๐๑๖๐
คุณวราภรณ์ สวนทวี	ถวาย	**พระมหาสัจจา จนฺทวํโส** วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี ๗๐๑๓๐

ผู้มีรายนามข้างต้นนี้ คือผู้มีจิตศรัทธาเป็นเจ้าภาพถวายนิตยสารธรรมกาย แด่พระสงฆ์ ๑ ปี (๔ เล่ม)
ผู้มีจิตศรัทธาโปรดติดต่อขอรับเป็นเจ้าภาพได้ที่ มูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย
สำนักงานศาลาการเปรียญ วัดสระเกศ ราชวรมหาวิหาร กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐ โทร.๒๒๔-๗๔๗๕, ๖๒๑-๑๒๓๕-๖

ขอเชิญร่วมอนุโมทนาต่อกุศลจิตอันงดงาม
ของเหล่ากัลยาณมิตร ผู้หยิบยื่นแสงสว่างอันนิรันดร์แก่เพื่อนมนุษย์
ด้วยการอุปถัมภ์การพิมพ์นิตยสารธรรมกาย ดังนี้

พระภาวนาวิสุทธิคุณ
พระสมาน กุสลจิตฺโต
ห.จ.ก.ประวัติยนต์
คุณจิตรา สวนทวี
คุณอุดม เรืองสุรัตน์
โรงเรียนอนุบาลสุนรา
คุณสุเมธ วงศ์พิภพมงคล
คุณนัทธมน เลิศมหโชค
คุณประจักษ์ ศิริบัณฑิตย์กุล
ครอบครัวสวนทวี โดย รุ่งวิทย์
ร้อยเอกหญิงฆนพร สุวรรณแสง
คุณประจวบ - คุณจันทนา สุวรรณแสง
คุณวริษฐ์ - คุณเรียม มงคลศรี และครอบครัว
คุณสุทัศน์ - คุณสุนีรัตน์ - ด.ญ.สุชญา นิ่มกุลรัตน์
คุณจันทร์ศรี - คุณระเบียบ สิงห์น้อย และครอบครัว

ผู้มีรายนามข้างต้นนี้ คือผู้มีจิตศรัทธาบริจาคเงินบำรุงการพิมพ์นิตยสารธรรมกายแต่ละเล่มเป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท
ผู้มีจิตศรัทธาโปรดติดต่อขอบริจาคได้ที่ **มูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย**
สำนักงานศาลาการเปรียญ วัดสระเกศ ราชวรมหาวิหาร กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐ โทร.๒๒๔-๗๔๗๕, ๖๒๑-๑๒๓๕-๖

บริษัท บางกอกสลักภัณฑ์ และ **คณะสามัคคีธรรม** เป็นเจ้าภาพบริจาคเงินค่ารถรับสาธุชนไปปฏิบัติธรรม ทุกวันเสาร์ต้นเดือน ที่วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี เดือนละ ๕,๐๐๐ บาท

กฐินสามัคคี ทอด ณ วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม
อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี
วันอาทิตย์ ที่ ๑๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๑

เจ้าภาพรายบุคคลตั้งแต่ ๗,๐๐๐ บาท ขึ้นไป

คุณจิตรา สวนทวี	๑๐๐,๐๐๐	บาท
HH PRINCESS ZARINA	๔๐,๐๐๐	บาท
คุณสุทัศน์-คุณสุนีรัตน์-ด.ญ.สุชญา นิ่มกุลรัตน์	๒๘,๗๐๐	บาท
คุณสมศรี ธีรศุภลักษณ์ และครอบครัว	๒๕,๐๐๐	บาท
ครอบครัวเอื้อชลิตนุกูล และญาติมิตร	๒๕,๐๐๐	บาท
คุณมาลินี เรืองรองวรรณา	๒๕,๐๐๐	บาท
คุณรุ่งวิทย์-คุณอำภา-ด.ญ.ชาริสสา สวนทวี	๒๕,๐๐๐	บาท
คุณหญิง สุมน สุชีวะ	๑๕,๖๐๐	บาท
คุณกาญจนี วิทยกฤตศิริกุล	๑๕,๐๐๐	บาท
คุณศรทัศน์ ชุมพลสกุลวงศ์	๑๕,๐๐๐	บาท
คุณวีรวรรณ โรจนวานิช	๑๕,๐๐๐	บาท
คุณวิชยา-คุณหรรษา-คุณฉัตรชยา วัฒนานุกิจ	๑๕,๐๐๐	บาท
คุณอุไร พลพัฒนาฤทธิ์	๑๒,๐๐๐	บาท
คุณทวีวัฒน์-คุณลักษมี เติมฤทธิ	๑๒,๐๐๐	บาท
คุณเต้าติน-คุณทองอุ่น แซ่ลิ้ม	๑๒,๐๐๐	บาท
คุณส่วน-คุณสมศรี พนมวัฒนากุล	๑๒,๐๐๐	บาท
คุณอมรา สง่าเนตร	๑๒,๐๐๐	บาท
คุณสุรีย์-พ.ญ. คุณหญิงสวรรยา-คุณสุกัญญา เดชอุดม	๑๒,๐๐๐	บาท
คุณสุธาร สุขยางค์	๑๒,๐๐๐	บาท
คุณประจักษ์ ศิริบัณฑิตย์กุล	๑๒,๐๐๐	บาท

คุณจีรพันธ์ ชัยวิวัธน์	๑๒,๐๐๐	บาท
คุณวิรัตน์-คุณพรศรี เลิศธรรมเทวี	๑๒,๐๐๐	บาท
คุณพรพิมล อำพันการ	๑๒,๐๐๐	บาท
คุณประเสริฐ พุ่มตาลพงษ์	๑๒,๐๐๐	บาท
คุณกฤษฎา-คุณพรทิพย์ ซิมพัฒนานนท์	๑๐,๐๐๐	บาท
คุณจำนงค์-คุณนงลักษณ์-คุณณัฏฐชัย พัดเอี่ยม	๑๐,๐๐๐	บาท
คุณพินิจ-คุณกานดา จีระแพทย์	๑๐,๐๐๐	บาท
คุณพวงแก้ว ศุขวัฒนะกุล	๑๐,๐๐๐	บาท
คุณกอบบุญ พานิชพันธ์ (โลจายะ)	๙,๔๐๐	บาท
คุณหิน นววงศ์	๘,๙๗๐	บาท
คุณนพมงคล-คุณลัดดา เสนาจักร์	๘,๕๓๐	บาท
คุณบังอร ฤทธิ์ทอง	๘,๐๐๐	บาท
ครอบครัวจงสวัสดิ์	๗,๑๐๐	บาท
คุณสมเกียรติ เย็นจิตรา-คุณวรกมล สุขพันธุ์ถาวร	๗,๐๐๐	บาท
คุณศรุต-คุณปัทมา-คุณกุลธิดา ครบธีรวงศ์	๗,๐๐๐	บาท
คุณบุญธรรม แย้มประยูร	๗,๐๐๐	บาท
คุณวีรนารถ มานะกิจ และครอบครัว	๗,๐๐๐	บาท
คุณจันทนา สุวรรณแสง	๗,๐๐๐	บาท
พันเอก สลัก ดิเรกลาภ	๗,๐๐๐	บาท
คุณอุดม-คุณทองเพียน ใจสมบุญ	๗,๐๐๐	บาท
คุณสุชาดา ชัยกัมลาส และญาติมิตร	๗,๐๐๐	บาท
คุณสุเทพ แก่นศรี	๗,๐๐๐	บาท
คุณศักดิ์ศิลป์-คุณสุภรณ์ สุขะจาติ	๗,๐๐๐	บาท

เจ้าภาพผู้นำบุญกองกฐินตั้งแต่ ๗,๐๐๐ บาท ขึ้นไป

คณะศิษย์หลวงพ่อพระภาวนาโกศลเถร	๒๕,๘๗๒,๐๐	บาท
คณะศิษย์หลวงพ่อพระมหาเสริมชัย ชยมงฺคโล	๕๗,๓๑๔.๐๐	บาท
พระมหาณัฐพนธ์ เสฏฐธมฺโม และคณะ	๕๕,๘๗๐.๐๐	บาท
พระมหาบุญเอี่ยม ปุญฺญทตฺโต และคณะ	๔๙,๑๐๐.๐๐	บาท
พระธนัท ธนสมฺปนฺโน และคณะ	๑๔,๐๐๐.๐๐	บาท
สามเณรจิรณัฐ นาวาพงส์ และคณะ	๒๐,๗๐๐.๐๐	บาท
สามเณรสถาพร เชาวนกมล และคณะ	๑๑,๗๑๙.๐๐	บาท
แม่ชีปทิตตา เปรมสุวรรณ และคณะ	๕๐,๙๙๙.๐๐	บาท
ครอบครัวสวนทวี และคณะ	๓๐๐,๐๐๐.๐๐	บาท
คุณปิยะบุตร-คุณสุจินตนา ชลวิจารณ์ และคณะ	๑๔๒,๗๒๓.๐๐	บาท
คุณธนภร-คุณภาวิดา ตรีนุชจรัสกุล และคณะ	๗๓,๐๖๕.๐๐	บาท
คุณประวัติ ปิวาวัฒนพานิช และคณะ	๕๔,๑๒๑.๐๐	บาท
คุณโฆษิต รัตนโสภณ และคณะ	๕๔,๐๔๙.๐๐	บาท
คุณวิรุพห์-คุณโกสุม เกรอต และคณะ	๔๙,๓๓๐.๐๐	บาท
คุณบุษดี พานิชเจริญผล และคณะ	๔๖,๕๓๐.๐๐	บาท
ร้อยโท ณรงค์วิทย์ แก้วเอี่ยม และคณะ	๔๔,๓๙๘.๐๐	บาท
คุณแม่สวาท-คุณสมชาย แสงทอง และคณะ	๔๑,๙๖๕.๐๐	บาท
พลเรือโท ชนินทร์-คุณไพเราะ รินทกุล และคณะ	๓๕,๙๙๐.๐๐	บาท
อาจารย์อุดม ตรีชั้น และคณะ	๓๕,๔๒๙.๐๐	บาท
คุณสุรศักดิ์ หาญภักดี และคณะ	๓๔,๐๐๐.๐๐	บาท
รศ.อรุณี อย่างธารา และคณะ	๓๓,๖๐๐.๐๐	บาท
คุณสมใจ ลี้สมประสงค์ และคณะ	๓๑,๓๑๐.๐๐	บาท
คุณสว่าง นฤมนัสกุล และคณะ	๓๐,๘๐๐.๐๐	บาท
คณะพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย	๓๐,๒๐๙.๐๐	บาท
คุณแม่สง่า สรรพนา และคณะ	๒๘,๗๐๐.๐๐	บาท
คุณไพรินทร์ จงเสรีจิตต์ และคณะ	๒๖,๒๐๐.๐๐	บาท

คุณวันทณีย์ แซ่หว่อง และคณะ	๒๕,๘๘๐.๐๐	บาท
คุณชาย ศรหิรัญ และคณะ	๒๕,๑๐๐.๐๐	บาท
คุณบุญเลิศ-คุณนิภา ศรีสุขใส และคณะ	๒๕,๑๐๐.๐๐	บาท
คุณสมศักดิ์ เลิศอำนวยลาภ และคณะ	๒๓,๙๑๕.๐๐	บาท
คุณสง่า สิระเวโรจน์ และคณะ	๒๓,๖๒๐.๐๐	บาท
ศ.นิคม-คุณวารณีย์ จันทรวิทุร และคณะ	๒๓,๑๕๐.๐๐	บาท
คุณคมสัน ทองใย และคณะ	๒๒,๙๐๐.๐๐	บาท
ร้านประวัติยนต์ และคณะ	๒๒,๗๐๐.๐๐	บาท
คุณอ้อยทิพย์ จตุเทวประสิทธิ์ และคณะ	๒๑,๙๐๐.๐๐	บาท
คุณสุทธิพร สัจพันโรจน์ และคณะ	๒๐,๙๗๐.๐๐	บาท
คุณธีระภัทร ตั้งพรสมาน และคณะ	๒๐,๕๔๐.๐๐	บาท
ครอบครัวยิ้มศรีเจริญกิจ และคณะ	๒๐,๒๕๐.๐๐	บาท
บริษัท เบนซ์มงคล จำกัด และคณะ	๒๐,๐๐๐.๐๐	บาท
คุณพรรณทิพพา บริบูรณ์ และคณะ	๑๘,๗๔๐.๐๐	บาท
คุณสุเมธ วงศ์พิภพมงคล และคณะ	๑๗,๔๗๐.๐๐	บาท
คุณวัฒนา อุดมภักดีพงศ์ และคณะ	๑๗,๒๕๐.๐๐	บาท
ครอบครัวสถิตสุขสมบูรณ์ และคณะ	๑๗,๐๐๐.๐๐	บาท
คุณสมชาย เทียมบุญประเสริฐ และคณะ	๑๖,๘๐๐.๐๐	บาท
คุณสมบูรณ์ รัตนพรสมปอง และคณะ	๑๖,๔๗๖.๐๐	บาท
คุณดำรง จรจวบโชค และคณะ	๑๕,๕๒๕.๐๐	บาท
คุณซกเค็ง เลิศโสภาภรณ์ และคณะ	๑๕,๐๙๙.๐๐	บาท
ผู้ใหญ่เจือ-คุณม่วย พูลนิน และคณะ	๑๕,๐๗๗.๐๐	บาท
บริษัท เวลอินเตอร์ซัพพลาย จำกัด และคณะ	๑๕,๐๐๐.๐๐	บาท
คุณพจนา กิตติอภิญญา และคณะ	๑๔,๗๑๐.๐๐	บาท
คุณจันทร์ศรี-คุณระเบียบ สิงห์น้อย และคณะ	๑๔,๕๒๘.๐๐	บาท
คุณบุญเรือง ชะนะปาโมกโข และคณะ	๑๔,๒๖๐.๐๐	บาท
ทันตแพทย์หญิง พรศิริ มหาพัฒนากุล และคณะ	๑๔,๐๖๐.๐๐	บาท
คุณจุมพล-คุณสุดใจ แสงประชาธนารักษ์ และคณะ	๑๔,๐๐๐.๐๐	บาท
คุณประยงค์-คุณเพ็ญศรี พงษ์ประสิทธิ์ และคณะ	๑๓,๔๐๐.๐๐	บาท

คุณศรชัย-คุณแสงอรุณ ม้าแก้ว และคณะ	๑๓,๔๐๐.๐๐	บาท
คุณเจนแดน-คุณอนงค์ นาคะชาต และคณะ	๑๓,๑๐๐.๐๐	บาท
คุณสนธยา อนุสาสนนันท์ และคณะ	๑๒,๘๒๗.๐๐	บาท
คณะกลุ่มผู้เฒ่า	๑๒,๗๐๐.๐๐	บาท
คุณจรัล ศรีชม และคณะ	๑๒,๗๐๐.๐๐	บาท
คุณวีระ เนตยกุล และคณะ	๑๒,๖๐๐.๐๐	บาท
ครอบครัวนาคสุวรรณ และคณะ	๑๒,๕๐๐.๐๐	บาท
คุณแม่ละมูล-พันโทมาณพ ขาวสะอาด และคณะ	๑๒,๑๕๒.๕๐	บาท
คุณนันทิพัฒน์ รักวานิช และคณะ	๑๒,๐๐๐.๐๐	บาท
คุณดวงพร อริยเกศมงคล และคณะ	๑๒,๐๐๐.๐๐	บาท
คุณสุวิชญ โรจนวานิช และคณะ	๑๑,๔๑๒.๐๐	บาท
คุณประธาน วรรณเกษม และคณะ	๑๐,๖๔๐.๐๐	บาท
คุณสุธีรา อนันตวรสกุล และคณะ	๑๐,๔๑๒.๐๐	บาท
คุณจู แซ่ลิ้ม และคณะ	๙,๕๙๐.๐๐	บาท
คุณวรรณี โรจนอุดมวุฒิกุล และคณะ	๙,๒๐๐.๐๐	บาท
คุณมณีนุช-คุณนโรตม์ ศุภรมย์ศรี และคณะ	๙,๐๐๐.๐๐	บาท
คุณซิวเยี่ยง แซ่ตั้ง และคณะ	๘,๗๐๐.๐๐	บาท
พันเอก(พิเศษ) สนิท-คุณประไพ สุกกรี และคณะ	๗,๘๐๐.๐๐	บาท
หลวงปู่อิเกสาโร และคณะ	๗,๐๒๐.๐๐	บาท
คณะชมรมเผยแพร่พุทธธรรมเจริญผล	๗,๐๐๐.๐๐	บาท
คุณกู้เกียรติ เติมเกษมศานต์ และคณะ	๗,๐๐๐.๐๐	บาท

ในนามคณะสงฆ์วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี
ขออนุโมทนาต่อท่านทานบดีทั้งหลาย
ทั้งที่ได้ประกาศนาม และไม่ได้ประกาศนามทุกท่าน

ขอเชิญเป็นเจ้าภาพสร้างหอฉันและโรงครัว
วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี

ขอเชิญท่านสาธุชนเป็นเจ้าภาพสร้างหอฉันและโรงครัววัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม แทนหลังเก่าที่ชำรุดและคับแคบ ไม่พอแก่การใช้สอยต้อนรับพระภิกษุ สามเณร ผู้อยู่ศึกษาปฏิบัติธรรม และสาธุชนผู้เข้ามาศึกษาอบรมศีลธรรมและภาวนาธรรม เพื่อสร้างพระในใจตน และเพื่อสร้างพระในใจคน (อื่น) ให้ได้มีธรรมเป็นคุณเครื่องคุ้มครองรักษาตน นำตนไปสู่ความเจริญและสันติสุข ซึ่งมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับทุกปี

ผู้มีจิตศรัทธาเป็นจำนวนเงินตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป (หรือปวารณาบริจาคเป็น งวดๆ ภายใน ๒ ปีก็ได้) จะได้รับการจารึกชื่อหรือตระกูลของท่านไว้ภายในหอฉัน และจะได้รับพระบูชาพิเศษ

ติดต่อบริจาค (หรือปวารณาบริจาค) ได้ที่

๑. สำนักงานมูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย ศาลาการเปรียญวัดสระเกศ กรุงเทพฯ โทร. ๖๒๑-๑๒๓๕-๖
๒. ประชาสัมพันธ์วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม ริมถนนสายบางแพ-ดำเนินสะดวก กม.ที่ ๑๔
อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี โทร. (๐๓๒) ๒๕๔-๖๕๐, ๒๕๓-๓๕๒ ต่อหมายเลข ๒๒๐

หอฉัน และโรงครัว วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม กำลังดำเนินการสร้าง

รายการสิ่งพิมพ์ เทปบันทึกเสียง และวีดีโอเทป ธรรมปฏิบัติตามแนววิชชาธรรมกาย

จัดทำโดย มูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย

สิ่งพิมพ์

๑. หลักการเจริญภาวนาเบื้องต้น	๑๐.-
๒. หลักสมถวิปัสสนากัมมัฏฐานเพื่อทำนิพพานให้แจ้ง	๑๒๐.-
๓. สวดมนต์ทำวัตร	๑๕.-
๔. นิตยสารธรรมกาย	๕๐.-
๕. อริยสัจ ๔	๕๐.-
๖. ทางมรรคผลนิพพาน	๓๐๐.-
๗. ธรรมปฏิบัติ	๕๐.-

เทปบันทึกเสียง

๑. ธรรมเทศนาหลวงพ่อวัดปากน้ำ	๓๐.-
๒. สาราณียธรรม หลักธรรมมหาเสน่ห์	๓๐.-
๓. พรสี่ประการ	๓๐.-
๔. อย่าประมาทในธรรมทั้งปวง	๓๐.-
๕. มาปฏิบัติธรรมเพื่ออะไร	๓๐.-
๖. วิชชาธรรมกายที่ว่ามีดีเพราะอะไร	๓๐.-
๗. จงทำตนเป็นเกาะที่พึ่ง	๓๐.-
๘. อะไรคือแก่นสารชีวิต	๓๐.-
๙. อานิสงส์บวชเณร-บวชพระ	๓๐.-
๑๐. เกิดเป็นมนุษย์พบพุทธศาสนาเป็นของยาก	๓๐.-

ขอเชิญตั้งทุนนิธิภัตตาหารคิลานเภสัช ในชื่อวงศ์ตระกูล หรือคณะของท่าน

วัตถุประสงค์เพื่อนำดอกผลมาใช้เป็นค่าภัตตาหาร และค่ารักษาพยาบาลแด่พระภิกษุ สามเณร ผู้อยู่ศึกษาและปฏิบัติธรรม และเป็นกำลังสำคัญในการเผยแผ่พระสัทธรรมของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ณ วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม ในสถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

(๑) ต้นทุนนิธิของท่านคงอยู่ตลอดไป

(๒) ได้ดอกผลมาเป็นค่าใช้จ่ายปัจจัยสี่แด่พระภิกษุ สามเณร ผู้ประพฤติธรรมและเผยแผ่ธรรม อันเป็นบุญเขตกว้างขวางไม่มีประมาณ เป็นบุญและบารมีหลั่งไหลติดตามให้ผลแก่ท่านตลอดกาลนาน ให้เป็นผู้เจริญรุ่งเรือง สุข สมบูรณ์ บริบูรณ์ ด้วยมนุษยสมบัติ อันมีทรัพย์สมบัติ รูปสมบัติ คุณสมบัติ และบริวารสมบัติ เป็นต้น และสวรรคสมบัติอันประณีต ได้เป็นพลวปัจจัยให้ถึงนิพพานสมบัติ มีมรรค ๔ ผล ๔ และนิพพาน ๑ ที่สิ้นสุดแห่งทุกข์ทั้งปวง

(๓) เท่ากับท่านได้ใส่บาตรทุกวัน และได้รักษาพยาบาลภิกษุอาพาธเป็นประจำ เมื่อนึกถึง **"บุญเป็น"** คือบุญอันตั้งเป็นอยู่ตลอดกาลนาน ได้ทุกเวลา จิตใจย่อมผ่องใสทุกเมื่อด้วยบุญนี้ ชีวิตย่อมไม่มีตกต่ำ มีแต่จะเจริญรุ่งเรืองและสันติสุขยิ่งๆ ขึ้นไป

(๔) ขอเชิญผู้มีจิตศรัทธาปวารณาและบริจาคตั้ง **"ทุนนิธิภัตตาหารฯ"** นี้ได้ทุกวัน ด้วยทุนประเดิม ๑,๐๐๐ บาท (หนึ่งพันบาท) ขึ้นไป และเพิ่มทุนได้ทุกวัน (ครั้งละ ๕๐๐ บาทขึ้นไป ตามระเบียบของธนาคาร)

๑. สำนักงานมูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย ศาลาการเปรียญวัดสระเกศ กทม. ๑๐๑๐๐ โทร. ๒๒๔-๗๔๗๕, ๖๒๑-๑๒๓๕-๖

๒. ประชาสัมพันธ์วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม ในสถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ๗๐๑๓๐ โทร.(๐๓๒) ๒๕๔-๖๕๐ ต่อหมายเลข ๒๒๐

เช็คธนาคาร โปรดสั่งจ่ายเช็คขีดคร่อมให้แก่ **วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม**

หากส่งเงินทาง**ธนาณัติไปรษณีย์** โปรดสั่งจ่าย **ป.ณ.หลานหลวง**

ในนาม **มูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** ศาลาการเปรียญวัดสระเกศ กทม.๑๐๑๐๐

ขอเชิญสาธุชนเข้าร่วมการอบรมพระกัมมัฏฐาน ณ วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี ปีละ ๒ รุ่น ระหว่างวันที่ ๑-๑๔ พฤษภาคม และ ระหว่างวันที่ ๑-๑๔ ธันวาคม ของทุกปี

เนื่องในโอกาสที่เปิดการอบรมพระกัมมัฏฐานแด่พระสงฆ์ ปีละ ๒ รุ่น ระหว่างวันที่ ๑-๑๔ พฤษภาคม และ วันที่ ๑-๑๔ ธันวาคม ของทุกปี เพื่อสร้างพระในใจพระ และสร้างพระวิปัสสนาจารย์ให้เป็นผู้ทรงคุณวุฒินั้น ทางวัดได้เปิดโอกาสให้อุบาสก อุบาสิกา สาธุชนทั่วไปเข้ารับการอบรมได้ โดยขอให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

๑) ถือศีล ๘

๒) บำรุงค่าภัตตาหารเลี้ยงพระ และค่าอาหารแก่ผู้มาปฏิบัติธรรมตามกำลังศรัทธา

๓) เตรียมเครื่องใช้ประจำตัว ดังต่อไปนี้ไปด้วย
- เสื้อผ้าชุดสีขาว และเครื่องใช้ประจำตัว ประจำวัน
- เสื่อ ผ้าห่มนอน และมุ้งหรือกลด

เนื่องด้วยที่พักสำหรับชาย-หญิง มักจะไม่พอแก่ผู้เข้าไปอยู่อบรมพระกัมมัฏฐาน ทางวัดจึงขอสนับสนุนให้ผู้เข้ารับการอบรมอยู่กลด เพราะสัปปายะดี (เงียบสงัดจากเสียงพูดคุยรบกวน) และไม่ต้องอยู่ใกล้ชิดกันเกินไป และในกรณีที่มีผู้เข้ารับการอบรมมากที่พักมักไม่พอดังกล่าว

สำหรับท่านที่ไม่มีกลดเป็นของตน จะขอใช้กลดของวัดก็ได้ และช่วยบำรุงกลดตามกำลังศรัทธา เพื่อให้วัดพอมีเงินทุนไว้ซ่อม หรือซื้อกลดเพิ่มใหม่แทนของเก่าที่ชำรุด ก็ขออนุโมทนา

๔) ข้อห้ามระหว่างการอบรม

๔.๑ ห้ามสูบบุหรี่ตลอดระยะเวลาของการอบรม (เลิกเด็ดขาดตลอดไปได้จะดีมาก)

๔.๒ ห้ามขาดการประชุมทุกครั้ง เว้นแต่จะติดธุระที่มอบหมายให้ หรือเจ็บป่วย

๔.๓ ห้ามฟังวิทยุ

๔.๔ ห้ามจับกลุ่มสนทนากันในเรื่องไร้สาระ ที่ไม่ใช่การสนทนาธรรม หรือกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย

๔.๕ ห้ามพูดโอ้อวดผลของการปฏิบัติธรรม

๔.๖ ห้ามลงอาบน้ำหรือซักผ้าในคลอง

๔.๗ ห้ามทำความสกปรกในบริเวณวัด เช่น ทิ้งขยะมูลฝอยลงในที่ๆ มิได้จัดภาชนะรองรับไว้

๕. ข้อควรปฏิบัติระหว่างการอบรม

๕.๑ ต้องช่วยตนเองในเรื่องความเป็นอยู่ เช่น ช่วยตนเองในการตักอาหารและการล้างถ้วยชามที่ใช้รับประทานอาหาร และทำความสะอาดสถานที่พักอาศัย เป็นต้น

๕.๒ ต้องรักษาความสะอาดในบริเวณวัด

๕.๓ ต้องมีความสำรวมในทุกอิริยาบถ

๕.๔ ต้องให้ความร่วมมือกับทางวัด

๕.๕ ต้องตรงต่อเวลา

กำหนดการประจำวัน

๐๔.๐๐ น.	ตื่นนอน (สัญญาณระฆัง)
๐๔.๓๐ น.	ทำวัตรเช้า แล้วฝึกเจริญภาวนาธรรม
๐๖.๓๐ น.	รับประทานอาหารเช้า
๐๗.๐๐ น.	อุบาสก อุบาสิกาส่วนหนึ่งไปช่วยกิจกรรมพระบิณฑบาต
๐๘.๐๐ น.	อุบาสก อุบาสิกา วิทยากร และผู้ปฏิบัติธรรมได้ถึงธรรมกายต่อวิชชา
๐๙.๓๐ น.	ช่วยจัดและถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์
๑๑.๐๐ น.	รับประทานอาหารแล้ว พักผ่อนตามอัธยาศัย
๑๔.๐๐ น.	รับฟังธรรมบรรยาย
๑๗.๐๐ น.	ทำวัตรเย็น แล้วแบ่งกลุ่มฝึกเจริญภาวนาธรรม แล้วพักทำธุระส่วนตัว
๑๙.๐๐ น.	เจริญภาวนาธรรม
๒๑.๓๐ น.	ดับไฟ นอนหรือปฏิบัติภาวนาธรรมเองตามอัธยาศัย

กิจกรรมการเผยแผ่ธรรมะ มูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย

การอบรมการเจริญภาวนาธรรม ภายใต้การควบคุมพระกัมมัฏฐาน ของ พระเดชพระคุณ พระภาวนาโกศลเถร (วีระ คณฺตฺตโม) และ พระภาวนาวิสุทธิคุณ (เสริมชัย ชยมงฺคโล ป.ธ.๖)

๑. **ที่ศาลาการเปรียญ วัดสระเกศ ราชวรมหาวิหาร (ภูเขาทอง)** ทุกวันอาทิตย์ วันละ ๓ รอบ (เฉพาะวันอาทิตย์ต้นเดือน มีพิธีถวายสังฆทานภัตตาหารเพลร่วมกันด้วย) ดังต่อไปนี้

๐๙.๐๐ น. เฉพาะผู้เจริญวิชชาธรรมกายชั้นสูงและวิทยากร

๑๐.๐๐ น. สำหรับสาธุชนโดยทั่วไปฝึกเจริญภาวนาทั้งเบื้องต้นและเบื้องกลางร่วมกัน

๑๓.๐๐ น. สำหรับสาธุชนโดยทั่วไป โดยแบ่งผู้เข้ารับการอบรมเป็นกลุ่มย่อย ให้พระวิทยากรและวิทยากรฆราวาส ควบคุมแนะนำโดยใกล้ชิดเป็นกลุ่มๆ

ทุกวันจันทร์ และ **พฤหัสบดี** ภาคค่ำ เวลา ๑๘.๓๐ น.

๒. **ที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ** ทุกเย็น ณ วิหารเจริญภาวนา (ตึกขาว) และที่ตึกบวรเทพมุนี

๓. **ที่วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม** ใน สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี ทุกวันเสาร์ต้นเดือน เวลา ๐๗.๓๐ น. มีรถรับส่งผู้มีจิตศรัทธาไปปฏิบัติธรรมที่วัดหลวงพ่อสด-ธรรมกายาราม โดยไม่เสียค่าโดยสารแต่ประการใด เป็นประจำเช่นเคย มีกำหนดดังนี้

๐๙.๓๐ น. ทำวัตรเช้า แล้วเจริญภาวนาธรรม

๑๑.๐๐ น. ถวายสังฆทานภัตตาหารเพลแด่พระสงฆ์

๑๒.๐๐ น. รับประทานอาหารเที่ยงร่วมกัน

๑๓.๐๐ น. ทำวัตรเย็น ฝึกเจริญภาวนาธรรม

๑๔.๓๐ น. ออกเดินทางกลับ

๔. **ที่ธรรมสถาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย** (ด้านหลังตึกเลขาธิการ จุฬาฯ) ทุกวันอังคาร และ พฤหัสบดี เวลา ๑๒.๑๕ น.

รายการธรรมปฏิบัติ ทางสถานีวิทยุ และโทรทัศน์

รายการ "ธรรมสู่สันติ" และ "ธรรมก่อนนอน" ทางสถานีวิทยุและโทรทัศน์ต่าง ๆ

๑. **สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง ๙ อสมท.** ทุกวันพุธที่ ๒ ของเดือน เวลา ๐๘.๐๐ - ๐๙.๐๐ น.

๒. **สถานีวิทยุแห่งประเทศไทย** กรมประชาสัมพันธ์ ทุกวันอาทิตย์ที่ ๓ ของเดือน เวลา ๐๘.๐๐ - ๐๘.๓๐ น.

๓. **สถานีวิทยุแห่งประเทศไทย** กรมประชาสัมพันธ์ ทุกคืนวันอาทิตย์ เวลา ๒๒.๕๐ น.

ขอเชิญตั้งทุนนิธิเพื่อการศึกษาอบรม และเผยแผ่ธรรมปฏิบัติ ในชื่อวงศ์ตระกูล หรือคณะของท่าน

วัตถุประสงค์เพื่อนำดอกผลมาใช้ (๑) ในกิจกรรมการศึกษาภาคปริยัติธรรม (๒) การอบรมภาวนาธรรมแด่พระภิกษุ สามเณร ผู้อยู่ศึกษาและปฏิบัติธรรม และเป็นกำลังสำคัญในการเผยแผ่พระสัทธรรมของสมเด็จพระสัมมา-สัมพุทธเจ้า และ (๓) เป็นค่าใช้จ่ายในการเผยแผ่ธรรมปฏิบัติแก่ประชาชนโดยทั่วไป ทั้งทางสื่อมวลชน และการให้การอบรมภาวนาธรรมและจริยธรรมทั้งภายนอกวัดและ ณ ภายในวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม ในสถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ตลอดไปนั้น โดยที่

๑. ต้นทุนนิธิของท่านคงอยู่ตลอดไป

๒. ได้ดอกผลมาใช้จ่ายในการให้การศึกษาภาคปริยัติแด่พระภิกษุ สามเณร ในการให้การอบรมธรรมปฏิบัติและเผยแผ่ธรรม เป็นธรรมทานอันเป็นบุญเขตอย่างกว้างขวางไม่มีประมาณ เป็นบุญและบารมีที่หลั่งไหลติดตามให้ผลแก่ท่านตลอดกาลนาน ให้เป็นผู้มีสติปัญญาเฉียบแหลมและเจริญรุ่งเรือง สุข สมบูรณ์บริบูรณ์ด้วยมนุษยสมบัติ อันมีทรัพย์สมบัติ รูปสมบัติ และคุณสมบัติ และบริวารสมบัติ เป็นต้น และสวรรคสมบัติอันประณีต ได้เป็นพลวปัจจัยให้ถึงนิพพานสมบัติ มีมรรค ๔ ผล ๔ นิพพาน ๑ ที่สิ้นสุดแห่งทุกข์ทั้งปวง

๓. เมื่อนึกถึงธรรมทาน อันมีอานิสงส์สูงส่งยิ่งและเป็น **"บุญเป็น"** คือบุญอันตั้งเป็นอยู่ตลอดกาลนาน ได้ทุกเวลา จิตใจย่อมผ่องใสทุกเมื่อด้วยบุญนี้ ชีวิตย่อมมีแต่จะเจริญรุ่งเรืองและสันติสุขยิ่งๆ ขึ้นไป ด้วยสติปัญญาสามารถ และเฉียบแหลม จึงไม่ตกต่ำเป็นธรรมดา

๔. ขอเชิญผู้มีจิตศรัทธาปวารณาและบริจาค ตั้ง **"ทุนนิธิการศึกษาฯ"** ได้ทุกวัน ด้วยทุนประเดิม ๑,๐๐๐ บาท (หนึ่งพันบาท) ขึ้นไป และเพิ่มทุนได้ทุกวัน (ครั้งละไม่ต่ำกว่า ๕๐๐ บาท ตามระเบียบของธนาคาร) ได้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไปที่

๑. **สำนักงานมูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** ศาลาการเปรียญวัดสระเกศ (ภูเขาทอง) กทม. ๑๐๑๐๐ โทร. ๒๒๔-๗๔๗๕, ๖๒๑-๑๒๓๕-๖

๒. **วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม** ริมถนนบางแพ-ดำเนินสะดวก กม.ที่ ๑๔ อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี ๗๐๑๓๐ โทร. (๐๓๒) ๒๕๔-๖๕๐ ต่อหมายเลข ๒๒๐

ใบบอกรับเป็นสมาชิกนิตยสาร "ธรรมกาย"

วันที่..... เดือน.....พ.ศ. .....

นาม..... บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....

ตรอก/ซอย..... ถนน.....

ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต.....

จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

ประสงค์จะ □ ต่ออายุสมาชิก □ เป็นสมาชิก ตั้งแต่ฉบับที่.....

□ เป็นเจ้าภาพจัดส่งถวาย/ให้แก่.....

ที่อยู่.....

.....

เป็นเวลา □ ๑ ปี อัตรา ๒๐๐ บาท □ ๒ ปี อัตรา ๔๐๐ บาท □ ๓ ปี อัตรา ๖๐๐ บาท

(ลงชื่อ).....

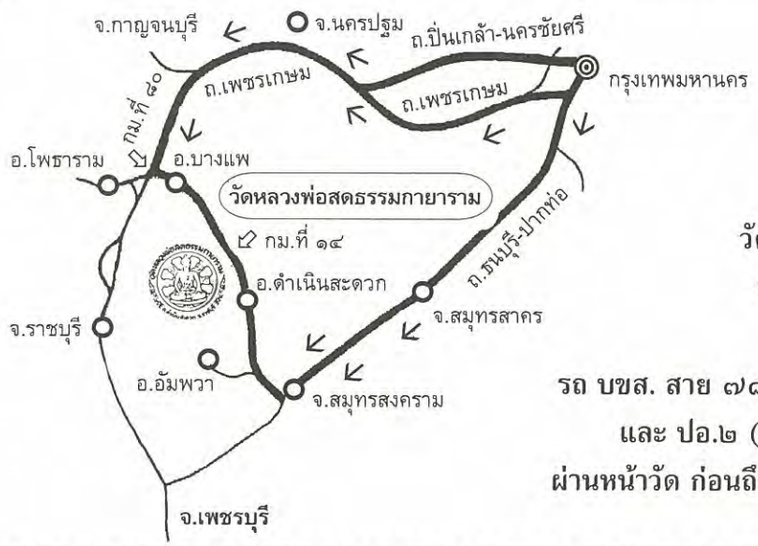

แผนที่ไปสถานที่ตั้ง
วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม
อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี

รถ บขส. สาย ๗๘ (กรุงเทพฯ-ดำเนินสะดวก)
และ ปอ.๒ (ขึ้นรถที่สถานีขนสายใต้ใหม่)
ผ่านหน้าวัด ก่อนถึงดำเนินสะดวก (กม. ที่ ๑๔)

สาธุชนผู้สนใจพระตระกูลวัดปากน้ำ โปรดทราบ

พระตระกูลวัดปากน้ำ ที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อ**พระภาวนาโกศลเถร** (วีระ คณฺตฺตโม) รองเจ้าอาวาส และพระอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ และ**หลวงพ่อพระภาวนาวิสุทธิคุณ (เสริมชัย ชยมงฺคโล ป.ธ.๖)** เจ้าอาวาสวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม สร้างขึ้นตามแนววิชชาธรรมกายที่รับถ่ายทอดมาจากพระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแจกแก่ผู้ทำบุญนั้น **ไม่มีขาย! แต่หาได้ไม่ยาก** เฉพาะผู้มาทำบุญที่วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี หรือที่ศาลาการเปรียญวัดสระเกศ กรุงเทพฯ จะได้รับพระเป็นที่ระลึกตามที่กำหนดไว้ทุกท่าน

ท้ายเล่ม

บุญที่ไม่สูญหายตามกาล

โดย ญาณรัตนะ

กาลเปลี่ยนแปลงในชีวิตมักเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ดูได้จากสิ่งใกล้ตัวที่สุดคือตัวเรา ย่อมเปลี่ยนแปลงจากวัยเด็ก เจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ จากผู้ใหญ่จะแก่ชราลง สรีระภายนอกก็เปลี่ยนแปลงไป สรีระภายในก็เสื่อมสภาพลง ยากที่จะคาดเดาได้กว่าจะรู้บางทีก็สายไปเสียแล้ว เพราะเกิดโรคภัยเบียดเบียน ถ้ามองสิ่งรอบตัวเราก็จะพบความเปลี่ยนแปลงเช่นกัน นับแต่ ปู่ ย่า ตา ยาย พ่อ แม่ ญาติพี่น้อง ตลอดจนเพื่อนสนิทมิตรสหาย และเพื่อนร่วมงาน ก็มีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะเช่นเดียวกัน คือสังขารเปลี่ยนแปลงไป จนถึงการสิ้นอายุไขต้องตายจากกันไป การเปลี่ยนแปลงมิใช่เกิดแก่ตัวเราและสิ่งมีชีวิตเท่านั้น แม้สิ่งไม่มีชีวิตก็ยังต้องเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพเช่นกัน อาทิ เสื้อผ้าข้าวของเครื่องใช้ก็มีเก่า มีชำรุดเสียหายและเสื่อมไปในที่สุด แม้แต่เทคโนโลยีที่ว่าทันสมัยที่สุด อย่างเช่นคอมพิวเตอร์รุ่นใหม่ๆ โปรแกรมรุ่นใหม่ๆ หรือแฟชั่นใหม่ๆ ก็ล้าสมัยได้อย่างรวดเร็ว ไม่สามารถทนต่อการเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลาได้ นอกจากนี้ถ้าจะกล่าวถึงเรื่องที่ไกลตัวมากๆ เช่น เรื่องของจักรวาล ก็มีการแตกดับของหมู่ดาวเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา

ตลอดจนการเผาผลาญของดวงอาทิตย์ที่มอดไหม้ลงไปเรื่อยๆ ตามกาลเวลาเช่นกัน

ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ คือความผันผวน ความไม่สามารถคงสภาวะเดิม ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของสิ่งมีชีวิต ทั้งตัวเราเองและสิ่งรอบข้าง ทั้งใกล้ตัวและไกลตัวที่เรียกว่าอนิจจัง คือความไม่เที่ยง และต้องเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา

แต่ยังมีอีกหลายสิ่งหลายอย่างในโลกและในจักรวาลที่ไม่เปลี่ยนแปลงหรือสูญหายตามกาลเวลา ที่จะกล่าวถึงคือ**บุญ บุญที่กระทำไว้ดีแล้วย่อมไม่สูญหายตามกาลเวลา มีลักษณะเป็นของที่เที่ยงแท้แน่นอน และส่งผลให้ผู้กระทำกุศลกรรม ได้รับผลบุญนั้นตามเหตุและปัจจัยครบถ้วน ไม่ว่าจะเป็น ทานกุศล ศีลกุศล และภาวนากุศล หรือบุญในบุญกิริยาวัตถุ ๑๐ ประการ หรือบุญที่ได้กระทำทางกาย วาจา และใจ ทั้งที่รู้ว่าเป็นบุญและไม่รู้ว่าเป็นบุญก็ตาม เพราะบุญคือคุณความดีที่ได้กระทำไว้ บุญเป็นเครื่องกำจัด เครื่องชำระบาปอกุศล หรือธรรมะภาคดำ ภาคกลาง ๆ ให้หมดไป ทำให้จิตใจใส สว่าง สะอาด และบริสุทธิ์**

ในสภาวะที่บุคคลมีอันต้องละจากโลกนี้ไป ก็จะมีบุญติดตัวไปเสมือนเสบียงในระหว่างทางที่จะส่งให้ไปสู่ภพภูมิใหม่ บุญจึงเป็นสิ่งที่นำติดตัวไปได้ ส่วนเสื้อผ้า แก้วแหวนเงินทอง ของมีค่า ไม่สามารถนำติดตัวไปได้ และบุญนี้ก็จะเป็นชนกกรรมนำให้ไปอุบัติหรือเกิดในภพภูมิที่เป็นสุคติ นับตั้งแต่ทิพย์ พรหม อรูปพรหม และที่สูงขึ้นไป ช่วยปิดกั้นอบายภูมิ ซึ่งถ้าหากบุคคลไม่เคยทำบุญมาก่อนหรือเคยทำแต่น้อย ก็เสมือนผู้มีเสบียงหรือทุนน้อย เมื่อละจากโลกนี้ไปก็ย่อมจะลำบากขัดสน แม้หมู่ญาติจะทำบุญอุทิศไปให้ก็ได้รับบ้างไม่ได้รับบ้าง หายหกตกหล่นไปบ้าง ไม่รู้ว่าเป็นบุญบ้าง เพราะไม่มีอุปนิสัยที่รู้จักกับบุญ **สู้กระทำด้วยตนเองไม่ได้ เพราะติดไปกับตัว และมีส่งผลให้ระลึกถึงบุญได้ในวาระจิตสุดท้ายก่อนตาย ทำให้สุคติภพบังเกิดขึ้นในทันที**

ในสภาวะที่บุคคลเกิดความทุกข์เดือดร้อน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเศรษฐกิจ เรื่องการงาน เรื่องการจากไปของบุคคลที่เรารัก เรื่องการสูญเสียสิ่งที่เคยมีเคยได้ เรื่องของการเปลี่ยนแปลง และเรื่องของความไม่พอดีในชีวิต ในยามวิกฤตเช่นนี้บุญย่อมส่งผลหล่อเลี้ยงให้มีกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญาฟันฝ่าอุปสรรคนานานับประการไปได้ โดยบุญจะหล่อเลี้ยงให้ไม่ต้องตกต่ำกว่าที่เป็นอยู่ แม้ต้องตกต่ำด้วยผลกรรมก็จะมีผู้มาช่วยอุปถัมภ์ ช่วยให้มีที่ยึดเหนี่ยวในชีวิตจิตใจ และที่สำคัญคือบุญเป็นที่พึ่งพิงให้เห็นหนทางนำไปสู่ความคิดที่ถูกต้องตามครรลองของหลักธรรมได้ โดยไม่สร้างเหตุแห่งทุกข์เพิ่มขึ้น

บุญเป็นของเฉพาะตน ย่อมเกิดแก่ผู้กระทำ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต แม้โจรก็ไม่สามารถลักไปได้ ตามพุทธศาสนสุภาษิตที่กล่าวว่า ปุญญัง โจเรหิ ทูหะรัง.

พิธีทอดผ้าป่าสามัคคี ในวัน "นวกานุสรณ์"

ณ บริเวณธุดงคสถาน วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี

วันอาทิตย์ ที่ ๖ กันยายน พ.ศ.๒๕๔๑ เวลา ๑๓.๓๐ น.

คณะกรรมการจัดงานร่วมกับพระนวกะ ปี พ.ศ.๒๕๔๑ ได้พร้อมใจกันจัดให้มีงานทอดผ้าป่า **"วันนวกานุสรณ์ ๔๑"** เพื่อน้อมรำลึกถึงวันบรรลุธรรมกาย ของ **พระเดชพระคุณ พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) หลวงพ่อวัดปากน้ำ** โดยมี **นายมานิต ศิลปอาชา** ผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี เป็นประธานใหญ่กองผ้าป่า ตลอดจนข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ และพ่อค้าประชาชน ได้ร่วมกันเป็นเจ้าภาพ เพื่อสมทบทุนค่าใช้จ่ายในการเผยแผ่ธรรมปฏิบัติ และการก่อสร้างโรงครัว หอฉันหลังใหม่ ที่กำลังดำเนินการสร้าง

การก่อสร้างโรงงาน ของบริษัท

ก่อนเริ่มงานก่อสร้างโรงงานนี้ ได้มีการเตรียมพื้นที่ก่อสร้างเป็นอย่างดี